דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

ם ג', כ"ג באב תשל"ג, 21 באוגוסט 1973 • גליון 14763 • השנה הארבעים ותשע

היום 16 עמודים • המחיר 65 אגורות

היום ב"דבר":

• חמש שנים לכיבוש צ'כוסלובקיה / ד"ר מ. סטפאנק 7
• פרשת שטיינר מסתבכת / נחום אורלנד
• נגיב פותח פיו / אהוד יערי
• שיחת שבת דמיונית / יורם קניוק
• ליכוד הימין ושרשיו / אריה אופיר
• מוסף כלכלה / עמ' 12—13
• תכנון ותכנית / יעקב ארנון
• לבריאות / עמ' 11
• מדריך לבידור, בריג', וביקורת קולנוע / עמ' 15

מזג האוויר

טמפרטורות המכסימום החזויות: ירושלים — 27 מעלות, רמת הגולן — 27, נהריה — 30, צפת — 28, חיפה — 29, טבריה — 34, נצרת — 30, עפולה — 32, השומרון — 28, תל־אביב — 29, לוד — 31, יריחו — 36, עזה — 29, באר־שבע — 31, אילת — 38, מפרץ שלמה — 35. גובה הגלים כ־60 עד 130 ס"מ.

AUDI 80
מימד חדש
★ בתכנון רכב
★ בבנית מנוע
★ בעיצוב
★ בבטיחות
AUDI 80
דור חדש למכוניות המופת של AUDI!

...חשף קשר לרצוח את ניקסון בניו־אורלינס

...ף.בי.איי.: היה זה איום ממשי על חיי הנשיא

ניו אורלינס, (עיר ועיי). — ...אירות החשאי האמריקאי ... קשר להתנקש בחיי הנשיא ...זמן בשעת מסע בשיירת ...מכוניות בניו אורלינס. בעקבות ...ת הוחלט לבטל את מסע ...ירת מכוניות ברחובות העיר.

...ניקסון, אשר בילה את סוף ...שבוע במעונו בקי־ביסקיין, פלו־...רידה, עמד לשאת נאום בכינוס ...ותיקי המלחמה האמריקאים באר־...ה"ב "ויטרנס" בניו אורלינס. ב־...עקבות גילוי הקשר יעץ השירות ...החשאי לנשיא לשנות את תכנית ...ו ולא להגיע לאולם בשיירת ...מכוניות. הנשיא קיבל את ההמ־...לצה.

...יש להזכיר, כי הנשיא קנדי המ־...נוח נרצח בכדורי צלף בשעה ש־נסע בשיירת מכוניות בדאלאס, טקסאס, ב־22 בנובמבר 1963.

השירות החשאי הודיע, כי ה־המלצה לנשיא באה בעקבות חקירה שערך בשיתוף פעולה עם משטרת ניו אורלינס ומשרד החקירות הפדראלי. השרות החשאי סירב למסור פרטים נוספים על ה־קשר. כן נמנע לגלות מה מספר האנשים המעורבים בפרשה זו מה השיטה שבה התכוונו להרוג את ניקסון. עם זאת צויין, כי השימוש במונח "קשר" על ידי השירות החשאי פירושו — שיותר מאדם אחד היה מעורב בתכנית.

סוכנות הידיעות הצרפתית מוסרת, כי השרות החשאי ביקש מה־משטרה המקומית בניו אורלינס לעצור שוטר לשעבר, אדוארד גודש, המכונה "פאנצ'י", כפי שנמסר ה־איש הוא מזויין ונחשב למסוכן.

"גנבת מכוניתו של מפקד המשטרה"

הודעת משטרת ניו אורלינס אי־נה מגלה כל קשר בין גודש לבין הקשר המתוכנן.

בינתיים הלה בציר התפתחות בלתי מוסברת נוספת: נגנבה מכוניתו של מפקד המשטרה, קלרנס גיארוסו. המכונית לא היתה מסומנת כמכונית משטרה, יחד עמה נגנבו מדים של המשטרה. הודעת המשטרה אומרת, כי אין היא מקשרת את הגניבה עם ביקורו של ניקסון. בדו"ח נוסף של המשטרה נמסר, כי המכונית נמצאה כעבור זמן בעברו השני של הנהר מיסיסיפי. הרדיו של המכונית — המשמש בדרך כלל מטרה לגנבים — לא נגנב, וכן לא נגרם כל נזק למכונית.

"איום ממשי"

משרד החקירות הפדראלי הודיע, כי הקשר להתנקש בחייו של ניקסון היה בבחינת "איום ממשי". ההודעה בדבר הקשר באה פחות משעה, לאחר שניקסון עזב את קי־ביסקיין, כדי לטוס לניו־אורלינס לקראת נאומו.

המשטרה הקימה מחסומים לאורך הרחוב שבו עמדה לעבור שיירת המכוניות של הנשיא. במקום הוקמו כרזות גדולות, אשר באחת מהן נאמר: "ניו אורלינס אוהבת אותך". לפי התכנית המקורית היה בכוונת הנשיא לעצור את מכוניתו בנקודות שונות לאורך המסלול כדי ללחוץ ידיים עם אנשים שבצידי הדרך. אולם, כאמור, בוטלה תכנית זו.

"אני נתתי ההוראה"

ניקסון עצמו, שניראה מתוח, אמר בנאומו, כי ציוה להפציץ בחשאי את קמבודיה הניטראלית בשנת 1969, כדי להציל חיי אמריקאים ולשים קץ במהירות ל־מלחמת וייטנאם.

...יוסף קנדי, בנו של רוברט קנדי המנוח, בהיכנסו אתמול ...בית משפט בגין תאונת־הדרכים שאירעה למכוניתו בש־...וע שעבר. שבעה אנשים נפצעו בתאונה.
צילום־רדיו של אסושיאייטד פרס

..."טיימס": אגניו ...ובא לדין

ניו־יורק, (ע"ע, עי"ר ו־...). — בקשר לחקירה ה־...הנהלת נגד סגן נשיא ...ה"ב, ספירו אגניו, בחשד ...לוחה וקבלת שוחד, מסר ...שבועון האמריקאי ...יימס", כי כל הסיכויים מעי־...ם שהגשת כתב אישום ...רו היא עתה בלתי נמ־...נעת.

...ידעת השבועון, יש לצפות שה־...ר ייעשה כבר בחודש הבא. ...עדויות נגדו הן כה חזקות ...הענין מוכרח להיות מובא ל־...ופט", מוסר השבועון בשם אחד ...קידי משרד המשפטים האמריק־...

...השבועון מוסר, כי נמצא עד ...ישי המוכן להעיד בבית המשפט ...נתן לאגניו תרומות לטובת ...רכת הבחירות. לדברי העד, נס־...ו מכנו התרומות הללו בפת שאגניו היה מושל מרילנד ב־1967—8, וכן לאחר שנבחר לסגן הנשיא.

השבועון מזהה את העד כאלן גרין, בן 49, נשיאה של חברת הנדסה במרילנד, אשר נמנה במשך זמן רב עם מקורביו של אגניו.

בידיעה קודמת נמסר, כי שר המשפטים האמריקאי אליוט ריצ'רדסון אמר, כי הוא עצמו יחליט סופית אם פרשת ההאשמות נגד אגניו תובא בפני חבר מושבעים פדראלי החוקר בעניני שחיתות, ואם בכלל יש אפשרות להגיש אישום נגד סגן הנשיא בהיותו בתפקיד. אולם ריצ'רדסון הוסיף, כי לפי שעה אין הוא מוכן להכריע אף באחת משתי השאלות הללו.

אגניו עצמו הכריז, כזכור, כי [illegible] עמו להיאבק כדי להוכיח את חפותו.

בריטניה, צרפת ושוויץ ידרשו הטלת סנקציות על ישראל באיקא"ו

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). — בריטניה, צרפת ושוויץ ידרשו הטלת סנקציות על ישראל בוועידת ארגון התעופה האזרחית שתיפתח בשבוע הבא ברומא.

לפי הצעה נוספת, תוכל מועצת הארגון לדרוש לאסור על טיסתם של מטוסי חברות הרשומות במדינות שהוטלו עליהן סנקציות.

"אוויאיישן וויק", המוסר על כך אומר, שארגון הטייסים הבינ־לאומי איפלפ"א יציע להוציא את ישראל מארגון התעופה האז־רחי. איפלפ"א גם שוקלת הטלת החרם 48 שעות על הטיסות לישראל. אך הועלתה גם הצעה מתונה יותר, המאיימת בנקיטת אמצעים בעתיד כלפי כל גורם, שיפר את בטיחות התעופה האזרחית.

צפון־קוריאה מכחישה שיגור טייסים למצרים

טוקיו, (א.פ.). — צפון קוריאה הכחישה אמש את הידיעות, כי קבוצת טייסים צפון קוריאניים נמצאת עתה במצרים. ההכ־חשה פורסמה על ידי דובר משרד ההגנה בפיונג יאנג.

בהודעה נאמר, כי הידיעה על נוכחות צפון קוריאנים בחיל האוויר המצרי היא "שקר גס של התוקפנים הישראליים" נגד צפון קוריאה. ההודעה ממשיכה ואומרת, כי בעקבות הודעת דובר צה"ל בענין זה ב־18 באוגוסט, קובעת ממשלת צפון קוריאה, כי "זהו דיווח כוזב וחסר יסוד הראוי לגי־נוי תקיף כמזימה שפלה מצד ה־אימפריאליסטים האמריקאים וה־ציוניים".

נציגי ישראל ולבנון לא נפגשו אתמול

לפי מקורות זרים אמורים היו לדון בשאלת הסגרתו של אל־תוני; סולח: לא ביקשנו הסגרה

מאת חגי אשד סופר "דבר"

הפגישה שעמדה להתקיים אתמול לפני הצהריים בין נציגי לבנון לנציגי ישראל לפי בקשת נציגי לבנון לא התקיימה.

רק בעתיד יוודע אם אכן החליטו הלבנונים לבקש מישראל להסגיר לידיה את מוחמד אל־תוני, שחטף את המטוס הלבנוני. עד כה ידוע לישראל על כך רק ממה שהתפרסם בעתוני לבנון. אם תוגש בקשת הסגרה היא תצטרך להידון בממשלה, ולו רק משום שאחד השרים כבר הביע את התנגדותו להסגרה. בינתיים נמשכת חקירת החוטף, שנעצר ל־15 ימים.

סופר "דבר" יואל דר מוסיף: על־פי דיווחי העתונות הלבנונית עמדו הלבנונים לבקש את הסגרתו של מוחמד אל־תוני, ש־חטף בשבוע שעבר מטוס לבנוני, שהיה בדרכו מבנגאזי לביירות. הלבנונים ביססו את בקשת ההס־גרה בטענה שהמטוס הלבנוני הוא טריטוריה לבנונית.

הרמז הראשון על כוונתם של הלבנונים להבין את דעת סבי־בותיהם באה בשבת בהודעתו של ראש ממשלת לבנון, שאמר כי לא מן הנמנע שלבנון תבקש את הסגרתו של החוטף הלובי בידי ישראל. התחילה עוררה ההודעה זו הפתעה בחוגים ישראליים, שכן ועדת שביתת הנשק הלבנונית־ישראלית "מתה" ביום הראשון של מלחמת ששת הימים. ישראל

(המשך בעמ' 2, טור 8)

חברות התעופה הערביות מאיימות בחרם על מדינות שאינן פועלות נגד חטיפות

ביירות, (צ"ר). — ארגון חברות התעופה הערביות איים אמש להחרים את כל המדינות, שאינן נוקטות אמצעים נגד חטיפת מטוסים.

לאחר ישיבה סגורה של נציגי החברות הערביות המאוגדות בארגון אמר המזכיר הכללי של האיגוד, סלים סלאם, כי יש להפעיל בכלואם את האמצעים שנועדו להנקט על ידי ארצות ערב לטובת התעופה האזרחית. סלאם לא גילה מה טיב האמצעים הללו, אך הדגיש, כי מדינה זרה שלא תיענה להם תוחרם על ידי האיגוד הערבי.

בהמשך דבריו אמר סלאם, כי ארגון חברות התעופה הער־ביות הטיל על מזכירותו להגיש תלונה לארגון הבין־לאומי של חברות התעופה ("יאטא"), על אשר לא נקט אמצעים תקיפים לאחר יירוט מטוס הנוסעים הלבנוני ב־10 באוגוסט. הוא הוסיף, כי משתתפי הוועידה תמהו על שמזכיר יאט"א, קנוט האמרשילד, לא גינה את "התוקפנות הצבאית הגלויה הזאת", בו בזמן שמיהר לגנות תקריות קודמות, "המגדרות פחות".

בפגישה השתתפו נציגי חברות התעופה של לבנון, סוריה, ירדן, לוב, עיראק, סודאן, כווית, סעודיה, אלג'יריה ומצרים.

אבן קורא לערבים להשתתף במאמץ החקיקה העולמי

מאת סופרו המדיני של "דבר"

עם שובו של שר החוץ אבא אבן ביום ראשון בלילה מביקור רשמי בדרום אמריקה הוא בירך בו את המאמצים והמגעים הבינ־לאומיים, כדי למנוע ההלכה שלי־לית מרחיקה לכת יותר מן הצ־פוי נגד ישראל בכינוס הקרוב של מועצת ארגון התעופה הבין לאומי ברומא. (ראה "דברי ה־יום" בעמוד 9).

שר החוץ אמר, כי עתה, כש־מדינות ערב עצמן מודאגות מהפר־עות בחופש הטיס, מן הראוי שהן ישתתפו במאמץ להחקיקת חוק בין לאומי יעיל נגד חטיפות מטו־סים ופגיעה בחופש הטיס. אבן הוסיף, כי במגעים השונים בפת־בות נטיה בין לאומית להוציא מתוך מגע ולא להסתפק בגינוי ישראל על היירוט שנערכה במטוס הלבנוני־עיראקי. אם כי גינוי כזה הוא בלתי נמנע. נראה, כי ישראל תעמוד בראש המדינות התובעות חקיקת חוק בין לאומי יעיל שיבטיח את חופש הטיס הן במסגרת הדיונים ברומא והן במסגרת העצ־רת הכללית של ארגון התעופה הבין לאומי, שתיערך בסוף החו־דש במונטריאול.

אבן שב שלשום מביקור רשמי בן עשרה ימים בברזיל, פרו ובו־ליביה. בדרכו הורה הוא התעכב בניו־יורק.

סעודיה מנסה לגבש מדיניות נפט ערבית

ביירות, (יו.פ.). — ראשי מדינות ערב, שיבואו בראשית החודש הבא לאלג'יר לוועידת הפיסגה של המדינות הבלתי־מזדהות יגבשו אסטרטגיה מאוחדת בתחום הנפט — הכריז אמש יועצו של המלך פייסל, כמאל אדהם, המבקר עתה בכווית.

אדהם ערך באחרונה ביקורים בכמה בירות ערביות, לרבות קאהיר.

"[illegible] לגריפת הרווחים"

הועד הקנדי־ישראלי האשים את חברת "סטנדרד אויל" מקליפורניה בנסיון לעשות את ישראל לשעיר לעזאזל בגין "משבר אנרגיה" שלא היה ולא נברא, במטרה לזכות בזיכיונות מהמדינות הערביות מפיקות הנפט ולהכין את הצרכנים האמריקאים לקבל ברוח טובה מחירים גבוהים יותר לנפט.

הודעה שפורסמה מטעם הועד מגנה את מכתבו של נשיא חברת "סטנדרד אויל" אוטו מילר, אל 40,000 פקידי החברה ו־200,000 בעלי מניותיה. במכתב זה קרא מילר "להבין לשאיפותיו של העם הערבי" ולהגיש תמיכה חזקה יותר למאמצי השלום במזרח ה־תיכון.

ברגע האחרון

קרוב לחצות נמסר, כי סגן נשיא מצרים חוסיין שאפעי יבקר ב־חודש הבא בצפון קוריאה. כן יבקר בצפון וייטנאם ובציילון.

היום מופיע
מוסף "לבריאות"
של קופ"ח
בעמוד 11

אחרי חצות

נפתח מושב האיגוד הבין לאומי לתעופה אזרחית

מונטריאול, (עסט"א). — מועצת הארגון הבין לאומי לתעופה אזר־חית פתח את מושבו אמש בדלתיים סגורות כדי לדון בתלונת לבנון נגד ישראל בשל יירוט מטוס לב־נוני.

רוג'רס: ארה"ב דוחה פתרון כפוי במזה"ת

ואשינגטון, (עסט"א). — שר־החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס אמר אתמול, שארה"ב עודנה דוחה פת־רון כפוי במזרח התיכון והיא ממשיכה לראות את הסטטוס־קוו כמצב בלתי־יציב ובלתי־רצוי לכל הצ־דדים הנוגעים בדבר. כן הדגיש, כי ארה"ב איננה משנה את מדיניותה מתוך היענות למודעות בעתון. (ראה גם בעמוד 3).

דברי רוג'רס, שנאמרו בתשו־בה לשאלות במסיבת עתונאים התייחסו בחלקם למודעת שפור־סמו מטעם חברת "סטנדרד אויל" מקליפורניה בתביעה לעמדה פרו־ערבית יותר מצד ארה"ב במזרח התיכון לשם הבטחת המשך זרי־מתו של הנפט.

רוג'רס אמר, שהדרך היחידה בה ניתן להגיע לידי הכרעה ב־איזור זה ולהתקדם בו היא "אם יקיים משא־ומתן מתקבל על ה־דעת בין הצדדים". אי שם לאור־ך הדרך, אמר, "סופו של ההי־גיון לנצח", אפילו אם אף מדי־נה לא תשיג את כל מה שהיא רוצה. ארה"ב, אמר, תגיש "כל התמיכה דיפלומטית" למאמצים לפ־תוח במגע במזרח התיכון.

כן הביע רוג'רס את תקוותו, כי מזכיר או"ם קורט ולדהיים יצליח בביקורו באיזור בסוף החו־דש זה להשגת המטרה הנזכרת.

משנשאל האם יכולה ארה"ב להמתין עד שהמצב יתחדד בצור־ה שבעיית האנרגיה השיב רו־ג'רס כי ארה"ב לא תכתיב, אך הדגיש, כי אין ביכולתה לכפות פתרונות על מדינות.

רוג'רס נמנע מלהשיב לשאלה בדבר הידיעה, כאילו מדרבנת ארה"ב את ישראל להעלות תכ־ניות חדשות לפתרון וכן לשאלה אם שינתה ארה"ב את המדיניות המזרח תיכונית שלה או הצהרה להה של מדיניות זו באיזון דרך שהוא.

רוג'רס אמר עוד, כי אבן אר־ה"ב וכל הצדדים הנוגעים בדבר משוכנעים, שמלחמה חדשה לא תפתור את בעיית המזרח התיכון ורק תיצור בעיות חדשות. כן אמר שפעולות המחבלים, פיצוץ אווירונים והמטרת יריות מכלי־נשק על אנשים בכיכרות תעופה "היא אידיוטית והמרת תכלית כלשהי". רוג'רס לא התייחס ל־יירוט המטוס הלבנוני על־ידי יש־ראל ב־10 באוגוסט ואף לא לגי־נויה של ישראל כבהצבעת הבטי־חון.

ספיר: מס ערך מוסף יונהג מאפריל 1974

יתכן שיופעל חלקית כבר בינואר; הקפאת המחירים תופשר בהדרגה מסוף ספטמבר

מאת סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

שר האוצר פנחס ספיר אמר אתמול בפגישה עם הכתבים ל־עניני כלכלה בירושלים, כי ב־כוונת משרדו להפעיל מס ערך מוסף החל מחודש אפריל 1974. שר האוצר הוסיף, כי נשקלת האפשרות להפעיל את המס, ב־צורה חלקית, כבר מחודש ינו־אר 1974.

באשר להקפאת המחירים אמר ספיר, כי בתום תקופת "ייצוב" המחירים בסוף חודש ספטמבר, לא תימשך הקפאת המחירים בצורתה הנוכחית. ספיר אמר, כי תונהג הפשרה הדרגתית של ההקפאה, זאת כדי למנוע "שטפון" של עלי־ות מחירים.

התקצבות לשטחים — משנת התקציב הבאה

בתשובה לשאלה אמר שר ה־אוצר, כי ההשקעות הצפויות בש־טחים למען רווחת הפליטים הער־ביים ולהרחבת השירותים להוש־בים יסתכמו במיליארד ו־240 מיל־יון ל"י, במשך חמש השנים הב־אות. הוא ציין, כי פרטי ההשקעות מעובדים כעת, ומשרד האוצר יציע לכלול בתקציב השנה הבאה את הסכום השנתי הראשון למימון תכ־נית השיקום בשטחים.

בתשובה לשאלה על דעותיו הפו־ליטיות בענין ההשקעות בשטחים, אמר שר האוצר: "לא שיניתי את דעותי הפוליטיות, והן ידועות".

תופעת המחסור במלט הוגדרה בפיו של ספיר כ"שערוריה מן הגדולות במדינה". הוא האשים ב־משבר המלט את הנהלת חברת "נשר" שלא עשתה דבר, כדי למנ־עו. "הם אחראים מפני שהם מונו־פול", אמר השר. הוא הזכיר, כי לפני שנים אחדות טענו כלכלנים ומומחים שונים שיותר כדאי לייבא מלט מאשר לייצרו. השר הביע תקוה, כי לקראת סוף השנה יופעל תנור המלט בבית שמש, שיסייע לחסל את המחסור.

האינפלציה — בעיה עולמית

בתשובה לשאלה אחרת אמר שר האוצר, כי משרדו עוסק בכל ה־ענינים השוטפים ללא כל קשר לבחירות הקרובות. בין עניינים פר־טיים אלה מנה שר האוצר הבאת חוק מס ערך מוסף, הקטנת מס הכנסה והצורך בביטול העיוותים הקיימים בגביית המס. בהקשר זה אמר ספיר, כי נערכים חשבונות מתוקנים לתשלומי מס ליותר מ־מאה חברות ומוסדות שונים.

אשר למלחמה באינפלציה, אמר ספיר: "לי אין עצה ואין תבונה איך מפסיקים את האינפלציה. זוהי בעיה עולמית. אנו מושפעים מע־ליית המחירים בשוקי העולם מ־שום שאנו קשורים בסחר העולמי". שר האוצר ציין, כי הממשלה נא־בקת באינפלציה ללא הפוגה, ואחת התוצאות היא העובדה שהעליה באמצעי התשלום בשבעת החו־דשים האחרונים היתה קטנה מזו של אשתקד — 11.4 אחוזים לעומת 18.8 אחוזים.

אזהרה לקבלנים

"אם לא יעמדו הקבלנים בהת־

(סוף בעמ' 2, טור 1)

היצרנים נאבקים במצוקת האשראי

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

התאחדות התעשיינים פר־תחת במאבק נוכח הקשיים בהם נתקלים תעשיינים ה־מבקשים בבנקים אשראי ל־מימון היצוא. נשיא התאחדות התעשיינים מרק מו־שביץ ביקש אתמול מנגיד בנק ישראל משה זנבר ש־יפעיל את השפעתו, כדי ש־התעשיינים יקבלו את האש־ראי למימון היצוא. פניה דומה הועברה גם לשר ה־אוצר ולשר המסחר והתע־שיה.

ההגבלות על האשראי, שנכנסו לתוקפן באחרונה, החריפו במידה ניכרת את קשיי התעשיינים בהש־גת המימון הדרוש ליצוא. התע־שיינים נתקלים בסירוב הבנקים ל־ממן את היצוא עקב מגבלות ה־אשראי. חוששים שכתוצאה ממצב זה ייפגע היצוא הסדיר וכי מפ־עלים יצטרכו להודיע ללקוחותי־הם בחו"ל, שלא יוכלו לכבד את ההזמנות שנתקבלו.

בהתאחדות התעשיינים נתפשה התחלה להיאבק כדי להבטיח את האשראי הדרוש ליצוא, במיוחד כאשר נגיד בנק ישראל חזר ד־בכיה "שהגבלות האשראי לא יפ־געו באשראי ליצוא". ההתאחדות הפיצה אתמול חוזר בין חברי־ה בו נתבקשו התעשיינים לציין ב־אלו קשיים נתקלו תוך פירוט שמות הבנקים והציון הסניפים.

חודש המו"מ עם המורים

מאת סופר "דבר"

אתמול בשעות הלילה התכנסו הנציגים של אר־גוני המורים, כדי לדון עם נציגי הממשלה על תביעות השכר והימשכות או קיומה של שביתת מורים בתחילת שנת הלימודים. (ראה השי־מה בעמוד 3).

המורים טוענים, שהוסכם עם המהנדסים שיבטא את הצמדת ה־מורים למהנדסים. באוצר דוחים טענה זו. אין זה מן הנמנע שהצ־דדים יסכימו להסדר פשרה: תש־לום חד־פעמי למורים.

בעת מסירת הידיעה נמשכים הדיונים.

המו"מ עם הסתדרות המורים ועם ארגון המורים העל־יסודיים חודש אמש, לאחר שהסתדרות ה־מורים קראה לשוב לממשלה להמשיכו.

הסכסוך בין המורים לממשלה פרץ על רקע הצמדת שכרם של בעלי תואר שני (מ.א.) לדר־גה ג' מהנדסים עם כל המשתמע מכך לגבי הדרגות האחרות, ושי־נוי סולם השכר של המהנדסים לאחר־מכן.

הדולר נחלש

לונדון, (רויטר). — הדו־לר האמריקאי נחלש שוב אתמול בשוקי הכספים ה־אירופיים, והפסיד חלק מן ההתחזקות, שהושג בהת־אוששות הדראמאטית של השבוע שעבר.

הלירה הבריטית, הפרנק הצרפ־תי, המארק הגרמני והגילדן ההו־לנדי — התחזקו כולם באורח שולי בהשוואה לדולאר. עם זאת, אמרו סוחרי מטבע, כי מוקדם עדיין לו־מר אם אכן יש לראות בכך סימני מכריע בתהליך ההתאוש־שות של המטבע האמריקאי.

מחיר הזהב, המשמש בדרך כלל קנה־מידה למידת האמון שנותן הציבור בדולאר, ובשאר מטבעות־הנייר, המשיך להתאושש מן הי־רידה שחלה בו בשבוע שעבר, ב־שעה שהדולאר היה בעליה. מחיר הזהב בבורסה הלונדונית עמד את־מול על 107.25 דולאר לאונקיה.

מה עדיף?

פלואוריד לשינים בריאות
שמן

האזינו
הערב
7.30 ברדיו רשת א'
פתיחת שידורי
הבזירה של
העובד הדתי

היום
בולים חדשים
חלונות שאגאל II
באשנבי השירות הבולאי
ובבתי דואר
השירות הבולאי

הערב
ברדיו ובטלויזיה
ברדיו
ב־19.35 ברשת א'
"ניתוק השילוב"
בטלויזיה
20.00: פתיחת שידורי הטלויזיה של המערך בתוכנית, בין השאר:
"אצלנו זה לא יכול לקרות"
אמת
המערך

Vent - Axia
מבשיר אוורור ח־ביווני
אוריגינלי תוצרת אנגליה

4 גדלים 6" 7½" 9" 12"
3 דגמים חלון קיר תקרה
הזהר מלרכוש חיקויים!
פנה ליבואנים ולמפיצים הבלעדיים
דיל סוכנויות בע"מ הנדסת אחזור וחימום
תל־אביב בן־יהודה 234 טל. 446437.70
ירושלים: פ. ברגידה רח' שלומציון המלכה 7 טל. 233039.70
חיפה: השמל סגליס רח' ביאליק 7 טל. 664718
באר שבע: מכונרת הדסה 68 טל. 2010.70

במלאות שנה לפטירתה של חברתנו
רבקה (אברמוביץ) גדוך ז"ל
נעלה לקברה מחר יום רביעי, כ"ד באב תשל"ג, 22.8.73, בשעה 4.30 אחה"צ.
היציאה מרחבת חדר האוכל.
המשפחה
ובית רמת הכובש

هكذا من الأصل

ציפיה בגוש הימני לסיכום המו"מ עוד השבוע

מאת א. כברתי, סופר "דבר"

בבית ז'בוטינסקי בתל-אביב התכנסו אתמול במשך כל היום ראשי ה"ליכוד" בדיונים, כשלפני הצהריים ישבה במשך שעות הנהלת גח"ל. כן ישבה ועדת המצע של גח"ל ולאחר מכן נמשכו מגעים עם נציגי המרכז החופשי וה"ע.

ראשי גח"ל הגדירו את המצב כמתקדם ואף הביעו את התקווה, כי עד לסוף השבוע יתגבשו הפרים ויגיעו לסיכום.

גם שמואל תמיר ממרכז החופשי וגם זלמן שובל מצ"ם הביעו תקווה כי "ניתן כעתה להתקדם ולהגיע לסיכומים חשובים". על "האווירה הטובה" בה התנהל הפרים, לדברי ראשי גח"ל, העיבה אתמול התקרית בין ח"כ יוסף תמיר לבין עזר ויצמן, ע"י גרדה עימהם של ויצמן ואריאל שרון את הישיבה באופן הפגנתי. היה זה כשעזר ויצמן אמר, כי לא נראים לו הגורמים הבפלגתיים בתוך הבפלגה הגדולה, המרכזים בה את גח"ל. על כך הגיב תמיר: "אתה באת למפלגה מוכנה עם כר הליה ואתה צריך להתרגל אליהם".

דבריו הרגיזו את ויצמן והוא עזב את חדר הישיבות. אתו יצא לאות סולידריות אריאל שרון.

בהודעה, שפרסם אחר כך ח"כ תמיר, הוא הבהיר, כי כוונתו במילים כי "עזר ויצמן בא אל המוכן" היתה רק לגבי החיים המפלגתיים בלבד. "לא עלה על דעתי לערער על זכויותיו של ויצמן בצה"ל".

בישיבת אחה"צ של ועדת המצע התפייסו ויצמן ותמיר והשתתפו בישיבה.

אריאל שרון אמר אתמול כי יש נכונות לסיים את המו"מ בחיוב אצל כל מרכיבי ה"ליכוד". אם כי יש "אחידה" של התנועות בתוכו ויהיה צריך להתגבר עליה", הוא ציין, כי מרכיבי ה"ליכוד" עברו את מרבית הדרך בבריה, בידיעה כי כל אחד צריך לוותר".

ח"כ יוסף תמיר אמר לסופר "דבר", כי המוקד ימשימו במצור תן ועדת המצע התקנון ועד היום יתבררו הדין על בעיות המיקום של המועמדים ברשימת ה"ליכוד" לכנסת. לפי הסיכום כהנהלת גח"ל אתמול, יש לשבץ את ראשי המרכז החופשי וה"ע ב"עשיריה" הראשונה של רשימת המועמדים לכנסת. על כך מערערים ראשי צ"ם והמרכז החופשי, לאחר שגח"ל בכיבה להם את המקום המשופר הנכבד.

"הדיון בכנסת השמינית"

ועדת המצע של גח"ל סיכמה אתמול כי האתמות ח"ל, כ"ל, צ"ם והעיתה אותות רשימת הליכוד. (כורה ראשונה — ה"ל רבנית בתחתנה — כי רצ"ם). הדעה שעה שהוא על הצעות כפי נציגי גח"ל בנושאים שהועלו במצע רנהן, עיקר ההצעות הן:

גח"ל מוכן לדון אחרי הבחירות בנושא בדר-שפר במידה שהרשימה הממלכתית והמרכז החופשי יתבעו זאת; במידה לגח"ל לא ישבה את דעתו בסוגיה זו תוכלנה הסיעות הקטנות לפעול בתואם לעמדתן המוכרת. התגבנות להוק שינוי שיטה בחירות ראשי ערים. גח"ל מציע להמנן בבחירה ישירה של ראשי ערים, בתנאי שאלה יוצגו ברוב של 50 אחוז כל אחד. עם זאת יוכל צ"ם והמרכז החופשי לתמוך גם ברוב של 40 אחוז; שינוי שיטת הבחירות לכנסת. גח"ל מציע, כי כל המיבנה תשמור על עמדת הקיימת והנושא יידון מחדש אחרי הבחירות. נציגי צ"ם הבהירו, כי עמדת גח"ל לגבי שינוי שיטת הבחירות לא יכולה לספק אותם. לגבי נקודות אחרות הם יבהירו את עמדתם במשך הדיונים; בנושא דת המדינה כל הצדדים הסכימו לשמור על חופש הצבעה.

ח"כ ש. תמיר הבהיר בשם המרכז החופשי, כי סיעתו מתנגדת לחוק בדר-שפר, תומכת בשינוי שיטת הבחירות וברוב של 40 אחוז לבחירה ישירה של ראשי ערים.

[illegible]

לסופר "דבר" נודע, כי היום עשויים להצטרף למרכז נציגי התנועה למען ארץ-ישראל השלמה לאחר שהסברע נתקיימו מגעים בין ד"ר ת. יוחל לבין ח"כ בגין אל ר מהנהלת גח"ל.

מנהל התכניות העבריות בטלוויזיה הירדנית יבקר ביזמתו אצל עמיתיו בירושלים

מנהל התכניות העבריות בטלוויזיה הירדנית התקשר אתמול אל מנהל הטלוויזיה הישראלית ארנון צוקרמן וביקש להיפגש עמו. המנהל הירדני הוזמן כאורח לבוא עתה בביקור במזרח ירושלים, לאחר שהגיע דרך גשרי הירדן במסגרת ביקורי הקיץ.

מנהל הטלוויזיה הישראלית הגשתו ההילה בבקשתו של המנהל הירדני, אשר דיבר בעברית. אולם לאחר ההפתעה מיהר להבין את מהכבוד לבקר בבניין הטלוויזיה בחבר. צוקרמן אף הציע לאורח בירדן לערוך סיור במפעלי הטלוויזיה הישראלית ולהפגישו, בין השאר, עם אנשי התכניות החדשות בערבית.

סוריה נסוגה מהסתה „לתגובה מוחצת' על היירוט

"ישראל מבקשת לדחוף הערבים לפעולת התאבדות"

מאת סופר "דבר" לענינים ערביים

סוריה שינתה אתמול את הדבין, אחרי סידרה של הצהרות שקראו ל"תגובה מוחצת" נגד ישראל בעקבות התקרית האווירית. הסביר אתמול הבטאון הרשמי "אל-בעת'", כי ישראל מבקשת לדחוף את הערבים ל"פעולות התאבדות" ועל הערבים להיזהר לא ליפול בפח.

מעניין לציין, שמגמות זו בשהתגלתה בא דוקא בשעה שמתרבים הפירסומים המגמתיים בעתונות הערבית בדבר הכנות, כביכול, שעושה ישראל לתקוף את בסיסי המחבלים בדרום הלבנון. סעבות אלה הוסמכו לראשונה עלידי עתונים יבכיים בביירות כגון "אל היאר" והאתמול ה"עיתונאי בשני עתונים מצריים הנוצים — "אל אחבאר" ו"אל גומהוריה".

בתוך כך נשמעת הטמורה בבר הדיונים על שיקום "החזית המזרחית". אף כי ברור שבשלב זה אין התקדמות בדיונים אלה כוזן עכשיו הענין "אל הזאת", כי הדלתה הצעה למנות הפצם גבראל סעדה לראש "החזית המזרחית".

בניסוי הצרפתי נבחן מנגנון הפעלה מימני

פאפיטה, (יופ"י). — אין במעט כל ספק, שבניסוי הגרעיני השלישי של צרפת, מעל לאי האלמוגים מורורואה, ניסו הצרפתים מנגנון הפעלה לראש-חץ מימני — אמרו משקיפים.

המשקיפים אמרו, כי ההודעות שפורסמו מטעם שלטונות ניו זילנד ואוסטרליה ואשר תארו את ההתפוצצות כבעלת עוצמה נמוכה, נותנות סימוכין לידיעות קודמות, כי מטרת הניסויים של צרפת השנה היתה לשכלל מנגנון הפעלה לראש חץ מימני.

נפתח כנס שגרירי ישראל באפריקה

מאת סופר המדיני של "דבר"

כינוס של שגרירי ישראל באפריקה, נפתח אתמול בירושלים, בראשותו של מנכ"ל משרד החוץ אברהם קידרון. בכינוס משתתפים שגרירים הנמצאים בארצם, שגרירים שסיימו את כהונתם ושגרירים העומדים להחליפם בשנים הקרובים. כינוס דומה נערך לפני שנתיים.

עתון לבנוני מגנה מאמר אנטישמי ב"אחבאר"

ביירות, (ע"ן). — העתון הלבנוני "לאוריין לה ז'ור" גינה אתמול את המגמה האנטישמית שבאה לידי ביטוי במאמר מאת אבין מנסה, שנתפרסם בעתון המצרי "אל אחבאר".

באותו מאמר תקף העתונאי המצרי את העם היהודי והצדיק בין השאר את מעשיו של היטלר ואת ההשמדה ההמונית בכשרופה.

בתגובה על כך כותב העתון הלבנוני, כי מובן מאליו כי ישראל תדע לנצל הצהרות כגון אלה, כדי להטות לצידה את דעת הקהל בעולם המערבי.

ספיר

(סוף כבי 1)

יהביזותיהם לבצעם את מספר התחלות הבניה השנה ב-12,000 יחידות דיור, אביע לממשלה להוציא תקנות שתחייבנה אותם לבצעם את הבנייה". זאת אמר אתמול שר האוצר פנחס ספיר, בישיבת ועדת הכספים של הכנסת שהוקדשה, בין היתר, לדיון על דו"ח בנק ישראל על עליית מחירי התשלום, שהוגש לוועדה לפני מספר שבועות.

ועדת הכספים החליטה, כי התגמול הבסיסי לגבי רדיפות הנאצים יהיה 1.15 ל"י לאחר לכל אחת נבות, במקום 1.01 כפי שנקבע בחוק, וזאת על מנת להשוות את התגמולים של נכי רדיפות הנאצים לאלה של נכי המלחמה בנאצים. בהתאם לכך יגיש האוצר תיקון לחוק.

דבר DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל-אביב, בית "דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

מאסר ליהודי שבא למשחק ישראל-קובה

מוסקבה, (א.פ.). — יהודי מוסקבאי ויקטור ו'אלצוב, מהנדס חשמל בן 29, נידון אתמול ל-15 יום מאסר, אחרי שניסה להפגין במשחק הכדורסל של נבחרת ישראל נגד קובה במסגרת משחקי האוניברסיאדה.

ו'אלצוב שבקשותיו להתיר יציאה לישראל נדחו בעבר הוא עם ב"הלבלצ'ינו".

נודע, כי ברחובות הם נכנסו כניסה למשחק שהתקיים בשבת אך יהודי עם כמה עשרות יהודים אחרים לא הותר לו להיכנס לאולם מבחוץ הסבורים של הצבא האדום. בהפסקת המשחק הבינו השוטרים ו'אלצוב הצליח להבוק דרך המחסומים והדיגל מבנו לעמוד את הקהל, ולאצוב ביזע בהסבירה שברשותו כרטיס בעל תוקף ולפיכך נגרר ביה מן המקום. הוא נלקח בשמירה עד שעת השדה באוזהרה ואחר כך נגבתה האשמה אתמול בבית הדין.

המחתרת האירית מפעילה יחידת חבלה באנגליה

מאת שלמה גינוסר, סופר "דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל"דבר"). — הפלג הקיצוני של צבא השחרור האירי הרפובליקאי הודיע, כי הפעיל יחידת חבלה מיוחדת בתוך גבולות אנגליה. בהודעה נאמר, כי יחידה זו אחראית להנחת פצצות התבערה שהתפוצצו בשתי חנויות כלבו גדולות בלונדון — הרודס וליברטי. הפיצוצים גרמו לדליקות לארצינות שלא גרמו נזקים של ממש.

משטרת לונדון הזהירה כי מתנגי נמצאו בונים נוספים צפויים להתגלות במרכזים בסהריים.

כמפגן הבצרה התפוצץ גם בפרעזון קצינים בבסיס הצבאי אלדרשוט.

ביניהים מתרבים הסימנים, שגם ההפגנה בפעילות המחתרת בצפון אירלאנד מתקרבת לסיומה אף כי בשבועות האחרונים סבל הפלג הקיצוני אבידות כבדות לרבות מעצרים של אחדים במפקדיו הבכירים.

שיחות בדרג בכיר לחיסול המשבר בין עיראק לכווית

ביירות, (א. פ.). — עיראק וכווית החלו אתמול בשיחות בדרג גבוה במגמה לחסל את משבר הגבול הממושך ביניהן. יורש העצר של כווית וראש הממשלה השייח' ג'אבר אל-אחמד הגיע לבגדאד בשעות הבוקר ולאחר שעות אחדות נפתחו השיחות בינו לבין סגן נשיא עיראק סאדאם חוסיין.

זהו המפגש החשוב ביותר בין נציגי שתי המדינות מאז כבשו כוחות עיראקים במארס שתי תחנות גבול בתחומי כווית. העיראקים נסוגו כעבור חודש, לאחר שהוסכם להזן בסיכון מתוחי הגבול.

העיראקים תובעים לקבל לידיהם שני איים השייכים לכווית בקצה המפרץ הפרסי — בוביאן ווארבה, כדי להגן על הכניסה לבסיס הימי שהם בונים באום קאסר. העיראקים גם מבקשים להקים נמל בים עמוקים בבוביאן ובתמורה הם מציעים להנית צינור מים מתוקים מנמל בצרה לכווית.

בינתיים נמסר, כי שר-החוץ העיראקי מורתדה חדיסי יבוא בשבת לתורכיה לדיון באספקת נפט עיראקי לארץ זו. מדובר בהנחת צינור באורך 1,120 ק"מ, שיחבר את כירכוך שבצפון עיראק עם דורטיול שבתורכיה. הצינור יוכל להעביר בשלב ראשון 25 מיליון טון נפט בשנה וכל מדינה תממן את הנחת קטע הצינור בשטחה. ההשקעה הכוללת נאמדת ב-370 מיליון דולאר.

רייא מודיע שיתנגד לדיון בנושא בירעם ואיקרית בכנס הבישופים בלבנון

ראש הכנסיה היוונית קתולית בישראל הארכיבישוף יוסף רייא יצא אתמול ללבנון דרך מעבר הגבול בראש-הנקרה, הוא אמור להשתתף שבועיים בלבנון, בשבוע הראשון ישתתף בדיוני הסינוד, המושב של ראשי הכנסיה במזרח התיכון, שייפתח מחר במנזר עין טריז בלבנון.

בכינוס זה אמורים להשתתף כ-30 בישופים וראשי הכנסיה במזרח התיכון (משקיפים מארצות הברית ואמריקה הדרומית), כדי לדון בבעיות פנימיות של הכנסיה במזרח התיכון.

לסופר "דבר" נודע במקור מוסמך, כי חלק גדול מדיוני הסינוד יוקדש לבעיות ישראליות פנימיות, כגון שאלת מבני איקרית ובירעם ומבנית 1000 דונם של הכנסיה בכפר דבוריה ליד הר-תבור לאיכרים מהמושבים. בענין איקרית ובירעם אמר רייא לפני צאתו ללבנון, כי לא ירשה לאיש להעלות שאלה זו לדיון במושב הסינוד, משום שלדבריו זו בעיה ישראלית פנימית, וחייבת למצוא את פתרונה בישראל.

הארכיבישוף רייא ביקש להתריך ידיעות בענין כוונתו לצאת לארצות-הברית, כדי לפתוח במאבק ציבורי שתכליתו לאלץ את ממשלת ישראל לשנות את עמדתה בשאלת הכפרים של איקרית ובירעם.

עוד הפגנה בפרדס-כץ

24 שעות לאחר ההפגנה האלימה שערכו שלשום כאות צעירים מפרדס-כץ, שכוונה הצגנת הגדולה של בני-ברק, קיימו אתמול בערב את הבטחתם וערכו התנהגות נוספת. כוח משטרתי שפיזר את ההתגודדות הלא-חוקית נתקל בהתנגדות. דובר משטרת מחוז תל-אביב, יגאל מרקוס, מסר לכתב עתים, כי בין השוטרים ובין המפגינים שוב היתה אמש התגוששות, אך תוצאותיה ייספרו רק היום. קרוב לשעה 9 בערב התפזרה ההפגנה והסדר הושב על כנו.

ההתפרעות האלימה מיום א' בערב גרמה לפציעתם של תשעה שוטרים שביקשו להשליט סדר ושל חמישה מבין המפגינים שכולם קיבלו טיפול רפואי בבתי חולים באיזור. ששה מבין המתפרעים נעצרו אך שוחררו בערבותו האישית של מזכיר מ.פ. בני-ברק, דוד זכות.

ל"ע קוראת להחזיר עקורי ברעם ואיקרית

פניה לראש הממשלה לשקול מחדש את עמדת הממשלה, בנושא בירעם ואיקרית, השמיע מזכ"ל המפלגה הליברלית העצמאית (ל"ע) יצחק ברקאי, במפגש פעילים בתל-אביב.

גם סגל הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב, ביניהם פרופסור אבנון רובינשטיין, פרסם גילוי דעת הקורא לממשלה שלא להשתמש בתקנות ההגנה כימי המנדט לצורך סגירת הכפרים בירעם ואיקרית.

תאונה קטלנית

בתאונת דרכים שאירעה ביום ראשון בערב בכביש פתח-תקוה שליד בית הרושת "פריגת", נהרגה שושנה נקש, בת 45 מהוד-השרון.

התאונה אירעה כאשר מכונית שהיתה נהוגה בידי תושב באר-שבע פגעה באשה כאשר ירדה מאוטובוס וביקשה לחצות את הכביש. היא נפצעה קשה ומתה בדרך לבית החולים "בילינסון".

אקאלי נגררת לאי קוזומל

קוזומל, (יופ"י). — רפסודת המחקר "אקאלי", הנתונה בסכנה בתום הסעדה החדשה "ברנדה" המשתוללת בסביבה מקסיקו, נגררה עתה עלידי שולת-מוקשים של הצי המקסיקאי לעבר אי הנופש קוזומל, לקראת סיום כמה בן 8000 הקילומטרים.

המבקר: חבה"ע לא הבטיחה זכויותיה ב„סולל בונה"

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

ב-1959 החליטה מזכירות חברת העובדים, כי יש להכניס שינויים מקיפים בתקנות ההתאגדות של החברות המסונפות ל"סולל בונה", אשר יבטיחו לחברת העובדים פיקוח ישיר על-ידי הוצאת מניות מיוחדות שתוקצה לה ובאמצעותן ירבו זכויותיה. אולם עד לתאריך גמר הביקורת טרם נעשו שינויים אלה — נאמר בדו"ח הביקורת על חברת "סולל-בונה", שפרסם אתמול על-ידי מבקר ההסתדרות שלכה שמנגר.

דו"ח הביקורת מתעכב בהרחבה על הבעיות שהתעוררו ב"סולל בונה" בשנות היותן ועל השינויים הארגוניים שהחלו להתבצע עם ביצוע הריאורגניזציה בחברה. המבקר מציין, שינוי המיבנה הארגוני היה דבר ביותו וחיבורתי רבה לגבי הניהול היעיל של קונצרן ענק זה. אולם אין לתלות תקוות מופרזות בהכפפת השינויים הארגוניים בלבד על התוצאות העיסקיות בטווח הקצר. מבקר ההסתדרות כותב, שכדי להפיק את מירב התועלת כהריאורגניזציה יש להנהיג שינויים הנובעים מיישום המבנה החדש כבר בשלבו הראשון, ורצוי שההנהלה תחזק בהקדם את מערכת הפיקוח המרכזיים.

בגין: שוב נשמעה קריאת „ז'יד" במוסקוה

באסיפת העמים בבתיים אמר אמש ח"כ מנחם בגין: "שוב נשמעת מלת ההשמצה "ז'יד" במוסקווה, היא משמעת בגבי ספורטאי ישראל. היא מזכירה את התקופה האפלה ביותר של ימי הצארים ומשום אותה לפולג. אם זה יכול לקרות במיפגש ספורטאים עולמי, משמע שצפויה סכנת המירה לאחינו ברוח"מ. חובה איפוא להודיע ללא דיחוי את המערכה הציבורית למען שיבת ציון מברה"מ. יצא יהודי אורח"ב לבית הלבן ויתבעו בהכניס פער לה תגלה דחופה, היהודי וכל בזיהותו בכלל רצון העם על החקיקה התיקון של הסנאטור ג'קסון. למען יידע הקרמלין כי בני העם היהודי לא יופקרו עוד להשפלה, לדיכוי ולסכנת פוגרומים". (ע)

האופרה הישראלית

מייסדת ומנהלת אדיס דה-פיליפ
פתיחת העונה ה-27 • 1973/74
הצגת בכורה ישראלית

תל-אביב	ירושלים	חיפה
בית האופרה	בנייני האומה	
15-9 • 22-9	17-9-73	20.9.73

הצגות נוספות בתל-אביב: 24.9 • 29.9

מלכת שבא

גראנד אופרה רומנטית
מאת קארל גולדמרק
ההצגה: אדיס דה-פיליפ

המנצחים:
אלכסנדר טרסקי • פרנקלין צ'וסט
כוריאוגרפיה פומה צ'ארטקוב
מנצח המקהלה ד"ר ה' פינקוס

• בהשתתפות הסולנים הישראליים • נתניה דברת • אסתר באומוול • ליליה שני • מלוין פול • קלאודיו אוולה • בוריס בר-לב • מיכאל גליקסמן • יהודה שמואלי • מרדכי בן-שחר • אן טסאלין • טימה גורדיקה

סולנות הבלט:
אנה מריה הס • קורה בנאדור

כרטיסים: אלנבי 1 טל: 57227
ירושלים בן-נאים.
חיפה: קופת מכבי

ראש-עיריה יהודי בארה"ב מציע לממן הגנת אל-טומי

בריסטן הם, (א.פ.). — ראש העיריה היהודי של העיירה בריסטן הם במדינת אלברמה, הרולד ויינר, הודיע אתמול, כי הציע לשלם 5,000 דולאר למימון הגנתו של הלוהי שהואשם לבצוע לוד בשבוע שעבר.

ויינר גילה כי שינר מבריק בענין זה לירושלים הסביר, כי הוא סבור שבניניו של הנאשם גם אם היו מוספים "מתוספים של שאיפה לשלום". הוא אמר, כי לדעתו שוכה מקרה התקיפה זה מבקרים קורבים מבהגינה מוסרית, שכן הנאשם ביקש לעשות כביכול לבנין שלום הצינות במערה התמכה.

ויינר הוא בעל עסקים המשמש כראש עיר במשך 20 שנים. הוא אמר, כי הנאשם צריך לעמוד לדין כמו כל פושע אחר אולם לדעתו הוא ראוי לרחמים בדין ובמהגנו לטייב ה' לממן את הסניגוריה.

נגמר שלב ראשון בשיפוץ אל-אקצה

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר"

השלב הראשון בשיפוץ הכיפוי לשריפה באל-אקצה, שהוד אתמול, מרכזת הוועדה המוסלמית, מזרח-ירושלים, הודיעה על סיום השלב הראשון בתיקון נזקי השריפה.

בתשובה לשאלה אמר אתמול הקן מהגוב מנהל הוואקף במזרח ירושלים, כי אנשיו התגברו על כל הקשיים הראשונים שהיו בביצוע העבודות, עד כה הוצבו העמודים החדשים, שיובאו מאיטליה, לאחר שהוחלפו עבודים בכרות מיוהדים בעוסק ניכר. כהנים הוסיף, כי העבודה עתה נמשכה ללא כל בעיות מיוחדות.

בתקופה האחרונה נמתחה מדי פעם ביקורת ברחוב הערבי על דרך ביצוע התיקונים במסגד. הביקורת התגברה אחרי שאוחר מקורות יעתונות שניבאה לצורך התיקונים התבקשו לפני הזרים אחרים. לפיכך מהתגולה המועצה המוסלמית להצביע על התקדמות העבודה והצלחתה.

קצין בטחון חדש בנמל לוד

קצין-בטחון חדש מונה לנמל התעופה לוד ויכנס לתפקידו בימים הקרובים. שמו של הקצין לא ניתן לפירסום אך נודע, כי הוא בעל רקע בטחוני ותעופתי כאחד. קודמו בתפקיד זה דוד מוני, נתמנה כאחראי על מחלקת ההדרכה בנמל התעופה לוד.

בימים אלה אורגנה גם העסקתם של אנשי-בטחון שיהיו כפופים ישירות לפינהלת נמל התעופה. הם יהיו ממונים על המניפוסים, הבדיקות האישיות וכיוצא באלה. עד כה היו ממונים על כך עובדי חברת "השמירה". (פ)

נפגע מפליטת צרור

איש במשמר הגבול, מבני המיעוטים, נפצע אמש בלוד מפליטת צרור כדורים מנשקו. עשרות אנשים שהיו בסביבתו יצאו ללא פגיעה, בדרך נס. (ע)

בר-לב חוזר

יש לי בהחלט התחייבות מהשקשת מקיפות בהקמת עיר גדולה בפיתחת רפיח — אמר השר חיים בר-לב שהשיב בנמל התעופה לוד לשאלה בדבר הקמת העיר ימית. השר ורעייתו חזרו אמש מביקור בברזיל, בארגנטינה ובאורוגוואי.

בר-לב הבהיר, כי אין לראות בהסתייגותו להקמת עיר בפיתחת רפיח משום התנגדות פוליטית להתיישבות כזו. הסתייגויותיו הן כלכליות בלבד ונובעת מן החשש שמא השקעת משאבים גדולים בישבה זו בהקמת העיר ימית תפגע בתכניות פיתוח קיימות, שבחלקן נמצאות בביצוע. אשר לפיתחת רפיח עצמה ציין השר, כי בקום ישבה כבר רשת של ישובים חקלאיים ושלושה נוספים עומדים לקום שם בעתיד הקרוב. "יתכן שיש מקום להקים כאן עיר בעוד מספר שנים, אבל לפי שעה יש לרכז את המשאבים ליעדים אחרים", ציין השר, בהדגישו את אמונתו כאחד היעדים האלה.

חזרה משלחת החקלאים מירדן

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר"

משלחת של חקלאים מהגדה שחזרה מרבת עמון מסרה אתמול, כי אנשיה סיכמו עם ראש הממשלה הירדנית על העברת חצי מיליון דינאר לחקלאי הגדה. לא ברור כיצד יוצבר ויחולק כסף זה.

בכסף זה הצעבר מהמכסים שהוטלו בשנה האחרונה על מוצרים מהגדה שיוצאו מזרחה ושנגבו על ידי שלטונות רבת-עמון בגשרי הירדן. לאחר ביטול המכסים לפני כחודש הודיעו הירדנים, כי הם מבקשים להחזיר כספים אלה לתושבי השטחים ונבנית פרצה מחלוקה כיצד יחולק הכסף.

משלחת יפאנית הגיעה ללוב

ביירות, (יו.פ.). — משלחת יפאנית בראשותו של סגן שר החוץ קידשי מיצוי הגיעה ללוב לדיון בגורלם של חוטפי מטוס ה"ג'מבו" שבכמות ממשלת טריפולי להעביר למשפט.

„אמקור": לא נמסר לנו על חידוש העבודה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

הנהלת "אמקור" מסרה אמש, כי לא קיבלה כל הודעה שהעובדים השובתים חוזרים היום לעבודה או על מוצר חידוש העבודה. הודעה כזו לא נמסרה על-ידי ועד העובדים או מועצת פועלי תל-אביב או כל גורם אחר.

נציגי ישראל ולבנון

(סוף כבי 1)

הודיעה בזכנה, כי הוא אינה מכירה עד בוודאי שביתה-הנשק במחאה על ההתנהגותם של מכוסים לבנוניים במלחמת ששת הימים (בשעות הראשונות של המבצע ביום). כאן לא נתכנסה הוועדה, כדי שמדים בבקורות זרים כדי פעם התקיימו דיונים או ביחות בלתי רשמיות בין ישראל לבין לבנון באמצעות מנגנון האו"ם.

אתמול התמקדו המשלחות המסובכות על הפרוטוקולים הודים על זיכמן פגישה בין נציגי ישראל לבין נציגי לבנון במעבר הגבול בראש-הנקרה. במשך שעה ארוכה ומטופחו במעבר-הגבול בראש-הנקרה עצרות עתובאים. כדורים וצלמי טלוויזיה, עסקו הכל בניחושים האוצם הלבנונים יבקשו להיוועד עם נציגי ישראל לדיון בבקשתם להעביר את חוטף המטוס לידיהם?

סופר "דבר" בדרום משילב עד הודיע: גבנבדים בדים בנגב הביצע בשיחה עם ראש עיריית באר-שבע אליהו נאוי תמיהה על כך, כי ממשלת ישראל עשויה להן בהסגרתו ללבנון של כוחמד אל-טומי, חוטף המטוס הלבנוני. "הוא לא חטא לישראל והערבים הערגוהו אם יוסגר", אמר.

אליהו נאוי הצטרף לדעת גברי הבורים והוסיף, כי הממשלות הערביות אינן רואות בחוטפת מטוס מעשה-פשע וחוטפי מטוסים זוכים שם לתהילת גיבורים. "אין לנו הסכם הסגרה עם ממשלת לבנון אשר מחבלים וחוטפי מטוסים משתמשים בשטחה להבנון פעולות נגד ישראל", אמר ראש העיר.

סולח מכחיש

ביירות, (ע"ן). — ראש-הממשלת לבנון, תקי-אל-דין סולח, אמר אתמול, כי אין הוא יודע דבר על אפשרות פגישות בין קצינים לבנונים וישראלים בענין הבקשה להסגרתו של חוטף המטוס הלבנוני.

סולח נמנע מלומר אם אמנם ביקשה לבנון את הסגרתו של החוטף. הוא ציין, כי אם התקבל החלטה כזאת, כי או יעשה הדבר בתאי שמוהר יוסגר באמצעות הצלב האדום בשק המכונית הלבנונית — ישראלית. "אנחנו מסרבים להשיב לכל פתרון אחר", אמר. ברוסה. שוטות גו שוב איננה קיימת.

מאוחר יותר אמר סולח לבנוני פואד נאמא, כי לבנון ביקשה את הסגרתו של החוטף. "בנוסף על כך, הודיעה ישראל כי היא מסרבת להעביר את החוטף לידי ועדת שביתת הנשק רבונה", אמר הדבר הלבנוני.

הוא הוסיף ואמר כי לא נמסרה הודיעה המסמרת, שקצינים לבנים הגיעו להנדת שביתת הנשק דרישה להסגיר את החוטף לידי לבנון.

הלבנונים: הקברנים לא התם

חברת "נתיבי אוויר מזרח התיכון" הכחישה ביגעיים את הידיעה, שקברניט המטוס הלבנוני שנחטף לישראל חתם על התחייבות לתשלומים כלשהם תמורת שירותים, שקיבל המטוס כאשר חנה בלוד. אנשי חברת התעופה אמרו, כי איש מפקידי החברה לא קיבל חשבון מבלל-התעופה הישראלי. דברים אלה נאמרו בתגובה על הידיעה, שהחשבון החתום נשלח מלוד למשרד חברת התעופה הלבנונית בפאריס.

המחבלים רוצים טילים אישיים נגד מטוסים

מאת סופר "דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל"דבר"). — אירגוני המחבלים מנסים לרכוש טילים אישיים נגד מטוסים, מונחים על-ידי חום — מדיע "ניוזוויק".

המחבלים נכשלו באחרונה בניסיונות לרכוש את הטיל הסובייטי "סטרלה", אשר הוכיח את יעילותו נגד המטוסים האמריקאיים בווייטנאם.

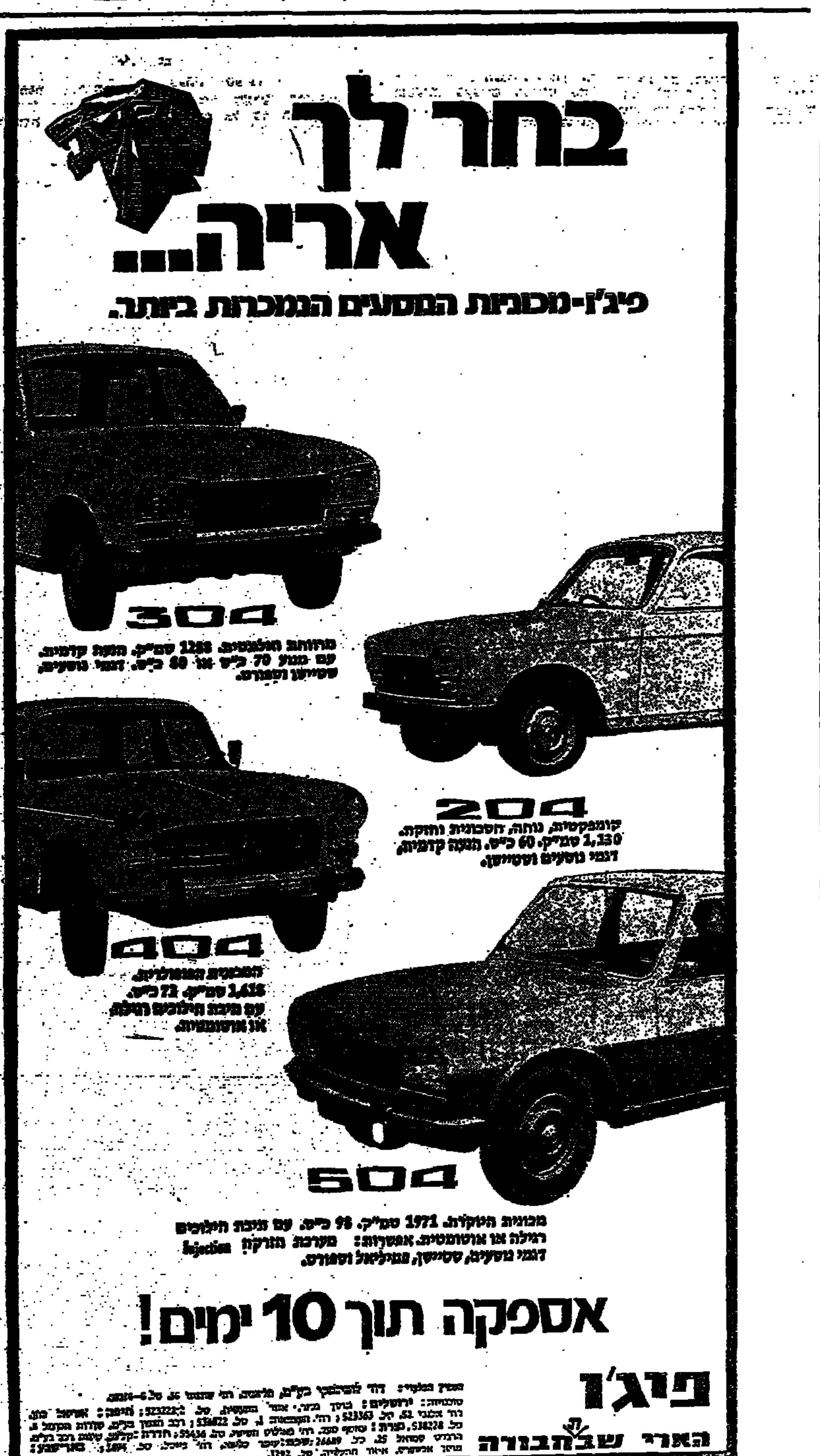

ברה"מ מפנה הזירה לארה"ב

...פ. מלונדון: הרוסים החליטו להניח לאמריקאים לפתור המשבר במזה"ת; צמצמו הספקת הנשק למצרים

מאת קארל תאלר

לונדון, (יופ"יש). — ...היא התחילה לעמוד מהצד ...ניח לארה"ב לנסות לשבור הקפאון במשבר המזרח ה... ...ן — אמרו אתמול דיפלו... ...ים מוסמכים בלונדון. ...דבריהם מתכוונת מוסקוה ל... ...חק מכל יוזמה חדשה לשלום ...רח התיכון, משום שהיא סבר שהמפתח להסדר נתון עתה ...י ארה"ב. הקרמל מחזיק ב... ..., שרק לחץ אמריקאי על ...אל יכול להניב תוצאות כל... ...ן.

מוסקוה מודאגת אמנם בשל הע... הסדר במזרח התיכון, אך מצד ...י אין היא חרדה יותר על המו... ..., שכן האינטרסים שלה עברו ...צרים לעיראק. כך בכך מו... ...ת תנופה נוספת לאיזור המפ... ...רץ הפרסי — הנחשב עתה על ידי המזרח והמערב גם יחד כאיזור המכריע ביותר מבחינה אסטרטגית ופוליטית בעתיד.

עם זאת ציינו המקורות הללו, כי העמדה הסובייטית של תמיכה בערבים נשארה מבחינה בסיסית ללא שינוי. הסובייטים מוסיפים לדרוש „הסדר צודק", דבר המשאיר, כפי הנראה, מרווח לתמרון.

כפי שנודע צימצמה ברה"מ את היקף האספקה של כלי נשק חדשים למצרים והללו מגיעים אליה עתה טיפין־טיפין בלבד. גם את החלפתם של כלי נשק שיצאו מכלל שימוש הגבילה ברה"מ למספרים מצומצמים בלבד.

לדברי המקורות, לא ידוע על כל תכניות לחדש את אספקת הנשק בקנה מידה גדול, או לאספקת כלי נשק התקפיים.

אשר ליחסים בין ברה"מ לבין קאהיר נאמר כי הם „קרירים אך קורקטיים". מוסקוה לא סלחה על גירוש הסגל הצבאי שלה ממצרים על־ידי הנשיא סאדאת בקיץ שעבר.

דבר הנראה כמכריע עוד יותר הוא חשדותיה של מוסקוה מפני הכוונות הפוליטיות של מצרים. התכנית להקמת איחוד עם לוב והחיזור האחרון אחרי סעודיה „הריאקציונית" — הניעו את ברה"מ להזהר מפני נטילת התחייבויות כבדות מדי, לפחות בשלב זה.

המקורות הביעו את הדעה, כי נסיונותיה של קאהיר לרכוש נשק בצרפת, בבריטניה ובמדינות מערב אירופיות אחרות לא הפחידו את מוסקוה ולא הניעו אותה להציע למצרים משלוחי נשק חדשים, כפי שאירע בעבר במקרים דומים. לפי שעה, אין ברה"מ מצפה למלחמה חדשה במזרח התיכון. המקורות מדגישים, כי הקרמל לא השאיר כל ספק בליבה של קאהיר בנוגע להשקפתו, שהסדר צריך להימצא באמצעים מדיניים ולא על־ידי שימוש בכוח צבאי.

מה יקרה, בכל זאת, אם תגרום מצרים להתלקחות מלחמה כוללת חדשה, בתמיכתן של בנות בריתה הערביות? את התשובה לכך משאירים הסובייטיים במתכוון לוטה בערפל. המקורות ציינו, כי ברה"מ נמנעת ממתן התחייבויות מראש והיא מבטיחה רק „לבחון את המצב" ברגע שתיווצר שעת חירום מעין זו. קרוב לוודאי, שבמקרה כזה תתקשר באמצעות „הקו החם" עם וואשינגטון ושאר מעצמות־העל האחרות, כדי לנסות „לקטוע את מצב המלחמה בעודו באיבו".

„פראבדה" תוקף תכנית דיין

מוסקוה, (עי"ן). — הבטאון הסובייטי „פראבדה" פירסם אתמול מאמר המוקדש לבעיותיה הפנימיות של ישראל, ובו הוא תוקף בין השאר את תכניתו של שר הבטחון, משה דיין, להקמת עיר נמל ישראלית מדרום לרצועת עזה.

העתון כותב, כי „שלטונות תל־אביב — מנסים לעודד את הרדפם שכיבוש השטחים הערביים על־ידי ישראל נהפך עתה לעובדה שאין להשיבה עוד. כל התכניות הללו מעידות, כי הפולשים הישראליים עושים הכל כדי להערים מכשולים על דרך השגת הסדר מדיני למשבר במזרח התיכון".

„בני השטן אשר בקרמל"

הונג־קונג, (יופ"יש). — סין ציינה אתמול את יום השנה החמישי לפלישה הסובייטית לצ'כוסלובקיה, בהתקפה על „האימפריאליסטים הסוציאליים בני השטן אשר בקרמל".

„הפלישה לצ'כוסלובקיה וכיבושה על ידי האימפריאליסטים הסוציאל־רוויזיוניסטי היא הגילוי הגס ביותר של פוליטיקת־כוח ומדיניות של תוקפנות", הצהירה סוכנות „סין החדשה".

„התוקפנות שביצעו נגד צ'כוסלובקיה הצארים החדשים של הקרמל תשמש רק כעניבת חנק חדשה על צווארם". להלן נאמר בהודעה הסינית כי „כדי לחפות על קלסתר השטן של הסוציאל־אימפריאליסטים, מדברים ברז'נייב והדומים לו חלקלקות על שלום ובטחון ודוגלים ברוב צביעותם ביחס של כבוד לריבונות ולעצמאות של צ'כוסלובקיה. אולם השקרים אינם יכולים להסתיר את העובדות שאין לחלוק עליהן".

תושבי מזרח־ירושלים יהיו מועמדים בבחירות להסתדרות

חברי ההסתדרות ערביים ממזרח ירושלים יהיו בפעם הראשונה מאז איחוד העיר, מועמדים בבחירות למליאת מועצת פועלי ירושלים ולוועידת ההסתדרות הי"12, שיתקיימו ב־11 בספטמבר — הודיע מזכיר מועצת פועלי ירושלים דוד אילון בפגש עם פעילי האיגודים המקצועיים בבירה.

בסקרו את פעולות מועצת פועלי ירושלים בקרב חברי ההסתדרות הערביים ציין מזכיר המועצה, כי בארבע השנים האחרונות נבחרו חברים ערביים למוסדות המקומיים והארציים של חמישה איגודים מקצועיים בבירה: איגוד פועלי הטקסטיל, הבניין, בתי המלון, המתכת והדפוס.

„מועצת פועלי ירושלים היא כיום הגוף הציבורי הוולונטרי הישראלי הגדול ביותר, הפועל במזרח העיר תוך שיתוף פעולה הדוק עם האוכלוסיה" — אמר אילון. לדבריו הצטרפו עד כה להסתדרות כ־8.000 חברים ממזרח ירושלים, המהווים למעלה מ־50 אחוז מכלל ציבור העובדים השכירים במזרח ירושלים.

הוא ציין, כי באחרונה נחתם הסכם עבודה קיבוצי מיוחד, הראשון מסוגו במזרח ירושלים, עם הנהלת מלון „אינטרקונטיננטאל" והביע תקוה, כי ייחתמו הסכמי עבודה נוספים עם מעסיקים ערביים ממזרח ירושלים.

בסיכום דבריו ציין אילון, כי מאות ערבים ממזרח ירושלים עברו בשנים האחרונות שיעורים בעברית וקורסים מקצועיים שונים מטעם המחלקה למזרח ירושלים במועצת פועלי ירושלים בשיתוף משרדי ממשלה ומוסדות. „גולת הכותרת של הפעולה התרבותית ההסברתית במזרח ירושלים היא הפעולה להגברת הידידות היהודית ערבית, המוצאת את ביטויה במפגשי הנוער היהודי־ערבי הראשון מסוגו, הפועל בעיר" — הוסיף אילון.

שני שלישים מהמועמדים — בני עדות

כשני שלישים ממועמדי מפלגת העבודה במליאת מועצת פועלי ירושלים הם למעלה ממחצית המועמדים לוועידת ההסתדרות, מטעם מפלגת העבודה בבירה — הם יוצאי עדות המזרח. זאת מסר אמש לדבר „העבודה" בירושלים, לאחר שמועצת המפלגה בבירה אישרה את רשימות המועמדים בבחירות הקרובות למועצת הפועלים ולוועידה הארצית של ההסתדרות.

רשימות המועמדים כוללות, לראשונה, גם כ־50 אחוז נציגים ישירים של מקומות העבודה.

ידלין: הבטחנו במצע רק מה שנוכל לקיים

המצע שהוגש למרכז המפלגה הוכן על־ידי ועדת המצע בהבנה הדדית בריחוקה לבת — אמר מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ אהרון ידלין, יו"ר ועדת המצע להסתדרות. במצע ערבוו בכמות למוזה ארוכה, אך מעיקרו הוא עוסק בהתחייבויות לקדנציה הקרובה תוך שיקול דעת קפדני ואחראי, כדי שנוכל לעמוד בהבטחותינו, הוסיף ידלין.

המצע נערך תוך ניתוח צרכי העובד וניתן בו ביטוי למאוויו. הצבנו לעצמנו מטרות שאין ספק, כי נוכל לעמוד בהן תוך התחשבות בצרכים וביכולת הכלכלית של המדינה. עלינו לשמור על כליותה של ההסתדרות ולהגן על זכויותיה המיוחדות בהבטחת המשך השפעתה ביצירת חיים אישיים וכעצמאיים, אמר.

ההסתדרות כוללת בתוכה כל אדם עובד, שכיר ועצמאי, אנשי עמל כפיים ואנשי רוח. ההסתדרות בנוף „ציוני סוציאליסטי מבשימה את הגדרותיה גם בעשייה, ע"י גיבוש צורות חברתיות חדשות, התיישבות הקמת משק השייך לעובדים, אמר ידלין.

ח"כ בקר, שהיה יו"ר ועדת המצוע של המצע, הפנה את תשומת לב חברי המרכז לעיקרי הדברים שיש בהם חידוש או הדורשים שימת לב מיוחדת.

שני דגשים הושמו בהכנת המצע:

● יהודה של ההסתדרות מבחינה רעיונית, העושה אותה לתנועה חברתית ביסודה;

● חיוניות ההסתדרות בואת כבסיס להמשך ההגמוניה של תנועת העבודה בארץ.

בקר הדגיש את חשיבות נקודות אלה נוכח נסיונם של חוגי הימין בהסתדרות לפגוע ברוחה של תנועת העבודה. עלינו להעמיק את הרכוח עם יריבינו ולהסביר להמוני החברים המחורים, כי מערכת בחירות זו היא בעצם מערכה על עתידה של החברה בישראל — אמר בקר.

במדיניות המקצועית הושם דגש על מדיניות השכר, אשר תביא בחשבון גם את המדיניות של ההכנסה הכוללת, מסים, המדיניות המקצועית המוצעת למחצית הנוכחית בהתחשב ברווחיות הענפים ובמצב הסוציאלי של העובדים. קביעת מדיניות השכר והביצוע ייעשו ע"י הוועד הפועל וע"י מועצות הפועלים. הוועד הפועל יעסוק בדברים הנוגעים לכלל; מועצות הפועלים —באלה הנוגעים לחלק מהציבור. למניעת האינפלציה יעשה המערך לשיתוף פעולה בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים. נעשה לייצבות יחסית של המחירים ולהרחבת הפיקוח עליהם, לריסון רווחים מופרזים, לצמצום שלבי התיווך, להרחבת החוקה הנוגעת לצרכנים ועוד, הטעים בקר.

התחייבנו, כי במידה שתהיה התייקרות מואצת נדרוש השלום תוספת יוקר באמצע השנה. התחייבנו במצע לא להסתפק בשכר מינימום אבסולוטי, אלא להקביל לשכר הממוצע במשק בשיעור של 50 — 60 אחוז מהשכר הממוצע. התחייבנו להשוות את התנאים הסוציאליים בין העובדים הזמניים לעובדים הקבועים. התחייבנו ש־בכל מקצוע ובכל ענף, מדים לחדש הסכם עבודה לא יימשך יותר מ־3 חודשים מן המועד בו פג תוקפו של ההסכם הקודם. התחייבנו לחדש את הסעיף בחוקת ההסתדרות בנושא שביתות מאושרות, שביתה תוכרז, רק לאחר שהיא מאושרת בהצבעה חשאית ע"י העובדים, אמר בקר.

יש להרחיב את שיתוף העובדים בהנהלות על פני המשק כולו, וכן שיתופם ברווחים, הוסיף.

לגבי שיתוף הון פרטי עם ההסתדרות — אמר בקר — ייעשה הדבר רק אם ישנן סיבות מצדיקות ותוך הבטחת השפעה נאותה בניהול העסקים והבטחת זכויותיה של חברת העובדים.

הפרקים העוסקים בבטחון סוציאלי, עזרה הדדית, הדור הצעיר, מועצת הפועלים, עליה וקליטה, יחסים בין לאומיים, עוררו הערכה רבה בכל המישורים.

אינדוזיה והודעה הכריזו אמש על הצורך בנסיגת כוחות ישראל מן השטחים הערביים הכבושים, כדי לשים קץ לסכסוך במזרח התיכון.

מה יקרה ב־2 בספטמבר?

...ופר „דבר" סוקר ההשתלשלות שהולידה את הסכנה לפתיחת שנת הלימודים תשל"ד במועד

מאת אהרן גבע

מה יקרה ב־2 בספטמבר? ...ב־2 בספטמבר חל בשבת. ...אם ילכו הילדים לבית־הספר או יישארו בבית? — ...אתמול התכנסו נציגי ארגוני המורים בלשכתו של שר־האוצר כדי לדון בבעיה זו.

ביום 25.12.72 היה נראה, שה...יה נפתרה. באותו יום התכנסו ...ציגי המורים, המרכז לשלטון ...מי והממשלה ואחרי דיונים ...שכים הגיעו להסכם. במכתבי ...יכום, אותו כתב מזכיר הועדה, ...מר: „התוספות לשכר המורי...ת לעיל, והמסתכמות ב־31.8 ...אחוזים — להוציא תוספת יוקר ...שנים 1972—74 — מהוות סיכום ...לל לתביעותיהם של הסתדרות ...מורים וארגון המורים העל־יסודי...ים במסגרת הסכמי השכר לשנים ...ילו".

המורים השיגו, איפוא, תוספת ...יעור של 31.8 אחוזים ואם ...סיף את תוספת היוקר, ה... 44.8 אחוזים. אחר תוספת ...ית מאוד... נראה... ...רוצים. במכתב, אותו שיגרו ביום 21.12... כתבו: „הרינו מאשרים ...כלת הסיכום בעניין תביעות ה...כר ואנו מאשרים את תכנו של ...סיכום".

„התוספות השוליות"

אמנם, נותר לדון ענין „התוספות השוליות" (הוצאות נסיעה, ...ארות מקצועיות, שעות חינוך ל...בת ולמורים בכיתות א' וצמצום יחידות העבודה למדריכים ולמורי אולפן וכן הגדלת גמול הניהול). אך התוספות השוליות השנויות במחלוקת הסתכמו ב־2 אחוזים. בעיקר התביעות באו המורים והממשלה לידי הבנה ולדעת היועץ המשפטי של הממשלה יש לייחס לחליפת המכתבים הנ"ל מעמד של הסכם.

הבעיות התעוררו בעקבות ההסכם עם המהנדסים. זה זמן רב מבקשים המורים להיצמד למהנדסים. בשנת 1970־71 הוצמד מורה מתחיל בעל תואר מ.א. למהנדס מתחיל בדרגה ד'. בשנת 1972־3 הוצמד מורה בעל תואר מ.א. ו־ותק של ארבע שנים למהנדס בדרגה ב' בעל ותק של ארבע שנים. השנה שונה לוח המהנדסים והמורים טוענים: קיים פער.

ב־16.2.72 כתבו: ההסכם עם המהנדסים אינו משפיע על שכר המורים עד סוף שנת 1972. מה־לאו של המורים השתמע הקו: עד סוף 1972 לא ישפיע ההסכם עם המהנדסים על המורים. אך בעתיד ישפיע!

בציבור כחודש, ב־בין 9.3.73 ... אל שר האוצר ... פגישה כדי לדון בהשלכותיו של הדירוג החדש של המהנדסים על דירוג המורים, כדי לחזק את תביעותיהם הגלו ב־20.5.73 „תביעות שוליות" נוספות.

ההשוואה עם המהנדסים

מה אירע בעקבות ההסכם עם המהנדסים? בעקבות ההסכם שונה לוח הדירוג. אולם, לפי חישובי האוצר יהיה מצבו של המורה בעל תואר מ.א. וותק של ארבע שנים טוב ממצבו של מהנדס בעל ותק דומה. המורה יקבל 895 ל"י שכר יסוד. המהנדס יקבל 742 ל"י. קיימת בעיה נוספת: המהנדסים קיבלו 12 אחוזים תמורת שעות נוספות. עתה תובעים המורים אותה התוספת. כדי למנוע היווצרות פער בינם לבין המהנדסים. על כל אלה משיבים באוצר:

● ההסכם עם המהנדסים נערך ביום 11.12.72, ההסכם עם המורים סוכם ביום 25.12.72. כלומר: המורים ידעו מה נתנו למהנדסים ובכל זאת הסכימו.

● מורה תיכוני, העובד יותר מ־24 שעו תלשבוע, מקבל תוספת עבור השעות הנוספות בתוך לימוד. אצל מהנדס כלולות השעות הנוספות בשכר. הנשלם למורים פעמיים עבור שעות נוספות? פעם — תוספת אוטומטית ופעם — תוספת שעות רשומות?

● למורים הטבות רבות מהן אין נהנים המהנדסים. גם אם נתעלם ממספר שעות העבודה ואורך החופשות, מקבלים המורים גמול ... גמול השתלמות, גמול ... מקצוע, גמול הכנה ובגרות ועוד.

● התביעות החדשות של המורים מסתכמות ב־8.9 אחוזים, כלומר: המורים תובעים תוספת שכר המסתכמת (יחד עם מה שכבר הושג) ב־53.7 אחוזים. היענות לתביעות החדשות תעלה לאוצר 72 מיליון ל"י.

משכורת המורים

שכר המורים אינו נמוך. להלן שכר המורים נטו. (החישובים נערכו לגבי נשוי עם שני ילדים).

	השכר הנוכחי	התביעה
מורה מתחיל	985	985
ותק 4 שנים	1015	1066
מ.א. 4 שנים ותק	1130	1188
מנהל, מ.א. שי"א הוותק	1652	1733
מפקח, ד"ר, שי"א הוותק	1735	1818

בדיונים היו המורים מוכנים להקל על האוצר על־ידי ויתורים רטרואקטיביים חד־פעמיים. באחת הישיבות אף נפלה אי־הבנה. שר האוצר הודיע שהוא מוכן לפשרה. המורים ביקשו להתייעץ ובישיבה הבאה הודיע השר שטעה ושהוא חוזר בו מהצעתו, כי התברר לו שהמדובר בתוספת של 8.9 אחוזים.

קללת ההצמדה

מהמשא־ומתן הממושך אפשר ללמוד לקחים רבים ובתוכם לקחים ישנים לא מעטים: קללת ההצמדה. הנטיה של כל קבוצה לראות את „הצימוק" שבעוגת השכן ולשכוח את „השקד" בעוגתו הוא. כל הקורא את חליפת המכתבים ואת פירוט החישובים יעמוד על הסבך בו הסתבכנו בכל הנוגע להסכמי השכר — הזועקים לרפורמה. הקורא את פרטי הדיונים לא יתפלא על כך שאחת הקבוצות תובעת לעצמה תוספת שכר אך הוא ינסה לשווא להיזכר במאבק מקביל של המורים על דמות בית־הספר העל־יסודי שהפך לבית־חרושת המפיק בעלי תעודות בגרות. הוא לא יזכור מאבק דומה על דמות המורה התיכוני שהפך ממחנך למלמד. לשווא ישאל: מתי באבקו המורים התיכוניים — דוגמה, למשל, העובדים הסוציאליים — על בעיות הברותיות? מתי הביעו את דעתם התקיפה על קיומו או ביטולן של בחינות הבגרות, למשל, על שינוי צורתן?

נכשל נסיון הפיכה בלאוס

ויינטיאן, (י.פ.). — מי שהיה מפקד חיל האוויר של לאוס נכשל אתמול בנסיונו להפיל את ממשלתו של הנסיך סובאנה פומה. נסיון ההפיכה היה העתק מדוייק של נסיון דומה שערך גנרל תאו מה, בן ה־43, ב־1966. הוא עצמו נהרג כאשר חיילים פתחו באש על מטוסו.

נראה, שהגנרל ביקש להדיח את הנסיך סובאנה פומה מכיון שלדעתו עשה ויתורים מיותרים למען השגת הסכם השלום עם מורדי ה„פאטט לאו" הקומוניסטיים.

שבע שעות לאחר תחילת נסיון ההפיכה נשא סובאנה נאום לעמו בו מסר, כי הקשר החל בהפצצה אווירית של מטוסי „ט־28". תומכיו של גנראל תאו מה צלחו במקביל את נהר המקונג מגבול תאילנד, שם קיבלו מקלט אחרי 1966. הם תפסו את נמל התעופה באתאי, את תחנת הרדיו ואת הבנק הלאומי. טנקים הוצבו ליד מעונו הרשמי של סובאנה ומה עצמו נכנס למטוס „ט־28" וטס בגובה נמוך מעל לבירה ויינטיאן. מנהיגי ההפיכה שידרו הודעות בשם „הוועדה המהפכנית של העם והצבא" והכריזו על מצב חרום. אולם חיילים הנאמנים לסובאנה ירו במטוסי ה„ט־28" והפילו את מטוסו של מה.

ארה"ב מיהרה להודיע אמש על תמיכתה בנסיך סובאנה פומה ו־הבטיחה להעניק לו גיבוי בעת השיחות על הסדר שלום בלאוס.

גם בבוליביה

לה־פאז, (יונפ"יש וע"ר). — שר־הפנים הבוליבי קולונל ולטר קאסטרו, הודיע אמש, כי הממשלה סיכלה את נסיון ההפיכה, שבראשו עמד שר־הבריאות לשעבר, קרלוס האלוורדה בארברי. כוחות הממשלה מיגרו את תומכיו של בארברי, שמספרם נאמד בפחות מ־90 איש, ואשר נמלטו אל הג'ונגל מתוך החווה אשר בה התבצרו.

גנראל בזימוס של חיל־האוויר תאו מה, שעמד בראש הקשר הזמני־לתפיסת השלטון בלאוס. הוא נפצע קשה כאשר מטוסו התרסק בבסיס אווירי.

צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

ההנהלה הציונית יוזמת דיון בשאלת העלייה מהמערב

ההנהלה הציונית החליטה אתמול ליזום ישיבה מיוחדת של הרשות המשותפת לממשלה ולסוכנות היהודית, כדי לדון בבעיות העליה מן המערב. ההחלטה נתקבלה בתום דיון בבעיות העליה מארצות הרווחה, שבסיומו הדגיש יו"ר ההנהלה בפועל אריה דולצ'ין, „כי לאור מצב העליה מארצות הרווחה יש צורך דחוף לקיום דיון מיוחד עם הממשלה על בעיה זו".

בפתח הדיון מסר הרב מרדכי קירשבלום, כי בששת החודשים הראשונים של השנה הגיעו ארצה מצפון־אמריקה 2589 עולים חדשים, ואילו במשך כל שנת 1972 הגיעו מצפון אמריקה יותר מ־6000 עולים. הרב קירשבלום עמד על הקשיים בקליטת העולים, בעיקר בתחום השיכון.

מנהל מחלקת העליה עוזי נרקיס, מסר על הפעולות לעידוד העליה מן המערב וציין במיוחד את הסיכויים לארגון פרוייקטים קבוצתיים. בין אלה בולט במיוחד הפרוייקט של „ישראל הצעיר" בארה"ב, המתכנן הקמת שיכון מרוכז בבית־שמש. לפרוייקט זה נרשמו עד כה 500 איש וכל אחד מהם כבר שילם דמי־קדימה בסכום של 1000 דולר. המטרה היא כי במפעל זה ישתתפו 1000 משפחות. עוזי נרקיס מסר גם, כי מתגבשת תכנית לבניית 1000 דירות־להשכרה לעולים בודדים, כדי לפתור את בעיית השיכון של עולים צעירים בודדים. שרבים מהם אינם מצליחים להיקלט בארץ בגלל חוסר דיור מתאים.

מיטב הברכות והאחולים
ליוסי דנון
לנישואיו עם
מפלגת „העבודה"
מצאו מין את מינו
מברכים
ע"ם - רפ"י
הרשימה הממלכתית

עשינו-
גם שגיאות.
רק
מי שלא עושה-
אינו שוגה.
אתה-
עשה את מאזן
השנים וההשגים
ואל תשגה:
תן קולך
לעושים!
אמת
ב-11 בספטמבר אתה קובע את עתידך-הצבע המערך / מפלגת העבודה הישראלית - מפ"ם

هكذا من الاصل

משק וכספים

„כלל" רוצה להגדיל חלקה בבעלות על חברת אשדוד

גם הממשלה מעוניינת במניות העומדות למכירה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

חברת ק.ב.ע. (קבוצת בני עריים), הידועה בשם „חברת-אשדוד", העוסקת בפיתוח קרקעות באשדוד, עומדת לקראת ביצוע שלב ב' של פיתוח אשדוד. החברה עומדת לקבל במסגרת מקרקעי ישראל שטחים נוספים בהיקף של כ־10,000 דונם, לקראת שלב זה התגלה מאבק בעלות על החברה, כאשר הממשלה מעוניינת בהגדלת חלקה בבעלות לאחר שרכשה באחרונה את מניותיהם של מוסדות להשכלה גבוהה.

הממשלה מחזיקה כיום ב־50 אחוז במניות אשדוד ואילו יתר המניות מפוזרות בין מספר בעלי קניינים: „כלל" (באמצעות חברה הרכבית — מניות) — מיליון ל"י; קבוצת משקיעי ישראל (של סם רוטברג) — מיליון ל"י; קבוצת ברנשטיין — מיליון ל"י; מר רוזנבאום — מיליון ל"י; פ.אי.סי. — מיליון ל"י.

המוסדות להשכלה גבוהה קיבלו את המניות בחברה אשדוד כתרומות מקרן של איש-העסקים האמריקאי ואחד ממייסדי החברה — פיליפ קלוצניק. האוצר רכש את המניות במחיר של דולר אחד למניה. לאחרונה הציע שיבור רוזנבאום למכירה את מניותיו בחברת אשדוד. „כלל" ניהלה מו"מ לרכישת המניות במחיר של 1.20 דולר למניה, אבל האוצר הבהיר שהוא מעוניין במניות אלה, בגלל תכנית החברה לביצוע שלב ב'. לא ייתכן שהממשלה תשקיע בפיתוח אשדוד כאשר השליטה בחברה איננה בידיה — הבהירו אנשי האוצר.

כנגד זה טוענת „כלל", כי בהתאם להסכם הקיים יש לה זכות עדיפות ברכישת מניות של שותף המוכר אותן. לאור סעיף זה דורשת „כלל", שיאפשרו לה את רכישת מניות רוזנבאום ואז יהיו בידיה כ־25 אחוז מבעלות חברת אשדוד, ובכך היא הופכת לשותף הפרטי הגדול ביותר בחברה.

בשנת 1971/72 היו הרווחים לפני מס של „חברת אשדוד" 3.1 מיליון ל"י. הרווח אחרי מס היה 1.26 מיליון ל"י. בשנתיים האחרונות חילקה החברה דיווידנד בשיעור של 10 אחוזים לשנה.

ירידה באספקת מלט במחצית 1973

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

במחצית הראשונה של 1973 הגיעה כמות-המלט שסופקה לשוק המקומי ל־955,202 טונה. סך כל כמות המלט שסופקה היה גבוה ב־9.4 אחוז בלבד מן התקופה המקבילה אשתקד, אולם היה נמוך ב־12.5 אחוז בהשוואה לכמות המלט שסופקה במחצית השנייה של 1972.

בחודשים יולי-דצמבר סופקו מיליון ו־92,592 טונה מלט — נמסר בעלון הסטטיסטי של מרכז הקבלנים שהופיע אתמול.

מהנתונים שרוכזו, ע"י הכלכלן בנימין קנדל, מתברר שבמחצית הראשונה של 1973 הסתכם הייצור המקומי של מלט ב־837,740 טון, כשבתוך זה 659,220 טון ייצור מחומרי גלם מקומיים ו־178,520 טון שייוצרו מקלינקר מיובא. סך כל הייצור של מלט במחצית הראשונה של 1973 עלה ב־9.6 אחוזים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, אולם היה נמוך ב־1.2 אחוז לעומת הייצור במחצית השנייה של 1972. הייצור המקומי של מלט אפור בשנת 1972 הסתכם ב־1,612,788 טון.

יבוא המלט בששת החודשים של השנה הסתכם ב־196,480 טון. היקף היבוא עלה במחצית הראשונה של השנה ב־8 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אולם היה נמוך ב־18.1 אחוז, בהשוואה ליבוא במחצית השנייה של 1972.

מניות ושערים

עליה נוספת במניות

עליות נוספות היו אתמול בשוק המניות. אין ספק שהתוצאות ההנפקה של אמיסית „פוליגוף" הגבירה את המסחר. היו עליות בחלק מהמניות. הפעילות בשוק אגרות-החוב התרחבה, תוך פעילות ערה.

המדד הכללי של שערי המניות עלה אתמול ב־0.26 אחוז. המחזור היה 1.42 מיליון ל"י, בתוך זה בשלב של שערים משתנים 773 אלף ל"י.

בשוק אגרות-החוב, הפעילות היתה בעיקר באגרות-החוב הצמודות במלואן. המחזור הסתכם ב־5.61 מיליון ל"י.

בין המניות שבלטו:

● דיסקונט א' — עליה של 12 נק' תוך מחזור של 12 אלף ל"י ע.נ.;

● אריה — ירידה של 10 נקודות, תוך מחזור של 6.9 אלף ל"י ע.נ.;

● אליאנס — עליה של 16 נק', תוך מחזור של 2.5 אלף ל"י ע.נ.;

● ניר חדרה — עליה של 3 נקודות, תוך מחזור של 8.3 אלף ל"י ע.נ.;

● וולפסון — עליה של 2 נק', תוך מחזור של 41.1 אלף ל"י ע.נ.;

● תפל — עליה של 4.5 נק', תוך עליה של 5 אלף ל"י ע.נ.;

● אוניקו — עליה של 2.5 נק', תוך מחזור של 26.2 אלף ל"י ע.נ.;

היקף לגבי הנפקת „פוליגוף"

שיבוטן נפל בידיעה על תוצאות ההנפקה של „פוליגוף". החברה הציעה של 200,000 מניות בערך של 5 ל"י ע.נ. הביקוש היה פי 25, בהרבה יותר מהמוצעה.

פורסם תשקיף „אריה"

תשקיף חברת הביטוח „אריה" פורסם אתמול. ההנפקה היא של 268,750 מניות רשומות על-שם צוברות 7% ומשתתפות בנות 10 ל"י כל מניה המוצעות לבעלי מניות הבכורה במחיר של 20 ל"י למניה.

ניתן יהיה למכור ולקנות „זכויות" בבורסה בימים 5 עד 6 בספטמבר. מניות הבכורה יסחרו בבורסה „אקס זכויות" החל מ־21 באוגוסט.

הנפקת „פיתוח ומשכנתאות"

בנק לפיתוח ולמשכנתאות פירסם אתמול תשקיף בדבר הנפקה של אגרות-חוב בסכום נקוב של 20 מיליון ל"י (5 מיליון ל"י ע.נ. למוכ"ז ו־15 מיליון ל"י ע.נ. על-שם) צמודות למדד הבניה עבור חודש יולי.

„שמקי" תשלם דיווידנד של 8%

מועצת המנהלים של „שמקי" החליטה להמליץ על תשלום דיווידנד בשיעור של 8 אחוזים על למוכ"ז.

„אוצר השלטון המקומי" יגדיל 650 אלף מניה

„אוצר השלטון המקומי" החליט להגדיל את הון המניות הרשום בסכום של 6.5 מיליון ל"י ע"י הוצאה חדשה של 650,000 מניות רגילות א' למוכ"ז שתהיינה שוות בזכויותיהן למניות הרגילות א' למוכ"ז הקיימות.

שם הנייר	השער	שינוי
בנקים מסחריים והחברות לאחזקות בנקאיות		
או.ה.ה. ש	268	+1.0
או.ה.ה. ב	271	+1.0
אי די בי בכ'	254.5	—
אי די בי	212.5	—
אי די בי ב'	253	—
אגוד	315.5	—
אי' בריטניה בכ'	328	+8.0
אי' בריטניה ש	324	+6.0
אי' בריטניה ב	328	+8.0
דיסקונט	1005	—
דיסקונט א	555	+12.0
המזרחי ש	164.5	+0.5
המזרחי ב	166	—
הפועלים מב.	348	+2.0
הפועלים ש	334	—
הפועלים ב	336	—
בל"ל	306	+1.5
בל"ל — 60% דיבי	303.5	+2.0
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי ש	234.5	+1.0
אפותיקאי ב	237	+0.5
כרמל מ	149.5	—
משכנת' בבנין	244.5	—
פת' משכנ' ש	273	—
פת' משכנת' ב	273	—
שכון בכ'	161	+4.0
שכון ב'	192	+2.0
טפחות מב'	233	+2.0
טפחות	228	+1.0
מוסדות מימון ענפיים		
שלטון	116	−0.5
אוצר לתעשיה	224	—
חקלאות	81.5	−0.5
פת' תעשיה בכ'	75	−0.5
ביטוח		
אריה	438	−10.0
הסנה	246	—
סהר	224	—
צור	161	—
מסחר ושרותים		
בית הרכב	68.5	−0.5
דלק ש	194	—
דלק ב	210	−1.0
קרור 1	470	+5.0
קרור 10	409	—
חשכל	58.5	—
ספנות	207	+0.5
מקרקעין בנין ופיתוח		
אזורים	211	+1.0
אפריקה 1	334	—
אפריקה 10	287	+1.0
הכשר הישוב ש	213	—
הכש' הישוב ב	216	—
סה"ב ש	137	—
סה"ב ב	148.5	+2.0
סה"ב ב'	126.5	+1.5
נכסים	251	—
ישרס	178.5	+0.5
מהדרין	221	+1.0
מטעי הדר	95.5	—
משקיעים	130	—
נאות אביב	78	+0.5
פרי אור	218	—
רסקו מב'	98.5	—
רסקו	78.5	+0.5
תעשיה		
אליאנס	525	+6.0
אלקו 1	124	+1.0
אלקו 2.5	116.5	—
אלקטרה 1	255	+8.0
אלקטרה 5	249.5	+1.5
ארגמן מב'	367.5	+0.5
ארגמן ב	362.5	—
ארגמן — 30% דיבי	354	—
אתא ב'	125	+0.5
אתא ג'	123.5	—
אתא מבנה	114.5	−0.5
חבק	455	—
כבלים	216.5	−0.5
סבע ש	1075	−15.0
סבע ב	1199	−1.0
כימיקלים	48.5	—
ל. אפשטיין	72	—
מולר	258	—
פניציה ש	118.5	—
פניציה ב	118	−1.0
פניציה 10	117.5	—
ניר חדרה	358	+3.0
עמיס	255	+7.5
נחושתן	370	−2.0
ערד	105	—
יבנן	154	+4.0
תפל	304	+4.5
חברות השקעה ואחזקה		
אלגר ש	100.5	—
אלגר ב	100	−1.0
אלרן ב	204	−1.0
אבירם	54.5	—
מרכזית	250	—
מיפלים השק'	270	—
פ:	115.5	+0.5
וולפסון 1	174	−1.0
וולפסון ב	112	+2.0
וולפסון ב	116	+2.0
ירדן	77	—
אמפא	135.5	−0.5
דיסקי השק' ש	262	—
דיסקי השק' ב	264.5	—
מזרחי השק'	111	+0.5
בל"ל השק'	222	+1.0
פריון	130	−1.5
השוהה	105.5	+0.5
יצוא השק'	69	−1.0
כור	160	—
כלל השק'	276	—
כלל תעשיה	199	—
עוז השק'	182	—
פנה	61	+1.0
מניות הצמודות במטבע חוץ		
אוניקו רג' א' ש	86	—
אוניקו רג' א' ב	86	+2.5
אוניקו בכ' ש	133	—
אוניקו בכ' ב	95.5	—
אדנים	119	—
נפטא	57	—
לפידות ש	125	−0.5
לפידות ב	142.5	+2.5
אג"ח ניתנות להמרה במניות		
שטרי־הון בל"ל	147.5	—
שטרי־הון בל"ל — 3	117.5	+1.0
פת' משכנת' אג"ח	123	−0.5
הכשר הישוב אג"ח	97	+1.0
אתא אג"ח	97	−0.5
דיסקי השקי אג"ח	120.5	—
מזרחי השק' אג"ח	100	—
הפועלים ש. ה.	101.5	—
טפחות אג"ח	104.5	+1
6½% מלווה פיתוח		
רי"ב ב	121.5	−0.5
רי"ב ב	122.2	—
רי"ד ב	121	—
רי"ו ב	119.9	+0.9
רי"ח ב	117.7	−0.8
רי"ט מ	116.3	—
רכ"ב ב	118.2	—
רכ"ד ב	117.7	+1.0
רכ"ט ב	116	—
רכ"ב מ	114.5	−0.6
רכ"ד מ	115.6	+1.0
רכ"ט מ	116	—
רל"א ב	117.2	+1.0
רל"ב ב	116	—
רל"ה ב	115.3	—
רל"ו ב	113.9	—
רמ' מ	114.7	—
רמ"ב ב	115	—
רמ"ד ב	114.5	—
רמ"ו ב	116.7	—
ב"א ב	116.2	—
ב"ב ב	114.1	−0.4
ב"ג ב	113.6	−0.2
ב"ד ב	113.2	+0.8
בפעל הפיס (ד)	167	+1.5
מלווה קיימה		
1961	198.8	—
1961	188.1	—
1961	181.1	—
1961	169	—
1962	183.6	—
1962	177	—
1962	170	—
1962	154.1	+0.6
1963	276.6	−0.9
1963	256	+2.4
1964	247.6	−0.9
1964	230.1	—
1965	221.7	−0.3
1965	201	−0.8
1966	181.1	−0.7
1966	180.6	−1.4
1967	173	—
1967	169.4	—
מלווה בטחון 1968		
א	100	+0.6
ב	99	+0.7
ג	98.5	−0.5
ד	98	−0.2
ה	186.6	+0.8
ו	186	−1.5
ז	184.5	+0.5
ח	181.6	—
ט	177.4	—
י	177.2	—
י"א	185	−0.4
מלווה בטחון 1969		
כ"ב	183.5	−0.5
כ"ג	183.5	+1.8
כ"ד	176.7	−0.8
א	180.5	−1.5
ב	177.5	+1.4
ג	176	—
ד	176.5	—
ה	174	−0.3
ו	174.7	—
ז	173	—
ח	176.6	—
ט	174.6	+0.9
י	173.7	—
כ"א	173.1	—
כ"ב	172.3	—
כ"ג	170	−0.1
כ"א	173.6	+0.5
כ"ב	173.5	−0.4
כ"ג	168.9	−0.6
כ"ד	170	−1.7
כ"ה	171.5	−4.0

תייר אמריקאי, כבן 23, נצר בגמל התעופה לוד לאחר שבתיק התנה שלו נתגלו 4 מיליות הכיס, שערכן אלפי לירות. הצעיר לא נתן הסבר שיניח את דעת החוקרים בדבר מקור הסם שנמצא אצלו.

הקבלנים: מדד־הבניה איננו משקף נכונה ההתייקרויות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

מדד-הבנייה בחודשים האחרונים לא שיקף נכונה את ההתייקרויות במחירים של מספר מוצרי-בנייה בסיסיים, המשמשים מרכיב במדד-המחירים בענף הבנייה ומסיבה זו נוצרו עיוותים — טענה זו מעלה מרכז הקבלנים בקובלנה, אשר ערך השוואה בין המחירים שנלקחו בחשבון במדד ובין המחירים ששילמו הקבלנים.

מדד מחירי התשומה בבנייה למגורים עלה בחודשים ספטמבר 1972—אפריל 1973 ב־16.1 אחוז. לדעת מרכז-הקבלנים, העלייה בפועל היא הרבה יותר גדולה.

בראש וראשונה מצביע קינדלר על מחיר המלט. בעוד שבנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הובאה בחשבון עליית מחיר המלט מ־111.50 ל"י ל־131.25 ל"י לטונה — בגלל המחסורים באספקה ולחץ-הביקוש בוצעו קניות של רכישת מלט במחירים הנעים בין 240 ו־450 ל"י לטונה. לדעת קינדלר לא התחשבה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בכמויות המלט שסופקו בחודשים אלה במחירים גבוהים במאות אחוזים מן המחיר הרשמי. על כן ידרוש מרכז הקבלנים בדחיפות לתקן את העיוותים שנוצרו במדד בסעיף זה, שמשקלו במדד תשומות הבנייה גבוה.

דוגמאות נוספות שהעלה קינדלר הן:

● מוצרי צמנט — המדובר באספקת בלוקים מבטון לקירות, מחיצות ותיקרות, מרצפות עם פסיפס לבנה והמדרגות טרומיות עם מוזאיקה לבנה. בחודשים אוקטובר—אפריל התהווה פער שנע בין 2 ועד 18 אחוז בין מחירוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ובין המחירים שנאספו על-ידי המחלקה לסטטיסטיקה שבמרכז הקבלנים.

● עייש ומוצרי-הרכינה — יש הפרשים גדולים בין הנתונים. טענת הקבלנים היא, כי עייש לשולחנות-מטבח התייקר ביותר מ־10 אחוזים ממה שנרשם במדד ואריחי-קיר מתרגינה לבנה ב־2.5 אחוזים יותר מאשר משתקף במדד.

● עץ לבן בלוחות — לפי דיווחי הקבלנים הגיע המחיר הממוצע של עץ לבן באפריל ל־940 ל"י למטר מעוקב, לעומת מחיר ממוצע של 890 ל"י למטר מעוקב לפי מחירוני הלשכה לסטטיסטיקה.

● ברזל־עגול לבניה — מרכז הקבלנים טוען, כי בחודשים ינואר—אפריל השנה, וגם ברבע האחרון של השנה שעברה, שילמו רוב הקבלנים תוספות בעבור הברזל שסופק להם לפי מחירים של ברזל־מיובא, שהיו גבוהים ב־110 ל"י עד 350 ל"י לטונה, בהשוואה למחירי הברזל מהמפעל המקומי. בד בבד עם זאת נוצרו הפרשים בין מחירוני הלשכה לסטטיסטיקה ובין המחירונים שנאספו במרכז-הקבלנים. הפרשים אלה הגיעו לשיעורים של 3—8 אחוזים באוקטובר 1973 ועלו עד 15—23 אחוז בחודש אפריל השנה. גם כאן קובע מרכז הקבלנים, יש עיוות רציני בהשתקפות ערך זה במדד תשומות הבנייה.

ספיר: התעסוקה המלאה תימשך גם אחר הבחירות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בהרצאתו במזכירות מפלגת העבודה בסוף השבוע שעבר עמד שר האוצר פ. ספיר על קווי המדיניות הכלכלית לארבע השנים הקרובות. בדבריו התייחס גם לשאלה אם כיתון אפשרי אחר הבחירות.

להלן הקטע מדבריו של ספיר, המתייחס לשאלות תעסוקה מלאה וכיתון: „אנחנו רוצים להמשיך לשמור על המטרה של תעסוקה מלאה. אני יודע שהרבה שואלים מה יהיה אחרי הבחירות? אילו בחירות מכריעים לנו? אם היה לי שייכות לענין, ואני מכיר שאני מתפלל ואאבק שלא תהיה לי שייכות, אני אומר שאין כל כך הרבה ברירות. את הבעיות הציבוריות בישראל ילבד כל אחד, עם הבעיות שהיו הבעיות של השנה. אבל אין תוכניה על כיתון. עליה, בטחון (כאשר מגדילים את הקניה בשוק המקומי על חשבון צמצום הקניות בחו"ל), פיתוח המשק והיזמים — אלה הן המטרות של המשק. איך עושים את כל אלה, בתוך כיתון? אולי מי שמוכרח כזה יודע. לנו יש מטרה של תעסוקה מלאה וזה עולה בקנה אחד עם קיום קצב־הצמיחה המהיר. תעסוקה מלאה היא ערך סוציאלי בפני עצמו. לעיתים משלמים בעדו מחיר כלכלי. תעסוקה מלאה היא גורם עיקרי להעלאת רמת־החיים של השכבות החלשות ועל־ידי כך תורמת לצמצום הפער".

שערי מטבע חוץ בבנקאים באירופה

יום ב', 20.8

מסירה מיידית

שער	מטבע	
2.4620/30	דולר ארה"ב	ל־1 לירה שטרלינג
2.4640/70	מרקים גרמניים	ל־1 דולר ארה"ב
3.03—1/2/4	פרנקים שוויצריים	"
4.32½—3½	פרנקים צרפתיים	"
576—1/2/8	לירות איטלקיות	"
2.6980/30	גולדנים הולנדיים	"
265.40/55	ינים יפניים	"

זהב: מחיר אונקית זהב 103—105 דולר

מסירה מאוחרת

	פריס	ציריך	לונדון
חודש	3.0130/3.0195	2.4530/2.4575	2.4520/2.4540
3 חודשים	2.9910/3.0150	2.4390/2.4370	2.4355/2.4375
6 חודשים	2.9640/2.9720	2.4180/2.4370	2.4160/2.4130
12 חודשים	2.9260/2.9360	2.4000/2.4080	2.3860/2.4180

„סולל בונה" יקיים אירועי יובל

מועצת-המנהלים של סולל בונה החליטה להכריז על שנת ה„שנת סולל בונה" לרגל יובל ה־50 לייסוד החברה.

המועצה שמעה פרטים על התכנות לקראת שנת היובל, הכוללים בין השאר פרסום ספר תיעודי על תולדות סולל בונה כתב בידי בילצקי והספר על האמרות „סולל בונה" כתוב בידי שלום שבא. בשנת היובל יערכו תערוכות ואירועים אשר יקיפו את כ־28,000 עובדי הקונצרן ובני משפחותיהם.

ועדה בת 7 חברים בראשות של א. רובינשטיין, ראש אגף ארגון וניהול העבד תכנית את הבנית האירועים ותגיש אותה לאישור המועצה.

בשוק הפירות והירקות

עגבניות 40—150; מלפפונים רגילים 70—140; גזר 30—150; סלק 90—100; כרוב 110—150; קישואים בהירים 100—150; שעועית בולגרית 200—220; שעועית ירוקה 150—170; שעועית צהובה 160—220; בצל 90—100; צנונית 40—70; חצילים 40—90; פלפל בהיר 120—160; פלפל כהה 130—; גמבה 130—180; ירוק 190—200; בצל יבש 20; שום יבש מקומי 200—250; שום יבש איטלקי 950—1000; תפו"א אביביים 66; תירס 40; דלעת 50—60; במיה 100; להביה 100—110; אבטיחים 40—75.

תפוחים: גרנד אלכסנדר 60—120; שט זהוב 100—170; דלישס 80—120; יהונתן 80—250; ליאבם 80—150; אין כמוהו 80—260.

אגסים: ספדונה 80—195.

שזיפים: אימפריאל 130—140; סנטה 120—160; 100—200.

ענבים: טומפסון 160—180; אלפונס 70—100; מושקט המבורג; ביי 100—160; תמר 100—110; דבוקי 50—120.

פירות שונים: בננות 280—300; אפרסקים 220; מנגו 300—600; תמרי להים 180; תמרים יבשים 450—550.

הדרים: לימונים 125.

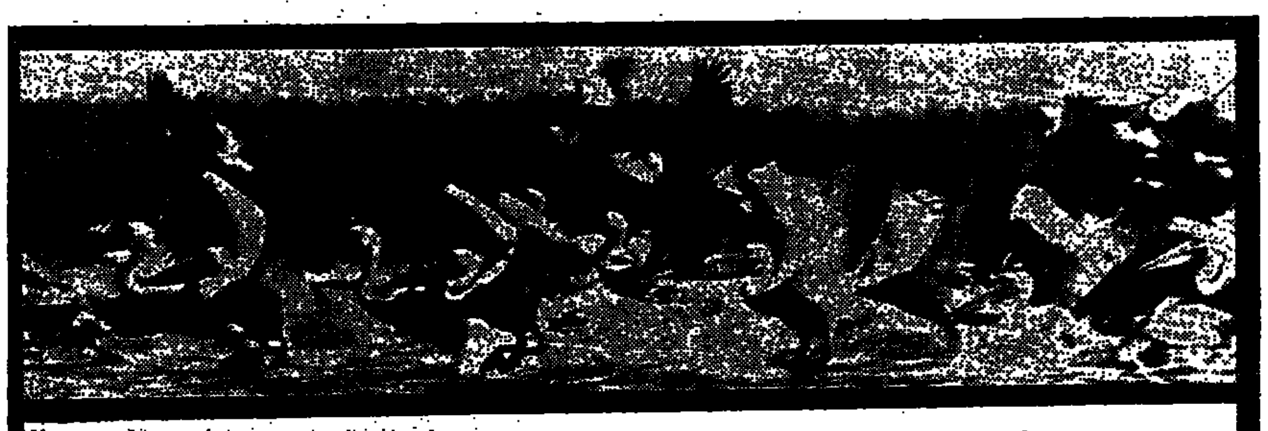

משלם הפלאים של שפך הדנובה לחופי הזהב של הים השחור,
מכרי הדשא בטרנסילווניה לפרומי הרי הקרפטים הירוקים

רומניה שלך ללא הקבלה

מחירי הטיסה הקבוצתית לרומניה ומחירי האירוח ברומניה החל במלונות הפאר של בוקרשט ועד לפנסיון בכפרי מבודד) הם ללא הקבלה לכל מוקד תיירות באירופה.

רומניה שלך ללא הגבלה

אתה יכול להצטרף לסיורים מאורגנים, (לדוגמא: 10 ימים החל מ־134 $). להנפש לבדך בכפרי מרגוע ציוריים, או לצאת לדרך במכונית שכורה (5 מושבים). דמי השכירות הם מ־107 $ לשבוע ללא הגבלה בקילומטרים.

רומניה שלך
ללא הקבלה וללא הגבלה
ספוג חוויות בקיץ בסתיו בחורף ובאביב

פנה לסוכן הנסיעות שלך ובקש פרטים על טיסות אל על לרומניה, ועל אפשרויות הנופש והטיולים המאורגנים בידי קרפטי־משרד התיירות הרומני.

CARPATI

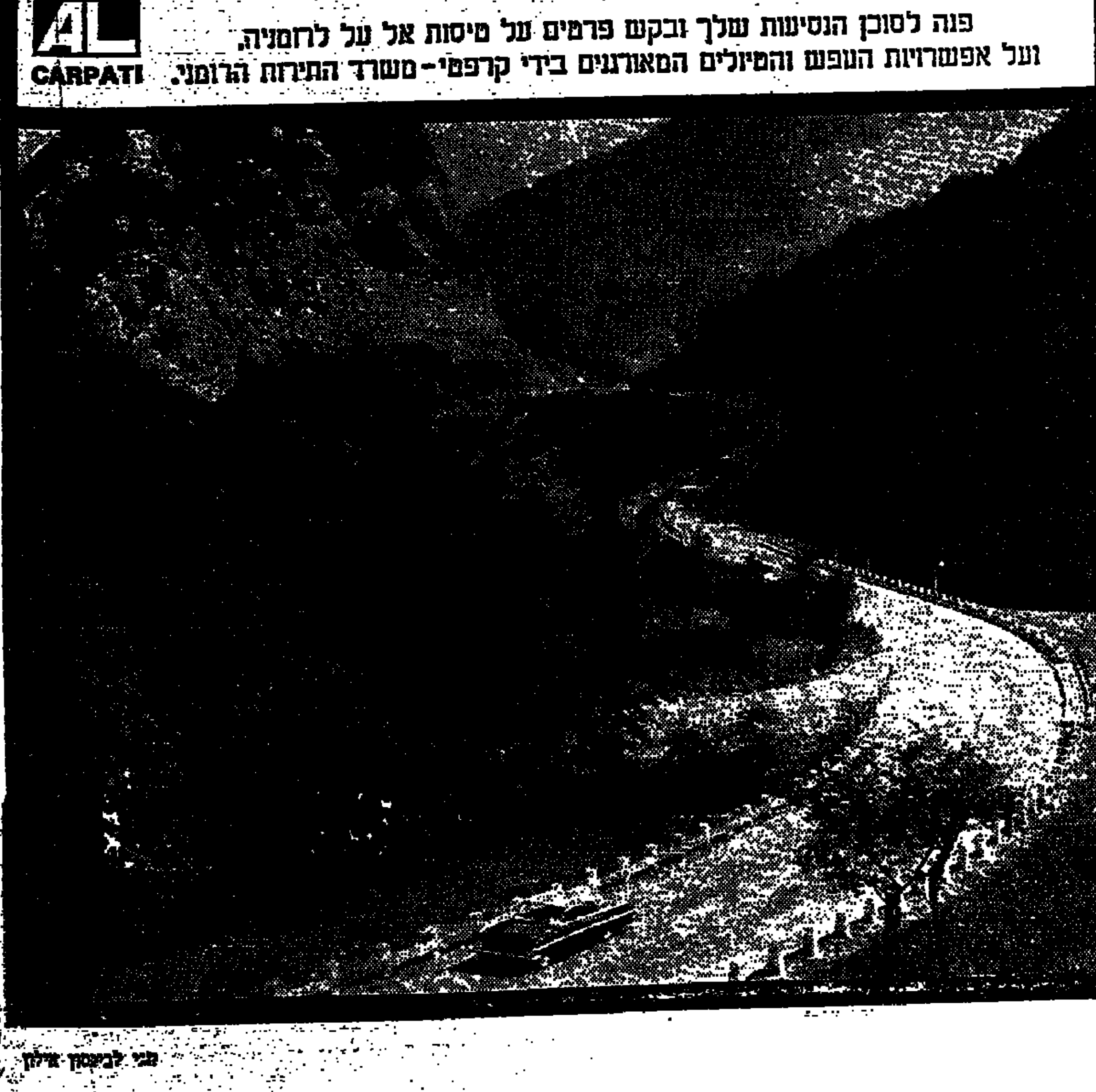

תל"מ - תכנית לקידום מנהלים

מחזור ה'

תשל"ד: אוקטובר 1973 — ספטמבר 1974

אוניברסיטת תל־אביב

במסגרת בית־הספר למוסמכים במינהל עסקים
ע"ש ליאון רקנאטי אוניברסיטת תל־אביב

סיום ההרשמה - 1.9.1973

(פניות להרשמה לאחר מועד זה לא יתקבלו)

התכנית מיועדת לקידום מנהלים בדרג התיכון והבכיר בעלי נסיון מעשי בניהול.

מטרתה להקנות שילוב של ידע תיאורטי ומעשי ולהכשיר את משתתפיה לתפקידים בכירים יותר.

הלימודים מתנהלים יומיים בשבוע באוניברסיטת תל־אביב.

המרצים — חברי הסגל האקדמי של בית־הספר למוסמכים במינהל עסקים ומנכ"לים אורחים.

תכנית הלימודים כוללת: כלכלה, סטטיסטיקה, מדיניות עסקית, ניהול וארגון, שיווק, מימון, פסיכולוגיה תעשייתית, ייצור, שימושי מחשב ועוד. במסגרת התוכנית יערך סיור לימודי במפעלים בחו"ל בתום שנת הלימודים.

תעודות בוגרי תל"מ יחולקו למסיימים בהצלחה.

למעוניינים ישלח פרוספקט מפורט.

בדבר פרטים נא לפנות ל.ה.ב. (לימודי הכשרה בניהול), בית־הספר למוסמכים במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, טל. 414005, 420794.

גיורא עילם, חבר מועצת עירית הרצליה, שעזב את „העבודה" ועבר לשורות רפי — הרשימה הממלכתית, הוא רק אחד מבין אלפי החברים שהתיאשו ממפלגת העבודה.

אם גם אתה חושב —

* שמשטר מפא"י הביא להסתאבות מוחלטת במדינה;
* ששיטת הבחירות הקיימת לכנסת ולרשויות המקומיות היא עלבון לדמוקרטיה;
* שטובת המדינה קודמת לטובת המפלגה;

הצטרף אלינו!

רפי - הרשימה הממלכתית

מונתה ועדה לחלוקת עומס הוצאות החינוך

ועדה לבדיקת חלוקת עומס הוצאות החינוך בין הממשלה לבין רשויות המקומיות וההורים מונתה על ידי שרי האוצר, החינוך והפנים.

הוועדה הוקמה בוכח הטענות שנשמעו באחרונה על הפרת האיזון לחלוקת עומס ההוצאות בין שלושת הגורמים הללו. המדובר בהוצאות לחינוך פורמלי (החל בגן וכלה בבית־ספר על־יסודי), לחינוך לא־פורמלי (חינוך משלים, חינוך חברתי, נוער) ובהוצאות לתרבות וספורט. ההוצאות לחינוך ולתרבות במדינה הגיעו בשנת 1972 ל־600 מיליון ל"י בערך.

חברי הוועדה הם: חיים קרסקי מנכ"ל משרד הפנים, פנינה אילת יו"ר המרכז לשלטון מקומי, ארנון גפני הממונה על התקציבים במשרד האוצר, ואליעזר שמואלי מנכ"ל משרד החינוך והתרבות. הוועדה נתבקשה להגיש ממצאיה המלצותיה עד 1.11.

בן־אהרון סייר במפעלי תעשיה בפתח־תקווה

המזכיר הכללי של ההסתדרות י. בן־אהרון היה אתמול אורחה של מועצת פועלי פתח־תקווה ובמהלך סיורו באיזור התעשייה בעיר נפגש עם אלפי פועלים ועובדים במפעלים „עץ־לבוד", „שרון־טקסטיל", „שמשון", כן ביקר בבתי־החולים „בילינסון" ו„השרון" ונפגש לשיחה עם מאות העובדים במפעלי הבריאות הציבוריים הללו.

בילוהו לסיור מזכיר מועצת פועלי פ"ת חיים בילו, מזכיר האיגוד המקצועי והמועמד למזכיר מועצת הפועלים יעקב חדש וחברי מזכירות מועצת פועלי פ"ת.

בשיחה עם ועדי הפועלים והעובדים במפעל „שמשון" עמד המזכ"ל על המגמה ההסתדרותית להקים משק כלכלי שיפרנס בכבוד את עובדיו ויהיה עם זאת יסודי כרווחיו ושבאבזרי לחברת הפיתוח ותהליך של המפעל שאינו דוחה, הכמים המוביל. „אוכלי את עצבי ה־מר" עם מנהליו ועובדיו.

להשיב ההסכמים הכלליים

בדבור על בעיות הסכמי העבודה והארציים הכלליים ציין בן־אהרון, כעל הצעדים לחוות תפים יחידים בניהול המו"מ עם המעסיקים. וכד העובדים — בעצה אחת עם מועצת הפועלים והאיגוד המקצועי — להתאים את ההסכמים הכלליים לתנאי המפעל ויכולתו לשאת בהוציאות צהקות כל עובדיו, אמר מזכיר ההסתדרות.

להלן הבהיר בן־אהרון שההסתדרות העשה לבטן ההלת התוספי התרביות לגבי היחוב הפנסיות בעת פריסת המפעל כעבודתו לגימלאה.

פועלי חיפה תומכים בבן־אהרון

מאת סופר „דבר" בחיפה

נציגיהם של ועדי פועלים מ־24 מפעלי תעשיה בחיפה, המייצגים כ־15,000 פועלים, הביעו בפגישה עם אליעזר מולק מזכיר מועצת פועלי חיפה, את תמיכתם בבחירת י. בן־אהרון למזכיר ההסתדרות. הם הביעו במפלגת העבודה לקבל החלטה ברורה ומחייבת עוד לפני הבחירות, לפיה יהיה י. בן־אהרון מועמדה לתפקיד זה.

בתשובה אמר א. מולק, כי במיפה נוהגים לקיים החלטות ההתחייבויות ומן הראוי לקיים גם בעניין זה את החלטת המוסדות המרכזיים של מפלגת העבודה שקבעו, גם על דעתו של בן־אהרון, כי מזכיר ההסתדרות ייקבע רק אחרי הבחירות. א. מולק הביע את צערו על כך, שאישים מאיימים קבעו עמדות בניגוד להחלטות המפורשות. הוא הדגיש, כי אין בן־אהרון זקוק לפעולות הנעשות למענו וזהו רק מערערות את הליכוד הפנימי במפלגה.

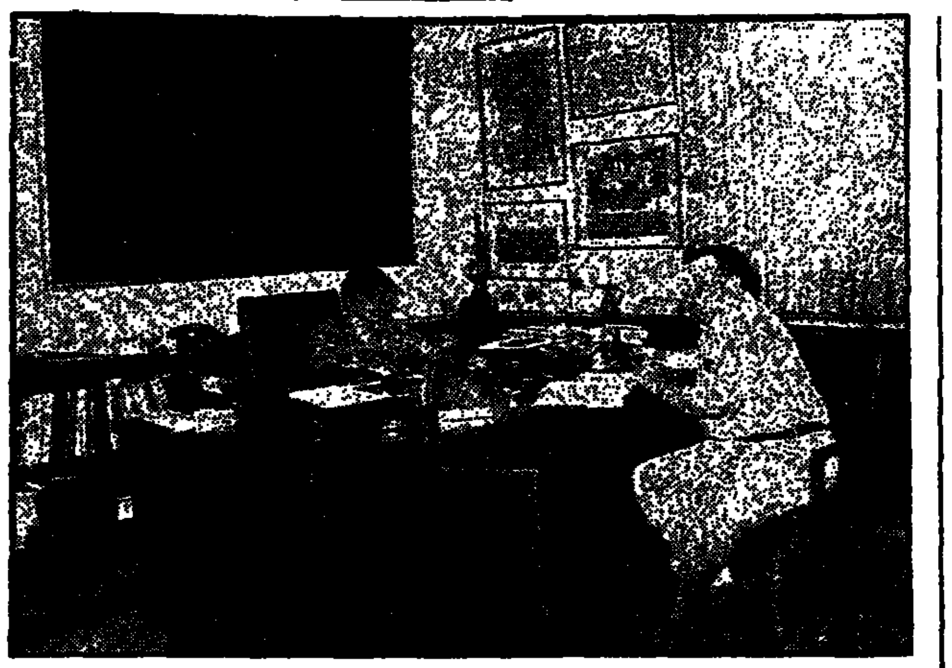

מהפיכה ליום אחד התרחשה בסוף השבוע שעבר בעיריית ירושלים: את מקום חברי מועצת־העירייה תפסו חברי מועצת בית־הנוער ראש העיר, טדי קולק, פינה ליום זה את מקומו לראש בית־הנוער שלי להמן, בן 17 וחצי.

בישיבת־המועצה שקיימו הנבחרים הצעירים הועלו מספר בעיות המעסיקות אותם, כגון: מרכז־בילוי לנוער הירושלמי ושאלת הקמת מרכז ערבי־יהודי עם תום הישיבה עלו חברי מועצת בית־הנוער ללשכות בעלי התפקידים ותפסו את כסאותיהם.

ב־11 ימי בירת הנוער נכחו 120,000 משתתפים בפעולות הבידור, החברה והספורט השונות וכן יצאה משלחת לאנווית־השלום של איבי נתן בהרכב יהודי־ערבי.

בתמונה: טדי קולק מדריך את מחליפו הצעיר בתפקיד ראש־העירייה.

קומביין חדש יופעל בקטיף עגבניות־לתעשיה

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

קומביין חדש לקטיף עגבניות תעשיה, שיובא מארהב בשיתוף־פעולה בין מפעל „יפו־תבור" בדרום ומושב תדמורים, עשוי לפתור את בעיית הקטיף הידני של עגבניות לתעשייה שנתקל בשנים האחרונות בקשיים רבים.

לקומביין, מסוג „ג'ונסון", הדרוש במושב תימורים יש הספק של 20 טונות לשעה והוא קוטף עם פחות אפסי. בששת הגביע שמונה טונות לדונם היה הפריק של 150 קיג לדונם בלבד, בין עבודת ידיים לבין עבודת הקומביין.

הקומביין החדש „תותך" בסכין חוזה את כל שתיל עגבניה וכצ־לה אותו על סרשרת נצה. על ידי רעידות מיכניות נתלשות העגבניות ונופלות על סרט־נע, כשהירק ורגבי העפר נפרדים מהן ונופלים לחוד. ליד הסרט הנע עוברות העגבניות מיונידה, המכביא את הפגומות, והן נופלות לתוך מיכלים גדולים, המובלים לבית־החרושת כמו התדרים.

להעת הנהלת משרד־החקלאות עשוי הקומביין החדש לשמש נקודת־ביפוס בענף זה, אך עם זאת ברור גם למשרד־החקלאות שיש הכרח להעלות את התמורה ל־

העולים מרוצים מן המעונעים שבאופקים

מאת סופר „דבר" לענייני קליטה

במשרד הקליטה אריכלס את 43 המצונרים (קראוואנים) שבמרכז הקליטה באופקים שבנגב בעולים מבריה אירופה. עולים נוספים יופנו לאופקים לכשיושלמו עבודות ההכשרה של שאר המצונרים במקום. סך הכל יוצבו במרכז הקליטה באופקים 120 מתוך 600 מצורים שהגיעו לארץ.

במשרד הקליטה נמסר לי, כי העולים שאיכלסו את המצונרים באופקים מביעים שביעות רצון כללית מתנאי הדיור. כל המצונרים מצויידים במזגני אויר, חשמל, גז, מקרר והיהום. כל יחידת דיור מסוג זה כוללת חדר וחצי, מטבחון ושירותים, מתגוררות בה עד שלוש נפשות.

במרכז המצונרים הוקם הדיור לימוד לאולפן, מרפאה ומשרד. המטפלת הראשית בעולים שבמרכז הקליטה היא דוברת רוסית, תושבת אופקים, שנקלטה במקום לפני כשנה.

עולים ראשונים לכפר יונה

מאז ה־17 באוגוסט החל באיכלוס מרכז הקליטה במצונרים שהוצבו בכפר יונה שבשרון. עולים אקדמאים שהגיעו בסוף השבוע שעבר ממבצע לישראל, כבר נשלחו למצונרים בכפר יונה. במקום יוצבו 90 מצונרים כן יימסרו מצונרים נוספים למשרד הקליטה בשכונות הקרובים בפרדס חנה, אור עקיבא ואשקלון. חלק מהמצונרים בישובים אלה ישמשו דיור לעולים קשישים, לפי החלטת סגן הליה והקליטה בסוכנות.

בגמול המחלקה ש. גרקיס מסר, כי באחרונה נסגרו תשעה מרכזי קליטה זמניים ששוכנו במעונות, כן יוחזר למשרד הקליטה בניינים ששימשו מרכזי קליטה בנצרת־עלית, באר שבע, אשקלון ומעלה עילית. הם ייהפכו לדירות קבע לעולים.

שמואל פוטיק, יקיר אבן־יהודה

מאת סופר „דבר" בנתניה

התואר „יקיר אבן־יהודה" הוענק אתמול לבמבה אמר: הפיתוח של „עמיקר" שמואל פוטיק בטקס חגיגי שהתקיים ב„בית יחד־אלי" במושבה. ישראל זוכמן ראש המועצה המקומית קבל בברכה את חתן המסיבה ורעיתו והגיש לו את תעודת יקיר אבן יהודה החתומה על ידי כל חברי המועצה.

בתעודה נאמר, בין היתר, כי פוטיק מלווה שנים רבות את אבן־יהודה, ונענה לכל פניה למען פיתוחה של המושבה.

בית־מלאכה לניפוח זכוכית בקריית־הטכניון

מאת סופר „דבר" בחיפה

בית־מלאכה לניפוח זכוכית נחנך אתמול בקריית־הטכניון במעמד התורם ר. בימרמן, רעייתו ובני־משפחה מאוסטרליה.

בית המלאכה, שייקרא על־שם התורם, נמצא בבנין הפקולטה לכימיה בקריית־הטכניון ובייצרים בו מכשירי־זכוכית משוכללים בשביל המעבדות השונות של הטכניון.

כתום הטקס של הסרת הלוט מעל שלט בית־המלאכה הדגימו עובדיו שיטות מדעיות חדישות של ניפוח זכוכית.

„כימיקלים לישראל" משתפת פעולה עם ועדת־השלושה

מאת סופר „דבר" בנגב

מנכ"ל „כימיקלים לישראל" י. בן־יהודה אמר אתמול, כי הועדה כמשתתפת למועצת מנהלי החברה והתעשייה לזכות ערד מקיימת מגע הדוק עם ועדת הפרופסורים שמינתה הממשלה כדי להחליט על עתיד התשלובת.

בן־יהודה אמר, כי שלושת חברי הוועדה — הפרופסורים דוסטרובסקי, הרמוני רוסמן — בוחנים עניינים בתיאום הממצאים הטכנולוגיים הכלכליים ומתייחסים בהערכה לכתגדם הבכיר של קמ"ע צבי קציראל, שהמצא לצליחה הקרית למחקר גרעיני לשם איסוף הנתונים הדרושים בתשלובת ערד.

ביתתיים פרצל בערד הריאקטור המשופץ במשך תפוקה של 50 אחוז. כשמפעל המבוזה החיץ „פריקלאס" מספק כמות מובנת־פלה בסדר־גודל של 10 אחוזים מתפוקת הריאקטור. בסך הכל מייצרים עתה בערד ואכלה זרחית בכמות של כ־1000 טונה לחודש. נוכח עליית מחירים לטונה פריב — יכול המפעל לכסות הוצאות־תפעול בתפוקה של כ־5000 טונה לחודש. עם זאת ציין, כי הבונמים בצריכים שהריאקטור המשופץ, אשר הפעל לפני כשלוש שנים, יוכל להגיע לתפוקה של 70 אחוז. לפי שעה תוקפא שיפוצו של הריאקטור השני, שיצא כלל פעולה מסך להפעלתו של הריאקטור המשופץ. בשיפוץ ריאקטור זה צריכים להשקיע כמיליון ו־500,000 לירות ומשרד הפיתוח הקפיא את ההחלטה בעניין זה עד שיתבררו המסקנות הסופיות של ועדת השלושה.

משלחת ישראלית - לתערוכת חשמל ואלקטרוניקה בקנדה

לשכת המסחר התעשייה קנדה־ישראל יוזמת שיגור קבוצה של אנשי־עסק ובעלי ענים ישראלים לתעוידה ולתערוכה הבין־לאומית לחשמל ולאלקטרוניקה אשר ייערכו בימים 1—3 לאוקטובר 1973 במונטריאול, קנדה.

כאורגני התערוכה צפויים השנה להשתתפותן של כ־400 חברות קנדיות הורות והביקורים של כ־12,000 איש העוסקים בענף האלקטרוניקה.

במסגרת התערוכה תיערך גם ועידת מהנדסי אלקטרוניקה, בה ישמעו הרצאות מדיניות. האורחים ישמעו גם מפגש מבעיין לאנשי עסקים ולמדענים הקשורים בהיבא זה על צפויד הרבים.

מחזור הסחר־החוץ של קנדה בענף האלקטרוניקה מגיע לסך 1.5 מיליארד דולאר בשנה, בהיבוא לקנדה כפול מהיצוא. קנדה מצילה גם ברכישת ידע זר וחברות ידע קנדי לארצות חוץ וכן בקיום מחקר מקיף בנושא.

זכרה של חנה הדרי הועלה אמש באסיפה ביהודה שנערכה בבית מועצת פועלי חיפה בהשתתפות ראשי ההסתדרות בעיר ופעילות ארגון אמהות עובדות.

ממצאים חשובים בתל באר־שבע

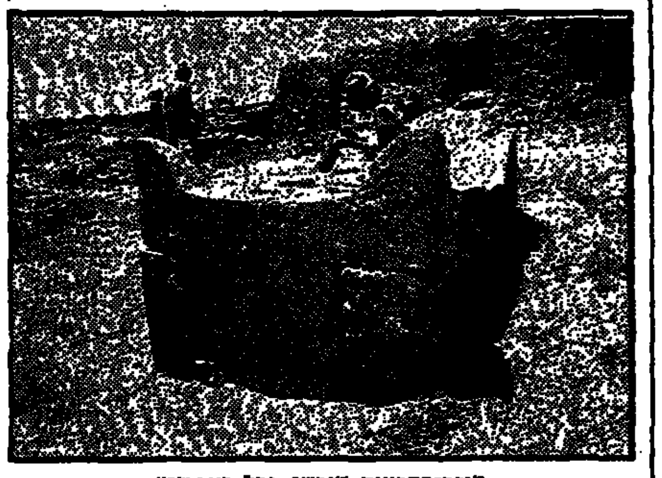

מזבח־הקרניים שנחשף בתל באר־שבע

מאת משולם עה, סופר „דבר"

מזבח קרניים ראשון מסוגו בארץ, מימי המלך חזקיהו, מן המאה ה־8 לפנה"ס, נחשף בביקורה, בחפירות „תל באר־שבע" — שם הייתה באר־שבע המקראית.

אבני המזבח נתגלו, כשהן בנויות משני, בתוך קיר־מחסנים שנבנה סמוך לבית־המחבן של סנחריב. כבצאתן של אבני המזבח בשימוש המשני תוקא היא עדות ראשונה הזוכת למסופר בתנ"ך (מלכים ב', יח, ד), כי המלך חזקיהו ניתץ את הבמות והסיר את המזבחות בערי־הספר. „הוא לא ניתץ, אמנם, את המזבח אלא הסירו", סיפר אתמול ראש המשלחת הארכיאולוגית במקום, פרופ' אהרוני. כנראה, בהתקבל פקודת המלך פורק המזבח בזהירות ואבניו הועתקו לשימוש באבני־בניין. האמנם, נמצאו האבנים המסותתות מאבן גיר קשה, לרבות קרני המזבח, כשהן שלמות. רק אחת מארבע קרנות המזבח נמצאה פגועה.

פרופסור אהרוני אמר, כי „עתה יש למצוא את המקדש". הוא דמה, כי עדיין לא נערכו עבודות חפירה בברכזו התל — „שם מצויים, כנראה, שרידי המבנים המרכזיים".

באר שבע המקראית הייתה אחת הערים המבוצרות ביותר בימי ה־בית הבני. היא הייתה עיר־הבירה של הדרום והוקמה על שתי שכבות ארכיאולוגיות קדומות יותר — אחת מימי השופטים — במאה ה־11 בקירוב — והיותר קדומה, שבה נמצאה קיראמיקה פלשתית — מן המאה ה־12. לעומת זאת, „באר שבע הבירה" היא מימי ה־מלכים דוד והלכה — מן המאה ה־9—10. הייתה זו עיר גדולה יחסית ו„מתוכננת מראש", אמר פרופסור אהרוני, בהדגימו את הקווים הישירים של המבנים השונים והרחובות. הייתה זו עיר ישראלית מלכתחילה, בלי שתהיה כאן עיר כנענית — בהתאם למסורת המקראית.

הממצאים הנוספים שנחשפו במקום הם:

● הפצי פולחן שונים, ביניהם מקטר מהרב עם קישוט צלים נמצאו הפצי פולחן מתקופה הלניסטית, צלמית אבן מצרית של אשה, ביצי בת יענה, קערת פאיאנס מצרית וצלמית דולפין מברונזה.

● כפר חיצוני של העיר, מגן מגדלים, תעלה ובורות־מים חצוב בסלע.

● בניין ציבורי גדול, בתי מגורים ומחסנים.

● 10 אוסטרקונים ארמיים מן התקופה הפרסית, המכילים שמות פרטיים שונים, בביניהם סוגי מזון: חיטה, שעורה.

ראש עיריית באר שבע א. נאווי עשה מאמצים כדי להשאיר את המזבח במקום שבו נמצא והדבר הובטח לו. הוא הודיע, כי עיריית באר שבע תשמור על הנכס ותוסיף לשקם את המקום, העשוי לשמש אתר־תיירות חשוב באיזור.

אגודות הספורט ינציחו זכרו של צבי נשרי

מאת סופר „דבר"

טקס גילוי מצבה לצבי נשרי ז"ל נערך אתמול בבית העלמין הישן בתל אביב במלאת שלושים לפטירתו. בטקס השתתפו בני משפחה, נציגי אגודות הספורט, מורי התעמלות, נציגי גימנסיה „הרצליה" שהמנוח היה מורה ההתעמלות הראשון שלה ומוקירי זכרו.

אחרי הטקס ואמירת „קדיש" על ידי נכדו של המנוח, ספד לו יושב ראש „מכבי" בישראל מנחם סבידור, בשם כל אגודות הספורט בישראל ורבבות הספורטאים והידידים באולם. מ. סבידור הביע תקווה, כי אגודות הספורט בישראל והמדינה ינציחו את זכרו של המנוח במפעלים ראויים לזכר ולמפעלו בשטח הספורט.

מכסות הייצור של ביצי־רבייה להודיים הוגדלו ל־14 מיליון

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

יבוא ביצי־רביה להודיים ויספק לחדריים נצח הירידה בתפוקה החדודך לספק את התהום להדגרה בשוק המקומי — על כך הוחלט בישיבה שנערכה אתמול בלשכת שר החקלאות ביזרי־שליב.

סמנכ"ל משרד החקלאות איתן ישראלי יצא בימים אלה הודות את מתאימות לביטול זמני של רשיונות־היצוא. המדובר בהודי יצוא לאירופה, בכמות של 300.000—350.000 אלף ביצים לחודש. ביישיבה נמסר, כי כדי לספק 3400 טונות בשר הודיים לחודש, לפי התכנון, דרושות 600.000 ביצי רביה לחודש ורק את העולה על כמות זו אפשר יהיה לייצא.

מקווים, כי כבר באוקטובר תגדל התפוקה מעבר לכמות זו והחל בנובמבר אפשר יהיה לחדש את היצוא לפי הנוהג. משרד החקלאות החליט להגדיל את מכסות הייצור של ביצי הרביה להודיים מ־9 מיליון ל־14 מיליון בשנה, מזה 8 מיליון לשוק המקומי והשאר ליצוא.

ביתנו שרוי באבל

חברנו היקר

פלוק (שמואל) בורכשטב

איננו

הלויה תתקיים בגידים היום, יום שלישי 21.8.73 בשעה 16.00.

אוטובוס יוצא מהתחנה המרכזית רח' גוה־שאנן בשעה 13.30, החבורה חזרה מובטחת.

המשפחה

וקבוץ גידים

במלאות חמש שנים לפטירתו של יקירנו

אליעזר שולמן ז"ל

נעלה לקבור ביום רביעי, 22.8.73, כ"ד באב תשל"ג בשעה 4 אחה"צ.

מוקירי זכרו נפגשים ליד השער הראשי של בית־העלמין הישן חוף הכרמל.

ידידיו ומוקיריו מוזמנים להשתתף.

המשפחה

לחברנו יהודה טנגבוים

וכל המשפחה

השתתפותנו באבלכם הכבד במות

רחל ז"ל

המצטערים: אברמסון, אליגון, אלמרמן, אלתר, ארהזובסקי, במבך, בן־דרור, גולדשטיין, הלפרין, הוויצר, זולף, זהבי, זסלבסקי, יעקובי, כהן חנה, כתר, להרון, ליברמן, ליפסון, ליפשיץ, לנדוי, מגדל חיים, מטהרי, צירקפקי, קרמר, רוזנבשטיין, רדיג, רודין, רוזנבוים, רוזניק, שבפים, שטרנשם, שפירא

כמו אור

מטה המחוז הצפוני

משטרת ישראל

משתתפים בצערו של

סמל־ראשון אהרון אדלר־פליגל

במות עליו

אמו ז"ל

הננו משתתפים באבלו הכבד של

חברנו ישראל סובול

במות אשתו ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל

חיפה והמחוז

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של

ד"ר זאב פרוז'נסקי ז"ל

מהרופאים הותיקים במחוז

ומשתתפים בצער המשפחה

הנהלת קופ"ח מחוז ת"א

ועובדי מרפאת גלביץ

משרד העבודה

אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

מחוז ירושלים

החלה ההרשמה

לקורסי ערב להשתלמות בירושלים

במקצועות:

* **תפירה** — גזירה בשיטה תעשייתית — למתחילות ולמתקדמות
* **חשמלאי תעשיה** — בכל הסוגים
* **שרטוט טכני ומכונות** — למתחילים ולמתקדמים
* **שרטוט עץ** — למתחילים ולמתקדמים
* **קריאת תוכניות לפועלי** בנין ולמתקדמים
* **מכונאות רכב (בנזין)** — לכל הסוגים

פרטים והרשמה: במשרד העבודה מגרש הרוסים חדר 215

ההסתדרות הציונית העולמית - הסוכנות היהודית

שלושים

לפטירתו של יו"ר ההנהלה

אריה לואי פינקוס ז"ל

יום ראשון, כ"ח במנחם אב — 26 אוגוסט

גילוי המצבה בהר הרצל:

בשעה 5.00 אחה"צ

דברים: מר יעקב צור

אזכרה: בשעה 8.00 בערב

בבנייני האומה, אולם הוועד הפועל הציוני

פתיחה: מר אריה דולצין

דברים: השר פנחס ספיר

הרב מרדכי קירשבלום

מר ארואוד נתנזבוהן

השופט פליקס אשר לנדוי

אלוף (מיל.) שמואל (מוליק) איל לראשות עירית ראשון לציון

אזרחי ראשון לציון,

עם שובי ארצה לפני זמן קצר פנו אלי חברים וידידים רבים תושבי העיר וביקשוני להעמיד את עצמי לתפקיד ראש העיריה הבא של ראשון לציון.

הבעיות הקשות בהן מתלבטת העיר בתחומי הבניה, החינוך, התרבות, ואיכות החיים ואי שביעות הרצון של תושבי העיר מצורת ניהול העניינים בידי הצוות היוצא בעיריה, הניעו אותי להעמיד את עצמי כמועמד המערך לראשות עירית ראשון לציון.

בעזרת כל מי שאיכפת לו ורוצה לשנות את המצב אני מקווה להצליח בבחירות הקרובות ולהיות ראש העיריה הבא.

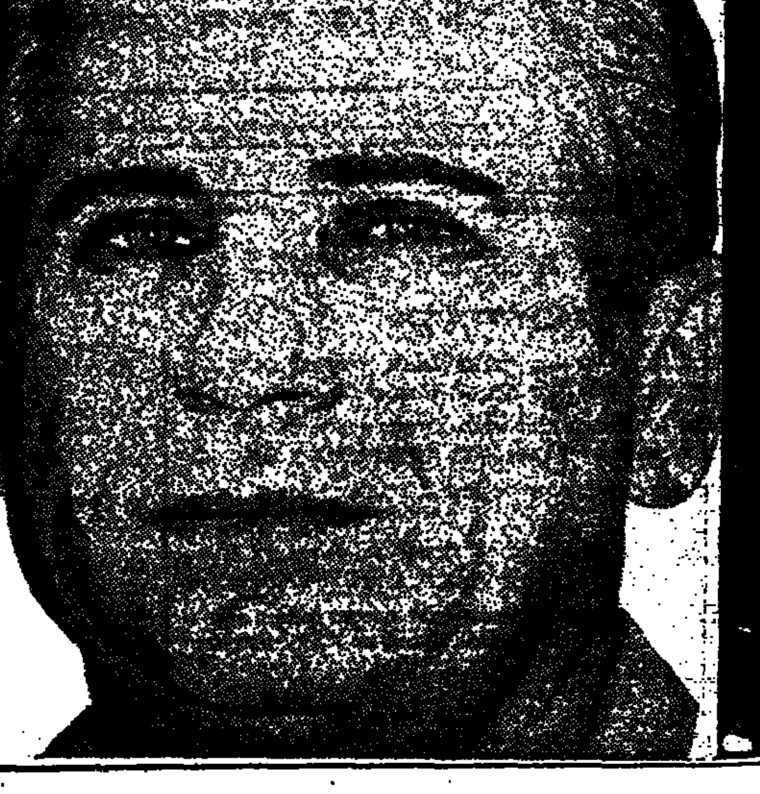

אלוף (מיל.)

שמואל (מוליק) איל

מועמד המערך לראשות עירית ראשון לציון.

אמת

המערך / מפלגת העבודה הישראלית - מפ"ם

דבר ספורט

בעריכת אהרן להב

נשיא פיס"ו ישמש הבוקר משקיף במשחק ישראל—פורטוריקו בכדורסל

הכדורעפנים הפסידו לקובה 3:0. — יתמודדו היום נגד נבחרת יפאן החזקה

מאת סופרנו בריאוגנג, סופר א.פ. במוסקווה

מארגני משחקי האוניברסיאדה במוסקווה נענו אתמול לדרישת ישראל והסכימו לשגר משקיפים לכל ההתחרויות בהן משתתפת המשלחת הישראלית נוכח ההטרדה השיטתית מצד קהל הצופים, המורכב ברובו מקבוצות מאורגנות של חיילים סובייטים צעירים.

על דבר ההחלטה הודיע אתמול נשיא ההתאחדות הבין־לאומית של ספורט הסטודנטים (פיס"ו) ד"ר פרימו נביאולו מאיטליה. אולם, הוא הסתפק ב„אין תגובה" כשנשאל לדעתו על ההטרדות הסובייטיות.

כזכור, דרש ראש המשלחת הישראלית, עדין טלבר, עוד לפני משחק הכדורסל האחרון עם בראזיל, שפיס"ו תשלח אחד מחברי הוועדה המארגנת כמשקיף, כדי שיוכל לחוות דעתו על ההטרדה המאורגנת של השחקנים הישראליים. טלבר הגיש את בקשתו ארבע שעות לפני פתיחת המשחק עם בראזיל, אך במקום לא נכח משקיף. לפי שעה לא ניתן הסבר להיעדרות זו.

אתמול כבר נכח נשיא פיס"ו, ד"ר גילברט שואר, במשחק הכדורעף, שבו הפסידה ישראל לקובה 3:0. במשחק זה לא היו כל תקריות. תוצאות שלוש המערכות היו — 6:15, 3:15, 9:15.

נבחרת הכדורסל הישראלית תקיים את משחקה הרביעי היום ב־10 בבוקר נגד פורטוריקו, במועדון הספורט המרכזי של הצבא האדום במוסקווה, שם נערכו גם משחקיה הקודמים. פיס"ו הבטיחה לטלבר, כי ישגר משקיף, שיהיה כנראה נשיא פיס"ו, ד"ר פרימו נביאולו. באותה עת שתקיים נבחרת הכדורסל את משחקה נגד פורטוריקו, תתמודד נבחרת הכדורעף נגד נבחרתה החזקה של יפאן.

טלבר אמר אתמול לעתונאים אמריקאיים, הסוקרים את המשחקים: „לא נניח לאיש לגרש אותנו". הוא הזכיר, כי ישראל נמנית על החברות המייסדות של פיס"ו, שקם ב־1955 והשתתפה בכל האוניברסיאדות הדו־שנתיות שנערכו מאז. „אין אנו רוצים להיות אסירים של המצב הפוליטי הבין־לאומי" — הדגיש טלבר.

שיחות נרגשות עם יהודים

„קפטן" נבחרת הכדורסל, מיכה שורץ, אמר אתמול בשיחה טלפונית למוסקווה, כי כאשר יצאו הוא וחבריו מאולם הכדורעף, בגמר המשחק בו נוצחה ישראל 3:0 ע"י נבחרת קובה, נתקלו בטבעת של אנשי בטחון סובייטים שמנעו מהם מגע עם קבוצת יהודים מקומיים.

הישראלים לא ויתרו ופרצו את טבעת השומרים, מבלי שתווצר תקרית, וניהלו שיחות נרגשות עם חברי אותה קבוצה.

„קפטן" נבחרת הכדורעף דוד ברנצר אמר, כי סביב הישראלים נוצרה אווירה מתוחה ומתוסכת ומה שמתנהל במגרשים אינו ספורט אלא מלחמה.

וישניצר תשיעי בגמר 5000 מ'

הרץ הישראלי יוכל וישניצר סיים אתמול במקום התשיעי בלבד בריצת הגמר ל־5,000 מ'. אפילו היה וישניצר חוזר על תוצאת השיא שקבע בריצה המוקדמת בשבת (13:48.8 ד') היה תופס רק את המקום השביעי.

המנצח היה הסובייטי מיכאיל זילובובסקי בזמן 13:41.4 ד'. (זילובובסקי הקדים את וישניצר במקצה המוקדם בשמונה עשיריות השניה). את המקום השני תפס האמריקאי גלן הרולד מן האוניברסיטה של ויסקונסין בווטרטאון. הוא קבע זמן של 13:42.0 ד'.

ברוב שלבי הריצה הוביל בראש הבריטי גוליאן גואטר. אך כשנותרו 250 מ' בלבד לסיום, חלף הרולד על פניו ו־50 מ' בלבד לפני קו הגמר הדביק הסובייטי זילובובסקי את השניים. גם הסובייטי ואלנטין זוטוב הקדים את גואטר בזמן של 13:43.6 ד' וגואטר עצמו קבע 13:45.2 ד'. חמישי הגיע האיטלקי אלדו תומאסיני (13:46.2) ואחריו האמריקאי פאטריק מנדרה, הבריטי נורמן מוריסון והצ'כי פטר סוציאן. וישניצר הגיע, כאמור, תשיעי. זמנו לא הופיע על לוח התוצאות אך התוצאה היתה גרועה מ־13:55.6, התוצאה שקבע סוציאן במקום השמיני.

* סייפי ברה"מ זכו במדליית הזהב קבוצתית בסגנון הדרב, לפני נבחרות הונגריה ופולין.

ההנהלה אישרה הרכב 13 הוועדות

מאת אליעזר מעוז

בישיבתה הראשונה אישרה אתמול הנהלת ההתאחדות לכדורגל את הרכב 13 הוועדות של המוסד. הוועדה היחידה שחבריה עדיין לא נקבעו היא הוועדה ליישום תקנון התשלומים החדש. יצויין, כי הוועדה המקצועית היא היחידה שבה לא חברים חברי ההנהלה כיום וכל חבריה הם נציגי קבוצות. כמו כן החליטה ההנהלה, כי ועדת הכספים תדאג לקבלת הלוואה, בגלל חוסר כסף.

משא ומתן עם הרומנים

הנהלת ההתאחדות החליטה אתמול לכבד את התחייבות ההנהלה הקודמת להתאחדות הרומנית ולערוך בארץ את נבחרת הנוער של ארץ ז. תאריך משחק הנוער הבין־ארצי עדיין לא נקבע והוא יתואם עם המאמן הלאומי דוד שוייצר, כשיחזור מחו"ל. כמו כן נודע, כי קיימת אפשרות לפתיחת מו"מ גם לאירוח הנבחרת הבוגרת הרומנית בארץ.

פינית הישוותה השיא העולמי ב־200 מ' 22.4 ש'

תוצאה השווה לשיא העולמי בריצת 200 מ' לנשים ושתי מדליות זהב לאתלטי ארה"ב עמדו אתמול במוקד התחרויות האתלטיקה באוניברסיאדה, שהתקיימו באצטדיון לנין במוסקווה.

מונה־ליזה פנטינן, הקפנית הבלונדית הצעירה, שזכתה במדליית הזהב בריצת 100 מ', השיווה בריצת 200 מ' נפלאה את שיאה העולמי של ראנטה שטאכר 22.4 ש'. היא הקדימה את הסובייטית מרינה סידורובה — 22.7 ש' ואלן שטרופאל — 22.7 ש'.

בריצת 200 מ' לגברים זכה במדליית הזהב האיטלקי פייטרו מאנה, שקבע 20.6 ש', לפני כריסטופר מונק מבריטניה (20.7 ש') ודדל גילברס מארה"ב (20.8 ש').

מדלית זהב נוספת, אותה לא נטלו הסובייטים היתה בריצת 1500 מ' לגברים, בה זכה הבריטי פרנק גילברט בזמן של 3:42.3 ד', לפני האמריקאים סרני, ולדרופ (3:42.7 ד') ורבינלד מקאף (3:42.2 ד').

הגברים הסובייטים נטלו את מדליות הזהב בידוי פטיש, הטלת כידון ו־400 מ' משוכות. ולנטין דמיטרנקו ידה את הפטיש למרחק 72.42 מ' לפני בן־ארצו אלכסיי ספירידונוב (71.82 מ') והמערב־גרמני אבה באייר (71.18 מ').

בהטלת כידון זכה במדלית הזהב ואנים סורניס — 80.08 מ', לפני בן־ארצו דימטרי סיטניקוב (79.64 מ') והאמריקאי טוני הול (78.36 מ').

דימטרי סטוקלוב רץ 400 מ' משוכות ב־49.5 ש', לפני מירוסלב קודש מצ'כיה (49.9 ש') והפולני מראוש קולשצקי (50.5 ש').

בין הנשים זכתה הבולגריה ליליאנה טומובה בריצת 800 מ', כשקבעה זמן של 1:59.5 ד'. היא הקדימה את נייל סאבייטה מברה"מ (2:00.2 ד') ואליזבטה קאולוק סקהרנסקה מפולין (2:00.7 ד').

הפולניה קרצינה ראבצין רצה 100 מ' משוכות, בזמן של 13.2 שנ', לפני אנה־רוזה קרוספוקולף ממזרח־גרמניה (13.4 ש') ונטליה לאבדבה מברה"מ (13.5).

נאדנה צ'יזובה זכתה במדלית הזהב בהדיפת כדור־ברזל (20.82 מ'), לפני הבולגריה אלן סטוינובה (18.64 מ') ובת־ארצה פאינה מלניק (בעלת מדלית הזהב בדיסקוס) — 18.31 מ'.

בקפיצה לרוחק זכתה במדליית הזהב מרגריט אלפרס ממזרח־גרמניה 6.63 מ', לפני הסובייטית מרגריטה טריניסה (6.56 מ') והקנדית ברנדה איילר (6.48 מ').

הצ'כי ולדימיר מאלי זכה במדליית הזהב בקפיצה לגובה כשקפץ לגובה של 2.18 מ' לפני איסטבן מייגור מהונגריה — 2.18 מ' ולנטין גבריליוב 2.15 מ'.

האצניות הסובייטיות נטלו את מדליות הזהב בריצת 4×100 מ' בזמן של 44 שניות, לפני האצניות הפולניות (44.4 ש') והמזרח־גרמניות (44.4 ש').

את מדליות הזהב הראשונה שלהם נטלו אתלטי ארה"ב במירוץ שליחים 4×100 מ', כשקבעו שיא משחקים חדש (39.1 ש'), לפני אצני ברה"מ (39.5 ש') ואיטליה (39.5 ש').

הסובייטים נפסלו

בריצת 4×400 מ' זכו במדליית הזהב רצי ארה"ב, למרות שהגיעו שניים לקו המטרה. בעת הריצה הכשיל אחד הרצים הסובייטים את האמריקאי בינגר ונבחרת ברה"מ נפסלה. האמריקאים עברו את המרחק בזמן של 3:04.4 ד', לפני בריטניה (3:05.4 ד') ומערב־גרמניה (3:06.1 ד').

אתלטי ברה"מ זכו בסיכום תחרויות האתלטיקה ב־37 מתוך 46 מדליות הזהב.

טניס

● גברים — רבע גמר: קאקוליה (ברה"מ) — גין מרקס (אוסטרליה) 2:6, 2:6; טרוסי (הונגריה) — וולקוב (ברה"מ) 2:6, 6:2, 4:6; היראי (יפאן) — הייני (ארה"ב) 3:6, 3:6; אמריך (מזרח־גרמניה) — קוקי (יפאן) 2:6, 6:2, 3:6.

נשים — רבע גמר: סוזמטסו (יפאן) — בירויקובה (ברה"מ) 2:6, 6:8; מטקלאף (ארה"ב) — קוך (מזרח־גרמניה) 6:8, 4:6; מרוזובה (ברה"מ) — נאטולי (איטליה) 2:6, 0:6; יאנג (אוסטרליה) — גרזיל (הונגריה) 5:7, 6:4, 3:6.

זוגות גברים — חצי־גמר: זהירר ושפולוב (בולגריה) — היגי ואייס (ארה"ב) 4:6, 4:6; קאקוליה וקורוטקוב (ברה"מ) — טרוסי וסוקאניאן (הונגריה) 6:8, 2:6.

זוגות נשים — חצי גמר: סוממטסו וקויקו (יפאן) — סטרטון ומאקלף (ארה"ב) 2:6, 2:6; מורוזובה ואיבנובה (ברה"מ) — נאטולי וגיזדום (איטליה) 2:6, 2:6.

זוגות מעורבים: מורוזובה וקאקוליה (ברה"מ) — טלסיקה ופרבק (פולין) 4:6, 0:6.

כדורעף

● תוצאות משחקי הכדורעף — גברים: פולין — צרפת 0:3; דרום־קוריאה — צ'כיה 0:3; איטליה — בולגריה 2:3; בראזיל — הונגריה 0:3; ארה"ב — איראן 1:3; מקסיקו — לבנון 0:3; מונגוליה — כווית 0:3. נשים: פולין — הונגריה 1:3; ארה"ב — איטליה 0:3; מקסיקו — איראן 0:3.

● תמרה סאפונובה זכתה במדליית הזהב בקפיצה למים מגרבה. שלושה סטרים לצעבתה 439.65 נקודות לפני מילנה הצ'קובה מצ'כיה 412.23 נק' וכריסטינה לוק מארה"ב 417.07 נק'.

ארה"ב מוליכה 1:2 נגד רומניה בגביע דייויס

טניסאי ארה"ב מוליכים 1:2 נגד טניסאי רומניה, בחצי גמר־גביע דייויס, לאחר שהצמד סמית ואגר דיילן הכניעו את נאסטסה וסאנטיי בתוצאה 2:6, 5:7, 2:6.

ביום הראשון ניצח סמית את אוביצ'י 5:7, 1:6, 3:6 ונאסטסה השווה, כשגבר על מרטי ריסן בתוצאה 2:6, 4:6, 2:6.

קרוייף יצטרף ביום ה' לברצלונה

הכדורגלן ההולנדי יוהאן קרוייף אמר אתמול באמסטרדם, שיתכן וייצא ביום ה' לספרד כדי להצטרף לקבוצת ברצלונה. קרוייף, בן ה־26, אמר שפרקליטו מסר לו בשם ההתאחדות שהוא יוכל לצאת לספרד. אבל רק לשחק שם בברצלונה ורק במשחקים ידידותיים, עד שהעברתו תושלם רשמית.

בשבוע שעבר סוכם, כי העברתו הבלתי רשמית של קרוייף תהיה שיא רכישות חדש — 922,300 לי"ש, וכי הכדורגלן הנודע יקבל מחצית מסכום זה.

אריה אליאב

תומכים

רשימה שביעית

בין האלפים אשר הזדהו בתמיכתם ב„עיקרי הצעת המצע לתנועת העבודה" של ח. כ. אריה אליאב נמצאים גם אנו, יוצאי ארצות אמריקה הלטינית. הקוראים לחברי מפלגת העבודה המערך ולאוהדיהם להצטרף אלינו.

אורנן דוד תל־אביב
אנגלנדר יצחק תל־אביב
אסתרקין יוסף ירושלים
ארגוב אברהם ירושלים
בדארי פליקס תל־אביב
בקהורין קיסריה ירושלים
בקישראל שמואל קיבוץ מפלסים
בריאר ראול ירושלים
ברייטר קרלוס ירושלים
ברומברג מריו ירושלים
ברנר פניה בת־ים
ברונשטיין אשר קיבוץ געש
גבאי משה ירושלים
גרינברג דניאל ירושלים
גולדהופר ראובן בת־ים
גנבין משה ירושלים
גודינקו הורהה ירושלים
גור־אריה שי רחובות
דולינסקי חיים ירושלים
דלמן אליעזר ירושלים
הורדן דוד ירושלים
הורדן חיה ירושלים
הויך הנרי תל־אביב
הויך שושנה תל־אביב
הורגפט חיים קיבוץ הצור
וולשצובסקי פינקוס חדרה
זלוטופולסקי דניאל ירושלים
חולוב אהרן ירושלים
טננבאום יוסף ירושלים
מרכמנברג יוסף ירושלים
מרכמנברג שרה ירושלים
כהן אוסקר ירושלים
לוינטון קלאודיה ירושלים
לוינסקי גולדה ירושלים
לוינסקי סבריר חדרה
מוצבסקי בנימין ירושלים
מטורסקי גרגוריו ירושלים
מקלר הורהה ירושלים
מרקובסקי יוסף תל־אביב
סברדליק עודד רמת־גן
עופר יהודה ירושלים
פורת משה רחובות
פוק יוסף תל־אביב
פינקלשטיין אדוארדו ירושלים
פינקלשטיין פילוזה ירושלים
פירסטמטר ישעיהו ירושלים
פלדמן דן ירושלים
צרפתי משה כפר־סבא
קאופמן חוליו ירושלים
קאופמן קלרה ירושלים
קוטרמן מיכאל קיבוץ הצור
קלינפלד רנבבטה ירושלים
קרדוז חיים ירושלים
קרניק יונה כפר־סבא
רוביצוביץ יאיר קיבוץ הראל
רוטמן פרדו ירושלים
רייך חנוך תל־אביב
שור חנה הרצליה
שלפיגן ברנרדו בת־ים
שלפיגן מרלן בת־ים
שן מריו ירושלים

לכבוד ת"ד 30061 תל־אביב
אני החי"מ תומך/כת בעיקרי ה„הצעה למצע תנועת העבודה הישראלית" של ח. כ. אריה אליאב.
שם ______
כתובת ______

כ"ה שנים למדינת ישראל — מרכז ההסברה
איחוד עולי בולגריה בישראל

עצרת חגיגית

לציון

25 שנה לחיסול גולת בולגריה

תתקיים ביום ראשון י"ט אלול תשל"ג (16.9.73) בשעה 20.00 באולם היכל התרבות בתל־אביב, בהשתתפות שרים, חברי כנסת ואישי ציבור.

בתכנית:
מקהלת צדיקוב (ילדים ומבוגרים) בניצוחו של לסלו רוס.
יהורם גאון ולהקתו.
ניהול הערב: עמיקם גורביץ.

כרטיסים להשיג:
משרד איחוד עולי בולגריה, רח' הגדוד העברי 16 ת"א.
„לאן" — פסג' דיזנגוף ת"א
„אמד" — א. סליקטר, שד' ירושלים 42 יפו
ז'ק לוי, שד' ירושלים 38 יפו
ר' אברהם בכר, שד' ירושלים 63 יפו
„בלדורון" — כיכר וייצמן 6, חולון
„היום" — בת־ים

אוניברסיטת חיפה

מודיעה כי נותרו מספר מקומות לקורס לתעודה

במינהל במלונאות ותיירות

בשיתוף עם בית הספר למינהל במלונאות של אוניברסיטת קורנל (ארה"ב), עבור בוגרי תואר ראשון.

התוכנית הדו־שנתית משלבת עבודה מעשית ועיונית ומכשירה את בוגריה למשרות מינהליות במלונאות.

התוכנית מיועדת לבעלי תואר ב"א הזכאים להירשם ללימודי הסמכה.

למספר סטודנטים מבין המצטיינים יוענקו מילגות להשתלמות בחו"ל.

עדיפות בתעסוקה בתפקידי מינהל בבתי־מלון תנתן על־ידי התאחדות בתי־המלון בישראל לבוגרי הקורס.

פרטים והרשמה: מזכירות ההרשמה, אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל 31999

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3354/73

בענין: עזבון המנוח צור בידוא.
המבקשים: הלן ג'ידוא, דניאל בידוא, מאירה קינג, ע"י ב"כ עוה"ד א. סרנן, ו/או י. יוסלוביץ, מרח' בן יהודה 32, תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל ומינוי ב"כ המבקשים למנהל העזבון, והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לבקשת המבקשים, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ורך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה.

הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת „שינוי תכנית מפורטת מס' פ"ת/16/1204 יעוד חלקה מס' 96 לאזור מגורים ג', קביעת קוי בנין, הרחבת דרך, הריסת מבנה קיים.

ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש: 6374, חלקה: 96.

כל המעוניין בשינוי התכנית — רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

א' אב תשל"ג 30.7.73

א. חיון
יו"ר
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

המועצה המקומית אופקים

מכרז פומבי 23/11/כ

המועצה המקומית אופקים מודיעה בזה על הארכת מועד לקבלת הצעות מקבלנים לבצוע פתוח ליד בית נוער ברח' יהודה הלוי אופקים.

את מסמכי המכרז הכוללים, מפרט טכני, כתב כמויות ותנאים כללים אפשר לקבל במזכירות המועצה תמורת — 30.- ל"י שלא תוחזרנה.

על המציע לצרף ערבות שתתקבל ע"י גזבר המועצה בגובה 10% מערך ההצעה לתקופה של 60 יום.

על ההצעות להגיע „למשרדי המועצה (תיבת המכרזים) לא יאוחר מיום שישי ג' אלול תשל"ג (31.8.73) שעה 12.00.

אין המועצה מחויבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא. והיא רשאית לבצע את העבודה בחלקה.

יחזקאל בנבנשת
ראש המועצה

הלוח החדש דרושים דבר

גברו קשרי הגומלין [ע]ם ארצות סקנדינאויה

[...] בקר סקר בועדה המרכזת את שליחותו

התעניין במערכים המפלסים לק־ראת הבחירות. המצב בשטחים המוחזקים, המאבק של ההסתדרות נגד האינפלציה ויוקר המחיה על רמת החיים של הפועל בישראל.

במהלך הביקור, שנמשך ארב־עה ימים, נפגש בקר עם ראשי האיגודים המקצועיים בשוודיה, נורבגיה ופינלנד, ושבח על המצב באיגודים הללו והמאבק באינפל־ציה שהיא עתה בחלת למה מברי־טת אירופה.

בקר קיים שיחה ממושכת עם ויקטור פדר, מזכיל האיגודים הב־ריטיים שהיה בין אורחי הועידה, וניהל עמו מו"מ להענקת מסבך של משקיף לנציג ההסתדרות בפ־דרציית האיגודים האירופיים המ־סונף לקונפדרציה האיגודים המק־צועיים החפשיים.

בכל השיחות סוכם על הגברת קשרי הגומלין וחילופי משלחות, בין ההסתדרות לבין איגודים מק־צועיים בארצות סקנדינאויה.

[...] היו"ר־אהרון בקר, אשר יוצ[א] [...] שעבר את ההסתדרות [...] לציין יובל הי"ל 75 של [...] המקצועית השוודית, [...] בוועידה המרכזת את שלי־[חותו] [...]

[ק]ורסים לעברית ולערבית [נ]פתחו באולפן עקיבא

[מא]ת יואל דר, כתבר "דבר"

אולפן עקיבא בנתניה נפ־[תח] אתמול שני קורסים — [...] ללימוד ערבית מדוברת [...] והאחר ללימוד עברית [...] תיירים וערבים מחו־[...]

[...] בודלת האולפן שולמית כצ־[...] מסרה, כי בקורס לערבית [...] משתתפים 20 יהודים, [...] אנשי החברה להגנת הטבע [...] תיירים וקצתם אזרחים [...] המדריכים צורך בלימוד [...] מדוברת. הקורס יימשך [...] שבועות וכל המורים בו ערבים ישראלים.

[...] בו נפתח קורס לעברית, [...] משתתפים ערבים מהשט־[חים] [...] המרגישים צורך בלימוד [...] העברית.

[...] תיירים רבים, השוהים ב־[...] ערבי ביומים האחרונים [...] בכפר הדרוזי ירקא בגליל [...] ובכפר השכן יסיף (כו־[...] לצנד). תחילה נתארחו [...] של סגן שר־התקשורת עייד [...] מעזי, מבוגרי האולפן. [...] המשיכו לביתה של ראש־[...] המקומית כאר יסיף לי־[...] ירדו.

[...] שובם לאולפן נפגשו הת־[...] התיירים עם ערבים מירו־[...] העתיקה וכן ממצורים ד־[...] הסמויה, הנמצאים עתה [...]

ראש מועצת ירקא יחפש תעסוקה למשכילי־מיעוטים

מאת יואל דר, סופר "דבר"

ראש המועצה המקומית ירקא בגליל המערבי יוסף מולה נתקבל לעבודה בלש־כת יועץ ראש־הממשלה ל־ענייני ערבים ודרוזים.

זוהי הפעם הראשונה שלא־יהודי מתקבל לעבודה בלשכת היועץ. עיקר תפקידו יהיה לחפש תעסוקה למשכילים ערבים ודרוזים.

מולה אמור להתחיל בעבודתו בשבוע הבא, דבר מינויו עורר התנגדות בקרב חלק מהמשכילים הדרוזים הכועסים, כי יוסף מולה לא מונה עלפי מכרז. בתשובה לכך השיב יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים ודרוזים שמואל טולידאנו, כי יוסף מולה יעסוק למשך שנה עלפי חוזה מיוחד. הוא בא במקומו של פקיד יהודי העובר לעבוד בעירייה ירושלים ולפי תקנות התקציב לא מפרס־מים מכרז על משרה זמנית (ולא קבועה). הוא הוסיף, כי מהדרוזים יקלטו בלשכה עוד שני משכילים ערבים בוגרי אוניברסיטאות, וק־בלתם תיעשה עלפי מכרז.

25 שנה לסניף "סולל־בונה" בבאר־שבע

מאת סופר "דבר" בנגב

[...] סניף "סולל־בונה" צבי רכבה, [...] על גם את סניף החברה [...] באר־שבע, במלאות 25 שנה ל־[...]

[...] בהשתתפות כ־2000 [...] העלה רכבר על גם את [...] של ראשוני הבניה, ס־[...] אלפי עולים חדשים לצ־[...] בבנין ואשר הקיבו למצעה [...] הדרום, המגוונת והמפו־[...] באזור, במסך קנים רבו־[...] עד אשר גדל הענף. כן [...] קבלים פרטים שהופיעו [...] בעקבות "סולל־בונה", וה־[...] במקום מבצע עתה עבודות [...] העולה על 120 מיליון ל"י [...]

[...] בטיבית השתתפו גם מזכיר [...] פועלי הבניין מרדכי [...] מזכיר הסניף אביהוד [...] ראש עיריית באר־שבע [...] מזכיר מועצת הפו־[...] אורי סבג. דוד טוביה, ש־[...] מנהל ראשון של סו"ב בב"ש [...]

[...] מיתם של בועדון בריאות. [...] ודרשת תנויות בגלסת [...] בימים אלה בגלון "גן [...]" בהפצה בהספקה של כ־2 [...] לירות.

חיפה

עיריית חיפה — [...] מוקדון המוסיקונים קריה הרים הערב ב־8 ערב ספרותי עם בירו רום. הציבור מוזמן.

הצעות עבודה

● דרושה פקידה בעלת הכב־שנות בנוין לנהלת, השולטת הי־טב בשפות עברית ואנגלית. נא לפנות טלפונית: 87867, חיפה.

שונות

● אבטבויות!!! חידוש! ציפוי אמאיל בביתך. גם בצבעים + 3 שנים אחריות. 243224, 232209.

250,000 נוסעים עברו בנ.ת. לוד בחודש יולי

כ־250,000 נוסעים פקדו את נמל התעופה לוד בחודש יולי, מהם כ־115,000 נכנסים וכ־100,000 יוצ־אים, מלבד כ־13,000 נוסעים מ־מעבר.

בחודש המקביל ב־1972 עברו בנמל התעופה שבעה לוד נמל התעופה לוד כ־112,000 נפש. הה גידול משמעותי בתנועת הנוסעים.

נציבות שירות המדינה

מודיעה על מכרז פומבי חוזר מס' 786

(שלא העלה מועמדים)

לתפקיד של

מנהל מדור תביעות בלשכת היועץ המשפטי במשרד התחבורה בתל־אביב

בדרגה ב' של דירוג השירות המשפטי

הדרישות: נסיון של מספר שנים בהופעות בבתי משפט; כושר ניהול צוות עובדים.

בדבר פרטים ובקשות, נא לפנות אל מנהל המדור לקה לענייני עובדים במשרד התחבורה בירושלים (טלפון 02—226261).

היום האחרון להגשה הבקשות, בצירוף מסמכים, הוא: 24.8.73.

תריסים

● נפתחה מחלקה להתקנת תרי־סים הזהלות תריסים יכנים ל־תריסים. טל. 251109, 760790.

● התקנת תריסים מפלסטיק ד־מגורה וזכוכית. ביצוע מידי כהד־יבין לצרכי ביתך "הדרי" שלמה המלך 99 טלפון 328213. בשעות 8—16.

● תריסי הזהה 135 ל"י במ"ר, חלונות זכוכית 160 ל"י במ"ר, אלומיניום בצורה אפשרי להזמין חלונות ראוה. הזמנות: מפעל מצ־רי השלושה בירושלים הלפיות, בין אביגפא. התצוגה: תגביאים 68 ירושלים טלפון 02—286347, 03־65568; תל־אביב טלפון מספר 03־624661.

דירות למכירה

● כירה בונה נתניה בונה ל־מכירה דירות נחדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בב־תניה הנד הסרון פרטים במשרד רחוב הרצל 51, טלפונים — 053—23958, 053—28934.

● בנתניה "דירון דירות" מצי־עים למכירה דירות לוקסוס 4—5 —3½—3 חדרים, ב־18 אתרי בניה בעיר. בתלבי בניה שונים, עם מעלית והסקה מרכזית, "דירוך דירות" רחוב הרצל 30, נתניה טל. 053—25195.

● בבריכה פתח תקוה למכירה דירות 4—3 חדרים. לפנות ב־פרטים: "גפסים" רחוב ההגנה 17 פתח תקוה טל. 919383.

● בבתים 2½ כבעם חושש קי"ב עיע, חוית, תגיה פ"א כולל שיפוצים, אפשרי עם ריהוט, פינוי מיידי. 100,000, רחי התחנה 62, טלפון: 59153 שעות כ־17—20.

וילות ובתים

● בבית הוילות בפתח תקוה די־רה 5 חדרים קומה שלמה. מכי־רה 8 חדשים. פרטים: "גפסים" רחוב ההגנה 17 פתח תקוה טל. 919383.

אולמות

● למכירה אולמות 200—400—600, 1,000 מ"ר ביחד, לתעשיה וכל מטרה, קומה א' עם מע־לית. כניסה מיידית. אפשרות ב־תשלומים. לפנות "מגורי ישראלי" רחוב ההגנה 17 פתח תקוה טל־פון 919383 — או יהוד רחוב אשכנזי 11 טלפון 750160.

מכוניות

● סוסיתא!!! תהיה דגם 1974 אי בשופצת 72/1/70 רק ב"רכב ישראלי", דרך בן צבי 33, טל: 820־192.

● זכית!!! הרוכש מכונית ב־פרצו לכבוניות מחודשות בקים זוכה במכוניה משופצת ובאחריות מלאה לטיבה הן מבית התרושת "אוטוקרס" הן ב.מ.ל.מ." בקר ותיזמה. במקום ניתן להשיג סר־ביתות חדשות מכל הסוגים בהס־פקה מהירה. המכירה בתנאים נו־חים ובתשלומים. "מ.ל.מ.", פרבן למכוניות מחודשות, רח' בן שמן 10 תל־אביב. מינה מגשר נחלת יצחק. טל. 251980.

● נסיעת נסיון ושרות אישי ב־"סובארו" כפיר כשנה "סובארו" ז'בוטינסקי 69, רמת גן 796061.

● "סובארו" רמת גן כפיר משנה "סובארו" ז'בוטינסקי 69 רמת־גן טלפון 796061.

● מציאה!!! סוסיתא דגם חדש, שנת ייצור 1974 במחיר הישן. אס־פקה מידית, רק בסוכנות הכרטיות "רכב ישראלי" דרך בן צבי 33 (ליד בלומפילד) טל. 820־192.

חקלאות

● לקטוף אבוקדו, הדרים ופי־רות אגורים התחיל בקרוב מכירה מקטפות העיטות. המקטפה מהר־ביה למס אלומיניום ופרזלת ב־קלות ובהיקעות. לפנות: רחובין 03—927114 בשעות 19.00—20.00.

הודעות לציבור

מכרז 183/73 במשרד החקלאות

המחלקה לנכסים, בנוי ומשק

א. 1) עייד מספר 21 גיל שנה בין נקבה גזע בקומי

2) סוס מספיר 007 גילו 10 בין זכר מתאים לעבודה.

ב. איל אוסי מספרו 692 במשקל כ־90 ק"ג.

את הנ"ל ניתן לראות ב־שדי־הוב וסייעיים בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

על המוכה יהיה להוציא את ה־באן ובעיה בם זכה במכרז תוך 14 יום מתאריך בכתב הזכיה. בכידה ולא יוציא את הצאן תוך פרק הזמן האמור יהיה חייב ל־שלם למכשלה סך של —.5 ל"י לכל ראש באן לגבי כל יום של איחור בהוצאת הצאן האמור, ו־לגבי כל בעל־חיים בסעיף א' 10 ל"י לגבי כל יום איחור. אולם אין באמור לעיל כדי לגרוע מהמש־שלה בלמכור הצאן ובעלי־חיים ל־אדם אחר, במקרה של איחור. כא־מור ולתבוע מהזוכה כל נזק ש־יגרם לממשלה בעקבות זה.

הצעה לגבי סעיף ב' ומסי־רת הנ"ל תבוצענה בשרותים וס־ריניים בהתאם לנהגים המקו־בלים.

על המציע להגיש את הצעת ה־מחיר לק"ג משקל חי בסעיף ב' ובמחיר לראש בסעיף א'.

על המציע להכניס את הצעתו במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום מכרז מספר 183/73 ולהכ־ניסה לתיבת ההצעה הנמצאת במשרד החקלאות המחלקה לנכסים, בנוי ומשק הקריה הל־אביב רחוב ד' בית מספר 10/ב קומה ג'.

על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך הצעתו.

המועד האחרון להגשת ההצעות הוא 30.8.73 שעה 11.00.

משרד החקלאות שומר לעצמו את הזכות לכבור את הצאן ו־בע"ח ליותר מגורם אחר.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונה 2403/73/8

בענין: עזבון המנוחה מלכה בוגמן ז"ל, בתל אביב קרית־שלום, רח' כאירבר 9, שנפטרה ביום 3 ביולי 1973 בבי"ח אסתה הל־אביב.

המבקשת: יפה בוגמן, כבר"א, רח' מוסינזון 21.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו הכברית על ידיעת המנוחה הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם, הטוען כי יש לו טובת הנאה בעזבון ה־מנוחה והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך חמישה עשר יום מ־יום פרסום הזמנה זו, התנגדות ל־הכרזה המבוקשת, כאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד וזן, שופט

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונה 3343/73

בענין: עזבון המנוח יפה ישראל קפלן, ת. ז. 0136994, כרח' בילו 8, תל־אביב, שנפטר ביום 20.7.73, בהל־השומר.

המבקש: עמירם קפלן, כרח' בילו 8, תל־אביב, ע"י ב"כ עוה"ד ה' לובינסקי ו/או א. מיל־שטיין, מרח' יבנה 22, תל־אביב.

להווי ידוע, כי הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו, בקשה ליתן צו קיום צוואת ה־מנוח מיום 26.3.73.

הריני מזמין בזה כל אדם ה־טוען שיש לו טובת הנאה בעז־בון המנוח, והרוצה להתנגד ל־בקשה, להגיש תוך חמשה עשר יום כיום פרסום הזמנה זו, הת־נגדות לבקשה זו, אל לשבת בי־המשפט, כאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד וזן, שופט

רשם בית המשפט המחוזי

בית הספר היסודי גבעת־ברנר

דרוש/ה מורה לאנגלית לביתות ז'-ח'

(הצי משרה שניתן להרחיב ביומיים)

נא לפנות בכתב או טלפונית להנהלת בית הספר, טל. 952113

עיריית תל־אביב־יפו

אגף החינוך

דרושות גננות

לגני הילדים העירוניים

לפנות:

אגף החינוך בבנין העיריה קומה ב' חדר 226

לתנובה סניף ראשון־לציון

דרוש:

עובד מחסן

איש אחראי, רצוי רקע חקלאי

נא לפנות בכתב לתנובה רחובות, ת. ד. 2 רחובות, או, לטלפון 948477 בין השעות 10—8.

סודיות מובטחת

קרן הנגב - מדרשת שדה בוקר

דרוש מורה

למקצועות העבריים הבאים:

תנ"ך, ספרות, לשון, הלכה ואגדה.

לפנות להנהלת ביה"ס התיכון במדרשת שדה בוקר. טל: 057—85051/53/54.

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית — מחוז תל־אביב — לוח התורניות

א. תורניות לילה

מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט לבדרויוס מ־8—11) כמרפאות דלהלן:

1. מרפאת אילון התורנות סגורה כאדום מנוי. מנכי־רים מסניפי: אילת, יד־אליהו, רמבה"ן, עמבי ב' ורמת־ישראל. יפנו למגן סלי 101.

על הירוש התורנות נדרש דוד אדום, רח' מזא"ה 13, בוכן.

2. מרפאת התקוה כ־רחוב זיו פינת רח מרכי־פה. טלפון 31122 — לח־ברים מסניפי: התקוה א' וב' נשקת כפר שלם החלק הקרוב ליד־אליהו.

4. מרפאת נוה שאנן

3. מרפאת הדר יוסף רחוב קהילת וילנה כספר 178095 טלפון 12—18 בשעות 8.00 עד 11.00 ב־לילה להברים בסניפים: הדר יוסף נוה שרת, צה־לה רמת החייל, תל־ברוך וכן להברים מהשכונות ה־קרובות לסניפים.

רחוב יסוד המעלה 61 פינת ליבסקי של 32483 לחברים מסניפי: נחושאי־בג, ישינבמן ופלורנטין.

5. מרפאת קנוביץ, רח' ונינית קבוביץ 36 פינת יהודה המכבי טל. 444404 — לחברים מסניפי: קמר־בית רבינוביץ ותל־אביב. צ"ד פנס החלק מבארי — לפי רצון החברים. היכולים לפנות לקנוביץ או תל ברו־דוי - לפי בחירתם.

6. מרפאת תל ברודי, רח' רב פרץ 1 פינת מבלי 21, טלפון 248233 — ל־חברים מסניפי תל־ברודי, אלחריזי, ותיקים, גלבוע, הנגבל. רשפטרים החלק מ־באר — לפי רצון החב־רים, היכולים לפנות לתל ברודי או קנוביץ לפי בחי־רתם.

7. מרפאת קרית שלום, רחוב רשבסקי 12, טלפון 822715 לחברים מסניפי קרית־שלום הסביבה.

הערה:

א. אחרי השעה 12.00 ב־לילה ועד שעה 7 ב־בוקר בתקיימת תור־נות לילה במד"א רח' מזא"ה 13 טלפון 101.

ב. התברים מסניפי: מגדי־בריב, כר. אור. אליעזר. שבזי. יפנו הנבעה ומגשי־ציוני — תוקפים להגבוה בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר. יפנו למגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13, טל־פון 101.

ב. תורנויות ערב שבת בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תור־נות במגן דוד אדום רחוב מזא"ה 13, טלפון 101.

1. בית מרקחת

במרפאת מנדלברג — רח' אלנבי 75. טלפון 614467 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.

2. בית מרקחת

ברחוב זמנהוף 42 טלפון 289221. בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.

3. מעבדה

בזמנהוף בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00 — 11.00 לפנה"צ ב־מרפאות: כלבין תקוה, א' שדרות רשימנגטון 28 הדר יוסף. יד אליהו. יד־בה הנביא. כפר שלם. מנדלברג — רחוב אלנבי 75 טלפון 614467 בחד־שאנן. קרית שלום. רמת החייל. קנוביץ. רמת־אביב ותל ברודי.

משעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום רחוב מזא"ה 13 טלפון 101.

2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז.

במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75, טלפון 614467.

א. רופאי א. א. ג. ודר־מא עיניים בין השעות 9.30 — 11.30 לפנה"צ.

ב. כירורג בין השעות 9.00 — 12.00 לפנה"צ.

3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז

בזמנהוף רח' זמנהוף 34, טלפון 284242 בשעות 9—11 לפנה"צ 4—5 אחה"צ ובחגים.

בית מרקחת מחוזי במרפאת מנדלברג רחוב אלנבי 75, בין השעות 9.30 — 12.00 לפנה"צ, 4.00 — 5.00 אחה"צ.

הערה:

ב. בית המרקחת מנדלי־ברג, רח' אלנבי 75 ב־פתוח בימי א' ה' ב־שעת 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

לחברת מעבר לים

דרוש [redacted]

מנהל חברה לניהול חברה בחו"ל

הקשורה בפרוייקטים חקלאיים והתעשיות הכשורים הדרושים:

נסיון ויזמה בניהול פיננסי וניהול אדמיניסטרטיבי בהיקף נרחב.

התמצאות בנושאי משק חקלאים ובמיוחד בגידולי שלחין.

נסיון בניהול תעשיה הקשורה בחקלאות, כושר ניהול משא ומתן עם מוסדות וגורמים שונים.

כושר הבעה בע"פ ובכתב.

כושר בניהול יחסי ציבור.

ידיעת השפה האנגלית על בוריה הכרחית.

על המועמד להיות בעל רשיון נהיגה.

בדבר פרטים נא לפנות לחברת "בצבל ליפר" קרליבך 12 תל־אביב.

סודיות מובטחת

קרן הנגב - מדרשת שדה בוקר

דרוש מדריך לבית ספר שדה במדרשת שדה בוקר

● הכישורים הדרושים:

1) השכלה תיכונית + הכשרה להדרכה או להוראה
2) נסיון בסיירות
3) רשיון נהיגה

מגורים במקום

● נא להפנות למדרשת שדה בוקר טל: 057—85046/51/53/54

מועצה אזורית לכיש

נהורה

ד.נ. לכיש דרום

מכרז מס' עב—3/73

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שרות העובדים) תשכ"ב—1962, מכריזה בזה המועצה האזורית לכיש על משרה פנויה דלקמן:

1. תואר המשרה: קצין ביקור סדיר.
2. דרגת המשרה: 7—8 בדרוג האחיד או לפי דרוג עובדי הוראה.
3. שעור המשרה: 0.66.
4. תאור התפקידים:
   1. סיוע לבתי ספר בטיפול בבעיות הביקור הבלתי סדיר של התלמידים.
   2. יעוץ להורים, השתתפות בצוות בין מקצועי בבית הספר.
   3. טיפול בפניות של מנהלי בתי הספר לבנין הביקור הבלתי סדיר.
   4. הפרכת מידע על מסגרות מקומיות ואזוריות לטפל בתלמיד שאינו מבקר ביקור סדיר.
   5. מעקב אחרי תלמידים שחזרו ללימודים וביקורת יזומה.
5. נתונים אישיים הדרושים למלוי המשרה:
   א. מורה מוסמך או עו"ס כשיר או עובד בעל השכלה תיכונית.
   ב. נסיון בטיפול בילדים ונוער.

הערה: העובד יועסק ע"פ חוזה מיוחד.

הבקשות למכרז בצירוף תעודות, יש להגיש להנהלת המועצה עד 26.8.73 שעה 12.00. טפסים להגשת הבקשות אפשר לקבל במשרד המועצה או בבניינים המפתיים המשמשים של משרד הנבים.

ב. שגיב — יו"ר המועצה

עיריית תל־אביב־יפו

מודיעה על משרות פנויות:

1. מיכרז פומבי מס' מח/1590 — למשרת רופא מומחה במעבדה הבקטריולוגית בבי"ח איכילוב/מרכז הרפואי עירוני ממשלתי תל־אביב—יפו.
   הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
   התאריך האחרון להגשת הצעות הוא י"ד תשרי תשל"ד, 10.10.1973.
2. מיכרז פומבי מס' מח/1591 — למשרת רופא מומחה (עוזר שני או עוזר ראשון) בבי"ח איכילוב/מרכז הרפואי עירוני ממשלתי תל־אביב—יפו.
   הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
   התאריך האחרון להגשת הצעות הוא י"ד תשרי תשל"ד, 10.10.1973.
3. מיכרז פומבי מס' מח/1608 — למשרת מהנדס חשמל במחלקת המאור, מינהל ההנדסה.
   הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
   התאריך האחרון להגשת הצעות הוא ז' אלול תשל"ג, 3.9.1973.
4. מיכרז פומבי מס' מח/1569 — למשרת מפקח ראשי על סידורי ילדים במוסדות חוץ/אגף לעבודה סוציאלית.
   הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
   התאריך האחרון להגשת הצעות הוא ז' אלול תשל"ג, 3.9.1973.
5. מיכרז פומבי מס' מח/1579 — למשרת פקיד סעד להפעלת חוק הנוער (טיפול והשגחה) 1960 באגף לעבודה סוציאלית.
   הדרגה: י"ד של דירוג האחיד או ד' של דירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח.
   התאריך האחרון להגשת הצעות הוא ז' אלול תשל"ג, 3.9.1973.

פרטים נוספים על המיכרזים הנ"ל פורסמו על לוחות המודעות במח־לקת המנגנון של העיריה — בבנין העיריה בכבר מלכי ישראל ובלשכות המודיעין העירוניות.

את ההצעות, בצירוף תיאור תולדות החיים והעתקות המעידות על הכשרת המציעים, יש להגיש במעטפה סגורה למחלקת המנגנון, על גבי "שאלון על מועמד למשרה פנויה", ולציין על המעטפה את מספר המכרז.

שאלונים אפשר לקבל במחלקת המנגנון באופן אישי או על ידי הדואר ובלשכות המודיעין העירוניות.

בקשות שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.

כ"ג באב תשל"ג
21.8.73

יהושע רבינוביץ
ראש העיריה

מופעי תקליט הזהב

שנערך ב־20.8.73

ושייערך ב־23.8.73 בחיפה

וב־1.9.73 בבנייני האומה בירושלים

נערך בחסות

המטה הצעיר של המערך להסתדרות

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי מחוזי, נוף הגליל וגליל מזרחי

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז הצפון שבנצרת עלית וגליל מזרחי שבנצרת, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 1671 — כביש עוקף טבריה, קטע פילבון—מגדל ביחד עם התשריט המצורף אליה. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: —

חלקי גושים: 15421 — 15423, 15416, 15613, 15614, 15601 — 15603, 15507, 15598, 15595, 15599, 15520, 15519, 15464, 15397, 15509.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכניות וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אתו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

(—)
י. קניג
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון

כ"ט באייר תשל"ג, 31.5.73

הסתדרות הנוער העובד והלומד מפעל הקיטנות תשל"ג

מודיע

יום הכף

בהשתתפות 13000 חניכים מקיטנות התנועה יתקיים ביום רביעי 22.8.73 וביום חמישי 23.8.73 בגני התערוכה ופארק הירקון.

מחוזות: הגליל, הצפון, ירושלים, דרום, גרעיני צהרד ב־22.8.73.

מחוזות: דן, שרון ונגב ב־23.8.73.

על הקנים להגיע עד שעה 9.00 אל גני התערוכה בלווי המדריכים ובמצב רוח מרומם. על הקנים להביא: אוכל, מים ושקיות ניילון לאסוף אשפה.

סיסמתנו הפעם: ארץ ישראל יפה ונקיה שמרו על הנקיון

כנס חטיבה 7

כל חיילי החטיבה ומפקדיה ב־25 שנותיה

ובני משפחותיהם מתכנסים למפגש ארצי.

לטרון

יום רביעי

29.8.73

פרטים והרשמה

בלשכות המחוזיות של מרכז ההסברה:

ירושלים: בנין משרד ראש הממשלה, חדר 453.

תל־אביב: רחוב אחד־העם 13.

חיפה: רחוב אחד־העם 5.

באר־שבע: מרכז הנגב.

هكذا من الأصل

הוא לא מוציא הגה!

כל מזגן שתקנה מהמבחר הגדול של אלקטרה מצטיין בשקט מיוחד!

שרות נאמן אלקטרה שקט מבטחון

עצמות מונטיפיורי ורעייתו יועלו ויטמנו בהר־הרצל

עצמותיהם של סיר משה מונ־טיפיורי ורעייתו יהודית יועלו לישראל ויובאו לקבורה במקום מכובד בהר הרצל. החלטה על כך נתקבלה על ידי ההנהלה הציונית שנתכנסה אתמול בי־רושלים בראשותו של היו״ר בפועל א. דולצ׳ין.

בישיבה נמסר, כי ממשלת יש־ראל נתנה את הסכמתה לכך. פרטי הביצוע ייקבעו על ידי חבר הנאמנים להר הרצל, המשותף ל־ממשלה ולהנהלה הציונית.

העלאת עצמות מונטיפיורי תיע־רך בשנת 1975, לציון 100 שנה לביקורו האחרון בארץ ישראל, בהיותו בן 90. בעקבות ביקורו האחרון הוא העלה תכנית לארגון הקהילות היהודיות בבריטניה להק־ים בארץ ישראל פרברי גינות סביב הערים. לפני כן הקים מונ־טיפיורי את שכונת „משכנות שאנ־נים" מחוץ לחומות העיר העתיקה בירושלים. (כידוע, שופצה שכונה זו באחרונה). מונטיפיורי ביקר בארץ ישראל שבע פעמים. הוא מת בשנת 1885. הוא ורעייתו קבו־רים באחוזת מונטיפיורי אשר בי־עירה ראמסגייט שבדרום־אנגליה.

לוחמי חטיבת עודד נתכנסו בחורשת־טל

מאת סופר „דבר" בגליל

לוחמי חטיבה 9 (חטיבת עו־דד) שלחמו בתש״ח בגליל חזרו אתמול לזירת הקרבות יחד עם נשיהם ובניהם, שרבים מהם משרתים כיום בצה״ל. כינוס החטיבה נערך בחורשת טל ב־מסגרת חגיגות כ״ה שנה למ־דינה ולייסוד החטיבה שהוקמה בעיצומם של הקרבות לשחרור הגליל. קדם לכינוס מיפגש לו־חמים של שלושת גדודי החטי־בה וביניהם מייסד החטיבה ומ־פקדה הראשון סגן־אלוף (מיל.) אורי יפה.

הכינוס נפתח בהנפת גם החטי־בה ודגלי הגדודים ואמירת „יזכור" לנופלים. א. יפה קידם בברכה את משתתפי הכינוס והעלה זכרונות על החטיבה שנוסדה על פי פקודה אישית של דוד בן גוריון כדי לאפשר את העברתה של חטיבת יפתח למלחמה על פתיחת הדרך לירושלים. החטיבה מנתה 1000 לוחמים, בעיקר מישובי הגליל וחיי־פה. ונקראה בשמו המחתרתי של אורי יפה — עודד.

תזמורות ולהקות מחו״ל — בצעדת שלושת הימים

תזמורות כלי־נשיפה ולה־קות־פולקלור משורות מדי־נות באירופה, יופיעו השנה לראשונה במסגרת צעדת שלושת־הימים של צה״ל, שתיערך ב־17 בספטמבר.

דובר הצעדה, שמסר על כך, סיפר, כי לראשונה בתולדות הצ־עדה תופיע בתלבושת מסגנית תזמורת של 15 נגני חלילים מסקוטלנד. חברי התזמורת יגיעו ארצה בטיסה מיוחדת ב־14 בספ־טמבר ויהיו אורחי מפקדת הצע־דה לשבוע ימים. מארגני התז־מורת מסרו, שעם נחיתת המטוס ירדו חבריה מכבש־המטוס בלבוש מסגנטי מלא, כשהם משמיעים מנ־גינות־לכת סקוטיות עד הגיעם ל־אולם המכס.

כן תגיע לראשונה להקת הפו־לקלור „דיקטיקוף" מאיזור ציריך בשווייץ. הלהקה, המונה 60 איש, תגיע במוצאי־שבת, 15 בספטמבר. כן נמסר שמספר תזמורות־נוער באזורים שונים בארה״ב הביעו אף הן התעניינות בהשתתפות ב־צעדה.

פצועים ועצורים בהפגנה אלימה בפרדס־כץ

עשרה מפגינים מתושבי פרדס כץ נעצרו אור ליום אתמול בעת הפגנה אלימה, שהתקיימה בצומת הרחו־בות סוקולוב—ז׳בוטינסקי ב־פרדס־כץ ובה נפצעו קל שוטרים ואזרחים.

ההפגנה בפרדס כץ נערכה לא־חר שקודם לכן, ביום א׳ לפנות־ערב, התכנסו כ־150 צעירי השכ־כונה מול בנין עיריית בני־ברק וקיימו הפגנה־ברשיון. הם העלו דרישות שונות, וביניהן הדרישה להציב רמזור בצומת סוקולוב—ז׳בוטינסקי, אשר מחסורו הוא — לדבריהם — מקור לתאונות קט־לניות. בהן נספו תושבים וילדים שהשכונה. הפגנה זו נסתיימה תוך זמן קצר. אולם סמוך לשעה 9 בערב התאספו כ־300 צעירים בצומת עצמו והחלו להסום את התנועה.

כוחות משטרה בפיקודו של מפקד המחוז ניצב דוד עופר הגי־עו למקום וביקשו מהמפגינים להתפזר, אולם אלה החלו לידות אבנים לעבר השוטרים והמשיכו להפריע לתנועה עד שעה מאו־חרת. בנסיבות אלה נאלצה ה־משטרה להשתמש בכוח. במיהוד לאחר שמספר נהגים ותשעה שוט־רים נפצעו קל מהאבנים שנזרקו לעברם.

הוארך מעצרם של שני חברי „דן" החשודים בקבלת שוחד

מעצרם של שני חברי קו־אופרטיב „דן", החשודים ב־קבלת שוחד מקבלן לעבו־דות ניקיון באוטובוסים תמו־רת רשימות כוזבות על או־טובוסים שבניקוי נוקו — הוארך אתמול ב־11 יום.

הנאשמים, מיכאל קרמזין ומשה מלירמן, הובאו לבית משפט השׂ־לום בתל־אביב בנפרד. סמ״ר יהו־דה וילך טען, כי החשודים, ביחד עם אחרים, דרשו בחודשים האח־רונים מקבלן הניקיון בהנין „גלי־גיל" שלמונים בסך 5.000 ל״י לחודש ועל חשבון זה סיפקו לו אישורים כוזבים על ניקוי מכוניות.

אתמול הובא בפני השופט גם הקבלן לעבודות ניקוי אוטובוסים ב„דן" איתן שמיר.

ראובן אבינועם זכה בפרס אוניב׳ ניו־יורק

ראובן אבינועם, עורך ספר יז־כור לחללי צה״ל, זכה בפרס הספרות מטעם אוניברסיטת ניו־יורק ע״ש ברטה ואירווינג ניומן.

הפרס יוענק לסופר במקב ש־יערך מחר באוניברסיטה העברית בירושלים.

יו״ר ועדת־הפרס הוא פרופ׳ ד. רודנסקי באוניברסיטת ניו־יורק ויו״ר ועדת־השופטים הוא פרופ׳ א. י. כץ, נשיא אוניברסיטת דרופסי, פילדלפיה. הפרס הוענק לאבינועם על עבודתו הספרותית במשך השנים. בין מקבלי הפרס הזה בשנים קודמות היו ש״י עג־נון, חיים הזז, לאה גולדברג, א. צ. גרינברג, דב סדן, אהרון ציילין, שמעון הלקין, ישראל אפרת, ג. קופמן ואחרים.

מן המעניינים נבצעו מספר צעי־רים וקיבלו עזרה ראשונה בתחנת מגן־דוד־אדום. עשרה הבחורים שנעצרו שוחררו במשך הלילה. (ע)

המועצה הציבורית לתרבות ואמנות הציגה בתגביים האחרו־נות מענקים ישירים ל־30 אמנים־ יוצרים, בסך כ־150.000 לירות, ל־תרגום ספרים, סיוע בהוצאה לאור של ספרים, רכישת ציוד וכלים מוזיקאליים, רכישת ציוד לפיסול וציור ומילגות השתלמות.

מובטחת אספקת ביצים לחגים

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

משרד־החקלאות ומועצת־ה־לול רכשו אופציה לייבא חמי־שה מיליון ביצים, אם יתברר כי בחודש אוקטובר ייווצר מח־סור שולי באספקת הביצים.

סגן מנכ״ל משרד־החקלאות אי־תן ישראלי מסר לי, כי כיום נוצ־רו בקירור כ־26—27 מיליון בי־צים ומדי שבוע מוציאים לשוק שלושה מיליון ביצי־קירור. לקראת החגים מובטחת אספקה מלאה וס־דירה של ביצים ולחודש אוקטובר יישארו בקירור כ־8 מיליון ביצים. אם יתעורר חשש, כי כמות זו לא תספיק ייבאו בחו״ל כחמישה מיל־יון ביצים. ישראלי הטעים, כי בצריכה שנתית של יותר ממיל־ארד ביצים, הרי מחסור של 5 מיליון מגיע למחצית האחוז בל־בד. לדעת משרד־החקלאות היה השנה התיכנון אידיאלי. עודף מח־סור של 5 מיליון ביצים מאשר עודף של עשרות מיליונים, כפי שהיה בשנים קודמות, אשר גרם בזקים כבדים ללולנים ולמדינה, אמר א. ישראלי.

יש לציין, כי עם העלאה הסוב־סידיה לביצי־המאכל ל־5.8 אגי ליחידה, ירד עד למינימום השיווק הבלתי מאורגן של הביצים והשי־ווק החודשי המאורגן עולה מ־80 מיליון ל־85—86 מיליון.

חוזר בתשובה

מאת א. מרומי, סופר „דבר"

בקיבוץ גבעת־השלושה נת־קבל בימים אלה המכתב ה־בא, שיצא מבית־הדואר ב־טבריה וחתום „יהודי מאי־סמי":

בעה״י יום ד׳, מנחם־אב תשל״ג

לכבי מזכירות גבעת־השלושה!

בצעירותי נכשלתי ולקחתי פרי מהמטע השייך לקיבוצ־כם. כעת רצוני להחזיר את כל ערך הפרי שלקחתי ללא רשותכם ומבקש סליחתכם.

רצ״ב המחאת־דואר על סך 50 לירות.

בברכה

יהודי מאי־סמי

שכירי „דן" יפתחו הבוקר בשביתת־שבת בלשכתו של בן־אהרון

מאת סופרת „דבר" בתל־אביב

הנהגים השכירים של „דן" קומדים לפתוח הבוקר בשביתת־שבת בלשכתו של מזכיר ההסתדרות י. בן־אהרן. זה לאחר שאתמול, להבדי־הם, התחמק מזכיר מועצת אהרון. הם החליטו על צעד פועלי תל־אביב־יפו מפניהם והבוער הפועל של ההסתד־רות הזעקה נגדם המשט־רה.

השובתים מאשימים את מועצת פועלי תל־אביב־יפו בכך, כי הביר לה שרדה את מאבקם ועתה „פר־גים לנו עורף". הם מדגים, כי השביתה, שהחלה ביום ו׳, היא למעשה „מאבק על פרוטות" מפ־ני ש„את השכנת כבר קיבלנו". עם זאת אינם חוזרים לעבודה הקינה, כבקשת מועצת־הפועלים, מפני שאינם רואים „מובא של כבוד".

לדברי מזכיר ועד הנהגים הש־כירים של „דן" ד. רביאן, נקבעה לאתמול ישיבת במזכירות מועצת פועלי תל־אביב־יפו בהשתתפות ועד הנהגים השכירים, אבל כא־שר הגיעו למקום לא מצאו את מזכיר המועצה א. אלפרס ואף לא את חברי המזכירות. לדבריו, עודדה מזכירות המועצה כל הז־מן את הוועד במאבקו ורק ב־ימים אלה, לאחר שא. אלפרס נבחר כבר למועמד „העבודה" בבחירות הקרובות, „הוא הוליך את צורו וקרא לנו להפסיק את השביתה".

מאבק על פרוטות

כיוון שישיבת מזכירות המו־עצה לא נתקיימה ולא ניתן למ־צוא את חברי המזכירות פנו ה־שובתים לבנין הוועד הפועל ו־ביקשו להתקבל על־ידי מזכיר ה־הסתדרות י. בן־אהרון. הוא לא היה במקום והשובתים החליטו להמתין לבואו בלשכתו. קצין הבטחון של הבנין התנגד לכך וקרא למשטרה להוציא את ה־שובתים. ברגע האחרון נמנעה התנגשות ישירה בין המשטרה ובין השובתים הודות להתערבותו של ראש המחלקה לאיגוד מקצו־עי א. אברהמוביץ. השובתים נע־נו לפנייתו ועזבו את לשכת מז־כיר ההסתדרות.

בתשובה על שאלתי הסביר רביאן, כי השובתים דורשים תפ־רי־שכר בעבור ארבעה חודשים, תוספת מאמץ־קיץ בסך 50 לירות לחודש ותוספת כלכלה בסך 25 אגורות לשעה. הדובר ציין, כי כל התביעות האלה כלולות ב־החלטות ההסתדרות והן חלק ממ־אבקה של מועצת פועלי תל־אביב־יפו בהנהלת „דן".

מזכיר מועצת פועלי תל־אביב־יפו א. אלפרס סירב להתייחס לחי־לק מדבריו של מזכיר ועד הנ־הגים השכירים ב„דן" אותן כינה „השמצות". לגופו של עניין אמר אלפרס: „מההתחלה הודענו ש־יש לנו סכסוך עם הנהלת „דן" וש־ההסתדרות תטפל בענין. גם מו־עצת העובדים השכירים של „דן" החליטה נגד עמדתם של חברי ועד הנהגים וקבעה, כי אין להכ־ריז שביתה מפני שהדבר איננו לטובת כלל העובדים השכירים ב„דן".

הוא טען, כי ביום א׳ קרא ל־שלושת הועדים של העובדים ה־שכירים של „דן" והזהיר אותם לחסל את השביתה מיד. כיום כל העובדים השכירים של „דן" עוב־דים עבודה תקינה, פרט לנהגים ש„עשו שבת לעצמם".

אלפרס הוסיף, כי ישיבת מז־כירות המועצה תתכנס היום.

„דן" נערך לשביתה ממושכת

מאגף התנועה של „דן" נמסר אמש לסופר „דבר", כי שביתת הנהגים השכירים כמעט לא גר־מה תקלות והתנועה התנהלה כ־סדרה. הופעלו מספר אוטובוסים ונסיעות כבשאר ימי־השבוע. אגף כוח־האדם בקואופרטיב התאר־גן גוכח התנאים שנוצרו. שיבו־צם של אנשי האדמיניסטרציה וה־משק השלם וחברי הקואופרטיב שבחופשה נקראו לחזור מחופש־תם.

דובר „דן" הדגיש אמש, כי ה־קואופרטיב ערוך לקראת שבי־תה ממושכת. הוא נעזר ביו־תר מ־100 אוטובוסים של „אגד", המבצעים נסיעות מיוחדות ומשח־רדים בכך את האוטובוסים ל־הפעול בקווים.

דורשים לקבוע הקרה לעליית־השכר

דובר „דן" א. שני מסר אמש, כי בשנים 1972 ו־1973 הסתכמה העלאה־השכר לנהגים השכירים ב־68 אחוז. על־פי הדין־וחשבון של ועדת קשתי, בהשתתפות נצי־גי ההסתדרות ובאישור הוועדה המרכזת, נקבע שכר־העובדים ב־התאם לעליית מדד השכר הכללי במשק ומדד זה עלה באותן שנים בשיעור 41 אחוז.

הנהלת „דן" פנתה להסתדרות וביקשה שתיקבע תקרה להעלאת שכר כדי שהקואופרטיב יוכל ל־בכס את תשלומיו במסגרת השכר שתיקבע ע״י ההסתדרות. עד עתה טרם קבעה ההסתדרות את המס־גרת לדיון בענייני השכר.

אם ניסתה להרעיל ילדיה ולהתאבד

אשה בת 21 מפתח תק־וה ניסתה אתמול לשים קץ לחייה ולחיי שלושת ילדיה הרכים בגלל מרי־בות ממושכות עם בעלה.

האשה, המתגוררת, ברחוב שפ־רינצק, ניסתה להרעיל את עצמה עוד ביום א׳, לאחר שהסתכסכה עם בעלה, ברם ברגע האחרון הודה בה. כפי הנראה, למראה שלושת ילדיה.

אתמול בשעות הצהרים אספה האשה את ילדיה — כרמלה בת שלוש וחצי שנים, יניב בן שנה ותשעה חודשים והתינוק שרון בן חודש וחצי. נטלה רעל נגד מק־קים והמסיה אותו בתוך חלב. לבת הגדולה נתנה כוס אחת וכוס שניה לבן השני. כוס חלב שלישית שפכה לתוך בקבוק יהש־קתה את התינוק. את הכוס הרבי־עית שתתה בעצמה.

כעבור דקות אחדות החל התי־נוק שרון להראות התכווצויות בש־רירי הפנים. כשראתה האם בסב־לו של התינוק התחרטה על המע־שה ופתחה בצריחות. שכנים ש־נכנסו לבית לקחו את הילדים ואת האם בדחיפות לבית החולים „הש־רון". שם נעשתה מיד שטיפת קיבה לכל בני המשפחה.

לאחר הטיפול התאוששה האשה וסיפרה לרופא, כי את הרעל שמ־הלה בחלב הביאה אתה מהוזר ולדבריה הוא רעל הריף.

משטרת פתח תקוה שהגיעה לבית החולים ערכה לאשה חקירה ראשונה. מתברר, כי המשפחה על־תה לא מזמן מהודו. הבעל שובה, אולם המריבות הממושכות בין ה־אשה ובין בעלה גרמו לה דכאון נפשי. המשטרה נטלה דוגמה של הרעל לבדיקה מעבדתית. כן הו־דיעה את אשר קרה לבעל. שבזמן ההתרחשות הטרגדיה לא היה ב־ביתו.

מבית החולים נמסר, כי האשה ושני הילדים הגדולים יצאו מכלל סכנה, אולם מצבו של התינוק עדנו מעורר דאגה והנעשים מאמ־צים רבים להציל את חייו. (ע)

תובעים להחזיר רקדני בת־שבע לעבודה סדירה

בדרישה מנהלת האגודה „בת שבע" ו„בת־דור", להחזיר את כל הרקדנים של להקת מחול „בת־שבע" לעבודה סדירה ולהיכנס למשא ומתן מידי לחתימת הס־כם עבודה, יצאה מזכירות מוע־צת פועלי תל־אביב־יפו בישיבתה שלא כן המבין שהתקיימה בסוף השבוע שעבר.

מזכירות המועצה דורשת להח־זיר את הרקדנים לעבודה סדירה, ולחתום על הסכם עבודה. אם הד־בר לא יוסדר תוך שבועיים יינק־טו כל האמצעים הארגוניים ויוכרז על סכסוך עבד. (ע)

כ״ה שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה

עירית נתניה

חטיבה
מחוז אלכסנדרוני
הועדה המארגנת

היום יום ג׳ 21 באוגוסט מתקיים
כנוס חטיבה מחוז אלכסנדרוני
„במחנה אליהו" לשעבר בנתניה

בתכנית:

בשעה 19.00 — עצרת תגיגית.
בשעה 19.00 — עצרת תגיגית.

בעצרת:

מקס עליית ציפי החטיבה והמחוז, דגלי הגדודים וגיסי הקר־בות של הישובים.
מעמד יזכור.
ברכות.

הקרנת בכורה של סרט אלכסנדרוני שהוכן במיוחד למעמד זה.

תכנית אמנותית

בהשתתפות תזמורת צה״ל, להקה צבאית ומקהלת.

לוחמי החטיבה והמחוז אשר לא נרשמו, יוכלו להרשם ולשלם 20 ל״י במקום הכנס ולקבל את ההזמנה המגליוה.

הבאים ברכב פרטי יכוונו למקום הכנס מהמבואות לנתניה — באמצעות שלטים. התחבורה צבורית למקום הכנס — מתחנת „אגד" בנתניה.

המשתתפים מתבקשים להצטייד בשמיכות לשם ריפוד מקומות הישיבה.

בנק ישראל
מודיע:

ביום רביעי, 22 באוגוסט 1973, תונפקנה סדרות חדשות של איגרות חוב:

מילווה פיתוח מסוג „ברירה"	המילווה לבטחון המדינה
סדרה רפ״ח	תשכ״ט - 1969 סדרה ע״ז

סכום ההוצאה

30 מיליון ל״י	15 מיליון ל״י

הפדיון והריבית

הפדיון בתום 5 שנים
התמורה תשולם לפי הגבוה משני החישובים:

א) הקרן והריבית צמודות למדד:
שיעור הריבית — 4.84% על־פי חישוב של ריבית דריבית, דהיינו 26.66 ל״י: לסכום זה יתווספו הפרשי הצמדה על הקרן ועל הריבית.

ב) הקרן והריבית — לא צמודות למדד.
שיעור הריבית 10.76%, על־פי חישוב של ריבית דריבית, דהיינו 66.66 ל״י.
בכל מקרה מובטחים לפחות 50 ל״י נטו לכל 100 ל״י.

הפדיון בתום 7 שנים.
ריבית שנתית בשעור 6½ אחוזים, תשולם באורח שוטף פעמיים בשנה.
הקרן והריבית צמודות למדד המחירים לצרכן.

המחיר לציבור

איגרות חוב למוכ״ז תימכרנה לציבור ב־100%;
איגרות חוב ע״ש ב־99.5%.
מחירים אלה יהיו בתוקף ביומיים הראשונים בלבד. החל מהיום השלישי להנפקה ואילך תחול תוספת ריבית למחיר הרכישה.

איגרות חוב למוכ״ז תימכרנה לציבור ב־100%;
איגרות חוב ע״ש ב־99.5%.
מחירים אלה יהיו בתוקף ביומיים הראשונים בלבד. החל מהיום השלישי להנפקה ואילך תחול תוספת ריבית מוצמדת למחיר הרכישה.

✱ הרכישה: איגרות החוב הנ״ל ניתן לרכוש בכל המוסדות הבנקאיים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך. הרכישה במועד ההנפקה משוחררת מתשלום עמלה.

✱ הגבלת מס ופטור: מס הכנסה על הריבית לא יעלה על 25%. הפרשי הצמדה על הקרן פטורים ממס*.

✱ מדד הבסיס: יהיה 161.7 נקודות.

✱ הרשום בבורסה: הסדרות החדשות תרשמנה ותיסחרנה בבורסה לניירות ערך. כלומר, ניתן — במקרה הצורך — לממש את תמורת האיגרות בכל עת, אף לפני מועד הפדיון הסופי.

* על־פי סעיף 97(א) (3) לפקודת מס־הכנסה.

לדבורה ושמואל עומר
ברכות עם הולדת
הבן
בינה ואוריאל אופק
נוף ים

מפלגת העבודה הישראלית · מפלגת הפועלים המאוחדת

המערך
הממה של האגוד המקצועי במבשל העמק

ערב שאלות ותשובות - פועלים שואלים - המערך משיב

מחר יום ד׳ — 22.8.73 ב־19.00 יתקיים בבית מועצת הפועלים במגדל־העמק

בנושאים: מה השגנו — ומה לא?
מה לתקן — וכיצד?

הצוות: הח׳ אלי מויאל — חבר הועדה המרכזת
הח׳ שמואל זיסלמן — חבר הועדה לאגוד מקצועי
הח׳ יעקב לבקוביץ — המזכיר הארצי של הסתדרות פועלי הטכסטיל, ההלבשה והעור.

המנחה: יהושע גבאי — מזכיר מועצת הפועלים
פרטים בסניף

החברים מתבקשים לדייק

אמת
המערך / המפלגה הסוציאליסטית הישראלית

משרד התקשורת

הודעה חשובה למנויי הטלפון

באזור חיוג אשדוד	לוד נ.ת.
באזור חיוג נתניה	פתח תקוה
באר יעקב	נס ציונה
בית דגן	צריפין
הוד השרון	ראשון לציון
הרצליה	רחובות
טייבה	רמלה
כפר סבא	רעננה
לוד	תל־מונד

חלוקת מדריך הטלפון
(כרך א׳)
תפסק ביום ו׳ כ״ז אב תשל״ג 24.8.73

המנויים שעדיין לא לקחו את המדריך, מתבקשים להזדרז ולקבלו בסניפי הדואר.

מפלגת העבודה הישראלית · מפלגת הפועלים המאוחדת

המערך
הממה של האגוד המקצועי בכרמיאל

ערב שאלות ותשובות -
פועלים שואלים — המערך משיב

היום יום ג׳ 21.8.1973, בשעה 20.00, יתקיים בבית חיים ברנדה ברחוב הגליל 1 קומה א׳ בכרמיאל ערב שאלות

בנושאים: מה השגנו — ומה לא?
מה לתקן — וכיצד?

הצוות: הח׳ אוריאל אברהמוביץ — חבר הועדה המרכזת
הכבוד: הח׳ שמעון עבר — המזכיר הארצי של הסתדרות פועלי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה
הח׳ אבים בר־יוסף

המנחה: עזרא פיק — מזכיר מועצת הפועלים.
פרטים בסניף

החברים מתבקשים לדייק

אמת
המערך / המפלגה הסוציאליסטית הישראלית

עובדי מפלגת העבודה הישראלית — מחוז חיפה

משתתפים באבלה של
מרים אליעד
על מות
אביה ז״ל

חברת החשמל לישראל בע״מ

מחוז הדרום — תל־אביב

מכרז מס׳ 356/81/73

לבנין קו מ״ג 22 קו ותיקו על עמודים לגוש נצרים.

את הפרטים על העבודות הנ״ל אפשר לקבל במשרדי החברה ברח׳ החשמל 16 תל־אביב החל מהיום 21.8.73 תמורת תשלום של — .40 ל״י.

את ההצעות יש להחזיר עד יום 30.8.1973 שעה 12.00.

הרשות בידי החברה לבצע את כל העבודה או חלק ממנה, ואין היא מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הצעות תתקבלנה רק מקבלנים הרשומים כקבלנים מוכרים ע״י החשב הכללי.

על מות חברנו הנאמן והיקר

ד״ר זאב פרוז׳נסקי ז״ל

מאבלים:

האיגוד הארצי של הרופאים חברי ההסתדרות
המועצה לרפואה צבורית של ההסתדרות
הארגון העולמי של רופאים ידידי ההסתדרות בחו״ל

בצד השני

נגיב פותח פיו

מאת אהוד יערי

בחודש הבא יחל השבועון ה־לבנוני „אל חוואדית" בפירסום זכרונותיו של גנראל מוחמד נגיב. זוהי סנסציה המכה גלים קודם כל במצרים. 19 שנה נגזרה על נגיב שתיקה. הוא ישב בחווה מחוץ לקהיר, מוקף משמר, והד־סק בבידוד התולים והכלבים בתוך המורבה בת החוזר והאחר שהוע־מדה לרשותו. אשתו נפטרה זה מכבר. בנו נרצח בנסיבות מס־תוריות במערב־גרמניה. עכשיו בא סאדאת ומפלה את רוח הדר־אים מן העבר. בשלו הגבלות על תנועותיו של נגיב הותר לו לפתוח את פיו. המסורה בנד־רה: סאדאת מתקדם צעד נוסף במלחמתו ההזירה בזכרו של נא־צר. באמצעות נגיב ינסה כעת הנשיא המצרי „לתקן" את הגיר־סה הרשמית על ימי ההפיכה ה־ראשונים.

אין פלא שדווקא „אל־חוואד־דיס" נבחר לשרת משימה זו. שבועון זה — לדעתי, המשובח בעתוני לבנון — נערך בידי ידידים ותיקים של סאדאת, שנבי־לטו ממצרים בימי נאצר. העורך הבעלים של העתון, סלים א־לו־זי היה עבותו של סאדאת לערי־כת „אל־גומהוריה" בראשית שנות החמישים. הוא הדין בגילאל כי־שכ ואחריב. לוזי לכש את זכ־רונות נגיב ב־18,000 לייש ובער הרוויה על מכירות הזכויות לעתו־נים בצרפתית ובאנגלית.

הזכרונות עצמם עוסקים, עד כמה שניתן להבין, בשלוש תקו־פות: ימי ערב ההפיכה של 1952, לרבות היוזמות וה„קצינים החופשיים" בעת מלחמת ארץ־ישראל, תקופת כהונתו כנשיא ב־1952—54; ולבסוף — חייו מאז הודח בידי נאצר. נגיב הדגיש בראיון מוקדם עם לוזי, כי לא יטפל בתקופת שלטונו של נאצר ולא יגע במאורעות שלא היה עד־ראיה להם. הוא התכחש לספר הזכרונות שפירסם בשמו ב־1955 העתונאי לי וויים בשם „גורלה של מצרים".

בראיון זה עדיין אין נגיב „פו־רק" על נאצר במלוא הכוח. אבל הוא דורש בוריות את חסביו הייכל, שלטענתו „קיבל משכורת קבועה" מן המודיעין של המלך. אבל לוזי עצמו כעיר, אחרי ש־קרא את הזכרונות, כי „מתקבל רושם שאתה רוצה לפגוע בנאצר". „זה רושם מוטעה" — הקליב נגיב. „לא עלה בדעתי להרע לנאצר. אין בליבי טינה. כתבתי רק עוב־דות". וכמובן, נגיב משבח ללא גבול את הרפורמות שהנהיג סא־דאת.

הקשר סאדאת־נגיב איננו חדש. בתקופת המאבק הסוער ב־1962 ניצב סאדאת לא פעם לצד נגיב נגד נאצר. יש בידינו עדויות רבות על ההצבעות שנערכו ב־תוך „מועצת ההפיכה" ובהן ה־נך סאדאת, למשל, בעמדת נגיב בשאלת כינון מסדר פרלמנטרי, או מתן היתר להמשך פעולת ה־מפלגות. לפי דברי נגיב, לא הת־ראה עמו סאדאת מאז 1954. אבל מתברר, שאחדים מעוזריו של ה־נשיא היו אצלו פעמים אחדות במרוצת השנתיים האחרונות, וכך נכנת ההסדר לפירסום הזכרונות. סאדאת יכול בהחלט לסמוך על נגיב, שיטיב לעשות את מלאכ־תו ויערוך קבורה פוליטית ב־שכבתת לנאצר. ואם יהיו הערות שאינן לרוחו — ידאג להן לוזי באמנות.

כיצד יגיבו נאצריסטים ותיקים על הכתמת שמו של ה„ראיס"? הייכל לא הגיב עדיין על האש־כותיו של נגיב נגדו, אבל ספק אם יוכל לשתוק לאורך זמן.

האזהרה הסובייטית

באמצע החודש שעבר הקפיץ כמאל ג'ונבלאט את המהמת בהר־

מוחמד נגיב

דימו, כי קיבל אזהרה מן השג־ריר הסובייטי בלבנון, סרוואר עזימוב, על התקפה ישראלית קרו־בה. המנהיג הדרוזי השמאלי אף נקב בתאריכים ששמע מפוי־מגב — ה־17 או ה־21 ביולי. נשיא לבנון, סולימן פרנג'יה, רגז על שעזימוב מעביר הודעות כא־לה למנהיג אופוזיציוני במקום ללשכת הנשיא. עתונים אחדים בבירות הזהירו מפני נפילה ב־מלכודת דומה לזו שטמנו הסוב־ייטים לנאצר ב־1967, כשדיווחו לו על מיתקפה ישראלית ממש־כמת ובאה נגד סוריה.

עבר חודש והענין, לכאורה, נתבהר. ג'ונבלאט פשוט בדה את הסיפור מליבו. עזימוב הכחיש ב־אחרונה, כי כלל לא דיבר עם ג'ונבלאט באותה פגישה על הת־קפה ישראלית. לדבריו, הופתע לקרוא למחרת בעתונות על הד־עת ג'ונבלאט. מדוע לא הכחיש מיד? מפני שלא רצה לקלקל את יחסיו עם חתן „פרס לנין" כמותהארה.

חששות לבנוניים

לראשונה בתולדותיה שוקלת עתה ממשלת לבנון הטלת הגב־לות על הפקדות כספים מצד זרים בבנקים שלה. הסיבה: הינהרות בשער הדולאר הניע מפקידים רבים להמיר את הדולרים שלהם במטבעות אחרים, לרבות לירות לבנוניות. כתוצאה מכך, הואץ קצב האינפלציה במדינה. הבנק המרכזי אף נאלץ לקנות דולא־רים, כדי למנוע ייסוף־בפועל של הלירה המקומית.

בשלב זה לא הוכרע הוויכוח

(המשך בעמוד 14)

ציור ל„דבר" מאת פריץ בהרנדט, אמסטרדם

צעדים להפשרה

חמש שנים לכיבוש צ'כוסלובקיה בידי הצבא הסובייטי

סבובודה שיתף פעולה עם ברה"מ

מאת ד"ר מיכאל סטפאנק

במלאות חמש שנים לכיבוש צ'כוסלובקיה בידי הצבא הסובייטי (צבאות ברית־וארשה) ברור לבע־לה מכל ספק התפקיד שמילאו באותו יום גורלי של 21 באוגוסט 1968 שלושה אנשים — אלכסנדר דובצ'ק, יוזף סמרקובסקי והרופא ממוצא יהודי ד"ר פראנ־טישק קריגל. דעתם באה לידי

אלכסנדר דובצ'ק

גנרל סבובודה

בילוי מפורש בהצהרה ש־פירסמו, ושבה הוקיעו הוקעה חד־משמעית את כניסת צבאות ברית וארשה לצ'כוסלובקיה, כמעשה ש־הוגדר בהצהרה כ„הפרה גסה של חוק־העמים ושל סעיפי ברית־ואר־שה גופה... חילול מכוון של ז־כויות בנותה הלאומית של צ'כוסלוב־קיה... התערבות בעניינים הפני־מיים..."

התפקיד שמילא האיש הרביעי של הצמרת, נשיא הרפובליקה גנראל לודוויק סבובודה, ב־„אביב פראג משנת 1963" ובמ־אורעות הדראמטיים בעקבותיו. תפ־קיד זה היה תחילה מעורפל ב־מקצת, ואך בתקופת חמש השנים שעברו מאז נתבהר, עד שהיום אין עוד כל ספק, באיזה כיוון פעל נשיאה של הרפובליקה.

על עברו של סבובודה באותן שעות הרות־גורל מפיצות עתה הוכחות די והותר — תעודות שונות, תצלומים, סרטי־הקלטה ו־חומר ארכיוני פרטי, לרבות חומר סברשותי.

בין התעודות המקוריות מתקבלת ללא־ערעור העובדה, כי אור ל־21 באוגוסט ובשעות הבוקר המוקדמות של אותו יום מחה סבובודה, לפי־חות מבחינה רשמית, נגד כני־סת צבאות ברית־וארשה לצ'כו־סלובקיה ונגד פעולת הממשלה האוביית. אבל כבר בפניה של סבובודה ברדיו משעה 8.15 לעם הצ'כוסלובקי עשה הנשיא שי־נויים יסודיים בטקסט שהוכן לשי־דור (ושאני בעצמי ערכתיו), ולא היתה בה עוד אף מלה של מחאה נגד כיבוש ארצו בידי צבא זר.

מפוקפקת עוד הרבה יותר היתה עמדתו בימים 23 עד 26 באוגוסט, שבהם כבר הכשיר כנראה הגנראל את הקרקע לביסוס יוקרתו בעיני הקרמל כאדם שמוסקווה יכולה „לסמוך" עליו. במאמר עתונאי אי־אפשר, כמובן, לעמוד על פרטי הדברים, שיש בהם מצד פירוטם עניין בעיקר להיסטוריונים ולפובלי־ציסטים. אך כיום אין עוד ספק, כי סבובודה החדרן לעשות את כל האפשר עוד בימי הכיבוש ה־ראשונים כדי למצוא חן בעיני ה־כובשים, ועל הצלחת מאמציו אלה בפירוש עבודה מלפני חגיגה חד־שים: בבאראם השנה נבחר גנ־ראל סבובודה כחדש לתפקיד נשיא צ'כוסלובקיה לקאדנציה נוספת של חמש שנים.

אך מסתבר, כי שיתוף־הפעולה בין סבובודה ומוסקווה החל עוד הרבה זמן לפני הקיץ של 1963.

הכרתי את סבובודה שלושים שנה בקצין־העתונות שלו וכיוע־צו המשפטי. ואין לי כל ספק, כי אף שהגנראל המתקרב לשנת השבעים לחייו (והוא עודנו במלוא אונו!) הבטיח לעצמו את חסדי מוסקווה, מודע הוא יפה־יפה ל־עובדה, כי עמו התרחק ממנו, כי אין הוא בעם פנים בקבל ואף לא מכובד בארצו. ואי־אפשר שלא ידע זאת הפאטריוט הצ'כי הנאמן מאסכולת מאסאריק ובנש. ככל הצ'כים והסלובקים, שנא סבובודה את השלטון ההאבסבורגי, רוחש איבה תהומית מכש לכובשים ה־היטלראיים (שהרגו את בנו יחי־דו), אך בכידה שאני מכירו, גם אי־אפשר כלל שיהיה מחבב את הפקידים הסובייטיים, שהודרו כאו־רחים בלתי־קרואים לארצו.

ואף־על־פי־כן נושא גנראל סבו־בודה בכל האחריות הפוליטית ל־הצבאות לכיבושה ה„זמני" של צ'כוסלובקיה מאז 21 באוגוסט 1968. הוא גם אחראי למשפטים שהמשטר עשה בחסות סובייטית באנשי „קיץ 1963". משפטים ש־לפי הודעות רשמיות של פראג עוד לא נסתיימו.

לפני שנתיים הופיע, בהוצאת־הספרים של צבא צ'כוסלובקיה, ה־כרך הראשון מזכרונותיו של סבו־בודה. ובו מנסה הגנראל־הנשיא לשכנע את קוראיו, כי היה ידידה של ברית־המועצות משחר ילדותו! טענה זו מוזרה... קצת את העוב־דות. שהרי בימי נעוריו נלחם סבובודה תחת דגל הלגיון הצ'כי נגד הבולשביקים, ועל זולקו זה במלחמה קיבל, כמובן, לא מידי לנין או סטאלין, את שני צלבי־הפיטור על שם גיאורגי הקדוש, אלא מידי המפקד ה„לבן" שייצג את הצאר ניקולאי ואת הגנראלים שלו דניקין וקולצ'אק!

אבל עמידתו לא טייב לימין ברית־המועצות הקומוניסטית. הער־בייטי באה לידי ביטוי גלוי וברור, לראשונה, בימים הדרמטיים של אוגוסט 1968. (וכאמור, יש הוכ־חות, כי שלא בגלוי הקדים סבו־בודה לתמוך בשלטון הסובייטי, אבל על כך עוד ידובר להלן). אמנם, נכון הדבר כי ברשימת ה־צ'כים ש„הזמינו" את צבאות ברית וארשה לצ'כוסלובקיה כדי „ל־שחרר אותה מידי הקונטר־רבולו־ציה ומלחמת־האזרחים" — לא מו־פיע שמו של גנראל סבובודה, נשיאה של צ'כוסלובקיה, ולאור עובדות, ולמגות ומגי־עובדות, ש־נתגלו במשך חמש השנים מאז אותו אוגוסט קשה להכריע. אם היעדרו של השם סבובודה מאותה רשימת „מזמינים" היתה מעשה מכוון או שגיאה, ואולי נסיון ל־הבטיח לגנראל אליבי לפני שיכתוב בעתיד את ההיסטוריה של צ'כו־סלובקיה מן הימים ההם. אין איש יודע זאת.

עברו יותר משנתיים ימים מ־אוגוסט 1968 עד שלידיהם של ידי־די דובצ'ק, בגולה הגיעו מסמכים המעידים על שיתוף־פעולה של סבובודה עם השלטון הסובייטי ב־ימים המכריעים של הדראמה ה־צ'כוסלובקית האחרונה. מדובר, בין השאר, בהחלטת הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית מ־19 ב־ספטמבר 1969, שלא באו לכלל פרסום בצ'כוסלובקיה גופה — למשל, ההחלטה להוציא משורות המפלגה את ד"ר ידידי הייק (מי־ניסטר־החוץ של צ'כוסלובקיה ב־תקופת דובצ'ק), וד"ר אוטה שיק (סגן ראש הממשלה והכלכלן ה־ראשי של המשטר).

אבל ההודעה הרשמית על הד־חקת השניים מן המפלגה השתיקה את העובדה, שהדבר נעשה על פי סעיף 12 של הפרוטוקול הסודי במוסקווה מיום 26 באוגוסט 1968, שנחתם של אותו. מסמך ברור כי המשטר סידש את דובצ'ק להתחייב „לנקוט" „צעדים מתאימים" לא רק נגד קומוניסטים „שהיגרו לחוץ־לארץ", אלא גם נגד חברי מפלגה בפנים הארץ.

ואכן, באוגוסט 1973 מוסיפים להיות חברי ההנהגה הקומוניסטית בצ'כוסלובקיה רק שלושה אנשים מכל אלה, שהיו בצמרת המפלגה

(המשך בעמוד 15)

הצמד כספך

הצמד כספך למדד המחירים לצרכן
רכוש איגרות מילווה פיתוח
של מדינת ישראל
פרטים ורכישה בכל הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך

בנק ישראל

לשכת הפרסום הממשלתית

אוניברסיטה פתוחה — אוניברסיטה לכל

בצדק נחשב החינוך כנקודת־ארכימדס, שתוך הישענות עליה ניתן לסגור פערים חברתיים, להעלות רמת חיים ולהגדיל את התפוקה. הצרה היא שנקודת־ארכימדס זו מצויה תכופות מעבר להישג ידם של חלק מהאוכלוסיה — דווקא של אלה הזקוקים לה ביותר. מיגבלה זו יכולה לנבוע ממחסור כספי של המבקשים ללמוד ומהיעדר הכשרה מוקדמת המונעת השתלמות בדרג גבוה. חסרון תעודת־בגרות הוא מכשול בפני רבים הרוצים להתקבל לאוניברסיטה או למסגרת אקדמית אחרת.

האוניברסיטה הפתוחה, שהקמתה אושרה השבוע על־ידי הממשלה, הוא צעד חשוב להסרת מיגבלות אלה. היא נועדה לחסרי תעודות־בגרות ולאנשים החייבים להתפרנס ואינם יכו־לים לחבוש את ספסל הלימודים האקדמיים באופן סדיר. האוניברסיטה הפתוחה תאפשר השתלמות לכל, מבלי שיצטרכו להקדיש ללימוד את כל זמנם או את רובו. הלימוד יתנהל למעשה בבית התלמיד ולא בקמפוס תוך קיום מיפגשים ארעיים בין הלומדים לבין מלמדיהם.

למען האמת יש לציין, כי מסגרות־לימוד דומות לאוניבר־סיטה הפתוחה קיימות זה מכבר בארץ, אך הקמת מוסד־גג לרכישת השכלה בדרך זו היא צעד נוסף לדמוקרטיזציה של החינוך הגבוה. משרד החינוך קיים בדרך זו את הבטחתו להר־חיב את הלימודים האקדמיים ולהנחיל אותם לשכבות רחבות ככל האפשר.

עם אישור הקמתה של האוניברסיטה הפתוחה מן הראוי להזכיר את תרומתה של משפחת רוטשילד למוסד. אין ספק, כי בלי השתתפותה היתה הקמת האוניברסיטה מתעכבת עוד זמן רב.

כשלון ההפיכה הימנית בלאוס

הכשלון של נסיון־ההפיכה הימני בלאוס הציל את ההפוגה שהוכרזה בארץ זו בחודש פברואר השנה ומנע הסתבכות נוספת באזור המסובך. אילו הצליחו הקושרים הימניים להשתלט על הבירה המינהלית ויינטיאן ולחדש את המלחמה בלאוס, ודאי היו מורצים סופית גם מאמצי השלום בארצות השכנות, וייט־נאם וקמבודיה.

נראה, כי ביצוע נסיון ההפיכה היה כושל. אך לא בכך העי־קר. הכשלון של הקושרים הימניים נבע במידה מכרעת מסירובה המוצהר של ארה"ב לתת יד לתעלוליהם. מאז נחתם הסכם השלום של ג'נבה לגבי לאוס, לפני עשר שנים ומעלה, היו נסיונות הפיכה ורציחות פוליטיות בארץ זו לתופעה שכיחה.

שירותי הביון פעלו בעשר השנים האחרונות בלאוס בחריצות ובהתמדה גדולה יותר מבכל מקום אחר בעולם. אף כי מלאכתם לא הביאה להם לא כבוד ולא ברכה, הם לא ניתקו את עצמם בנקל ממסכת פעולה זו.

מה שאירע אתמול בוויינטיאן מעיד על תפנית. הקושרים נהגו מתחבולה כלשהי בתאילנד, אך זו לא הועילה להם כאשר הבהירה וואשינגטון את עמדתה: אין היא רוצה בריצה „הבוגד" סוואנה פומה, ראש ממשלת לאוס, בשל הליכתו לקראת שלום עם הקומוניסטים, כי אם בהצלחת מאמציו לכונן ממשלת קואליציה בהתפשרות.

לכשלון הקושרים ודאי יהיו כמה תוצאות. הגנראל הלאוטי פומי נוסאוואן, השוהה עדיין בתאילנד, ודאי התייאש עתה מתכניותיו להפיל את הממשלה בוויינטיאן. מאורעות יום את־מול יעודדו את ממשלת לאוס להדרז ולסכם סופית את ההסכם שביניהם.

תרומה להידוק היחסים עם אמריקה הלטינית

שר החוץ אבא אבן חזר בתחילת השבוע ממסע בארצות אמריקה הלטינית, שבמסגרתו קיים שני ביקורים רשמיים בבר־זיל ובבוליביה וביקור מאולתר בלימה, בירת פרו. ביקורים אלה שוב המחישו את החשיבות הנודעת להסכמים לשיתוף־פעולה מדעי, טכנולוגי וחקלאי עם ארצות אלה — הסכמים המדגימים מוחש בעיני מאות מיליוני תושבי אמריקה הלטינית את אופיה החלוצי של ישראל ואת נכונותה לתרום ככל האפשר לקידום הארצות המתפתחות.

התחנה החשובה ביותר במסע זה היתה בלי ספק ברזיל, הגדולה בין ארצות אמריקה הלטינית, העוברת עתה פיתוח כלכלי מזורז ושמשקלה עולה והולך גם בזירה הבין־לאומית. אף כי אין ישראל יכולה להתמודד עם ההשקעות העצומות שמשקיעות בברזיל מעצמות ומדינות שונות, חשובה מאד גם נוכחותנו הצנועה בתהליך פיתוח קדחתני זה של המדינה השמי־שית בגודלה בתבל מבחינת שטחה. ואכן אם לדון לפי ההודעה המשותפת בין אבא אבן לבין עמיתו הברזילי, שכללה גינוי נמרץ של הטירור וחייבה נקיטת אמצעים לביעורו וכן לפי קבלת־הפנים בציבור ובעתונות הברזילית — תרם ביקורו של שר החוץ לחיזוק ההבנה ההדדית עם מדינה גדולה זו הנמנית עתה עם ידידינו הטובים ביבשת. באותו כיוון השפיע גם ביקורו של שר החוץ בבוליביה הסמוכה. ואילו הביקור המאולתר של אבן בלימה, שנערך ביזמת מיניסטר החוץ הפרואני, הוכיח כי גם מדינות הנגררות מתוך מניע זה או אחר אחרי יוזמות עוינות לנו באו"ם או במוסדות בין־לאומיים אחרים מוסיפות לגלות עניין בטיפוח יחסים ידידותיים דו־צדדיים אתנו.

יש לקוות, כי בעתיד הלא־רחוק תהיה לשר החוץ ההזדמ־נות להמשיך במאמציו להידוק היחסים גם עם מדינות אחרות ביבשת הלטינית.

החקירה מעוררת רושם שיש כוונה להסתיר דברים מאשר לחשוף אותם

פרשת שטיינר מסתבכת

מאת נחום אורלנד, סופר „דבר" בגרמניה

הוועדה הפארלאמנטארית שהוק־מה בבון כדי לחקור בפרשת שטיינר, סיימה בימים אלה את שלב הראשון של עבודתה. כי עשה שבועות חקרה אנשים שו־נים שהיו מעורבים — או שהיו עשויים להיות מעורבים — בצו־רה כלשהי בפרשה. נוסף על שטיינר וקרל ויגאנד הופיעו לפ־

יוליוס שטיינר

אשר לשטיינר, האיש עושה רושם עלילי ביותר — הוא הס־תבך בעדותו פעמים רבות. אין ספק שוויגאנד נשם לרווחה לאחר הופעתו של שטיינר לפני הווע־דה. ברור שטיפוס כשטיינר אינו מסוגל להפליל את ויגאנד, ביחוד שאין בידו אותן הוכחות הדרושות מכיוון נגד ויגאנד, שרבים האמ־ינו לפני כן כי הן קיימות. אמ־נם הוכח שוויגאנד טס ביחוד לבדן־וירטמברג כדי להיפגש עם שטיינר בביתו של ביוכלה, חבר פארלאמנט לשעבר מטעם הסוצי־אלדמוקראטים. ויגאנד ניסה ל־משש את הדופק — לבדוק אם יסכים שטיינר להצביע בעד ה־חוזים עם המזרח, שאותו יזמה המפלגה הסוציאל־דמוקראטית, ד לאחר־מכן גם נגד בארצל. אך עדיין לא הוכח שוויגאנד הציע לשטיינר כסף או משרה מבטיחה בעד הצבעה זאת.

בינתיים הולכת ועדת החקירה להתעניין בפעילותו של שטיינר למען שירותי הבטחון של ד.ד.ר. בהקשר זה הודלפה ההשערה — שנתפרסמה תחילה בצורה של מא־מר־בלאי־חתימה ב„די צייט" (ק־רוב לוודאי שנולאו, מנהל המש־רד להגנת החוקה בבון, הוא כו־תב המאמר האנונימי) — ששטיי־נר קיבל את 50,000 המארק מ־מזרח־גרמניה או משירותי הביון הרוסיים. הן לרוסיה והן למאנ־קוב היו חילופי השלטון לפני כשנה בבון, לא־רצויים. בשביל ה־סוציאל־דמוקראטים אפשרות כ־זאת היא מביכה למדי. אם ית־ברר שיש אמת בטענה, עשוי ה־דבר אמנם לטהר אותם מן האש־מה שהם קנו קולות בכסף, אך בצד שני לא ינעם להם לדעת, שכל משטרם היה תלוי, תקופת־מה, ברצונו הטוב של סוכן מע־צמה זרה. השערה אחרת שהועל־תה, ואם הוכחה נכונה יש בה כדי לטהר את המפלגה הסוצ־יאל־דמוקראטית היא — שחברות תעשיה שונות, שהיו מעוניינות בסחר עם המזרח, תמכו בשטיי־נר ושילמו לו בעד הצבעתו נגד הקו המפלגתי. גם כאן ממהרים כל הגורמים העשויים להיות מ־עורבים בפרשה לבער את חצבם משטיינר. שום חברה אינה מו־כנה להודות בכך שהכירה אי־פעם את שטיינר או שקיימה עמו קשרים כלשהם.

לפי עדותו של שטיינר עצמו, המשיך לעבוד גם לאחר ה־27 ב־אפריל אשתקד — למעשה ה־כאי השנה — בשביל שירותי ה־בטחון של ד.ד.ר. — עיקר תפ־קידו היה „להתלבש" על אי־אלו פוליטיקאים שמרנים, בהם גם היו"ר החדש של הסיעה קרנס־טנס, לעקוב אחריהם ולאסוף ידע עליהם. הוא טען ששילמו לו ב־עד שירותיו אלה כ־3000 מארק בחודש וכן הוצאות ביד רחבה. יש רבים המפקפקים בגירסה זו. ידוע ששירותי הבטחון של ד.ד.ר. אינם נוהגים לשלם לסוכניהם ב־מערב סכומים גבוהים. מה עוד ש־לאחר הבחירות בנובמבר אשתקד, כששטיינר לא היה עוד חבר פארלאמנט, לא היו לו אפשרויות רבות להשיג אינפורמציה פנימית שתצדיק את השכר הגבוה. שטיי־נר עצמו אינו מסוגל להסביר מ־דוע ויתר, כרצונו החופשי, על מקור הכנסה זה והלך תחילה ל־שבועון „שפיגל" ואחר־כך ל„ק־וויק", כדי למכור להם שהוא הוא זה שהצביע אל הקואליציה הסוצ־יאל־ליבראלית בשנה שעברה. אמנם הוא קיבל סכום חד־פעמי נכבד משתונים אלה, אבל פעילו־תו כסוכן היתה בשבילו מקור הכ־נסה בטוח יותר. שטיינר טוען שהצעד זה היה בבחינת „קבר", ושאינו מסוגל כיום להסביר ב־הגיון, מה הביא אותו לפנות ל־מערכות אותם עתונים. הטיעון ה־תמוה זהה כמעמיד אותו באור לא־חיובי בכיוונה.

שטיינר טוען כי השבועון „שפיגל" סירב לפרסם את ה־ראיון שהוא מסר לו, משום שה־דבר לא היה נוח לקואליציה ש־„שפיגל" תומך בה (אגב, „שפיגל" אומר שהוא יתבע את שטיינר ל־דין על הוצאת דיבה). לעומת זה טוען שטיינר ל„קוויק", היודע כ־להם מושבע בקואליציה וסיפר להם את הידוע לו. היה זה

(המשך בעמוד 15)

הנושאים שם בן־גוריון לשוא

מאת יואב לביא

כאשר ביקרתי אצל בן־גוריון לפני כשלוש שנים, חודשים ספורים לאחר שהתפטר מהכנסת, ראיתי על שולחנו ערמת ספרים ובצידה ספר בודד. זה היה ספרו של עב־רי סבת על משה דיין. בן־גוריון הסביר לי כי כל אלה הם ספרים שהיה רוצה מאד לקראם, אך אין לו זמן לעסוק בענייני ההווה — עליו לעסוק בענייני העבר.

כך עברנו לשוחח על נושאי כתיבתו באותה עת והפלגנו בהם שעה ארוכה. אני השואל והוא ה־משיב — סוגיה סוגיה לפרשיה ולדקדוקיה.

סמוך לסוף הביקור נהפכו ה־יוצרות. בן־גוריון עבר אל „עני־ני ההווה" והיה השואל, אני הייתי המשיב. משעלה על הפרק עניין התפטרותו מהכנסת שאל אותי ל־פתע: „מה עם החבורה הזאת שלך?" (הכוונה היתה לאנשי „הרשימה הממלכתית"). אחר־כך המשיך מבלי להמתין למענה: „אין לה סיכוי להתקיים אחרי הבחירות הבאות. מבין חברי הכנ־סת, אחד ילך ל„עבודה" ושנים אח־רים ילכו לגח"ל". אני, שהבנתי כמי המדבר, שאלתי מיהו: „ומה יע־שה איסר?" הוא השיב: „איסר לא יילך לגח"ל. אולי הוא יילך הביתה".

היום אני רואה עד כמה צדק בן־גוריון, עד כמה היתה ראייתו נבונה והערכתו קולעת למטרה. אולם אז חלקתי על דעתו ואמרתי שעתידה של הרשימה הממלכתית תלוי ביכלתם של חברי הכנסת לפעול במלוכד ברוח עקרונותיו. „הזקן" השיב בהסתייגות וממבט למודתי מה שכתב אלי כאחור יד־הו, לאמור: „אינני קשור לרשי־מה הממלכתית".

כאשר חברי לשעבר ברשימה ה־ממלכתית הכריזו, שברצונם להש־אר במסגרת של מפלגה עצמאית, נטיתי להאמין להם. ברוב גדול החליט מרכז רע"מ שרשימתו תת־ייצב כרשימה עצמאית בבחירות לכנסת השמינית. אז היה גם סיכוי שמקצת משנתו של בן־גוריון תי־מצא במצע הרשימה לקראת הב־חירות.

אולם כשהחליטו מוסדות רע"מ להצטרף לגח"ל, באמצעות מצע בחירות משותף, היה עליהם להוד־לין גם את שמם. אנשי רע"מ קור־אים לעצמם היום רפ"י ואין בינם לבין רפ"י אלא עבר משותף בלבד. רפ"י הוא כינוי שבחר בן־גוריון לרשימתו ב־1965. הוא כידוע לא ראה מעולם בשלמות הארץ עיקרון קודש החזות הכל. נוסף על כך קבע גם לפני שנתיים כי הוא לא היה מצטרף לגח"ל, מטעמים ה־עבודים עבי.

מה שקרה היום הוא, שקבוצת אנשים הולכת לשותפות פוליטית שבן־גוריון פסל אותה מראש, ב־שם. רעיון שבן־גוריון התנגד לו, משתמשת בשמו של בן־גוריון לצרכיה הפוליטיים. אילו היה ה־דבר נעשה בתחומי התעשיה וה־מסחר, היה מקום לתבוע את המש־תמשים בשם לדין בעוון הונאת הציבור.

מוטב להם על־כן, לשותפי לשע־בר, להרפות מן נוצות שנשרו מהם זה כבר ולא להתעבר ולהתנגד ב־שמות המטעים את הציבור. ולו רק בשל יראת־הכבוד שאני מק־ווה שהם רוחשים עדיין לבן־גור־יון.

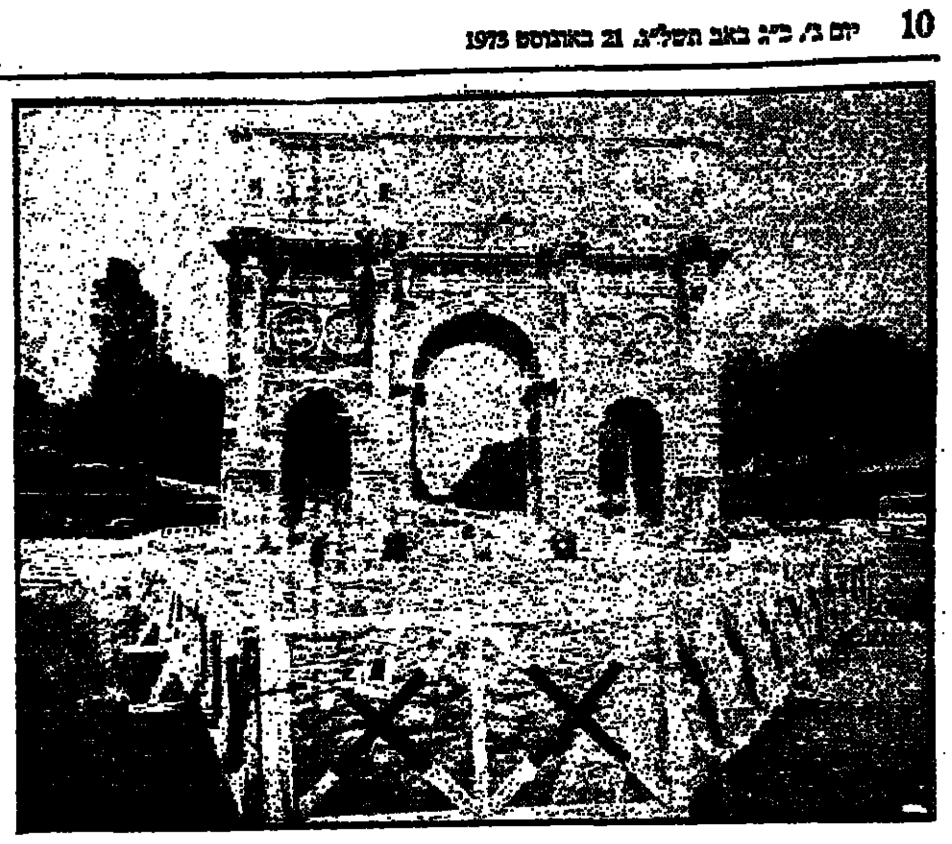

שער קונסטנטינוס המפורסם במרכז רומא, מושך המוני תיירים מרחבי עולם, החל באחרונה מראה סימני זקנה מובהקים — הטיח האמנותי מתפורר וגושים נופלים מסכנים את כל המתקרבים אליו. למועצה העירונית של רומא לא נותרה ברירה לבד מגדירת גדר מסביב לאתר עד לסיום עבודות השיפוץ והשחזור של השער.

שיחת־שבת דמיונית

מאת יורם קניוק

נסעתי לאיזשהו קיבוץ, ו־ביד אחרי כמים הבריכה הכפורסם (ליד רבת השרון). בצומת ראיתי כעשרים ילדים וילדות ניבלים בשמש. עצרתי. אני מכיר אותם מ־שכונתי. שאלתי לאן הם רוצים להגיע, הם אמרו שהם מנסים לתפוס טרמפ לבריכה של כפר סבא. טוב, אמרו. גם אפשר להתרחץ, כי כל הבריכות האחרות, או רובן סגורות לזרים. מילאתי את מכוניתי הקטנה, הרוב הגדול נשאר ליד הצומת.

שיחה:

— מדוע לא לים?

— קשה להגיע בטרמפים ועוד יותר קשה להגיע חזרה. הרי כמה הים כועד הים.

— כמה זמן אתם מחכים?

— שעה.

— ובדרך כלל לוקחים אתכם?

— כמעט.

— למה?

— לבה אנחנו לא נראים יפים. אנחנו לא נראים יהודים. אין לנו מים.

אנחנו, אתה יודע מה אנחנו. לא לוקחים. אולי נלכלך להם את המכוניות.

— אז מדוע דווקא בשבת?

— מתי כן?

— זה בקיבר לאמצע השבוע?

— אי אפשר. אנחנו עובדים.

— אבל אתם תלמידים, לא?

— כן. אבל בקיץ צריך לעבוד, לא? אז יש רק שבת. ההורים שלי לא ראו ים כבר שנתיים. אנחנו מתים להגיע, אז הולכים שבת אחת לים, שבת אחת לבריכה.

— ומציצים?

— לפעמים.

— זה קשה בלי תחבורה ציבורית?

— כה. אתה מתח אותנו? זה לא קשה לממשלה. יש להם מכוניות יפות. זה לא קשה לגוזה מגן. יש להם שתי מכוניות בכל בית. לנו לשה. מה נעשה? אין מוניות. ואם יש אז כעט. ואם באות הן כלאות. ואחר כך בן הים או הבריכה זה לוקח שעות.

— אז מדוע אתם עובדים בקיץ?

— צריך לעזור להורים. לא? כל השנה אנחנו לומדים. גם בשנה אנחנו עובדים. או כמה בקיץ גם. ועוד יותר. אני עובד בדואר. כמוי אל בעסק. כל אחד מוצא עבודה, מה, ההורים לא יגדילים לבד.

— כמה פעמים היכתם השנה בים או בבריכה?

— אני חמש פעמים.

— אני שמונה.

— אני פעמיים.

— אני לא יודע, אבל יותר. אני הולך לים בלילה. אבל לוקח לי שעה וחצי להגיע. בשבת זה מוות. שבת זה של עשירים וקצינים וכל מיני חשובים. ראיתי כאן בשבת עצרנו המון מכוניות של פאר. אתה יודע, ריקות וכל זה, עם אני לא יודע כמה אנשים מזה מגן וצהלה וכל זה. אבל כה, אנחנו שחורים, לא? אז כה. יקחו אותנו? ובזכות אין.

הורדתי אותם ליד הבריכה. החלטתי לחכות. חיכיתי עשרים דקות. האחרים לא באו. חזרתי חזרה. הם עוד עמדו שם. לקחתי עוד חמישה הפעם. חשבתי לי כמה עצוב להיות פועל או בן פועל במדינת פועלים.

ליכוד הימין ושרשיו

מאת אריה אופיר

מרבית לכנון בערך ימי כי־לריבת את בניגה העבודה בהנהגת הם המדינה. יצחק את מיתנו בין התקופה שבה שלטו בעלי־הבתים בציונות (תיהה זו בעלי־ביתיות ללא סממנים לאומיים; שבעקבים שבאה לתנועה העבודה הבאציינת את גחל, איפיין אותה הולגל ביכלתם של הכוחות הולקיים בציונות). שליטת הבעל־ביתיות בציונות היתה בימים הרחוקים ההם „טבעית", כשם ש„טבעית" היתה שליטתה של המרכבות בגיים.

מה שהבדיל את הראשונים מן האחרונים היה: הראשונים גילו פדות גדושה של סוציאליות בביצוע המשימות שנטלו על עצמם. בתחום כנראה שהם מוכן לבלוע את חוסר־המעש שלהם, שגרם לניתן רשיון התקומה ולהולכה של התנועה. האחרונים לצומתם באלצו לפתח את המשק הקיים אותם המשירים ואף לקיים את הסידורים במסגרות מסויבה, ולו על־פי הפילוסופיה שלהם. בידעם שהמסקנת שירותי הציבור תגרור בעקבותיה הפיכות ואנרכיה.

תנועת העבודה בארץ, שנשאה ביום לקיים הישוב ולהתפתחותו בעול כיבוש עמדות שהיו היד־כיבוש השמירה, העבודה, וההתיישבות (כהדמת), לא בלעה את אפס־המעשה של אותו מערך ציוני שניצב בראש ההסתדרות הציונית. היא קראה להמוני התנועה הציונית להביא להילוף במסגרות בהנהגה הציונית. כדי לחדש את הבניה בתנופה חולבת את מסרות הציונות. ואמנם קריאתה לא נפלה על אזנים אטומות. אותה שעה תנגת, למעשה, הליכוד למערך המוסכם, שבשעתו היה ידוע כ„אגף העבודה" או „כמונה על ארץ־ישראל העובדת". בהעברה ההנהגה לידי תנועת העבודה הצטרפו אליה גם חלקים אחרים, מן הציונות הפרוגרסיבית וכן המחנה הזה.

באותה שנה עבר פלג קיצוני־ימני באופוזיציה להנהגה הקיימת. הוא התנגד לה לא משום שגילתה חוסר־מעש התיישבותי, אלא משום שלא רצתה לקיים את התנועה הציונית על בסיס הכרזות קיצוניות: מדינת יהודית משני עברי הירדן וכרומת הכוונה לאבד את הרהגיים של „הירהב". בשתו של הדבר דחקו את עצמם לפבי־כתום בדמות „הסתדרות ציונית חדשה", התבדלות מן „ההנהגה" והקמת גופים פורשים כמו חירות ובית"ר. הפרישה וההתבדלות לא סייעו לאחדות שהיתה דרושה למאבק הציוני נגד גורמים מדיניים חיצוניים ולעמידה מול פורעים שהתנכלו לקיומנו. הם ליבו אוירת איבה ותחרה, שהזיקה לכלל ואוכמה לכושרו של היישוב במערכה.

ברבות הימים מצא מין את מינו המקום בגח"ל. בשעה ש„חירות" הניפה את התנגדותה לתנועת העבודה בחילוקי דעות בתחום התפיסה הציונית ובעניין מרות הכלל על החלק, היהו ה„ליבראלים" (הפלג הימני של הציונים הכלליים) את איבתם לתנועת העבודה בהתנגדותם ל„פליטיה" לתחום לאילה כביכול — לתעשיה, לקבלנות־בנין, לספנות וכו' — „פליטי" שחיזקה את כוחה של תנועת העבודה הן כאיגוד מקצועי הן כמציאת יסודות לחברת עובדים. אין זו אותה איבה שבין הרכושנות בעולם ובין ציבורי העובדים, שהלוו כובשים לעצמם מעמד נכבד במוסדות הנבחרים במדינות, אלא איבה הנובעת מתחרות בין שני מעמדות על מקומם ואחיזתם בצנפי השלטון של המדינה.

אף שעבור על תנועת העבודה תקופות פיצול, התפלגות ומאבקים פנימיים תחישים, זכה הגוש הגדול בהוכה — במא"י — להתייצב בראש הכוחות הקונסטרוקטיביים ולהטביע את חותמו על התהליך ההיסטורי שהביא לכינון המדינה. התלכדותה מחדש של תנועת העבודה במסגרת המערך לא החזירה לה עדיין את מלוא כוחה, כפי שבא לידי ביטוי בבחירות לאסיפה המכוננת. היא הכנסת הראשונה. מכאן, שלא די בהתלכדות פורמאלית במסגרת משותפת, אלא דרוש גם ליכוד מהותי על אף חילוקי־הדעות בין חלקי התנועה. ליכוד שיש בו משום קירוב לבבות של ממש. ליכוד כזה עשוי היה לגלות את מלוא כוח־השפעה של תנועת העבודה על הבוחר מבפנים ועל הציבור הסובב אותו, ברוח יעודיה ותבוריהיים הלאומיים. אלא שהוא לא הושג עדיין. על כך נוספו מחדלים, פגעים ועיוותים. „הטבעיים" כביכול למנגנון־מדינה צעיר, שלא תמיד מילא תוכנו כמשרת הציבור, אלא כשובר מצליח מטעם השכבה העליונה. אם נוסיף על אלה פניית עורף לערכים ולזלזול באידיאולוגיה, נבין מדוע חלקים רחבים במחנה העבודה שרויים באווירה חמרנית — שמקורה בחוגים מתעשרים ובעלי מיליונים — בעצה ששכבות רחבות שרויות במצוקה חמרית גדולה.

במצב חברתי מעין זה אין פלא שדמאגוגים מנסים להסית נגד המערך ונגד שליחיו בהנהגת המדינה ולהציגם כאילו הם מלאים פגעים ומחולים כרימון. אך כלום יכולים יריביה ההיסטוריים של תנועת העבודה להעלים מעיני הציבור את ההתפתחות הסוערת בכל התחומים במדינה, התפתחות שזורה וטופחה בידים איתנות ונאמנות? אכבם אין לתבוע מאת הג'־הו־ק באופוזיציה שיצביעו על חלקם במעשים לקידום המדינה ברוח סיסמאותיהם, אך כלום אין לתבוע מגח"ל שיצביע על הפרופורציה בין המלל שלו על ארץ־ישראל השלמה לבין יזמתו ומאחזו למעשה מעבר לקו הירוק? הרי חוגים יונים במערך עשו הרבה יותר מגח"ל בשטחים.

אריאל שרון, שדומה כי פנה עורף למזר בהצבתו, אינו מבקשה לנהל תעמולה למען מערך ימני, כדגלו ארץ־ישראל השלמה ובסיסו הוא גח"ל. אך כלום יש בידו כמה קסמים שבצורתו יוכל לצקת תוכן מעשי בסיסמת ארץ־ישראל השלמה? איך יוכל לעשות זאת בלי עזרת החורש העברי, בלי עזרת המוני היהודים העוקרים מן הישובים הצפופים בקו הירוק ופורצים אל השטחים לבנות מפעלי תעסוקה ופרנסה? כלום מסוגל הוא לחולל מהפכה אישית בקרב מרכיבי גח"ל כדי שישמשו מופת ליהודים בהתנחלות בשטחים הפנויים?

זוכה טורק בתחום העסקנה המפלגתית במחנה הימין יבוא א. בורזן על סיפוקו. כלי־התקשורת כבמלים בשקידה בהקבת ה„אנטי־מערך" וכמה מן המשתתפים הנכבדים כבר הודיעו על נכונותם להצטרף אליו: א. הליגה מיהודה של הרב כהנא שחבריה (כמה מספרם?) הים, דומה, מילא עם „הירוק"; ב. המרכז החפשי (נצר ב„חירות"), שחלק מחבריו מלאים ספקות כרימון; ג. הרשימה הממלכתית בראשות יגאל הורביץ, הדלה מאד בקולות בחוגים כאותר שרבבות הקולות שניתנו בשעתם לרשימה, בזכות דוד בן־גוריון ניתנו; ד. חלק כראשי התנועה למען ארץ־ישראל השלמה, שנגבים בהולקם עם תנועת העבודה.

וכאן ראה זה פלא: בעוד הסופר משה שמיר משבח ומהלל את ישראל גלילי באקטיביסט הקרוב ללבו, הוא תוהה אם עליו לתת אמונו במחנה שגלילי הוא אחד ממבטאיו הבולטים („מתנהו על ישראל גלילי", „מעריב", 3.8.73). ואמנם יומיים אחרי פירסום מאמרו הנלהב על גלילי ועל הקיבוץ המאוחד, במלאת 50 שנה לבמאנו „מבפנים", הזכר מ. שמיר כאחד החותמים העלולים להמוך במערך הימין בשם התנועה למען ארץ־ישראל השלמה. האם בחתימתו השיב תשובה לעצמו על שאלתו באותו מאמר: „איך אבכא תמיכתי בך ובהוגנו של יצחק טבנקין", שעה שאתה נמצא במחנה אחד עם מ. יערי וא. אליאב? בשאלת השאלה: האומנם מערכות ישראל על קיר־מה, על התפתחותה ועל דמותה החברתית, כפותות לגאולה של ארץ־ישראל השלמה? האם אין מ. שמיר מבין, שתמיכה במחנה הימין הריאקציוני, שלא הטה שכמו לכיבושים חלוציים אף בארץ־ישראל הקטנה, היא פגיעה בזכרו של יצחק טבנקין?

למחרת פירסום הידיעה המדהימה על כוונת שמיר הובריע לדעה, באה הודעתו של מנחם דורמן, ממייסדי תנועת העבודה, על פרישתו ממנה בעקבות אותם שיקולים, הודעה שזעזעה חברים בתנועת העבודה.

אותה הודעה אומללה, שנמסרה בשם ראשי התנועה לארץ־ישראל השלמה בקרב מחנה העבודה, מחייבת את המערך — אף כי מדובר במספר קטן של חברים — להיערך לקראת פגעים בלתי־צפויים. יתירה מזו, על המערך לחדול מ„התחשבנות" פנימית, בין־חטיבתית ובין־פוליטית, ולזנק למערכה מול פני גח"ל והגרורים כיסתפחו אליה.

בד בבד עם המשיכה נגד הימין, על המערך להכין את התשתית לביבוש התכניות למלחמה במצוקה החמרית באותם מקומות שבהם היא מודקרת במלוא חומרתה. מציאת פתרונות פרנסה הדיור אינה נופלת בערכה ממציאת פתרונות עליה. הרי זהו מעין קליטה כביה, שבמסגרתה נמצאים אחים־בנים של תנועת העבודה. אך כל עוד אין הם מרגישים בהכנות במעיית לקראת מפנה קיצוני, הם משמשים כידוע אובייקט נוח לדמאגוגיה סוציאלית של הימין הריאקציוני.

גיוס יסודי בשכונות המצוקה, כדי לסעת חלקים גדולים ההולכים בתוכם בשכונות נורמאליות וכוחי עבודה, פרנסה והרגון תקינים, עשוי לדחוק את רגלי המערך הימני לעבר הציבור שאת האינטרסים שלו הוא מייצג באמת.

אמצעים גדולים לפיתוח מקורות המים

שיחה עם מנכ"ל „מקורות" זאב קריב

מאת א. סדומי

ימים כמעט לאחר פגישת המנהלים הבכירים של „מקורות" עם הכור ספיר — פגישה שבה האשימם על כי לא התריעו מפני הסכנה התמורה של המחסור במים — נפגשתי עם מנכ"ל „מקורות" זאב קריב וביקשתי לשמוע תגובתו על האשמה זו.

במסרו לי את המהיים על מאבקה של חברת „מקורות", בשך שנים, להקצאת משאבים גדולים יותר לפיתוח מקורות־מים נוספים, ציין קריב, כי בנושא המים בישראל כמפלים כמה גורמים. „מקורות" היא המגישה את התכניות, על בסיס הצריכה והאספקה המגמות והרך כמקב הידרולוגי כתמיד על הבעקה. לאחר השנה השחונה האחרונה, ובעיקר בצפונה של הארץ, אין ספק כי הגענו ל„קו האדום"; פירוש הדבר שעלינו להתגבר מן הישיבות הקיימות בהקצאת מים ובקביעת מחיריהם ולעבור לשיטות חדישות יותר. כיום שוב אין, לדעת קריב, להסתפק בכך ש„ישברו על הכבסות", אם כי זוהי שנה ראשונה שבה המצב הישג גדול בתחום זה. הוא מציין לשבח במיוחד את חקלאי הנגב, שעבדו במשיכה הסבירה על המכסות השנה (לעומת חריגות רבות בשנים עברו). בחדשי השנה הראשונים אף השתמשו בפחות מים מכפי שהוקצב להם לאותם חדשים.

אין לשכוח, שהחקלאות היא אמנם הצרכנית העיקרית של המים, אך לא היחידה. הצריכה העירונית והתעשייתית גדלה ככל שגדלה האוכלוסיה ועולה רמת־החיים. היא „אוכלת" את חלק הארי בתכניות הפיתוח של מקורות־המים. הבטחת אספקת מים תקינה ובשיעור הדרוש לירושלים, לצרד ולערים אחרות, כרוכה בהשקעה של עשרות מיליוני לירות. גם בתחום זה עדיין ארוכה הדרך לחסכון ולמניעת בזבוז; כדי להגיע לכך יש להחליף את הצנרת המבכבה ולמנוע גזילות בקוי המים; לקבוע מחירים גבוהים יותר לכמויות מים נצרכות, מעל למכיר לפי מספר הנפשות במשפחה, ולעכות בתעשיה שימוש חוזר באותם המים.

זה חמש שנים, לדבות, ש„מקורות" זועקת כי הברה הוא להשקיע אמצעים גדולים יותר בפיתוח מקורות המים הקונבנציונאליים, בלי שים לב לנתונים ההידרולוגיים, אם הם טובים יותר או טובים פחות, היא תבעה כל השנים הקצאת משאבים רבים יותר לעניין זה. לאחר המאמצים שנעשו בשנתיים האחרונות, ובמיוחד השנה, נפתחה אפשרות לבצע עבודות פיתוח של מקורות מים, בהיקף של 160 מיליון לירות. בימים אלה אנו דנים ב„מקורות" בסיכום הבצה שהוגשה לשר־החקלאות. המתכוכנת (בחודשי ינואר השנה) ב־220 מיליון לירות. בתכניה זו מדובר בהשקעת 130 מיליון לירות במפעלים אזוריים שבבעלותה של החברה וכ־90 מיליון לירה במפעלי מים בנאבכות, למפעלים בסיוניים ואזוריים. זהו רק מיגזר אחד בתכנית 7 השנים שמעבדים עתה בתה"ל וב„מקורות", תכנית שבמיכומה צריך יהיה להשקיע, לפי האומדן, יותר ממיליארד לירות (במחירים של היום).

בשנת 1974 — אומר קריב — אנו מקווים להפיק עוד 100 מיליון מ"ק מים, בהם 30 מיליון מ"ק מים נוספים לשימוש הצרכנים והשאר כי תליפין או מים להכמות באזו מי־התהום. „מקורות" כבר התחילה, לבעשה, במימוש תכנית זו; כבר מתחילים להיערך לקראת הקידוחים העיקריים האמורים לספק לנו את מימיהם בעתיד — דואגים למכונות קידוח, לצינורות, לציוד שאיבה וכו'. בתכנית זו כושם דגש במיוחד הצריכה הגוברת של המים בערים ו־60 מיליון ל"י מיועדים לייצור ולהובלת מים לערים ולמפעלי תעשיה. בתוך כך מציין מנכ"ל „מקורות" בצער את העובדה, שתכניות השבת מי־השפכים אינן מתבצעות בקצב הדרוש, כפי שתוכננו כיום אומרים לנו, כי שיפור מי־השפכים המטוהרים בתוך מערכת המים לא יתבצע לפני תום חמש שנים. עובדה זו מעוררת בהכרח מחדש את בעיית תפוקת המים לעיבוד הצריכה, והיא מעלה ביתר חריפות את בעיית ההתפלה.

בתחום התפלה, אומר קריב, אין „מקורות" יושבת באפס מעשה. השנה, לאחר הפעלת מיתקן שליבי שכבר בהקמה, תתבסס צריכת המים באילת על 60—70 אחוז מים מותפלים. כן נעשים נסיונות התפלה בשיטות אחרות, כמו האלקטרודיאליזה והאוסמוזה ההפוכה, והתוצאות מעודדות את הדעת. אנשי „מקורות" סבורים, כי הפעילות העיקרית בתחום זה — ולפני שמחליטים על תיכנון מפעל ההתפלה הגדול — צריכה להיעשות על־ידי „מקורות", אך לכך דרושים אמצעים.

„אמר „הפיכה" כי השפעונות ואגירתם במאגרים", — אומר מנכ"ל „מקורות" — „אנו מקצים לכך בתקציב החדש סכום של 15־20 מיליון לירות. אנו יודעים, כי מים אלה אינם המים הזולים ביותר, ולעתים בתעודד בנו ספק אם ערך התפוקה הכוללת מצדיק בנייה מפעלים כסוג זה. אולם בהתחשב בעובדה שבעצרת מים אלה אנו יכולים להזרים את האספקה בחדשי הקיץ הקריטיים בקטעים רחבים של מערכת המים הכללית. הרי שוב אין אלה מים שוליים אלא יש לחשב מחירם במחיר המים הממוצע".

קריב דוחה בתוקף את האשמה כאילו „מקורות", או כל הגורמים האחראים לאספקת המים, לא העמידו את הציבור ואת האחראים בממשלה על המצב לאשורו. „הסיסמה „חבל על כל טיפה" לא נולדה אתמול והדעה, כי בשנות ה־80 האחרונות שוב לא נוכל לקיים אספקת מים סדירה ללא מיתקני התפלה, אף היא כבר עברה את גיל הגן... נכון שבעקבות שנות גשמים ברוכות נחלש במקצת המתח ואף הותרה כמעט הרצועה בפיקוח על שמירת השימוש במים. אבל היה ברור לכל, כי המצב היסודי לא השתנה. משה רבנו הביא אותנו אל ארץ זבת חלב ודבש, אך ארצנו לא התברכה לא במקורות מים רבים ואף לא במקורות נפט רבים..."

דרוש בדק־בית יסודי בתחיקת העבודה

מאת ג'יימס יעקב רוזנטל

לכל התמונה הזאת צד שני, לא פחות קודר: פיטורין אלה הרי כבראה מעין „תרוה מלמעלה למטה", לכמורת בהיירות. אבל אף בזה לא סגי; רמז פה רמז שם מלמדנו, כי המועצה הקודמת „הספיקה" באוקטובר 1969, ערב תום כהונתה, להיטיב במיוחד לארבעה עובדים ובתוכם אחד או שניים מבין התובעים הללו, לגבי מעמדם ודרגתם. אחד השופטים בערעור, בלי להסתייג מפסק־הדין (שניתן פה אחד), מוסיף הערות כחורבנות על שיטות „הנעת קלעים" ומשחקים „פוליטיים" גלויים. ואיה משרד הפנים ושליחיו המחוזיים?

פקיד מחלקת הבניה המוניציפאלית באחת הגדולות בערי ישראל הועסק, במשרה שולית־חלקית נוספת מטעם מחלקת החינוך של אותה עיריה, גם במערה מסוגרת, בנדר „הנהלת הלשוך". משהגיע לגיל הפרישה ופרש לקיצבה ממשרתו העיקרית, פוטר (או „הפסקה עבודתו") גם מתפקידו השולי. הוא תבע, לגבי ניתוק יחסי העבודה השולית, פיצויי פיטורין. בית־הדין האזורי לעבודה בחיפה דחה את התביעה, ועל הכרעה זו ערער (תיק הערעור: דיון מס' ל"ג/3—36). התעוררו שתי קושיות משפטיות, שיש להן גם משקל כבד מבחינה סוציאלית והמבוכה הצפעת המצב המשתקף בהן על יחסי עבודה האמור במינהל הציבורי, לרבות הממלכתי: א. לפי תקנה מתקנות שר העבודה, לביצוע חוק פיצויי פיטורים, יחושבו פיצויים מאת מעביד אחד לפי השכר „בעד משרה אחת בלבד כמקובל באותה עבודה". ברם האומנם תוספת תקנה זו בכלל? והרי קושיה זו נוגעת לעובדים אין ספור! וכאן קופץ בית־הדין הארצי, עם כל הכבוד, קפיצה מהירה: סעיף 13 לחוק פיצויי פיטורין מסמיך את השר להתקנת תקנות רק „לקבוע את הרכיבים של שכר העבודה הכולל שיובא בחשבון שכר העבודה לעניין פיצויי פיטורים". כלום יכול שכר „בעד משרה אחת בלבד..." להיחשב ל„רכיב" של „שכר עבודה כולל"? מקשה בית־הדין הארצי. לשון אחרת: שמא תקנת שר העבודה „חורגת" היא, ולכן בטלה? על כך משיב בית־הדין: „בא כוח המערער אף לא העלה את השאלה" (הנ"ל). „על כן לא עמדה לבירור וליבון השאלה..." היתכן? המותר לתלות או להתנות הערכת דין ואף עצם תקפותו בהעלאת שאלת־יסוד זו — שהיא שאלה חוקתית ונוגעת לבעיית המשפט הפומבי, להבדיל משאלת המשפט הפרטי? המותר לבית־דין לפסוק על־פי דין — שהוא בטל לדעתו או שהיותו בטל מוטל בספק — בלי לומר „כן" או „לא" בסוגיית מפתח זו?

זאת ועוד: בית־הדין אמר כאן אי כעם כדי אי יהור בוי: אם לא רצה להשיב עד תום, לא היה צריך להקשות; ואם רצה להקשות, היה צריך לפתור. יתירה מזו, ברור הרמז שבפי בית־הדין: התקנה חורגת. ולכן אין לה תוקף, ואימרת־אגב זו עשויה לשמש כתקדים רב־היקף; אך מאידך אימרת־אגב היא, לבת עתה, ולכן פורבאליה. עדיין לא „הלכה פסוקה".

שיטת האי־אמירות זו סותרת מסורת פסיקה ואף פסק־דין של אותו בית־דין נכבד מאלה הימים. שהרי בית־הדין גרס, בצדק, אף לגבי הסכם קיבוצי, כנורמה מעין חוקית, הערכת־תוקף אובייקטיבית, ביזמת בית־הדין עצמו (התיק: דיון מס' ל"ג 50—3). בשל גישתו הנ"ל גרם באותו מקרה בית־הדין הארצי כי בשל איזתפת פרקליטו של העובה, לדידו תוספת כאן התקנה הנ"ל; כלומר, ממעביד אחד (כאן העיריה), אפשר לתבוע פיצויים רק בגין משרת אחת, העיקרית, ומשום כך כלל אינם מגיעים פיצויים בגין המישרה השולית הנוספת, שבגוד הוימד. כי אמנם אין כל קשר מהותי בין שתי המישרות, ובחלוקת עיריה שונות בתכלית זו מזו המעסיקו את האיש. אבל מבחינה חוקתית „העיריה" היא המעביד לגבי השתים, והיה איפוא להובע, לגבי כמ־

שיטות פיטורין פגומות ברשויות ציבוריות (2)

לול עיסוקיו, מצביד אהד, אותו מצביד בלדה. ב. חוק שירות הציבור (גימלאות) אמנם מיועד להחל גם על הרשויות המקומיות ומעבדי עובדיהם במיסור זכות לגימלאות, סיבה היקפה. אבל לדאבון הלב, אין החוק כופה את התחולה הזאת, ועיריות ויותר הרשויות המקומיות — ברצונן אינן עושות כן. ברצונן מתקינות להן כללים מקבילים (הטעונים כמובן אישור משרד הפנים), ברצונן „נוהגות" לפי החוק הנ"ל.

ואכן אותה עיריה לא אימצה את החוק, אלא בשנת 1957 החליטה הנהלתה ליישם את חוק הגימלאות על כלל עובדיה; הדרות להסדר זה — מתחת לשלחן כביכול, בלי „להסריח" את מליאת מועצת העיריה — עקפו את הצורך בהתקנת דין מפורש שבפקודת העיריות, המוכפת התקנת „תקנות בדבר מתן קיצבאות או מענקים מקופת העיריה לפקידיה או לעובדיה, או לתלויים בהם..." ושוב מהול שיפוטי מתמיה: מהו דין „החלטה" סתמית כזאת של הנהלת העיריה, עם כל הזיקוקים שבדרך־לא־דרך זו של ההוצאות כללים סוציאליים והריצת גודל מקבעות אין ספור, ללא מורה בדיקה ואישור מטעם הברכן הממלכתי? זהו דבר שלילי ל„הסדר" שהוא הישגו של כוח, ואינו הולם מדינת חוק, לא כל שכן במישור סדר הדין הסוציאלי של עובדי מדינה והרשויות השיפוטיות, וכראשן עיריות גדולות.

בית־הדין האזורי ניבא את דחיית התובענה של הפקיד בין היתר, בטעם משפטי זה: היות וקיצבתו רק תולדת „הסדר", אין היא אלא כעין פיצויי פיטורין, היות וכאמור תקנת פיצויים של שר העבודה אוסרת פיצויים כפולים מאת אותו מעביד אחד בגין שתי מכרות אצלו, יחשבו הפיצויים, במקרה כזה, רק בגין משרה אחת, העיקרית. כלומר, להורת אינם מגיעים פיצויים בגין מישרתו השולית, הנוספת, מטעם מחלקת החינוך של העיריה.

בית־הדין הארצי, בהדנו על ערעור התובע, לא נקט עמדה בהורה כלפי גירסה זו של בית־דין קמא, המבולת בפלפול בעלמא. כנראה הוא מכן לאמצה; אחרת קשה להניח כי יכול היה להסיק שלתובע אינם מגיעים „פיצויים כפולים" כביכול מאת מעבידו האחד, העיריה.

הארכתי בהצגת העניין, לאו־דווקא בגלל „האותיות הקטנות" המשפטיות המובהקות, אלא לשם שפיכת אור על „טיב" הגישה והשיטות המקובלות ביסוד יחסי עבודה הסודרים בתחום כלשונו של הגדול במעבידי ישראל — המדינה והגורמים הכפופים לה.

תמהים יעמדו רבים, לא כל שכן אלפי הנוגעים בדבר, עסקים ועובדים, בהוכחם לדעת, כתוך פסק־דין פרי של בית־הדין הארצי לעבודה, כי כל עובדי עשרות המועצות הדתיות ברחבי הארץ נטולי דין הסכם קיבוצי. ולפי משקל נהיב זה של יחסי עבודה — גמולי עזגן סוציאלי! רב. שוחטים ומשגיח, שבוד־קבע של מועצה דתית בצידה, פיתוח תבע ממועצתו העלאה בדרגה אחת. בהסתמכם על הוראת ההסכם הקיבוצי שבין הממשלה, הסוכנות היהודית לארץ־ישראל ומרכז השלטון המקומי, ובין ההסתדרות הכללית, הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הפקידים — הסכם החל בין השאר, ללא ספק, על כלל עובדי כל הרשויות המקומיות לסוגיהן. וכה קבע בית־הדין הארצי, כבית־דין לערעורים, אחרי בירור מהיר ב„פיקוח" הליכים ליבוני שנגרר נזיפה כפי ביה־הדין הארצי? המועצות הדתיות אמנם מוסדות מקומיים הקיימים על־פי חוק, והחוק מחייב כל רשות מקומית לשאת חלק ניכר של התקציב המועצה הדתית הפועלת בצידה. ברם כל זה אינו הופך מועצה דתית ל„רשות מקומית". ולכן אינו חל על מועצה דתית ועובדיה ההסכם הקיבוצי הנ"ל, ובתוכו עילת התובענה והיא — העלאה אוטומאטית של כל עובדה, אחרי שהיה של חמש שנים בדרגתה, לדרגה הגבוהה ב„מדרגה" אחת מדרגה. בית־הדין הארצי נודע לתוצאות מרחיקות־לכת של המגדרות של פסיקתו הזאת והלכה שנפסקה כבר. וקורא לכל הגורמים — המדינה ובעיקר המחוקק, ובציגי האמסיה כמעבידים ובציגי כלל העובדים — לסתום פירצה זו, פן תיהפך לתהום.

כמחייבי חיזוקו של המשק הציבורי, לרבות הממלכתי, ושל יוקרת המדינה גם בהורה כמעביד — כצאים לאתחר לבדק־בית יסודי, פן תחוללנה עינינו בהרס יתפים ועולמים!

מאמר שני ואחרון. מאמר ראשון פורסם ביום 13.8.73

adco adv.

*המלאי הקיים ימכר במחיר הישן!!

brother דגם 408x

מכונת החישוב האלקטרונית המבוקשת ביותר בישראל!

3 אפשרויות במכונה אחת, מופעלת עם חשמל, מטען או סוללות

- גורם קבוע
- נקודה זזה
- יתרת מינוס עם סימן (—)
- נכנס בקלות לכיס או תיק
- אותיות גדולות וברורות
- שוקלת רק 400 גרם

*עקב ירידות חדה בדולר בחודשים האחרונים ועלית מחיר המכונה במשלוחים העומדים להגיע עכשיו, מחיר המכונה לצרכן חייב לעלות לאחר גמר המלאי הקיים!

brother

רח' המלך ג'ורג' 47, תל־אביב, טל. 233227/8/9

להשיג בכל חנות למיכון משרדי מעולה

משרד החינוך והתרבות, אגף הנוער, המרכז לידיעת הארץ, והלשכה להדרכה ולכת אדם — אוניברסיטת תל־אביב, החוג לגיאוגרפיה, המכון לארכיאולוגיה, המכון לשמירת הטבע — ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל, המרכז לתרבות ולחינוך

מכון לידיעת הארץ ע"ש חיים אבשלום

מודיעים על

פתיחת

קורס לידיעת הארץ למורים ולמדריכים

בשנת הלימודים תשל"ד

הקורס מיועד למורים בבתי הספר היסודיים והעל־יסודיים, מדריכי נוער, מדריכי נוער בחינוך המשלים ובבתי־ספר שדה השואפים להתמחות בידיעת הארץ בכלל וברכזו נושא הטיולים במוסדותיהם בפרט.

בתכנית: פרקים בגיאולוגיה, גיאוגרפיה פיזית, היסטוריה כלכלית וישובית של א"י; ארכיאולוגיה והיסטוריה של הארץ; חיי הצומח בא"י.

היקף ומשך הלימודים: 1200 שעות הוראה בתוספת 25 ימי סיור בשנתיים. הלימודים יתקיימו במשך שתי שנות לימודים בימי א' אחה"צ ובמשך כל ימי ב', בתוספת ימי לימודיים וסיורים בימי פגרה.

עם סיום הלימודים יזכו הבוגרים לתעודת גמר של מכון אבשלום. המסיימים, שיתקבלו לאוניברסיטה ללמוד נושאים הקשורים לנושאי הלימוד בקורס, יובאו בחשבון השיעורים במקצועות התואמים.

שכר לימוד: 500 ל"י לשנה.

פרטים והרשמה: בכתב: מכון אבשלום, ע"י פקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, ת"א. בטלפון: 735־416 בכל יום בשעות 09.00—13.00. ע"י פניה אישית: חדר 446 בנין גילמן, קרית האוניברסיטה של ת"א, רמת־אביב, ת"א.

עירית תל־אביב — ההסתדרות העובדים הכללית, המרכז לתרבות

כ"ה שנים למדינת ישראל — מרכז ההסברה

פסטיבל המחול הישראלי תל־אביב

יתקיים באמפיתיאטרון הטבעי בפארק הירקון מול גני התערוכה ביום שלישי ד' אלול תשל"ג, 4.9.73 בשעה 8.30 בערב.

בהשתתפות: מיטב להקות המחול בארץ, מקהלות ואמנים.

עיצוב המופע: יונתן כרמון

תפאורה: צבי גרא

ניהול מוסיקלי: יצחק גרציאני

הפקה: יאיר גלבוע, המחלקה לאירועים במרכז ההסברה

כרטיסים במחיר — 3 ל"י להשיג ב„רוקוקו" וביתר סוכנויות הכרטיסים. התחבורה למקום מובטחת בקו 47, לבעלי רכב פרטי — חניה מובטחת.

משרד האוצר

אגף החשב הכללי

מכרז 22/73

מתבקשות בזה הצעות לאספקת חמרי נקיון וציוד משקי למשרדי הממשלה.

טפסי המכרז ופרטים נוספים ניתן לקבל לפי דרישה אצל מנהל מדור הרכישות באגף החשב הכללי, טל. 02/39211—248.

מועד אחרון לקבלת ההצעות הוא 30.8.73 שעה 12.00. אין משרדנו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

דבר לפרסום

הלוח החדש

70.000 נופשים בשנה

מאת שולה רז

בנושאי, כמעט ללא פרסום, מפעילה קופת־חולים את אחת מאימפריות הנופש הגדולות בי ארץ — 16 בתי הבראה, 2700 מי־טות, תקציב הפעולה שנתי של קרוב ל־25.000.000 לירות, וכ־70.000 נופשים בשנה, כולם חב־רי קופת־חולים. ההבראה המירֻ שנת. בחדרים הסרי־שירותים ש־בהם מתגוררים שלושה אנשים זרים זה לזה, עברה לגמרי מן העולם. כיום מעניקה קופת־חולים לנופ־שיה את כל השירותים של בית מלון טוב, ויותר כזה — אולמי קריאה וביזור, משחקי ספורט, חוגים למלאכת־יד ומופעים אמ־נותיים, לכל מי שחפץ בכך.

בתי ההבראה שמפעילה קופת־חולים (חלק מהמוסדות הוקמו על־ידי קרנות הפנסיה של ההסתדרות, איגוד עובדי המדינה וארגון עוב־די קופת־חולים והם שייכים לגו־פים אלה. אולם קופת־חולים היא המפעילה את כל המוסדות), מ־ממוקמים בנקודות נוף־ונוגה אחיד מן המעולות בארץ. אינם צריכים להתחרות על לב הנופשים־בכוח שלהם; מדי שנה, מראשית חודש יוני ועד סוף אוקטובר, לא ניתן להכניס בהם סיכה. ימים ספורים לאחר שנפתחת ההרשמה לחודשי הקיץ, מלא ספר ההזמנות. בשב־עת החודשים הנותרים הופך חלק מבתי ההבראה לבתי־ספר, סמי־נרים ומרכזי קליטה, וכך נשמרת התפוסה המלאה במוסדות האחרים. מחלקת ההבראה במרכז קופת־חו־לים מנסה אמנם לשכנע את צבור הנופשים לצאת להבראה גם ב־אביב ובסתיו, אבל הרגל היציאה בקיץ עדיין מושרש עמוק עמוק.

„יש תזוזה קטנה בהרגלים — אומר יצחק קדמן חבר מרכז קו־פ"ח וראש ענף ההבראה — אבל הלחץ על חודשי הקיץ לא פחת, משום שמספר הדורשים גדל מדי שנה ביחס ישר לעליית רמת ה־חיים ולירידת איכות החיים בעיר הגדולה." כל בתי ההבראה של קופת־חולים נמצאים או על שפת־הים, או באזורים הרריים, מוק־פים גנים. כיום עומד הענף בסיום המבצע של הצמדת שירותים לכל חדר וחדר במוסדות שנבנו לפני שנים. תוך שנה, בכסיסום שנ־תיים, לא יהיה חדר בלי שרותים צמודים. כן מקימים בריכות שחיה בבתי ההבראה החסרים מתקן חיוני זה, מכניסים מיזוג אויר בחדרי האוכל ומוסיפים לשפר את השרות הניתן לנופשים.

ההגשה בחדרי האוכל היא כיום אינדיבידואלית. שעות הארוחה „נמתחות" כמעט על פני כל היום. בחלק מהמקומות (מעלות, ביתן אהרן, כפר־המורים, נתניה, כינ־רת) יכולים זוגות צעירים לקבל חדרים גם בשביל ילדיהם. בכל בתי ההבראה האלה עובדות מד־ריכות מיוחדות לילדים, המעסיקות אותם בשעות היום.

גם האוכל המוגש כיום בבתי ההבראה איננו מה שהיה פעם. הוא מגוון, טעים ומוגש כהלכה. שיפור שיושג בשבועות הקרו־בים — מספר מנות עיקריות ל־בחירה בכל ארוחה. כן יופעל שרות דיאטטי נרחב יותר. „פתחנו במחלקה — אומר קדמן — מדור מיוחד לדיאטה שאנשיו יעבדו בב־תי־הבראה, יקיימו שיחות עם קבו־צות מבריאים, ידריכו אותם בהכ־נת תפריטים דיאטטיים. המדור גם ידפיס תפריטים דיאטטיים מיו־חדים והוראות לסוגי המבריאים השונים."

מכיוון שהדרישה למקומות הב־ראה הולכת וגדלה מתכוננות עתה הקרנות וקופת־חולים להוסיף כ־300 מיטות בשנתיים הקרובות ב־בניינים הקיימים, ולבנות שני בתי הבראה חדשים. בזיכרון יעקב יקום בית הבראה לשיקום חולי־לב (200 מיטות תוך 4 שנים) ובים־המלח לזקוקים לטרהצאות (300 מיטות). המחיר הקבוע של יום הבראה הוא 40 לירות, רק ב־„כינרת", בית ההבראה החדש והמפואר ביותר של קופת־חולים ב־טבריה עולה יום הבראה — 45 לירות.

„קופת־חולים — אומר קדמן — רואה את ההבראה כשירות לחב־רים, ועל כן היא משתתפת ב־סכום לא קטן בתקציב בתי ה־הבראה. המחיר שמשלם החבר אינו מכסה את ההוצאות."

— נשמעות טענות שלעובדי קופת־חולים קל יותר לקבל מקום בבית־הבראה.

„זוהי טענה שמקורה בטעות —

יצחק קדמן

משיב קדמן — לעובדי קופת־חו־לים יש בית הבראה שהם הקימו, ב־חיפה, עם 180 מיטות. לפי ה־הסכם, המקומות האלה מיועדים רק לעובדי קופת־חולים, והם מחולקים על ידי ועד עובדי קופ"ח. אבל אנחנו עושים אתם חי־לופים, נותנים להם מקומות בכל הארץ, תמורת זה הם נותנים לנו אותו מספר מקומות במוסד שלהם."

— חברים רבים טוענים שקשה להשיג מקומות בשעה שחברים אחרים יוצאים מדי שנה להבראה.

„אמנם נכון שעדיין לא הצלחנו למצוא שיטה מושלמת שתבטיח שהמקומות יחולקו בצדק, שווה בשווה בין החברים. כיום, כל הקודם זוכה, ויש בכך משום אי־צדק. היינו רוצים ליצור שיטה שלפיה נדע אם חבר היה בהב־ראה, איפה ומתי. אם באמצעות רישום בפנקס שלו, אם בדרך אח־רת. אך עדיין לא סיכמנו דבר."

— כיצד יכול חבר קופת־חולים לצאת להבראה, מה עליו לעשות?

„אם הוא שייך לאחת הקרנות בע־לות בתי־ההבראה, הוא פונה ל־סניף הקרוב של אותה קרן. אם אינו מבוטח בקרן, עליו לפנות לסניף קופת־חולים שאליו הוא שייך. בראשית השנה מקבל כל מחוז הקצבה של מקומות לפי גודל האוכלוסיה במחוז. מחלקה מיוחדת מרכזת בכל מחוז את חלוקת המקומות. ההמלצה הטובה ביותר שאני יכול לתת היא שחבר שרוצה לצאת להבראה יפקח עין עם התקרב הקיץ ויסדיר את הדבר בעוד מועד, ולא ברגע האחרון."

לבריאות

13

מוסף „לבריאות" – מוגש כשרות לקוראי „דבר". המוסף מופיע פעם בשבועיים וה־קוראים מוזמנים בזה להגיב, לשתף פעולה, לשאול שאלות המטרידות אותם בכל נושאי הבריאות והאישפוז. כל השאלות והתלונות תיענינה במדורי המוסף על־ידי רופאי קו־פת־חולים ועל־ידי המחלקות המתאימות ב־מרכז קופת־חולים.

בית פתוח לכל אשה

מאת משה גל

התמונה האידילית, רווית־הר־גשות „האושר", חוזרת על ...מה, במקום הזה, בבית היולדות [בכ]פר־סבא, כ־350 פעם בחודש. ...ים שבורסו בין שיניהם, מגיעים ...אן, כמעט תמיד ברגע האחרון. ...בוכות, אחרות בצחוק, ויוצאות ...בור כמה ימים עם תינוק בך־...ם בזרועותיהן.

השחקניות הממלאות התפקיד ...של במחזה המרגש הזה מתחל־...ת כמעט מדי יום ביומו. בקצב ...ים תיאטרון לא יכול היה לע־...ד בו. אולם הצוות הקבוע הפו־... מאחורי הקלעים הוא אשר ער־...ך את ההצגה, והוא שהעמיד את ...ת היולדות בכפר־סבא לאחד ה־...מות הנעימים בסוג בארץ. אי ...ל שלווה ושל חום אנושי, של

ד"ר שמואל מלץ
מנהל בית־היולדות

...ראשי ושל פשטות הליכות. ...ריד של ישראל המלכת ובצי־...מת. ואיש האחראי לאווירה זו ...מכל אחד אחר הוא מנהל ...ית החולים, ד"ר שמואל מלץ. ...טיפל בשלושים וחמש שנות ...תו כרופא בארץ בעשרות אל־...י נשים. סיפורו האישי של ד"ר ...לץ הוא חלק מההיסטוריה של ...ה־ישראל בעשורים האחרונים. ...ב־1938 עלה ארצה אחרי שסיים ...ו לימודי הרפואה בגינואה ש־...איטליה. תחילה עבד בבית־חולים ...ביילינסון. אחר־כך נדד בין ישו־...ם שזקוקים היו לרופא. עבד ...ר בגען, היה רופא בנגבה, ב־...ת בבית היולדות ברחובות. עם הקמת בית־היולדות בכפר־סבא לפני עשרים וחמש שנה, הצטרף לצוות הרופאים שלו, והגיע בו לתפקיד סגן המנהל. ב־1954 נקרא לנהל את מחלקת היולדות בבית־החולים המרכזי לעמק בעפולה. 16 שנה ניהל את המחלקה בעפו־לה. בישובים ובקיבוצים באזור נודע כלוחם למען חינוך מיני מת־קדם לנוער, כרופא מתמיר וכאדם ליברלי. והיה עובר בכיתות הגבו־הות של בתי־הספר ונותן הרצאות בנושא שנחשב אז עדיין לטאבו. ב־1970 חזר לבית היולדות בכפר־סבא ונתמנה מנהלו. מאז נמצא ה־מוסד בקו־עליה תלול, ותדמיתו השתפרה. בין העובדים שוררת תחושה של עבודה במוסד רפואי משוכלל ומעולה.

בחודשים האחרונים עבר המב־נה הכפרי הטובל בירק שיפוץ יסודי: כל החדרים באגף הישן נצבעו מחדש, הותקנו בהם תאורה חדשה וכיורים והוחלפו החלונות והדלתות.

לא מכבר נסתיימה גם בנייתו של האגף החדש שבו תשעה חדרי לידה מודרניים, נפרדים זה מזה על ידי קירות; שני חדרי ניתוח מצויידים במכשירים החדי־שים ביותר וחדר התאוששות. כל האגף ממוזג בקיץ ומחומם ב־חורף. בקרוב גם תסתיים בניית חדרי התינוקות החדשים.

בבית היולדות 96 מיטות — 60 במיילדות ו־36 במחלקה הגינקו־לוגית. המוסד עובד בתפוסה מל־אה ו„מפיק" 350 לידות בחודש, מתוכן כ־70% לידות של נשים ער־ביות מה„משולש" הישראלי. לפ־עמים גם ניתן לראות מיטות ב־פרוזדורים, מחוסר מקום בחדרים.

צוות של שנים־עשר רופאים, מהם ארבעה בשלב של התמחות, מופקד על בית היולדות ועל ה־מחלקה הגינקולוגית שבו. המוסד גם שותף למבצע קליטת העלייה: שניים מרופאיו עלו בשנה האח־רונה ארצה מברית־המועצות ומ־אורוגוואי. הצוות כולו הוא קי־בוץ־גלויות גדול. ד"ר זולברג, סגן המנהל, עלה לפני שנים מ־רומניה. יש בצוות רופאים שנולדו בעיראק, פרס וישראל.

לנאונטולוג — רופא מיוחד לתינוקות, שעבר הכשר־ה ולימודים מיוחדים בארה"ב בענף זה, הנחשב כיום למקצוע ברפואה. הנאונטולוג אחראי 24 שעות לתינוקות, והוא מסונף גם למחלקת הילדים בבית־חולים „מאיר" הסמוך. שיתוף הפעולה בין שני בתי החולים הוא מלא, ולמעשה מבחינה רפואית, מאוח־דים שני המוסדות. רופאים־מומחי־ם של „מאיר" עובדים דרך קבע בימי־הניתוחים, המתקיימים פע־מיים בשבוע בבית היולדות. בית היולדות גם נהנה משעבדות „מאיר", ונעזר, במקרים הדרגים, במנהלי המחלקות של „האח הג־דול". במקרה שמתעוררות בעיות גינקולוגיות ב„מאיר", קרא רופא של בית־היולדות לסייע לרופאי בית־החולים.

אחות מובילה תינוקות בני־יומם לאמותיהם

הביקור היומי של צוות הרופאים

בבית־היולדות חדרי ניתוחים משוכללים לצוות מעולה

בבית היולדות קיימת גם מר־פאה לטיפול בליקויי עקרות, ובכ־60 אחוזים ממקרי העקרות מצלי־חות הנשים ללדת. אחרי ה־בית היולדות תחנה לתכנון המש־פחה, וכל אשה יכולה לבוא ל־תחנה ולקבל טיפול למניעת הריון, גם בלי הפנייה של רופא. „זהו טיפול במרפאה. כן מקיים בית פתוח לכל הנשים", אומר ד"ר מלץ. המקיים בכפר־סבא ו־בנתניה ימי־ייעוץ קבועים לרופאים גינקולוגים באזור.

„הבורות בשטח המין שבה נת־קלים רופאי בית היולדות היא מדהימה", אומר ד"ר מלץ. „יש נשים, נשואות, שאינן יודעות מי־מינן ומשמאלן, שאינן מכירות את הגוף שלהן ואיך הוא מתפקד. אין חינוך מתאים ואין ספרות מתאימה. אז מה הפלא? האם אנחנו צריכים לחכות שהפגתורים יבואו וידרשו חינוך מיני ותכנון המשפחה". ד"ר מלץ מוכן שהוא מוכן להופיע בפני כל פורום ש־יזמין אותו ולהרצות בנושא. „אך מאז שאני בכפר־סבא עוד לא הוזמנתי פעם אחת לשוחח עם תלמידי שמיניות. אני כבר לא מד־בר על צעירים יותר."

ד"ר מלץ, המשמש יושב־ראש המועצה הרפואית העליונה של קופת־חולים, מתנגד לחוק ה־הפלות הישראלי כפי שהוא היום, ואף עושה, בגופים שהוא חבר בהם, לביטולו. עם נשים הרות הבאות אליו ומבקשות לעשות הפלה מלאכותית הוא מחמיר מאד, אך כאשר מצבה הפיזי, הנפשי או המשפחתי של האשה מחייב הפלה, מעדיף ד"ר מלץ שהדבר יתבצע בתנאים הטובים ביותר, על ידי צוות רופאים מומחים, כדי להקטין את הסיכון למינימום.

ד"ר מלץ גם תומך, ואינו חושש לומר זאת, בעיקור נשים שילדו עשרה ילדים ויותר ואין באפש־רותן לקיים את משפחתן קיום נאות; נשים שהריון נוסף מסכן את חייהן או את בריאותן; נשים שבעליהן דבילים או אינם אחראים למעשיהם ונשים שהן עצמן דביליות.

בבית היולדות נעשים ניתוחים כאלה, של סגירת־החצוצרות. אחרי הניתוח נשארת האשה אשה לכל דבר, רק אינה מסוגלת עוד ללדת.

בשנים האחרונות מתרכז ד"ר מלץ במחקרים על סרטן הרחם. הוא מקווה, בעוד מספר שנים — כאשר בית היולדות יהיה למחלקת נשים באגף החדש של בית־חולים „מאיר" — להפוך את המקום ל־מרכז אונקולוגי לנשים שבו יתנו לחולות את כל צורות הטיפול ה־מיטבות ביותר וכן יעניקו לחולות־הסרטן, חיים סבירים ומעור־רים־טובים, עד הסוף.

הסחרחורת (וֶרטיגו)

מאת ד"ר עמוס קורצ'ין

הסחרחורת (vertigo) היא אחת התלונות השכיחות ברפואה הכל־לית. חולים המוסרים על סחרחורת מתכוונים לעתים להפרעה בהגדר־תה הקלאסית, של תחושת „סיבוב". במקרים רבים מתברר, כי למעשה מדובר על הרגשת חו־סר־יציבות או אף על משטוש ולי־קויים בראיה („סחרחורת", דהיינו, „שחור לפני העיניים", או כי הם צומחים להתעלף). מן הנסיון מס־תבר, כי ברבית המקרים בהם מגיעים לבסוף לאבחנה, התלונה היתה של תחושת סיבוב. ברוב ה־מקרים בהם מוסר החולה על חוסר־יציבות, ללא תחושת סיבוב, אין מגיעים לאבחנה אורגאנית, אם כי יתכן ובסיס אורגאני להפרעה קיים, ובבדיקות מעמיקות אפשר יהיה לגלותו.

במאמר זה נסקור את ההפרעות הקליניות השכיחות כסיבה לסח־רורת, כשהכוונה להגדרה הקלא־סית הנ"ל.

סימפטומים: הסחרחורת יכולה להיות תחושה כי החולה עצמו, או ראשו, מסתובבים, או שהעולם כולו מסתובב סביבו. יש המכנים הפרעות אלה כסחרחורת „סובייקטיבית" ו„אובייקטיבית" ב־התאמה, אך שמות אלה אינם מוצ־לחים ולא נשתמש בהם. סחרחורת קשה כמעט תמיד מלווה בבחילה, הקאה, דפיקות־לב, הזיעה, ירי־דת לחץ־דם ו/או כיווץ־ראש. קיום הפרעות אלה אינו מחייב איפוא הסבר נוסף. סחרחורת יכו־לה ללוות מחלות רבות, כגון: דל־קת המוח או הטצבה. אך אנו נג־ביל את הדיון למקרים בהם היא התלונה העיקרית. הפרעות שו־נות במנגנון שיווי־המשקל עלו־לות לגרום לסחרחורת. מנגנון זה כולל את האוזן הפנימית, העצב השמיני, גזע המוח והצרבלום. תחושות נוספות כגון מאברי חוש בגפיים, בגו, והעיניים, משתתפות בויסות שיווי המשקל, אך הפר־עות בהן אינן גורמות לתחושת „סיבוב" ולא בדרך כלל.

דלקת כרונית של האוזן התיכו־נה יכולה לגרום לגירוי לבירינטי ולתחושת סחרחורת קבועה או אפי־זודית. מחלת מניר מאופיינית ע"י התקפים חוזרים של זמזום והר־גשת מלאות או לחץ באוזן, סחר־חורת והקאה. לאחר שנים אחדות יכולה להופיע במחלה זו ירידת השמיעה באוזן החולה. הליקוי ב־שמיעה הנו בתחילה פלוקטו־אטיבי, והוא פוגע בעיקר בקליטת דיבור. האודיומטריה היא יחסית תקינה. תלונה אפיינית נוספת היא אי־סבילות לרעש.

דוגמה: גבר בן 63 הופנה ל־בדיקה נאורולוגית, בגלל התקפי סחרחורת. לדבריו, הופיע לראשו־נה בגיל 60 זמזום חזק באוזן ה־שמאלית, למשך דקות אחדות. ב־אותה עת הוקשה לשמוע, אך מש־חלף ההתקף, חזרה השמיעה ל־תיקנה. מצבים אלה חזרו באופן בלתי־סדיר מדי מספר ימים, שבו־עות או חודשים. לעתים היה זמזום חלש ולעתים חזק מאוד. בהדרגה שם לב, כי הוא מתקשה להבין את המדובר אליו, ובערך באותו זמן הופיעה, מיד אחרי חלוף הזמזום, סחרחורת קשה ובחילה, שנמשכו דקות אחדות. הירידה בשמיעה הת־קדמה, ובגיל 62 אינו שומע כמעט כליל באוזנו החולה. באותו זמן נעלמו התקפי הזמזום ונשארה ה־סחרחורת בלבד.

vestibular neuronitis היא הפרעה קשה, המופיעה לעתים ב־צורה מגפתית. היא פוגעת בבני כל הגילים ומתבטאת בסחרחורת וה־קאה, ולעולם לא בהפרעות שמי־עה. בעת התקפים מצבאים תמיד רעד (ניסטאגמוס) שכיוונו מן ה־אוזן החולה. סיבת ההפרעה אינה ידועה, אך יש הסוברים, שמקורה בדלקת וירואלית.

דוגמה: גבר בן 34 התלונן על התקפים של סחרחורת, אשר במשך מספר שניות עד 10 דקות חש תחושת „סיבובי" שמאלה. הסימפטומים נג־רמו לעתים ע"י שינוי תנוחה וב־מקרים אחרים הופיעו ללא פרובו־קציה. בשתי הזדמנויות לווה בה־קאה. התקפים כאלה חזרו במשך שבועיים ונעלמו כשבוע לפני שבא לבדיקה במרפאה. בבדיקה נמצא ניסטאגמוס קל ימינה ותגובה מופ־חתת מאוד של המבוך השמאלי. ב־משך השנה הבאה חזרו התקפים חלשים ונדירים של הרגשת „סי־בובי" בתוך הראש, ותגובת המבוך השתפרה לאיטה, אם כי לא חזרה לתיקנה.

נזקים טוקסיים למנגנון הווסטיבולארי יכולים להיגרם ע"י תרופות כגון סטרפטומיצין וגנט־אמיצין, ביחוד לחולים עם אי־ספיקה כלייתית, אצלם תיתכנה רמות גבוהות מאוד של התרופות. במצבים אלה כמעט ואין שיפור וכל הטיפולים מאכזבים.

דוגמה: חולה בת 73 אושפזה במחלקה האורולוגית לטיפול בפיילונפרי־טיס קשה. היות והיתה רגישה ל־פניצילין קיבלה, על סמך רגישות החיידק שבודד, גנטאמיצין, בכ־מות של 60 מ"ג פעמיים ביום ל־משך שבוע. עם שיפור המצב ה־אורולוגי, הופיע איבוד השמיעה וסחרחורת קשה בשינוי תנוחה. ב־בדיקה אודיומטרית — שמיעה ירודה כמעט לחלוטין בכל הטונים בשתי האוזניים והעדר תגובות מבו־כים אף להזרקת מי־קרח. הבדיקה הנאורולוגית היתה תקינה.

תרופות: אנטי־קונוול־סאנטים גורמים לסחרחורת ו־חוסר יציבות, החולפת עם הפסקת הטיפול, או הורדת מנת התרופה. סחרחורת אטאקסיה וניסטאגמוס הנמצאים בחולים עם מינון־יתר של אנטי־קונולסאנטים, נרפאים גם בחולים עם אלכוהוליזם כרוני. הפסקת שתיית הכוהל ותוספת תיא־מין יכולים במקרים רבים להביא לשיפור רב ואף מלא.

טיפול תרופתי ביתר לחץ דם גורם לעתים קרובות לירידת לחץ הדם בעמידה עם הופעת הר־גשת חוסר־יציבות אך ללא תחו־שת סיבוב. גורמים אחרים לי־רידת לחץ־הדם בעמידה הם ניאו־רופאתיה היקפית (בעיקר על רקע סוכרת) ומיקסאודמה.

גידולים יכולים ללחוץ על העצב השמיני בכל נקודה במה־לכו. הגידול השכיח ביותר הוא ניאורינומה של העצב השמיני, האח־רים הם כולסטיאטומה ומנינג־יומה. מבין החולים הסובלים מ־סחרחורת בלבד, רק במיעוט קטן באחד ייבצא גידול, ומאידך, סחר־חורת נדירה כביטוי לגידול הלוחץ על העצב השמיני. המהלך האפייני לניאורינומה הוא ירידה בשמיעה, ל־עתים בליווי טיניטוס ופגיעה קשה בתפקוד המבוך בצד הפגוע, אך ללא התקפי סחרחורת. הסיבה ל־היעדר סחרחורת היא, שהעצב ה־שמיני נפגע לאט מאוד ויש אפ־שרות לקומפנסאציה.

פגיעות מרכזיות. כל הפ־רעה המופגעת בגזע המוח יכולה לגרום לסחרחורת.

טרשת נפוצה יכולה לתת תמונה זהה לזו של ניאורוני־טיס וסטיבולארי, כאשר המחלה פו־געת בגזע המוח. הפרעה כזו היא הסימן הראשון בכ־3% מחולי טר־שת נפוצה, ונעלמת באופן דומה במשך המהלך.

דוגמה:

אשה בת 26 הופנתה למרפאתנו, בגלל התקפים חוזרים של סחרחו־רת, הנמשכים עד דקה אחת. במשך ההתקפים נדמה לה, כי כל החדר נע, אך לא היתה תחושה ממשית של „סיבובי". תוך 3 שבועות על־תה תדירות ההתקפים עד שהם הו־פיעו מדי שעה. בזמן זה החלה החולה להרגיש בעת ההליכה כי היא נמשכת שמאלה ורגלה השמאלית התעייפה בקלות. כל ההפרעות נסוגו בשבוע הרביעי. כעבור חו־דש חזרו ההתקפים, ובבדיקה ניאו־רולוגית אז נמצאה גם הפרעה פיראמידלית קלה משמאל. בעברה אין מה לציין, פרט לשיתוק חולף של עצב־הפנים השמאלי חמש שנים לפני כן.

במצב זה ניתן רק לחשוד באבח־נה, אך התקף של כפל־ראיה ל־אחר שנה שנעלם כעבור שבועיים ועיוורון (חולף), שהופיע בעין אחת אישרו את החשד.

מיגרנה של גזע המוח מתבטאת בהתקפים חוזרים של סחרחורת, והאבחנה יכולה להיות קשה מאוד, ביחוד מאחר שאין עדיין אמצעים דיאגנוסטיים חד־משמעיים למיגרנה. הסחרחורת במקרים אלה נגרמת ע"י התכווצות כלי־הדם, המספקים את גזע המוח. לעתים אספקת הדם יורדת עד כדי כך, שהחולה מאבד את הכרתו. ה־הרחבה הקומפנסאטורית בשלב מאוחר יותר יכולה לגרום למחו־ש־ראש (בעיקר ערפיים) לאחר חלוף הסחרחורת, אך כאבי־ראש אינם קיימים בכל מקרה. אנמנזה משפחתית של מיגרנה תומכת באבחנה זו, והתגובה לתכשירים אנטימיגרנוטיים יכולה להעיד (הנה אבחנתית אם היא חיובית).

אפילפסיה: אצל חולים מעטים מאוד סחרחורת היא הבי־טוי של אפילפסיה, כשהמוקד נמ־צא באונה הרקתית. מספר החולים בהם תימצא הפרעה ספציפית כזו הוא כה קטן, עד שאין הצדקה ל־בצע בדיקה אלקטרואנצפאלוגרא־פית (EEG) בחולים עם סחרחורת. א. בנטל הפנה את תשומת־הלב שבחולים מסחרחורת יש ממצאים לעבודה, שבבמוצאית מהחולים ה־בלתי ספציפיים ב־EEG. בתוצאה זו יש ענין תיאורטי רב, אולם בינתיים היא חסרת אפליקאציה מעשית.

ירידה בהספקת הדם לגזע המוח היא אחת הסיבות השכיחות לסחרחורת. הירידה יכו־לה להיות תוצאה של לחץ־דם נמוך, אנמיה או הפרעת קצב הלב, אך שכיחות יותר סיבות ואס־קולאריות. אי־ספיקה של העורקים הווארטבראליים או הבזילאריים יכולה לתת סחרחורת כסימן יחיד. הפרעה דומה יכולה להיגרם גם כשחלה סתימה בהספקת הדם ל־מבוך (לאבירינט). גם בהפרעות בהספקת הדם להמיספרות יכול החולה להתלונן על סחרחורת, אם כי בדרך כלל יתברר, שהכוונה לאי־יציבות ללא תחושת „סיבובי".

בחולים רבים הסובלים מסחר־חורת אפשר למצוא שינויים ניוו־ניים בעמוד־השדרה הצוארי. קרוב לוודאי, שברובם של אלה הסיבה לסחרחורת היא בלחץ על העורקים הווארטבראליים, ובאופן משני, הפרעה בזרימת הדם לגזע המוח.

גורמים נפשיים: הרגשה או תלונה של „חוסר יציבות" הנה בעלת משמעות כפולה, גופנית ו־נפשית. אצל לא מעט חולים וב־עיקר חולות, המופיעים בחדרי־המיון עם תלונה מעין זו מתברר, כי הרקע הוא מצב של חרדה. לפע־מים הרגשת חוסר־יציבות היא תו־צאה של היפרוונטילאציה, ול־עתים רחוקות מדובר בתגובה קונ־ברסיבית ממש. לפי נסיוני, נדיר חולה אשר מוסר על סחרחורת ממשית מסיבות נפשיות. מאידך, ה־סחרחורת היא מאורע מפחיד, וחו־לים רבים סובלים מחרדה משנית, ביחוד אם מדובר במאורע ראשון של סחרחורת.

באנאמנזה יש חשיבות מיוחדת לקיום מאורעות קודמים: בירור מדויק של הסימפטום, נוכ־חות בחילה, זמזום באוזן או ירי־דה בשמיעה. האם הסחרחורת נג־רמת או מוגברת ע"י תנוחה מסו־יימת או שינוי מצב הצוואר וה־ראש?

בבדיקה יש חשיבות ראשונית לחיפוש ניסטאגמוס. אם מקור ה־מחלה באוזן או בעצב, הניסטאג־מוס יהיה אפקי בלבד, כשכיוונו המהיר תלוי באוזן החולה. ניס־טאגמוס אנכי או רוטאטורי מופיע בפגיעות בגזע המוח, אך ניסטאג־מוס אפקי יכול כמובן להופיע גם בפגיעות מרכזיות. בדיקה זו חייבת להיערך בהקדם האפשרי, כי הניס־טאגמוס עלול להיעלם תוך זמן קצר.

בדיקת התחושה בפנים, כולל ב־קרנית ורפלקס הקרנית, חשובים, בהיותם מהראשונים שייפגעו ע"י גידול בזווית הפונטוצרבלארית.

בדיקת אוזניים חשובה על־מנת להוציא מחשבון דלקת־אוזן כרו־נית, ובדיקת שמיעה חשובה גם בחולים שאינם מוסרים על ליקויי שמיעה, כי היא יכולה להעיד על ליקוי אסימפטומטי בתיפקוד האוזן ובעצב־השמיעה. בדומה לכך בדי־קת מבוכים ע"י הזרקת מים חמים וקרים לאוזן, נותן אינפורמציה על תיפקוד החלק הווסטיבולארי.

בנוסף לבדיקות ספציפיות אלו יש צורך כמובן בבדיקה קלינית מקיפה.

הסחרחורת היא תלונה שכיחה בה מתכוון החולה להביע תחושה של חוסר־יציבות בדרגות שונות. במאמר זה הגבלנו את הדיון לקבו־צה מוגדרת בה החולה מתכוון לתחושת „סיבובי" (vertigo) ודנו בהפרעות השונות היכולות להביא להפרעה זו.

התחושה הפחות ספציפית של חוסר־יציבות מובנת הרבה פחות, והגורמים לה יכולים להיות רבים עוד יותר מאלה שהוזכרו במאמר זה. אם כי בבדיקה הקלינית הר־גילה קשה להגיע לאבחנה במקרים אלה, הרי מחקר קליני מעמיק יותר יביא לפתרון הבעיה ברוב המקרים.

נדונו הסיבות העיקריות הי־כולות להביא לתחושת סחרחורת (vertigo). סיבות אלו יכולות להיות פגיעות באוזן התיכונה וה־עצב השמיני מסוג דלקתי, איסכאמי, טוקסי או ניווני, ולעתים דחי־קות ע"י לחץ של גידול, ופגיעות מרכזיות על רקע ואסקולארי, או כביטוי של טרשת נפוצה או נזקים אחרים.

נשקלו הבדיקות אותן יש לבצע בבירור החולה הסובל מסחרחורת.

ההבחנה בין התלונה של סחרחו־רת (vertigo) לבין תלונת חוסר יציבות, ללא הרגשת „סיבובי", הנה חשובה. בעוד שבמרבית ה־חולים מהקבוצה הראשונה אפשר להגיע לאבחנה, הרי החולים מה־קבוצה השניה ייבדקו שוב ושוב כשהתועלת מועטה.

(מתוך „רופא המשפחה")

„גאז הצחוק" חוזר למרפאת־השיניים

...מי מאתנו לא חש פעם ולוא שמץ מרגשות הפחד והרתיעה ...ני מקודש של רופא השיניים. ...שים רבים כה חוששים להת־...ב בכורסתו, עד כי הם מעדי־...ם לסבול כאבי שיניים עזים ...דחות את הטיפול ככל האפשר. ...רופאים משתמשים אמנם בזרי־...ת להרדמה מקומית של אזור ...ן המטופלת, אך אין זריקות ...ה יעילות בכל מקרה, ויש ה־...שים מן הזריקה לא פחות מ־...ור מן הטיפול עצמו.

...שיטה שונה של הרדמה נעשתה ...האחרונה מקובלת במרפאות רופאי ...שיניים בארצות רבות. היא מב־...יחה טיפול ללא כאבים. זאת ש־...ת לסילוק רגשי הפחד של ה־...ציינט ומשרה עליו עליצות. ל־...בה הפלא, אין זו שיטה חדשה כלל. עקירת שן ללא כאבים ב־עזרת שיטת הרדמה זו בוצעה ב־פעם הראשונה בשנת 1845! שני רופאי שיניים אמריקאים — הורס ולס וויליאם מורטון — עקרו את השן לאחר שהרדימו את החולה בעזרת הגאז תחמוצת־חנקתית. גאז זה ידוע בשם „גאז הצחוק" מ־שום שכאשר שואפים אותו אל הריאות בריכוז נמוך, הוא גורם לעירפול ההכרה ולרוח של עלי־צות. באותם ימים נערכו הצגות ראווה בהן הוזמנו הצופים לשאוף את הגאז אל קירבם, ולחוש ב־הרגשה הדומה לשיכרות.

במשך שנים היה „גאז הצחוק" אחד משלושת הגאזים המרדימים היחידים שהיו בשימוש; השניים האחרים הם אתר וכלורופורם. אף היה לו יתרון מסויים על אמ־צעי ההרדמה האחרים, משום ש־נתגלה, כי הכלורופורם מזיק ל־כבד, ואילו השימוש באתר כרוך בסכנה, בשל דליקותו הגבוהה הוא גרם לעתים קרובות להתפר־צויות בחדרי־הניתוח. בתחמוצת־חנקתית מעורבת בחמצן נעשה ב־משך שנים שימוש רב בניתוחים ובטיפולי שיניים.

פיתוח אמצעי הרדמה חדישים אחרים הוריד את „גאז הצחוק" מגדולתו. השימוש בו צומצם. רוב רופאי השיניים נטשו אותו כליל ועברו להרדמה מקומית בעזרת זריקות.

היום שוב זוכה „גאז הצחוק" לפופולריות מחודשת. רופאי ה־שיניים „גילו אותו מחדש" ו־רבים מהם מעדיפים אותו על אמ־צעי הרדמה אחרים.

השיטה המקובלת היום היא ל־השתמש בגאז לשם עירפול חלקי של ההכרה ושיכוך הכאב (אנאל־גסיה) ולא לשם הרדמה מלאה (אנאסתסיה). לשם כך נותנים ל־פציינט לשאוף אל קרבו את „גאז הצחוק" בריכוז נמוך שאינו גורם להרדמה מלאה, אלא לעירפול ה־חושים ולהעלאת סף הכאב. לצו־רך הרדמה מלאה משתמשים ב־תערובת של 50 אחוז „גאז צחוק" ו־50 אחוז חמצן. בעוד שבשיטה המקובלת היום, ריכוז „גאז ה־צחוק" הוא רק 15 אחוז. כך נש־אר הפציינט בהכרה. הוא מסוגל לשתף פעולה עם הרופא, לפתוח את הפה לפי הוראותיו, להפנות את פניו לצד הדרוש ולשטוף ב־עצמו את הפה כשהדבר נחוץ.

פציינטים שעברו עקירת שן או סתימה לאחר ששאפו את הגאז אל קירבם, מספרים על רפיון אי־ברים נעים ועל תחושה של משי־שוש ועירפול. הם לא חשו בכא־בים למרות שהיו בהכרה ושמעו את הוראות הרופא. יתירה מזאת — הגאז השרה עליהם הרגשה של עליצות וגירש כליל את רג־שות הפחד והחרדה. אחרים יוד־עים לספר על חזיונות וחלומות מופלאים שפקדו אותם כשהיו תחת השפעת הגאז, בדומה למתרחש ב־עת „מסע" תחת השפעת סמים.

רבים מרופאי השיניים בארה"ב כבר משתמשים בשיטה זו, והיא זוכה לפופולריות גוברת גם באר־צות אחרות. יתכן שלא ירחק היום והביקור אצל כל רופא שיניים יהפוך ממסע יסורים להוויה נעי־מה.

מירשמי קיץ

מאת תיאו מאינץ

...לתי־חצילים
...יסק עגבניות

...חצילים, רסק עגבניות מקופסה, ...ם מרוסק או אבקת שום, קור־...ת (תימיאן, זעתר), אבקת מלח ...ירי.

...חותכים את החצילים לפלחים ...עובי של מחצית הסנטימטר, בלא ...קלפם. עורכים את הפלחים בתב־...ת אפייה משומנת בשמן. מור־...ם אותם במעט שמן בעזרת מב־...

...את האופים בתנור חם או בגריל ...ד שהם מתרככים ומשחימים. מר־...לים את רסק העגבניות במעט ...ים ומוסיפים את השום והתבלי־...ם. עורכים את החצילים בשיכ־...ה בכלי שטוח, שמים עליהם את ...רסק ועל זה שוב חצילים ורסק ...סירוגין. השיכבה העליונה צרי־...ה להיות רסק עגבניות.

...מאכל זה מגישים קר אחרי 24 ...שעות, או כשהוא חם בו ביום. ...מקרה האחרון מוסיפים את פלחי ...חצילים בתוך רסק העגבניות.

...סלט פילפל

...פילפל ירוק ו/או אדום חתוכים לרצועות דקות; רוטב סלט משמן, מיץ לימון או חומץ; מלח; סוכר; שמן; שום או בצל קצוץ.

צורות הכנה:

● מערבבים חומץ במים לפי הטעם. מוסיפים את הפילפל ה־חתוך ומבשלים יחד באש קטנה עד שמתחיל הפילפל להתרכך. מקררים. מוסיפים את יתר החומ־רים.

● צולים את הפילפל החתוך במעט שמן תוך בחישה במחבת או בסיר, עד שמתחיל הפילפל להתרכך. מקררים. מוסיפים את יתר החומרים.

● מערבבים את הפילפל ה־חתוך ביתר החומרים ומשהים כמה שעות במקרר לפני ההגשה.

לסלטים אלה אפשר להוסיף לפ־ני ההגשה מיונית ושמיר — ו/או פטרוסיליה — קצוצים.

פילפל בתחמיץ

מרכיבים את הפילפל כלהלן: לוקחים פילפלים ירוקים ו/או אדומים — שלמים או חתוכים ל־אורכם לחצי או לרבע — מורחים במעט שמן וצולים אותם בגריל או בתנור חם. אחרי הצלייה אפ־שר להסיר את קליפת הפילפל, אך אין זה הכרח.

את הפילפל הצלוי מכסים ב־תחמיץ העשוי חומץ מים, מלח, סוכר לפי הטעם. כתבלין רצוי להוסיף כמה שיני שום שלמים מקולפים. אין צורך להרתיח את התחמיץ.

התחמיץ עשוי להישמר במקרר זמן ממושך, בתנאי שהתמיסה תכסה את הירק.

פילפל בירק מבושל

● אפשר לצלות חצאי פילפל בגריל או בתנור ולהגישם כך. אפשר גם לערוך כמה שכבות פילפל צלוי בכלי חסין אש, לכסות בפרוסות גבינה צהובה ולהקרים את המאכל בגריל.

פילפל צלוי —, יפה כתוספת לסלט מעורב במקום פילפל חי.

● רצועות דקות של פילפל אדום ו/או ירוק, שום קצוץ, מעט שמן.

את השמן מחממים בסיר. מו־סיפים את השום הקצוץ ומטגנים תוך בחישה עד שיצהיב השום. מו־סיפים את הפילפל החתוך ומאדים בסיר מכוסה עד שמתרכך הפיל־פל. במקרה הצורך מוסיפים מעט מים.

כל מאכלי הפילפל האדום ו־הירוק טעימים מאד גם ללא מלח. הם גם יפים מאוד לחולי סוכרת ולמצוננים בדיאטת רזון. ב־מקרה זה יש להשתמש בכלי טפ־לון לבישול, להפחית את כמות השמן הדרוש לצלייה ולהשתמש בתחליפי סוכר.

סלט חצילים בפילפל

פילפל אדום נקי ומתוק, פרו־סות בצל קצוץ, מעט פילפל חריף, חצילים שלמים, שמן לטיגון, פיל־פל שחור, כמון, כוסברה.

● צולים את החצילים על האש וקולפים כמו לסלט חצילים. מטג־נים את הבצל בסיר במעט שמן עד שיצהיב. מוסיפים את הפיל־פלים ומאדים יחד עד שמתרכך הפילפל. מקררים. טוחנים במטחנת בשר את החצילים יחד עם הפיל־פל והשום. מתבלים ומגישים קר.

מתוך „איתנים"

דוקטור, רק אל תגיד לי שהוא מבריא, יש לי לב חלש

هكذا من الاصل

דבר כלכלה

דרושה האטה בפעילות המשקית

מאת מיכאל שמר

נתוני המאזן המסחרי בששת חודשי השנה הראשונים הם מן הביטויים המובהקים והמסוכנים של התהליך האינפלציוני. אך שלא כעליית מחירים אין הם מהווים נושא לדאגה או לתשומת־לב ציבורית. במחצית הראשונה של השנה עלה היבוא ב־43 אחוזים ובשל הכיסוי הנמוך יותר של העלייה ביצוא — 30 אחוזים בלבד — גדל הגרעון המסחרי באותה תקופה ב־62 אחוזים (!) והסתכם ב־658 מיליון דולר.

יתכן כמובן שבחלק מהמגמות שהתבלטו בחודשים הראשונים יחולו שינויים. הנה, למשל, נתוני היצוא בשבעת החודשים הראשונים של השנה מעודדים יותר מאשר בששת החודשים הראשונים. בעוד שבינואר–יוני עלה היצוא התעשייתי הכולל ב־30 אחוזים ואילו היצוא התעשייתי, ללא יהלומים עלה ב־13 אחוזים בלבד, הרי שבחודשים ינואר–יולי עלה היצוא התעשייתי הכולל ב־34 אחוזים ואילו היצוא התעשייתי, ללא יהלומים, עלה ב־17 אחוזים.

אין ספק שגם אם מנכים את עליות המחירים בשוקי היצוא המצב בתחום זה טוב בהרבה מאשר ביבוא. בחודשים אלה הוכח גם שבטווח הקצר לפחות ניתן להמריץ ביצוא גם בניגוד למגמות הרגילות במשק, וזאת בזכות תמריצי יצוא ומדיניות עידוד כללית לתעשייה. ביבוא, לעומת זאת, לא ניתן לפעול בניגוד למגמות הכלליות, וצריך להיות ברור, שכל עוד שוררות במשק נטיות אינפלציוניות כה מוגברות ימשיך היבוא לגדול בממדי־שיא.

אם תרצה הממשלה לנקוט בחודשים הקרובים במדיניות שתבטיח שיפור בנתוני המאזן המסחרי ותמנע הידלדלות ביתרות מטבע חוץ או עלייה בחוב החיצוני — לא ניתן יהיה להסתפק בתמריצי יצוא נוספים. אלא יהיה צורך בהגברת מגמות הריסון ובהאטה מה בקצב הפעילות המשקית.

בינואר–יולי הגיעה הבנייה לממדי־שיא

מאת סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

נתונים שנמסרו על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מלמדים, שעל אף ההחלטה על הריית התחלות בנייה של 18 אלף דירות בבנייה פרטית עלה התחום לפני כמספר חדשים היתה בחודשים ינואר עד יוני בניית שיא בתולדות הבניה.

שטח כל המבנים שבנייתם הוחלה הגיע במחצית הראשונה של השנה ל־4.1 מיליון מ"ר והיה גדול בפעם בכל אחת ממחציות שנת 1972.

סך כל שטח התחלות הבנייה למגורים, שהגיע בתקופה זו ל־3.17 מיליון מ"ר, היה גדול [illegible] כה לא שנרשמה בשתי המחציות של שנת 1972. ההתחלות למגורים בבניה הפרטית וגם בבנייה הציבורית היו בתקופה זו ברמה דומה למחצית המקבילה אשתקד. לעומת זאת נרשם גידול בהתחלות בנייה למגורים בתקופה זו בהשוואה למחצית השנייה של 1972 — בגודל של 14 אחוז בבנייה הציבורית וירידה של 5 אחוזים בבנייה הפרטית.

בחודשים ינואר עד יוני 1973 החל בבנייה 33,200 דירות (עם 110 אלף חדרים). מתוך דירות אלה נבנו כ־19,700 דירות עם 69 אלף חדרים במסגרת הבנייה הפרטית ו־13,500 דירות עם 41 אלף חדרים במסגרת הבנייה הציבורית.

שטח התחלות הבנייה שלא למגורים הגיע במחצית הראשונה של 1973 ל־945 אלפי מ"ר והיה גדול ב־3 אחוזים מאשר במחצית השנייה של 1972 וב־13 אחוז מאשר במחצית המקבילה אשתקד.

שטח כל המבנים שבנייתם נגמרה הגיע ל־3.2 מיליון מ"ר והיה גדול ב־6 אחוזים מאשר במחצית השנייה של 1972 וב־12 אחוז מאשר במחצית המקבילה אשתקד.

שטח גמר הבניה למגורים הגיע במחצית הראשונה של 1973 ל־2.58 מיליון מ"ר — עלייה של 8 אחוזים בהשוואה למחצית השנייה של 1972, ושל 13 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול לעומת המחצית השנייה של 1972 — כמבטא בשטח גמר הבנייה הציבורית (עליה של 15 אחוז) ואילו הגידול כהל לתקופה זו לעומת המחצית המקבילה אשתקד, מבטא את הגידול שחל בגמר הבנייה הפרטית (עליה של 20 אחוז).

במחצית הראשונה של 1973 הסתיימה בנייתן של 26,900 דירות עם 88 אלף חדרים, בניינן של 15,700 דירות עם 54 אלף חדרים במסגרת הבנייה הפרטית ובנייתן של 11,300 דירות עם 34 אלף חדרים [illegible] במסגרת הבנייה הציבורית.

בסוף יוני 1973 נמצא בשלבי הבנייה השונים שטח כולל של 12.3 מיליון מ"ר לעומת 11.4 מיליון בסוף דצמבר 1972 ו־10.4 מיליון מ"ר בסוף יוני 1972.

בסוף יוני 1973 נמצאו בשלבי הבנייה השונים כ־94 אלף דירות לעומת 88 אלף דירות בסוף דצמבר 1972 ו־79 אלף דירות בסוף יוני 1972. מדירות אלו 56 אלף דירות נבנות במסגרת הבנייה הפרטית ו־38 אלף דירות נבנות במסגרת הבנייה הציבורית.

המועצה המקומית קרית מוצקין

מכרז פומבי מס' 1/ב

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שרות עובדים) תשכ"ב — 1962, מכריזה בזה המועצה המקומית קרית מוצקין על משרה פנויה של פסיכולוג חינוכי.
דרגת המשרה — ב' במ"ש.
שיעור המשרה — משרה מלאה.
תאור התפקידים — הקמת וניהול שרות פסיכולוגי למוסדות החינוך בקריה.
דרישות התפקיד — בעל תואר שני (M. A.) בפסיכולוגיה ובעל נסיון בעבודה כפסיכולוג של בתי ספר, ידיעה טובה של השפה העברית.
בקשות למכרז יש להגיש להנהלת המועצה עד יום 31.8.73. טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה או במשרדי [illegible] של משרד הפנים.

פ. גושן, ראש המועצה

מסו"ת: החודש לא יעלו המחירים

מאת סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

בעקבות עליות מדד המחירים לצרכן בחודש יולי ב־1.7 אחוזים, מעריכים ראשי משרד המסחר והתעשייה, כי בחודש אוגוסט לא תהיה עליה במחירים, ורק יתכנו תנודות קלות בכיוון של עלייה או ירידה במדד. הערכה זו של ראשי משרד המסחר והתעשייה, מבוססת על ניתוח המרכיבים במדד המחירים לצרכן שעלה בחודש יולי ולמשרד המסחר והתעשייה מעריכים, שלא יהיו השפעות של התייקרויות בחודש אוגוסט.

דובר משרד המסחר והתעשייה, גד כאן, הסביר כי אם מתייחסים לעליה של 1.7 אחוזים ביולי, כאל עליה של 100 אחוזים, הרי ש־[illegible] אחוזים בעליה זו מובעים בעליית המדד בסעיף הדירה. בסעיף זה עלה בחודש יולי ב־4.4 אחוזים. עליה גבוהה זו נבעה בין השאר מכיוון שבמדד חודש יולי נכללו התוצאות של סקר נוסף על מחירי דירות ודמי שכירות, פעולה שלא תתבצע בחודש אוגוסט בגלל שהסקר אינו מתקיים בחודש זה. לכן מעריכים במשרד המסחר והתעשייה כי התעשייה על מדד הדיור לא תביא לעליה כללית במדד באוגוסט.

הסעיף השני החשוב, שהביא לעליה במדד ביולי היה במחירי הפירות והירקות. בשנה שעברה ירד מדד מחירי הפירות והירקות ב־2.2 אחוזים לעומת עליה של 3.7 אחוזים השנה. לדברי אנשי משרד המסחר והתעשייה הביאה העליה במדד מחירי הפירות והירקות לעליה של 14.8 אחוזים בעלייה הכוללת של 1.7 אחוזים במדד יולי. אולם על מצרכים אלו לא [illegible]. אולם על מצרכים אלה לא חלה הוראת "ייצוב" המחירים. ההערכה הרווחת היא, שבאוגוסט לא תחול עליה במחירים של פירות וירקות.

לדעת אנשי משרד המסחר והתעשייה אפשר להניח, כי 78.8 אחוזים מההתייקרויות שהביאו לעלית המדד ביולי ב־1.7 אחוזים לא יפעלו אישנא בחודש אוגוסט.

לאור נתונים אלה התעוררה ה[illegible] מצרכים שנכללו בצו על "ייצוב" המחירים לא התייקרו בחודש יולי, מעריכים גם בבטחון המשק, כי ל"ייצוב" המחירים היתה השפעה חיובית בחודש יולי. כך למשל מציינים, כי יתרת התנופה [illegible] בעוד [illegible] ירידה לא היתה ברובה בסבי־[illegible] כבד גרבה אפילו ירידה בסעיף מחירי ההלבשה וההנעלה של 0.5 אחוזים בחודש יולי. ירידה זו, לדברי בכהל בחלקה ה־[illegible] בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אבנון אסורי, נבעה מתחרויות כוזב סוף עונת הקיץ. במחירי מוצרי ההלבשה ירדו ב־0.5 אחוזים ואילו מחירי מוצרי הנעלה ירדו ב־0.9 אחוזים. דובר משרד המסחר והתעשייה גד כאן אמר, כי מבצעי מכירות סוף העונה החלו ב־26 לחודש יולי ועל כן השפעתם באותו חודש היתה שולית. בחודש אוגוסט, שבו מתבצעות מכירות סוף העונה על פני כל החודש, צפויה איפוא ירידה בשעורים יותר. עם זאת מלמדים נתוני הלשכה על עליה במחירי מוצרים אחרים הכלולים בצו ה"ייצוב". כך למשל עלו מחירי רהיט וציוד לבית ביולי ב־2 אחוזים, עליה זו משקפת בעיקר ההתייקרות במחירי רהיטים לשוניהם וכן עליות במחירי שירותי בית לבית, כלי בית ומגבות. במשרד המסחר והתעשייה טוענים, כי חלק מהמוצרים שהתייקרו קיבלו היתר ביודעת המשרד. בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה טוענים, כי עדיין אין די נתונים בכדי לקבוע אם "הייצוב" הצליח אם לאו, וכי עם פרסום מדד המחירים לחודש אוגוסט אפשר יהיה לדעת יותר.

הקיבוצים בעידן המחשב

מאת א. סדומי, סופר "דבר"

היוזמה הבין־קיבוצית להדרכה כלכלית הפעילה לאחרונה בבית הברכה־החקלאי [illegible] את המחשב [illegible] בירושלים. ד"ר יעקב גולדשמיט, כמנהל היחידה ובראש בניהול עסקים באוניברסיטה [illegible] זה של הפעלת המחשב בפיתוח תקופה היתה בעיבוד הנתונים האוטומטי לכיוון הקיבוצים. כ־150 קיבוצים כבר משתמשים כיום במערכות ממוחשבות שניבנו ביחידה, אשר הפעלתם עד כה בתחשבים שונים שבמוסדות ה"א, בעיקר באוניברסיטת בר־אילן. אולם, עם הגידול הרב בהספר תוכניות המחשב עלתה השאלה, האם לרכוש מחשב עצמאי, או לא?

מחלקת המחשב של היחידה קיימת כבר ארבע שנים. בניגוד לאחרים שרכשו תחילה מחשב ואח"כ חלמו לחפש בשבילו עבודה־תוכנית, כדי להצדיק החזקתו מבחינה כלכלית, הלכה היחידה בדרך אחרת: היא בנתה תחילה מערכות, הכשירה אנשים במקצועות לעבודת התוכנות, ובאשר מקצועות המחשב ועתה רק החברה אל מהמחשב־עצמו בירושלים; באמצעות המשוב הקשור אליו כל פונית והמביא את פעולת המחשב אל משרדי היחידה. המחשב כולל יחידת קלט — מכונת הקוראת 600 כרטיסים לדקה, יחידת פלט — מכונת הדפסה 350 שורות בדקה המן התגובה בין הכנסת הקלט וקבלת הפלט היא קצר ביותר, כך שישנה הרגשה כאילו נמצא המחשב בחדר סמוך. ראש מחלקת המחשב ביחידה, מאיר כהן, האיש שהיה את הזיות הפכיר את המחשבים. אמר, בשיחה עם כתב "דבר", כי הפרוייקט הראשון הגדול שבוצע ע"י מחלקתו היא מערכת הביוב הממוחשבת לניהול הכ־כלכלה: הנהלת חשבונות פיננסית, תקציב פעילויות, תמחיר ובקרה. מערכת זו פותחה יחד עם רעת כתחשבים בקיבוצים ד־מוכחים במשקי המגדל, הכלכלה, החשבונאות והמחשבים. תוך שנה אחת היא הוכלה כשלב הגירות והתכנון עד לשלב התיבונת והביצוע המעשי. בשנה הראשונה הוחל השימוש בה ב־60 קיבוצים. כיום היא כבר פועלת ב־130 ובאוקטובר הקרוב יצטרפו עוד 20 — 25 קיבוצים. מערכת זו נתאימה גם למוסדות הקיבוציים עם המכונים ולמפעלים התעשייתיים בתוכם. על הכנת מערכת זו קיבלה היחידה "פרס קפלן" לשנת 1972.

המחשב קיצר את התהליך

המחשב קולט את הוכנות ה־בשק לפי הפעילויות כלל, כל־כל פעילות התקציב של תקופה ותקופה לפי חודשי השנה. ה־מחשב מעבד את התוכנית לפי פרוטיה, לפי לוח־עבודה, כים וכו'. נתוני הביצוע בעוברים באופן שוטף ומערכת השוואה בין התוכנית לביצוע, כופעים דו"חות הודעיים על כל בקרה, הנותנים ה־ראה על הסטיות בין התיכנון וה־ביצוע. את הדו"חות מקבלים רכ־זי המשק הענפים, הדבר מאפשר להם לראות בבהירות את היקף הפעילויות ואת מצב הרווחיות ובהתאם לכך לקבל את ההחלטות המתאימות.

התהליך עיבוד הנתונים, באמצעות המחשב, נעשה עתה כדלהלן: הנתונים הגלמיים מועברים לכרטיסים כנוקבים, אלה מועברים ל־קוראת הכרטיסים של המסוף אשר "מזינה" את הנתונים דרך קו הטלפון — לתוך המחשב. כרטיס כיוחד מציין את סוג החישובים שיש לעשות. תוצאות החישובים וה־דו"חות, שהופקו כנהוגים, הנ־רים שוב באמצעות הטלפון למד־פסת של המסוף. קיימת גם אפ־שרות לשמור נתונים ותוכניות ל־צורך עיבוד נוסף בעתיד, על גבי סרטים מגנטיים או תקליטים, בהתאם להוראות הנשלחות מה־מסוף.

כאיר כהן מסביר, כי באמצעות המסוף לא פותח נושא חדש, אלא שזמן ההגובה כאן מכניסים את החומר ועד לקבלת התוצאות, ה־קצר. בתוצאה בכך ניתן שירות טוב יותר ובהיר יותר. אולם, המסוף גם יסייע בפיתוח תוכניות חדשות וניצול יעיל יותר של כוח־האדם המקצועי העובד על המחשב. כאשר כותבים תוכניות למחשב, יש לבדוק אותן ע"י "הר־צה" ואם מקבלים תגובה מהי־רה, אפשר לגמור אותן בזמן קצר יותר. השירות במסוף בהיר יותר. כאשר אילו היה בידי ה־יחידה מחשב עצמאי, בעזרתו אפשר להפעיל כל תוכנית ובכל שעה. יגבר קצב פיתוח ה־תוכניות במחלקת המחשב של ה־יחידה ובהכנתם יוכלו לבחון ב־מהירות רבה תוכניות ע"י הר־צות "חיות" במחשב. לכך חשי־בות מיוחדת, לנוכח הביקוש ה־רב למערכות מידע בהחוליות.

הגורם השני, לאחר מערכת ה־מידע הממוחשבת, הוא עיבוד ה־נתונים בשביל התעשייה הקיבוצית. המערכות לתעשייה הקיבוצית עוסקות בנושאים הבאים:

ניהול ופיקוח על המלאי, תיכנון הייצור, תמחיר, הדפסת חשבוניות ללקוחות, ניתוח מכירות, הכנת החשבונות, כעקב אחר ההזמנות ספקים וכו'. מערכות אלו עוזרות לניהול טוב יותר של המפעלים ע"י מתן אינפורמציה נרחבה ומהירה, המאפשרת קבלת החלטות בכמה מהיר ואפשר לזמן האירוע. כל החדש כקבלים דיווח על התגביר וניתוחו ה־כבירות, עזרה כמפעלים כבר נב־נה למערכת זו ועוד רבים פו־נים אל היחידה, המרחיבה עתה נושא זה והייבת גם לקלוט עוב־דים נוספים.

ולאחר התעשייה באים אירגוני הקניות האיזוריים, המנהלים באמ־צעות המחשב את כל הקניות כה־ספקים השונים, כולל חישובי אש־ראי של הספקים וריכוז הקניות לפי הנושאים השונים. ולכך יש לצרף את המפעלים האיזוריים, הרוצים אף הם שירות. היחידה בתכנית עכשיו להכנים לאיזוריים השונים כתהבים קטנים שיבצעו חלק מעיבוד הנתונים בשביל קי־בוצי הסביבה ואת הדברים הבכו־בכים יותר יעבירו בתקשורת אל המרכז. המחשבים הקטנים ישמ־שו, בעצם, אף הם כמסוף למח־שב הגדול בו משתמשת עכשיו ה־יחידה בעזרת המסוף שלה בת"א.

היחידה הבין־קיבוצית להדרכה כלכלית הוקמה בשנת 1961 ומאז התפתחה בהיררות והיא מעסי־קה עתה כ־75 עובדים, מהם 50 חברי משקים. באמצעות יחידה זו חל שינוי יסודי ומהפכני בדרכי הניהול בקיבוצים ושירותי התשו־ביוצאות והיחידה הפכה לחוליה ה־כרכזית בפיתוח הכלכלי של ה־משקים והמוסדות שהיא קשורה בהם.

יעקב ארנון

תכנון ותכנית

אין ספק שהדאגה הציבורית לבעיית הפער גברה מאוד ב־שנים האחרונות ובייחוד ב־73. יש לכך מספר סיבות. הסיבה העיקרית לדעתנו היא, שכ־תוצאה מהעלייה הכללית ברמת החיים, השכבות החלשות יותר הגיעו לצירוכה יותר לגבי מצ־בם. הדבר נראה אולי פר־דוקסלי שדווקא העלייה ה־כללית ברמת החיים בארץ היא שהחריפה את הרגשת לבעיית הפער בחברתנו. שכן אין ספק שבבסיס של ההכנסה ה־ריאלית מצב כיום לאין ערוך יותר מכפי שהיה לפני 20 שנה. כי שמכיר את המעברות, את מצב השיכון, את הילדים ה־יחפים ואת חוסר התעסוקה (האבטלה הגדולה פגעה בעיקר בהם) אינו יכול להכחיש שבמשך 20 השנה האחרונות חלה התקדמות עצומה גם אם הנתונים הסטטיסטיים של ה־פער הכללי אינם מראים שי־נוי בהותי ב־15 השנים האח־רונות. ובכל זאת, הרגשת ה־קיפוח והדריקות לשחרון הן כיום חזקות יותר מכפי שהיו בעבר.

תופעה זו איננה חדשה כלל. כמו שטורקס ידע שצריך כי־ניכום של רמה כלכלית כדי להביא את האנשים להכרה כי־כגיע להם יותר, כדי להתפס למהפכה וכמו שהיו צריכים לשחרר את הכושים באמריקה מעבדות, ולתת להם זכויות ראשוניות עד שקמו ה"פנתרים השחורים" (המקוריים) — כך צריך היה במדינת ישראל, ל־שפר את מצבם של העולים החדשים של שנות ה־50 כדי שבניהם ירגישו את הפער ה־חברתי הקיים, יותר חזק כ־הוריהם שחיו, כאמור, בתנ־אים הקשים יותר. אם נוסיף למצב יסודי זה את העובדה ש־1973 היא שנת בחירות, אין להתפלא על כך שבחודשים ה־אחרונים אנו מבורכים במס־פר דו"חות ותכניות העוסקים בבעיית הפער החברתי וה־מביאים הצעות לפתרון.

*

לבעיית הפער החברתי — צדדים רבים הקשורים זה ב־זה. קיים פער בתחום החינוך, בתחום הכלכלי, ובולט מאלה בתחום הדיור, ויש קשרי גומ־לין בין אלה לאלה. ברור ל־כולנו שלבעיה מסובכת זאת אין פתרונות קלים. לספר את רבה ההידוך של קבוצה מזה־זה יקח הרבה שנים, ובנראה אפילו כמספר דורות. לא ייפלא, אי־פא, שמבנים לשמור את כיבול הקטנים של השני ב־נקודה הבעיה של מצב ה־דיור. פה נראה שאפשר לתקן את המצב הקיים באמצעים כל־כליים בלבד, ושההליך שיעבור בין ההחלטה לפעול עד הג־שמה יהיה סביר. בערך 5 עד 8 שנים. כאן קיים גם קנה מידה פשוט יחסית והוא צפי־פות בדיור.

כך נולדה התכנית לפתור ב־4 שנים את בעיית הדיור של כל המתגוררים בצפיפות של 3 לחדר ויותר. לפי הנתו־נות תעלה הבנית זאת 4 מיליארד ל"י במחירים של 1972. 4 מיליארד ל"י אלה ישמשו בנייה חדשה של 40,000 דירות, תוספת ל־12,000 דירות קיימות, והלוואות ל־3,000 משפחות. בסה"כ 55,000 "פת־רונות" דיור. בעתונות, נמסר גם, שאחרי פרסום התכנית כתנהלים עכשיו מגעים בין משרד השכון לבין משרד האו־צר, כדי לפרט את התכנית, ולכלול אותה במסגרת הכללית של פעולות משרד השכון ל־שנים הבאות. כמו כל תכנית כזאת מעוררת גם תכנית זו אהדה רבה כיום שהיא מכוו־נת לפתרון בעייה חמורה ו־דחופה של המשק והחברה ה־ישראלית. כי באיזהו אינו הומך בפתרון לבעייה כואבת כמו צפיפות הדיור, ובמיוחד של ילדים במצוקה?

*

אין לי ספק, שהעובדה שעד עכשיו בעייה זו לא נפתרה איננה נובעת מחוסר לב של אלה שהחליטו על ייעוד ההשקעות במשק. בעיית הדיור קיימת עדיין בחברתנו, כפני שבצדק או לא בצדק, קברניטי המשק סברו עד עכשיו שקודם יש ל־פתור בעיות אחרות: לדאוג לפתוח התעשיה, החקלאות, ה־תיירות, לדאוג לדיור לעולים החדשים, ולזוגות צעירים. כ־תוצאה מסולם עדיפויות זה, ההתקדמות בתחום הדיור ל־שכבות החלשות, החיות עדיין במצוקה, הגיעה רק עד לאן שהגיעה, ובשל כך דורשים עתה 55,000 "פתרונות" דיור במשך 4 שנים ובכללם 40,000 דירות חדשות.

דווקא אלה הסבורים שבי־צוע תוכנית זו הוא צורך ה־שעה אינם יכולים להסתפק ב־קביעה בלבד, שהיא מוכה ד־רצויה. עליהם לקבוע באיזו מידה התכנית הכוללת למשק כבר כוללת פתרון, או פתרון חלקי של בעייה זו. וכמו כן יש צורך לקבוע — במידה ש־המדובר כך בפתרון חלקי — כיצד יש לכונת את תכנית ההשקעות הנוכחית במשק ב־כלל, ובהשקעות בדיור בפ־רט, כדי לבצע הלכה למעשה את התכנית הנדונה.

כדי להיווכח באיזו מידה ה־תכנית שהתפרסמה בחודש ה־אחרון, היא אמנם תכנית חד־שה, הדורשת שינוי בסולם העדיפויות הקיים במשק היש־ראלי, בדקתי את התכנית ה־כלכלית ל־1978/74 של הרשות לתיכנון כלכלי, שקבלה אי־שור עקרוני מוועדת השרים לעניני כלכלה. ניסיתי גם לבחון באיזו מידה, אם בכלל, כוללת תכנית זאת את הפתרו־נות שהוצעו ע"י שר האוצר. כסתבר שתכנית 1978/74 מד־ברת על בנייה למגורים ל־5 שנים, של 252,000 דירות חד־שות דרושות. שמתוכן יהיה צורך ב־86,000 דירות חדשות לעולים חדשים, למשקי בית חדשים 164,000 ולצרכים אח־רים 6,000 — סה"כ 256,500 דירות. לזה יש להוסיף כל שנה 5,500 דירות ל"החלפה". הכוונה לדירות ישנות שיש ל־הרוס בגלל גיל או מטעמים אחרים. מ־5,500 דירות אלה יש 3,500 דירות לשנה ל־פתרון (חלקי) — למשפחות מרובות ילדים. אם ניקח ב־חשבון ש־31,500 דירות יפונו (ע"י הגירת הדייר או פטירתו) ושיחול שיפור בלאי של 500 דירות ריקות אנו מגיעים לסה"כ 252,000 דירות שהזכר־נו לעיל, האמורות לפתור את הבעיות הדחופות של הדיור, כפי שהממשלה ראתה אותן לפני מספר חדשים. הסכום שהוקצב למטרות אלה, מגיע לכמעט 18 מיליארד ל"י ב־5 שנים (במחירי 1972).

האם אפשר היה לתאם את התכנית החדשה לתכנון הכ־לל של המשק הישראלי בלי ל־הביא ללחצים אינפלציוניים נוספים — על כך ברשימה הבאה בסדרה.

(רשימה ראשונה בסדרה)

משלמים מס־הכנסה ו"אוכלים" הון

מאת דן בבלי

בתקופות של אינפלציה נוצר בארץ מצב שבו המסים המוטלים לכאורה על רווחי גופים כלכליים המתחשבים על בסיס עלויות הס־כוריות כוללים, למעשה, גם חלק כם המתשלם על הון המפעלים. הסיבה לכך היא מבנה מערכת ה־כסים הישירים, הקובעת את ההכ־נסה החייבת במס על המבוססת כבעבר לעלות ההיסטורית של ה־הון. כתוצאה מהעליות המכסו־קות יותר לחברה להתפס בתקופת אינפלציה. יתרה מכן שיטה כזו פועלת כמאיץ עצמאי להגדלת מחי־רים בתקלאות, בתעשיה ובשירותי השירות.

כסים המשולמים על הון כ־מוסבר כאן, פוגעים הן בכחמר הרווחיות של החברה, והן בנזי־לותה וביכולתה לפעול באופן כד־קף כפעסק זה. כדי להתגבר על פגיעה זו שכיה, כי מפעל כלכלי כשלם כס "הכנסה" שלמעשה הוא כס על הון, ומשהוא נכנס לקשיי נזילות, הוא מקבל הביקה מה־ממשלה בצורת מימון זול יחסית. כיוצא הבודקק ספק כי היתה באפשרות להטיל מס כבד כל כך ה־מתייב לאחר מכן את הרכשות לכבסה את המפעל בטימון כאמור.

כלקיימת מערכת כסים כזו, נשאלת השאלה באיזו מידה תקפה אותה מדיניות ממשלתית המצה־הירה כי שיעורי המסים לא יגדלו, או אף יוקטנו, כשמעשית — קצב האינפלציה — גשמכה הגדלת שיעורי המס. האם לא היה זה נכון יותר, כי לפני הגוף המחוקק יוצגו ההשלכות של האינפלציה על שיעורי המס הגדול והאמיתי הצפוי בערכים נומינליים בהקשר הלאומי? נראה ש־אז יוכל הגוף המחוקק לשקול השפעות אלה וכשהוא מצויד ב־ידע הדרוש יוכל להקיקה התוקים הפיסקליים המגדירים את הבסיס להקציב הממשלה.

רווחיות ריאלית ונומינאלית

את היקף ההלכים על הרווחיות ועל שמירת ההון במערכת המיסוי הקיימת, ניתן להעריך בתוך ה־דוגמאות ההשוואתיות הבאות:

(1) בערכים נומינליים חייבת חברה להרוויח בעונות אינפלציה כי כמה כדי לשמור על רמת רווחיותה האמיתית.

בניה שלחברה כדירות התכנון לאורך השקעה בהיקף של 5% ל־שנה, מסך הוגה לקרנותיה, ללא חלוקת רווחים, כשיעור מס ה־חברות ומס ההכנסה מגיע למגי־צע של 50%. בתקופה של יציבות המטבע ללא אינפלציה מהותית, ניתן להשיג מטרה זו בכל עת כי־מה רווחים הנוגעים, לפני מס, יהיו בשיעור של 10% מההון של החברה. במקרה זה תשלם החברה מס בשיעור 50% מהרווחים, דהיי־נו 5% מההון, ואילו את יתרת הרווחים תקיע בהתאם לצרי־כות שהוזכרה לעיל.

כאידך, בתקופת אינפלציה, על מנת להגיע להישג דומה בערכים אמיתיים, צריכה הרווחיות הנו־מינלית במערכת המסוי הקיימת להיות גבוהה יותר באופן מהותי. אם לדוגמא קצב האינפלציה הו־נו של 8% בשנה, שיעור תנומך בהרבה משיעור האינפלציה הקיים בשנים האחרונות במשק הישראלי, הראה הטבלה כלהלן: —

	%
רווח נומינלי למלוי היעד	26.8
מס הכנסה לתשלום	13.4
רווח לאחר מס	13.4
התאמת ערך ההון כתוצאה מהאינפלציה	8.—
הסכון של 5% על ההון המושקע	5.4
	13.4

דהיינו, כדי להשיג תוך שמירה על ערך ההון חסכון אמיתי של 5% בתקופת אינפלציה שנתית של 8% לשנה בלבד, צריכה חברה להרוויח 26.8% בערכים נומי־נלים לפני מס. אחת רווח הנו־מינלי של 2.7 על הרווח הנדרש ב־תקופה של יציבות. צריך להבהיר, כי מתוך ה־13.4% כב. כשכונה אהויים, דהיינו כ־60% מכך הכס שמשולם הינו מס על רווח שבא לשמור על ערך ההון, ואילו רק היתרה מהווה כס על רווח אמי־תי. אילו פטור "רווח" זה מ־כס, היתה צריכה החברה כדי ל־השיג מטרתה, רווח נומינלי של 18.8% בלבד.

כהדוגמא הנ"ל מובן גם, כי בתקופת אינפלציה של 12%, שיע־ור הקרוב לשיעור עליית המחי־רים בארץ בשנים 1971 ו־1972, יידרש בתה רווחים נומינאלי של 35.2%.

כהאמור לעיל מסתבר כי ככל ששיעור האינפלציה יילך ויגדל, בלי שיחול שנוי במדיניות המסים הקיימת, ילך ויקשה הנטל המוטל על החברות למילוי המטרות ה־צפויות שנקבעה. כעצם, תך ה־חברות המסוגלות להגיע, כעיקר של אינפלציה בשיעור של 12% לשנה לרווח נומינלי של 35% על ההון, וזאת כדי להתמיד ולגדל בקצב אמיתי של 5% בלבד לשנה.

ברור גם שהחברה כזו הצבור גם

(המשך בעמוד 13)

היועץ המשפטי תובע החלפת סעיף המתיר ביטול חוזה באמצע השנה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה ידרוש מאחת הפרקליטות המדינה רואה סעיף שהופיע בחוזה שלה עם לקוחותיה, המתיר לחברה לבטל את החוזה באמצע השנה. פניית היועץ המשפטי לממשלה תבוא מאחר שפרקליטות המדינה רואה בנושא גזירת רכב אינטרס של הציבור. במקרים כאלה של קיום אינטרס הציבור, יש מקום לדעת הפרקליטות להתערב. ובעקבות החלטה זו צפויה, כאמור, פנייה לאותה חברת ביטוח גרירה לבטל את הסעיף המתיר הפרת החוזה באמצע השנה.

המדובר בחברת גרירה המבטחת את שירותיה על בסיס של תשו־של החברה קיים סעיף המתיר ל־חברה לבטל את החוזה באמצע ה־להם פרמיות ביטוח שנתיות. באותה שנה, תוך החזרת התשלום הפרמיה למבוטח. המועצה הישראלית ל־צרכנות פנתה ליועץ המשפטי ל־ממשלה בבקשה לקבוע האם אפ־שרות כזו סבירה וכאמור היועץ המשפטי לממשלה. שהמ־רים שיש אינטרס ציבורי אם להגיש סעיף כזה.

ביחס לחברת ביטוח למכו־ניות. שבלה סעיף דומה באו־שלה, סבור היועץ המשפטי של־די בפניית ארגון צרכנים כגון המועצה הישראלית לצרכנות [illegible] הבהיר כי יהיה מוכן לפעול בעקבות תלונות של צרכנים ש־יעבדו אליו.

דין וחשבון מקוצר של יהודה חברה לבטוח בע"מ

מאזן מקוצר ליום 31 בדצמבר, 1972

(בלירות שלמות)

	31.12.1971	1972
השקעות		
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה (כולל ריבית צבורה)	25,080,450	31,486,163
ניירות ערך אחרים	403,494	550,376
הלוואות ופקדונות בבנקים	3,224,590	4,026,728
מקרקעין — בניכוי להשכרה	67,855	67,476
	28,776,389	36,130,743
רכוש קבוע	1,691,213	1,646,828
פרמיה לגביה ויתרות סוכנים	3,338,073	3,191,363
חברות בטוח (חשבון עו"ש ופקדונות), סכומים לקבל ורכוש אחר	4,141,596	2,790,449
	37,947,271	43,759,383

	31.12.1971	1972
הון, קרנות ועודפים		
הון מניות	1,000,000	3,000,000
קרנות	2,398,000	700,000
עודפים	521,921	615,054
	3,919,921	4,315,054
עתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל	1,554,863	1,826,304
עתודות בטוח חיים	25,494,380	30,168,620
עתודה לסיכונים שטרם חלפו בבטוח כללי	1,580,887	2,105,597
תביעות תלויות	1,056,566	1,630,532
חברות בטוח (חשבונות עו"ש ופקדונות), התחייבויות אחרות ויתרות זכות	4,340,654	3,712,856
	37,947,271	43,759,383

דו"ח מקוצר על עסקי בטוח כללי לשנת 1972

	שנה קודמת	1972	1972
פרמיה ודמי רישום	10,881,077	11,927,582	
בניכוי — בטוח משנה	6,503,444	5,978,318	
	4,377,633	5,949,264	
פחות — גידול בעתודה לסיכונים שטרם חלפו	591,681	524,710	
	3,785,952		5,424,554
ריבית*	49,500		78,750
	3,835,452		5,503,304
תביעות ששולמו ותלויות	6,260,005	7,578,487	
בניכוי — בטוח משנה	4,339,533	5,111,055	
	1,920,472	2,467,432	
הפרשות לסיכונים יוצאים מן הכלל	—	41,500	
הוצאות הנהלה ודמי עמילות	1,803,448	2,742,435	
	3,723,920		5,251,367
רווח בטוחי	111,532		251,937

דו"ח מקוצר על עסקי בטוח חיים לשנת 1972

	שנה קודמת	1972	1972
פרמיה	6,151,712	6,836,264	
* בניכוי בטוח משנה	626,218	848,730	
	5,525,494	5,987,534	
הכנסה מהשקעות והתאמת ערך השקעות	4,305,009	4,402,361	
	9,830,503	10,389,895	
פחות — גידול עתודה בטוח	5,625,137	4,674,240	
	4,205,366		5,715,655
תביעות ששולמו ותלויות	2,431,679	3,341,086	
בניכוי בטוח משנה	246,219	355,200	
	2,185,460	2,985,886	
הפרשות לסיכונים יוצאים מן הכלל	505,863	229,941	
* הוצאות הנהלה ודמי עמילות	1,367,212	2,315,350	
	4,058,535		5,531,177
רווח בטוחי	146,831		184,478

* כולל מחדש

דו"ח רווח והפסד מקוצר ליום 31 בדצמבר, 1972 וייעוד רווחים לשנת 1972

	שנה קודמת	1972	1972
* רווח בטוח	258,363	436,415	
* הכנסות מהשקעות שלא נזקפו לדו"חות העסקים	414,154	609,521	
* הוצאות הנהלה וכלליות והפחתות שלא נזקפו לדו"חות העסקים	(172,987)	(200,803)	
	499,530		845,133
הפרשות למס הכנסה	35,000		125,000
רווח נקי לאחר הפרשה למסים	464,530		720,133
יתרת הרווח מתחילת השנה	116,566		121,921
	581,096		842,054
העברה לקרנות	(271,675)	452,000	
דיבידנד מוצע לתשלום (נטו)	(187,500)	225,800	677,000
	121,921		165,054

הערות: (1) דין וחשבון מפורט ומלא עם ביאורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות, ימסר במשרדי החברה ברחוב אלנבי 120, תל־אביב, לכל דורש.
(2) הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי בטוח תשי"א—1951.

בשם מועצת המנהלים

ד. טיבר, יו"ר מועצת המנהלים

אברהם ד. טיבר, מנהל כללי

בשווקים — בשווקים

חקלאות

מחירי הירקות ממשיכים להיות גבוהים

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

הירידה המסתמנת בהספקת הי־רקות, שנחשבה לפני שלושה שבועות כזמנית בלבד, נמשכה גם בשבוע שעבר והמחירים המ־שיכו לעלות, ללא הקדים בתקופה של העונה.

לשווקי ארבע הערים הגדולות הגיעו 3,007 טונה ירקות טריים (פרט לבצל, תפו"א, אבטיחים ומ־לונים), באחוז וחצי פחות, לעומת השבוע הקודם ופחות ב־25 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בשיא הקיץ, באוגוסט, מגיעה התוצרת ישר מהמשאיות כבר בשעות הבוקר המוקדמות ונזרקו המחסנים. מצב זה נוצל ע"י משווקי משנה למכירתם, ו־כתוצאה מכך גדל הפער בין מחיר שמקבל היצרן לבין זה ומשלם הצרכן. לעומת מצב זה לה עליה נוספת במחירים, הי־

גבוהים בהרבה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

צמצום האספקה גרם גם להק־טנת העודפים, שהגיעו ל־80 טו־נות — 2.6 אחוזים מהאספקה, לעומת 539 טונות — 13.7 אחוז, בתקופה המקבילה אשתקד. בין העודפים 62 טונות עגבניות, הי־קף הניכר בשיב יחד והמחך בש־לוחים שנותרו במחסנים עוד מ־שבוע קודם.

שיקולה של תוצרת הירקות ל־השאיל את העגבניות במחסנים, התגלה הפעם כנכון, לאחר שבסוף השבוע שעבר המכירה ההדדית שוב לקבל 42 טונות עודפים, לעומת 8 טונות בלבד בשבוע הקודם, וכך נמנעה השמדה של כמה עשרות טונות עגבניות. ל־שמת זאת אי־אפשר היה למנוע השמדת 18 טונות עודפי בצל מזן „גרנו", שקשה היה למצוא להם קונים.

מחירי העגבניות נעו בשבוע ש־עבר בשוק הסיטוני בין 35 ל־80 אג' ועד 1.20 ל"י לק"ג, לפי הד־סוגים, ובערב שבת הגיעו עד 1.60 ל"י לק"ג. המחיר הממוצע לק"ג בשוק הסיטוני בת"א היה 94 אג', לעומת 49 אג' אשתקד. המחיר הממוצע לצרכן עלה ל־1.60 ל"י לק"ג, לעומת 92 אג' לפני שנה. כתוצאה ממצב זה שוב לא יכלו הנויות ההרכרות להמ־שיך למכור את העגבניות במחיר פידיסים וקבוע מראש לכמה ימים, כמו שנהוג כל שנה בחודשי ה־קיץ וההספקה הגדולה.

הבצל היבש נמכר במחירים הבאים: „גרנו" — 20—35 אג' לק"ג, „דיווחסייט" — 35 — 50 אג', כבדי — 55 אג'. הביקוש לזן „גרנו", שאין לו כושר עבירה, היה חלש ביותר. כמות המכי־ריכזה תוצרת הירקות 1,500 טונות לאיסום, ושילמה לחקלאים 35 אג' לק"ג.

הספקת תפוחי־האדמה משדות הנגב נמשכה בשבוע ש־עבר, הביקוש היה טוב וגם כ"ב התוצרת הגיעה את הרעה. התוצרת הסדירה נמכרה במחיר סיטוני אחיד של 65 אג' לק"ג בתוספת אגו־רה אחת לכל ק"ג עבור השק. הוצאו לשוק גם כמויות קטנות מ־הקירור, אבל הקונים העדיפו את התוצרת הטרייה. באיסום בקירור כבויים עתה 50 אלף טונות תפו"א, בהשוואה ל־36 אלף טו־נות בתקופה המקבילה אשתקד.

עודפים קלים בפירות

לברות הקטנה נוספת בהספקת הפירות (702 טונות פחות מאשר בתקופה המקבילה אשתקד), נות־רו עודפים קלים של ענבים, אג־סים, תפוחים ואפרסקים, הלקם הגדול באיכות ירודה שאין להם ביקוש גם במחיר נמוך.

רבית העודפים הופנו למס־רות חיוביות, בחלקם להעביה ו־בחלקם למוסדות סעד ואירגונים שונים במחיר 10 אג' לק"ג. הס־פקת התפוחים גדלה, אך בגלל המחסור בגשם בתחילה (ואולי הה־רשות בדילול) יש הרבה מאוד פרי קטן ובלתי מבוקש. כך נוצר מצב של עודפים בלתי מבוקשים מצד אחד, ומחירים גבוהים לפרי הגדול המבוקש.

סחורות

ירידה נוספת במתכות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

המגמה של ירידת מחירים נמ־שכה בשבוע שעבר ברוב המת־כות. אף מחירי הגרעינים שגלו מחירי שיא רק לפני עשרה ימים החלו לרדת. בבורסות המתכות הב־ינלאומיות של לונדון מסתמנת רגי־עה. אין ספק, שהחלשת המסחר נר־מה מהעובדה שהפעילות העיסקית נחלשה בתקופת השבועות אלה, עקב חופשות הקיץ באירופה. קיי־מת גם ציפיה בחוגים הספקול־טיביים בעסקי המתכות להתפתחוי־ות הצפויות בחודשים הקרובים. בשלב זה נכנסים המחירים כמכי־רות גדולות כדי למנוע ירידות מחירים תלולות.

★ בדיל — תפנית חלה בשי־וק הבדיל, לאחר שבועות של מחסור ועליית מחירים בסחורה. פועלי מפעל ההתכה „ויליאם האר־ווי" בליברפול הפסיקו שביתה ממו־שכת על כושרו המלאי של המספ־על, כך שהסחורה תוזרם לשוק. ירידה זו גרמה מיד להגבלת שי־פרת. כי הציפיה היא שצעד זה יביא לפתרון בעיית המחסור הנו־כחי בבדיל. מחיר טונה בדיל בי־עיסקות מיידיות ירד ב־20 ליש"ט, ל־2,022.5 ליש"ט ואילו בעסקות לביצוע בעוד 3 חודשים ירד מחיר השבוע שעבר עליה קלה במחיר של 9.5 ליש"ט. אין ספק, שירידת המחירים נובעת גם מה־הצעה האמריקאית לשחרר מהמלאי האסטרטגי עוד 12,000 טון בדיל, בנוסף ל־6,500 טון בדיל שכבר שוחררו. הצעה זו נידונה בשבוע שעבר בוועדת ארגון יצרני בדיל. יתר על כן, דעה נוסף נגרם כתו־צאת שלטונות ארה"ב שהם יוכלו לשחרר מהמלאי האסטרטגי כמו־יות הרבה יותר גדולות בלי אי־שור הקונגרס. עד כה היה מדו־בר שניתן לשחרר למכירה לשוק החופשי 18,500 טונות, ואילו עתה יוכלו לשחרר 50,000 טונות בלי אישור.

★ נחושת — נמנעה ירידת מ־חירים גדולה באספקה מיידית של נחושת, עקב הכמויות המצטמצמות שניתן להשיג, אבל לגבי המוצר הארוך, נראה שהוגיה אספקה סדי־רה ללא הגבלה. בעיסקה מיידית ירד מחיר טונה נחושת ב־6 ליש"ט, ל־847.5 ליש"ט ואילו בעיסקות לביצוע בעוד שלושה חודשים ה־מחיר ירד ב־11 ליש"ט, ל־801.5 ליש"ט.

★ אבץ — מחירי האבץ עלו בשבוע שעבר. זאת לאחר שיצרן מתכת קנדי הגדול „קומינקו" הו־דיע על אי יכולתו לספק את הז־מנות לקוחותיו למתכות ומוצרים מטאלורגיים עקב שביתות של עו־בדי הרכבת בקנדה. „קומינקו" הוא אחד הספקים העיקריים בעולם של אבץ ועופרת.

★ זהב — ירידה נוספת היתה במחיר הזהב. הוא ירד ב־2.5 דולר לאונקיה, ל־104 דולר.

★ כסף — עליה קלה היתה במחיר הכסף, לאחר הירידות שחלו לאחרונה. מחיר אונקיה עלה ב־0.1 פני, ל־107.7 פ'.

★ קקאו — ירידה נוספת הי־תה במחיר הקקאו. מחיר טונה ירד ב־58 ל־617 ליש"ט.

★ סוכר — תנודות היו במשך השבוע החולף במחיר הסוכר. ל־בסוף התייצב המחיר ביום ו' על 94 ליש"ט הטונה, ב־3 ליש"ט פחות מאשר בשבוע קודם.

משק העולמי

איטליה לווה בשוק ה„אירו־דולרים"

מאת ד. גינתון

מילווה של 1,000 מיליון דולר לעשר שנים ל„אנלי", המוסד הי־ממשלתי האיטלקי לשיתוח השי־רותים הציבוריים, נחתם בלונדון בסוף יולי. זהו כנראה המילווה הגדול ביותר בהיסטוריה של שוק ה„אירו־דולרים". יתר על כן, בשבעת החודשים הראשונים של 1973 לוותה איטליה בשוק זה לא פחות מ־2,590 מיליון דו־לר. הלוואים היום בדרך כלל רשו־יות ציבוריות: בנוסף ל„אנלי", [illegible] את מינהל הרכי־בת האיטלקי, מרכז האשראי הי־אופרטיבי, „מדיובנקה" שרובו בבעלות המדינה, רשות האוטו־סטרדה, [illegible] וכן הל־[illegible] — הרפובליקה האיטלקית [illegible] כמופיעה כערב להלוואות זה. ועל סכום גדול זה יש ל־הוסיף עוד כ־400 מיליון דולר ב־[illegible] קווי אשראי, ועוד כ־250 מיליון דולר לפחות שלוו בשוק אגרות איטלקיות, אולם באמצ־עות חברות־בת שלהן מחוץ ל־איטליה, גהאידו קרלי, לפיקוח על [illegible] ה„אירו־דולרים" כחלק [illegible] במערכת הבינלאומית, הרי שהוא פועל לא [illegible] משיקולים תיאורטיים. „פלישתה" של איטליה לשוק ה„אירו־דולרים" החלה ב־1969.

אותה שנה היא לוותה שם 70 מיליון דולר, ליתר לא בוקה — [illegible] הן גבוהות, [illegible] ירידה החלה רק לקראת סוף הי־שנה. אולם ב־1970 כבר לוותה איטליה בשוק 1,500 מיליון דולר — בכלל זאת הלוואה של 250 מיליון דולר, שאז היתה סכום שיא למילווה מסוג זה. ב־1971 חל שינוי ודאגתי במצב הרזר־בות האיטלקיות — להיוב — ו־ממשלת איטליה התחילה להפעיל את סעיפי הפרעון המוקדם, שלפי הוראותיה הינו חלק בלתי נפרד בכל מילוות האוצר האיטלקיים. 220 מיליון דולר נפרעו אותה שנה, ועוד 450 מיליון דולר ב־ראשית 1972.

הגלגל התהפך שוב ביוני 1972, כאשר הממשלה הבריטית לניתי את הליש"ט והלירה את הלירה האיטלקית בהרדה במערכת המט־בע להזק ספקולטיבי ניכר ביותר. לכך חברו יחד כמה גורמים: הו־סר היציבות הפוליטית, שיעור יחסי העבודה כאשר זמי העבו־דה של כ־5 מיליון עובדים הגיעו ל־חידוש, ואווירה כללית של חוסר אימון במשק האיטלקי, הן בבית והן בחו"ל. כתוצאה מכך חייב היה הבנק של איטליה להתמיא, בין אמצע 1972 ואמצע פברואר 1973, כ־5 ביליארד דולר — 78 אחוזים מהרזרבות כפי שהיו ב־יוני 1972 — לתמיכה בלירה. תמיכה זו נפסקה כאשר בפברו־אר השנה הוליכה איטליה להצי־זוג כמוקים מקבילים ללירה הי־איטלקית במסגרת גיורת המטב־בע. אולם די היה בירידה עצומה זו ברזרבות כדי להביא את הי־רשויות האיטלקיות למסקנה שיש „לכסות" הפסדים אלה, ומכאן הי־תכנית רחבת־הממדים של קבלת מילוות בחו"ל: 1,050 מיליון דו־לר במחצית השניה של 1972, ו־כאמור 2,590 מיליון דולר במח־צית הראשונה של 1973.

במשק שיבה חייבת היו הרשו־יות המוניטאריות לקיים מדיניות שתבטיח השגת כמה יעדים בעת ובעונה אחת: יציבות בשוק ההון המקומי, לפרות המימון האמיתי־ של גרעונות הממשלה באמצעותה, שמירה על רמה נמוכה ככל האפ־שר של שערי ריבית כדי לעודד השקעות ולקיים התרחבות כלכלית אחרי שנתיים של דריכה במקום. עד סוף יולי 1973 נמנעו הרשו־יות האיטלקיות בהכבזם האשראי, בעיקר בגלל התרגשה כי האינ־פלציה האיטלקית היתה של הצ־אות, וכי אין לצפות יותר את הי־בריכה הפרטית הנמוכה בלאו הכי. יתר על כן, שיקולים פוליטיים ו־אף פסיכולוגיים כבלו את ידי הי־רשויות. שרק בסוף יולי 1973 הנ־היל בקיסת מדיניות אנטי־אינ־פלציונית משמעותית, כולל הקפאת המחירים והגבלות על התרחבות האשראי. במצב כזה, קבלת הלו־אות מחו"ל היתה הגורם המכריע היחיד שבא בחשבון לגיוס ההון באיטליה, תוך כדי הבטחת ביכון השקעות.

במבחן ההתפתחות — בעיית האינפלציה

בלתין למקבלי [illegible] ביותר בתנאי הכלכלה שקיבלו גופים איטלקיים בחו"ל. עד בפב־רואר השנה לוותה „אי.מ.אי." 200 מיליון דולר מקונסורציום בנקים יפאניים — במחצית לשלוש שנים ובמחצית לשבע שנים. אולם בבאי השנה, כאשר לוותה „אי.מ.אי." עוד 200 מיליון דולר מקונסורציום בראשות „פירסט בוסטון קורפו־רייקן", היה התכולה כבר ל־11 שנים. מילווה ה־1,0000 מיליון דולר ל„אנלי" הוא לתקופה ממוצ־עת של 9 שנים, וכן הלאה. ברור כי בהתחשב בגודל החוב, מועדים להעות התשלומים עליו אחד מ־גורמי הדאגה העיקריים לרשויות האיטלקיות: עד כמה שידוע כעת, 1975 תהיה השנה הקשה ביותר, בה תצטרך איטליה לשלם 900 מיליון דולר. כ־600 מיליון דולר ייצאו לפרעון ב־1979.

התוצאה מכל הפעילות הזו הי־תה, כי הרזרבות האיטלקיות עבו והגיעו באמצע יוני 1973 ל־5.7 ביליארד דולר — זאת בגלל לקחת בחשבון 1.8 ביליארד דולר שניתנו כסיוע ללירה האיטלקית ממדינות השוק המשותף, מיליארד ורבע דולר שהוקצו לרשותה ב־אמצעות הבנק לסילוקין בינלאו־מיים, וביליארד הדולר שהועמד לרשותה ביוני השנה בקו אשראי בה„בונדסבנק" הגרמני. [illegible] כי בילוות אלה אפשרו ל־[illegible] אנטי־אינפלציונית [illegible] והם כעת הן יכולה להצפילה ב־[illegible] רבה. [illegible] בהתעודדות הכלכלית בסוף [illegible] תהלה פועלה במשק האיטלקי. לכן זכתה איטליה גם ב„רשיון" להיות „יוצאת מן הכלל" במדיניות האנטי־אינפלציונית התקיפה עליה החליט השוק המשותף בסוף יוני השנה. אולם רשיון זה הינו מוג־בל בזמן. בראשית 1974 תצטרך איטליה להצביע על הצלחה גם במלחמה באינפלציה — וזו תהיה עת המבחן האמיתי למדיניות בה היא נקטה באמצע 1972 ואילך.

משלמים מס־הכנסה ואוכלים „הון"

(המשך בעמוד 12)

להון כבד של בעלי מניותיה שלם דיבידנדים, לאור הרווחה הי־[illegible] הגבוה כביכול שהשיגה. דיבידנדים אלה יהוו למעשה החזר הון הבביא להקטנה מבוזבזת הון ולא הכנסה נוספת לבעלי מניות.

הקטנת האמצעים האמיתיים

(2). מה יקרה לחברה שתשמור על ערך נכסי נקי והשאף להגיע [illegible] רווחיות נומינלית בלבד? [illegible] ברור, כי חברה כזו תעמוד ב־[illegible] פחות קשה, אם כי עדיין [illegible] אם הציב לעצמה מטרה לש־מור על ערכה הנכסי הנקי האמי־[illegible] בעתות אינפלציה, בתוספת [illegible] נקי לפני מס בשיעור של 10% לשנה. אך גם במקרה זה [illegible] מס ההכנסה [illegible] של חלק ממנו כמס על ה־[illegible] יהיה מהותי.

להלן דוגמא מוחשית כירושת [illegible] הכלכלת ישראל. לחברה הון הת־[illegible] באוגוסט 1971 בסך 420,000 [illegible] קצב האינפלציה ב־1971 הגיע [illegible] 13.3%. על מנת לשמור על הה־[illegible] הריאלי בשנה המתחילה באו־גוסט 1971, היתה החברה צריכה [illegible] 56,000 ל"י נטו, וזאת על [illegible] שתוכל לתחזיק מלאי (כס־[illegible] מושקע בחברה מסחרית) בהיקף שווי דומה לזה שהיה בידה ביום הראשון של השנה. אם תשיג ה־חברה במשך השנה עוד רווח נו־מינלי, לפני מס של כ־10%, היינו 47,600 ל"י, כהם 10% מ־42,000 ל"י ועוד 56,000 ל"י כאמור לעיל, יהא סך המס החל עליה בשיעור [illegible] של 53.5% (ללא מילוות) (על שמירה ערך ההון בסך 56,000 ל"י כאמור ועוד 47,600 ל"י רווח) 55,425 ל"י. הריווח הנומינלי נטו, לאחר מס, יסתכם בסך של 48,175 ל"י, וההון העצמי הנקי של החברה לאחר מס יסתכם בסך 468,175 ל"י, דהיינו הקטנה נטו בערכים ריאליים של משאבי ה־חברה ב־1.64%, לעומת שהחברה השיגה ריווח נומינלי של 103,600 ל"י או 24.66%. המס המחושב על הרווח הנומינלי נגס בכל הריווח האמיתי ולמעשה אף קצץ ה־אמצעים האמיתיים בשנה זו, וזאת כתוצאה מהעובדה כי המס חל לא רק על רווחים אמיתיים, אלא גם על רווחים נומינליים אשר ב־חלקם מהווים שמירת ערך הקרן.

שעור המס על ההון 3 אחוזים לשנה

(3). מה משמעות צבירת רו־חים נומינליים ותרגומם לערכים אמיתיים לאורך זמן?

אם ייעשה חישוב דומה, ב־משך תריסר העלים הקודמים, כש־שיעור עליית המחירים הממו־צע הגיע למעלה מ־7% לשנה, נמצא כי בתנאי המיסוי האמור [illegible] יאפשר רווח, לפני מס, ב־שיעור של 10% לשנה צבירה בתוצאה של 1.1% בלבד לשנה על ערכים אמיתיים, וזאת ללא כל חלוקת רווחים. לדוגמא:

חברה שהיתה בעלת הון עצמי של 500,000 ל"י, ב־1 בינואר 1961, ואשר הצליחה במשך 12 שנה לצבור רווחים, לפני מס, בסכומים שכיסו את ירידת ערך ההון הנומינלי (בכל שנה ב־נפרד), בתוספת 10%, הגיעה ל־כך שבסוף 1972 הסתכם ערכה הנכסי הנקי, לאחר תשלומי מסים, ב־1,420,000 ל"י, סכום המגיע ב־קירוב את ערך ההון הראשוני ב־סוף 1972, ללא תשלום המס על הכנסות שמירת ערך הקרן, ש־הסתכם בסך של 377,000 ל"י, בתקופה הנ"ל, אך לאחר תשלום מס על הרווח האמיתי — היה ערכה הנכסי צריך להסתכם בסך 2,064,500 ל"י. בהתחשב בהכנ־סות נוספות שהיה החשבון בכס האמור בביא. השלום על הקרן הגרעון הנוסף בהכנסות שבעסק־בותיו, מהווה כ־31.2% בתקופה של 12 שנה. אם סכום זה יחולק לשנים נמצא, כי השיעור השנתי הממוצע של המס על ההון באינ־פלציה ישראלית, עולה על 3%. יש להדגיש כי כל החישובים הנ־"ל מתייחסים לשיעורי מס אי־גם לוקחים בחשבון את שיעורי המלוות השונים שחלים מדי פעם בישראל לרבות מלוה קליטה, מלוה בטחון ומלוה מעבודים.

כשמדובר מהאמור לעיל כי ב־כל הקצב עליית המחירים שלה, וכל עוד שיעורי המס מבוס־סים על רווחים נומינליים מהווה להון התחייבות לתשלום מס הכ־נסה כמעמסה כבדה הולכת. בע־יה זו התריעה במיוחד בישראל בשנים האחרונות ומאחר שיש להניח שקצב עליית האינפלציה יי־משך גם השנה.

הבעיה שהוצגה לעיל, אף כי יתכן שלא היתה ידועה בכל חרי־פותה, לא היתה בגדר חדשה. אחת הסיבות שעד כה לא טיפלו בה, נובעת מהעובדה, כי מנהלי חברות כלכליות בסקטור הפרטי והציבורי המבולבה, אינם מתענ־יים ברווחים אמיתיים אלא, ב־רווחים נומינליים, שתמיד — ב־עיתות אינפלציה, כאמור — גבו־הים יותר. מנהלים אלה אינם יוד־עים עד כמה פגיעה החברה בראי־שנה הם שמרים מאינפלציה ממו־שכת, ולצהים הם משלים את עצ־מם, כי בתקופות אינפלציה נוסף להכרתם גידול הוני כמוי, בעיקר כתוצאה מהגידול בערכים הנומי־נליים של הרכוש הקבוע). אין אשליה גיתולית של בעל ה־מניות הגדולה מהנתה זו. הצ־שיה והירוהים המתנהלים כעסק שוטף, אינם יכולים להגות משבח סכלי זה.

התעשיה הישראלית סובלת מ־כמצב לא קטן של להצים המ־החים כשלעצמם אתגרים קשים ו־בעייתיים. נראה לנו שהוא הכאית להבטיע כממשלה עזרה לפתרון הבעיה באמצעות תיקון חוקי המס, ללא הזדקקות למימון מס־שלתי זול, ובעיקר שלא תידרש לשלם מס על הונה הכולל, אלא רק על הכנסות כלכליות אמיתיות. [illegible]

הלוח החודש דבר

אתה והמדינה זקוקים להסתדרות חזקה

ב־11 בספטמבר אתה קובע את עתידך־הצבע אמת

המערך

משרד המשפטים

תקנות חוקרים פרטיים ושירותי שמירה
(רשיונות) תשל"ב — 1972

הודעה בדבר רשימה של מבקשי רשיונות

בהתאם לתקנה 8 לתקנות חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (רשיונות) תשל"ב — 1972 מתפרסמת בזה רשימה של מבקשי רשיונות.
תוך המישה עשר יום מיום פרסום הודעה זו ברשומות רשאי כל אדם להגיש התנגדות מנומקת בכתב למתן רשיון למבקש מסויים לפי המען — ועדת הרישוי לפי חוק חוקרים פרטיים לשירותי שמירה ליד בית המשפט המחוזי רחוב סלאה א־דין 40, ירושלים.

מספר התיק	שם המבקש	כתובת	סוג הרשיון המבוקש
232/73	עמית מקסים	רח' הרב מיכן 685/12 אשדוד	שומר
233/73	בשבראשוילי דוד	אזור ד' 3001/6 אשדוד	שומר
234/73	אמולג דוד	רח' סיני 990/22 אשדוד	שומר
235/73	כהנא ישראל	רח' יוספטל 1024/8 אשדוד	שומר
236/73	ניסימוב אברהם	רח' קיבוץ גלויות כניסה ה' 24/10 אשדוד	שומר
237/73	זיים אשר	זבוטנסקי 4/3 אשדוד	שומר
238/73	שלמה שלימוב	אזור ו' 1668/1 אשדוד	שומר
239/73	כהנא אלברט	רח' יוספטל 716/4 אשדוד	שומר
240/73	שלום שביר	אזור ו' 1526/4 אשדוד	שומר
241/73	אשר חנוקר	אשטרום 2516/17 אשדוד	שומר
242/73	יצחק כבראשוילי	אברהם שפירא 1794/17 אשדוד	שומר
243/73	גד אלפר	רח' אליבלך 12 א' רמת־גן	חוקר פרטי
3/72	זיים אביב	רח' בית שלם 8 רמת־גן	משרד שירותי שמירה
244/73	שפי שמעון	רח' רש"י 20 רמת־גן	חוקר פרטי
245/73	אליהו אהרנט	רח' סוקולוב 119 חולון	חוקר פרטי
246/73	אברהם קליינר	רח' בית שמאי 7 רמת־גן	חוקר פרטי משרד חקירות
145/2	יעקב בן בסט	רח' מדרש פנחס 8 יפו	משרד חקירות שומר משרד וארגון שרותי שמירה
247/73	יהודה גולדברג	תל־ליטוינסקי תל־השומר	חוקר פרטי
248/73	גרביץ ישראל	רח' מיכה 16 תל־אביב	חוקר פרטי
249/73	והלי יאיר	רח' הרמב"ם 6 גבעתיים	חוקר פרטי
250/73	כיפה שביר	רח' גלברג 26 נוה שאנן, חיפה	חוקר פרטי
251/73	ליברמן משה	בית מס' 93 שבי ציון	חוקר פרטי
252/73	ליבוביצקי אריה	רח' אילת 8 נוה שאנן חיפה	חוקר פרטי
253/73	רמז מאיר	רח' סירקין 42 גבעתיים	חוקר פרטי
254/73	שחרבני אליהו	רח' מרצקין 14 פתח־תקוה	חוקר פרטי
36/72	מודיעין כללי	רח' אלנבי 95 תל־אביב	תאגיד חוקרים
256/73	באהלה סלייטאן, מחמד אל סייד, מוסא סלייטאן, מחמד אלסייד	רח' הרצל 22 באר־שבע	משרד וארגון שרותי שמירה
257/73	קורן צבי	רח' יהודה המכבי 13 תל־אביב	חוקר פרטי
258/73	ש. נחן	שדרות הנביאים 44 חיפה	תאגיד חוקרים
	גרליט נוקי	שדרות הנביא 8 חיפה	משרד חקירות חוקר פרטי
	צבי נוגן	שדרות הנביא א' 4 חיפה	משרד חקירות חוקר פרטי
259/73	עלי דן	הרב קוק 6/9 רמת השרון	משרד חקירות פרטי
260/73	ויאגן זכאי	רח' שבטי ישראל 41 יפו	חוקר פרטי
261/73	אריה (קפלן) איבר	רח' ויתקין 20 חולון	חוקר פרטי
345/72	ניקי סילבינג	רח' אבן גבירול 138 תל־אביב	ארגון שרותי שמירה
262/73	בני עקיבא	רח' הפרסה 3 צהלה	חוקר פרטי
140/72	הירש אשר	רח' סוקולוב 94 תל־אביב	משרד חקירות
263/73	עזריאל שלמה	רח' סמולנסקין 13 ראשון־לציון	חוקר פרטי
264/73	בוינברג שלמה	רח' שבטי ישראל 41 יפו	חוקר פרטי
265/73	עקיבא אמיגנו	רח' הנושנים 8 הרצליה	חוקר פרטי
266/73	אבוהריינס מחמד	שבט אבוטריינת באר־שבע	שומר
267/73	פנחס עדן	רח' אבשלום 22 רמת־גן	ארגון שרותי שמירה
268/73	שבשינסקי ברוך	רח' ההגנה 32 בת־ים	חוקר פרטי משרד חקירות קום משרד שרותי שמירה
269/73	בני שאול	אילת 692/43 ת. ד. 854	משרד שרותי שמירה משרד חקירות חוקר פרטי
270/73	מילמן מיהר	רח' ביילסון 6 שיכון ה' בני־ברק	שומר ארגון שרותי שמירה
271/73	יוסף דייז	רח' אבילביץ 22 בת־ים	ארגון שרותי שמירה
61/72	עקבות אליהו	רח' המרגלים 56 חיפה	משרד חקירות
57/72	מידע חקירה החקירות 1973	רח' אלנבי 87 תל־אביב	תאגיד חוקרים
272/73	המבחן מודיעים	רח' השלום 3/27 קרית מוצקין	ארגון שרותי שמירה
273/73	ביפי אברהם	עתיקות ב' 250/6 אשקלון	ארגון שרותי שמירה

א. פ. י. לנדא,
שופט בית המשפט המחוזי,
יו"ר ועדת הרישוי

בבית המשפט המחוזי
בתל־אביב־יפו
תיק עזבונות 3366/73
שם המנוח: שלום מזרחי
מקום מגוריו האחרון: תל־אביב.
תאריך הפטירה: 18.6.57.
שם המבקש: אליהו מזרחי

הזמנה

להודיע יודע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה ליתן צו ירושה. כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון שאחת הבקשות מתייחסות אליו ורוצה להתנגד לה, יגיש התנגדותו להמ־רוה תוך ארבעה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

האוצר
אגף מטבע חוץ

מ־22 באוגוסט 1973 ועד להודעה חדשה יבוטל ההסדר הקיים לפיו קיבלו עובדי האגף למטבע חוץ קהל בימי ד' בבנין שלום בתל־אביב.

הקהל הזקוק לשרותי האגף
מתבקש לפנות לבנקים סוחרים מוסמכים

אם הבנק אינו יכול לתת את השרות, יש לפנות לאגף מטבע חוץ במשרד האוצר בירושלים.

שעות קבלת קהל בירושלים: א, ג, ה' 8.30—12.30
ב'—ו' 8.30—12.30
13.30—15.00

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער
הלשכה להדרכה ולכח אדם

עיריית תל־אביב־יפו
האגף לתרבות, לנוער ולספורט

המדרשה למדריכי נוער ממשיכה ברישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ד
(מחזור ב"ז)

מתקבלים:
א. בעלי השכלה תיכונית.
ב. במקרים מיוחדים: מסיימי 11 שנות לימוד בעלי נסיון הדרכה.
משך הלימודים:
16 חודשים — (30 שעות שבועיות — לימודי בוקר).
מלגות:
תנתנה לתלמידים המצטיינים ע"י משרד החינוך והתרבות.
עבודה בשכר:
בתקופת הלימודים יועסקו התלמידים בעבודה חלקית בשכר.
הסמכה:
לבוגרי המדרשה אשר יעמדו בכל הבחינות המחייבות, יוענק תואר „מדריך מוסמך" אם השכלתם היא בגרות חלקית (3 בחינות) לפחות. משכורתו של מדריך מוסמך שווה לזו של מורה מוסמך.
רישום ופרטים:
מדרשה למדריכי נוער — רח' הסמכן 6 תל־אביב (מול בית מפעל הפיס על יד הקריה) בשעות 8—12 לפנה"צ, טלפון 255345.

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער
היחידה לכח אדם בהדרכה

מכון לחינוך הנוער
מיסודו של
פנחס רוטנברג

נמשכת ההרשמה
לבית המדרש הארצי
להכשרת מדריכים מרכזיים לנוער

תנאי הקבלה: השכלה על יסודית (י"ב כתות לפחות)
נסיון בעבודה בנוער
אחרי שרות צבאי

★ הלימודים בתנאי פנימיה מלאים במכון לחינוך הנוער מיסודו של פנחס רוטנברג, הר הכרמל, חיפה.
★ בית המדרש מקנה תעודה של מדריך מוסמך (שוות ערך למורה מוסמך).
★ אפשרות להשלים בחינות הבגרות תוך הלימודים.
★ מגמה למדריכי ספורט מוסמכים.
★ למסיימים בהצלחה — עבודה מובטחת

המעוניינים לקבל פרטים נוספים יפנו אל בית רוטנ־ברג, שדרות הנשיא 77, חיפה.
טלפון 04-81588

אגוד ערים אזור השומרון

(מוסדות חנוך על יסודיים)
ת.ד. 22 פ. חנה — כרכור, טל. 77891

מכרז פומבי 2/73

אגוד ערים אזור השומרון (מוסדות חנוך על־יסודיים) מכריז בזה על קבלת הצעות מקבלנים לעבודה פתוח השטח החצר הפנימית של ביה"ס המקצועי אורט בבנימינה.

העבודה כוללת: עבודות עפר, עבודות בטונים גלויים, עבודות רצוף, שרברבות ביוב, חשמל, גדר וכו'. דרוש ידע רב בתכניות, ובמיוחד בבטו־נים גלויים.

פרטים וטפסים להגשת הצעות אפשר לקבל במזכירות האגוד הנמצאת במועצה המקומית פ. חנה — כרכור, כל יום משעה 09.00 עד 13.00.

המעוניינים להגיש הצעותיהם לעבודות אלה, מתבקשים לרכוש את התוכנן הדרוש להגשת ההצעות נגד תשלום של 600.— ל"י.

להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בערך של 15% מסכום ההצעה.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה שתשא עליה ציון — „הצעה למכרז מספר 2/73".

את הערבות יש להגיש במעטפה שניה ועליה ציון — „ערבות למכרז מספר 2/73".

את שתי המעטפות יש לשים במעטפה שלישית חיצונית שתשא את הכתובת (אגוד ערים אזור השומרון (מוסדות חינוך על יסודיים) ת.ד. 22 פ. חנה — כרכור — מכרז לפתוח השטח החצר הפנימית בביה"ס המקצועי אורט בנימינה). את המעטפה יש לשלוח בדואר רשום באופן שתגיע למזכירות האגוד לא יאוחר משעה 12.00 בצהרים ביום ראשון ה' באלול תשל"ג, 2 בספטמבר 1973.

הצעה שלא תצורף אליה ערבות כנ"ל, לא תפתח ולא תובא לדיון כלל.

יגישו הצעות קבלנים מאושרים בלבד.

קבלן שטרם בצע עבודות בניה לשביעות רצונו של האגוד או אחת הרשויות המאוגדות בו (בנימינה, גבעת עדה, זכרון יעקב, פ. חנה — כרכור) יגיש המלצות ממוסדות צבור מוכרים על בצוע עבודות דומות למכרז זה.

אין האגוד מתחייב לקבל כל הצעה שהיא.

בנימין שרון
יו"ר האגוד

אריה אליאב

אלפי חברי מפלגת העבודה והמערך ואלפי אוהדים כבר הזדהו בתמיכתם בהצעת המצע של ח.כ. אריה אליאב

הצטרפו גם אתם אליהם!

לכבוד
ת"ד 20061
תל־אביב

אני הח"מ תומך/ת בעיקרי „הצעה למצע תנועת העבודה הישראלית" של ח.כ. אריה אליאב.

שם ....
כתובת ....

ארה"ב ומלחמה טוטלית בסרטן

המלחמה במחלת הסרטן קיבלה „זריקת עידוד", כאשר הבטיח הנשיא ניקסון באחד מנאומיו לפני שנתיים להקציב כל סכום שיידרש לחקר הסרטן ולמלחמה בו: „ככל שהדבר תלוי בכסף, הוא יסופק". זאת הבטיח הנשיא, במסגרת תכנית הממשלה לפתוח במסע ארצי נרחב ללא תקדים לחקר המחלה הממארת ולביעורה.

איש לא חלק על הצורך להקציב סכומים ניכרים למלחמה בנגע זה, המפיל מדי שנה 350,000 אמריקאים. שאלה אחרת היא: האם ניתן בכלל לקיים הבטחה מעין זו והאם אפשר לרכז את עיקר המאמצים והכספים להדברת נגע הסרטן, בלי להזניח את המאבק בתחומי רפואה אחרים?

מחלות הלב מפילות מספר קרבנות גדול פי שלושה מזה שמפיל הסרטן, ולכן אושר אשתקד חוק המקציב סכומים נכבדים גם לחקר מחלות הלב. בסוף החודש לצבר שיגר המימשל „בקשי" מכתב אל הקונגרס, ובו מובע הספק אם ניתן לקיים את ההבטחות בתחום המחקר הרפואי, עקב הקיצוצים בתקציב, האינפלציה ושיבוש סולם העדיפויות. בשבוע שעבר הוקיעו שניים מראשי הדמוקראטים בקונגרס, במסיבת עתונאים כיד־חדת, את מדיניות הממשל בתחום הבריאות כ„מיתוס, בלי אחיזה במציאות". האחד מהם הוא הסינאטור מאנספילד, מנהיג סיעת הרוב, ואילו השני, מאגנוסון, הוא יושב־ראש ועדת המישנה לענייני הבריאות, כלומר האיש אשר ממונה על תקציב הבריאות.

השניים מתריעים על הקיצוצים בתקציב מצד הממשל, העלולים לדעתם לפגוע קשות בענף בריאות הציבור. מסתבר שהממשל, הוא המעכב הוצאת הכספים שכבר הוקצבו ואושרו על־ידי ועדת התקציב של הקונגרס לחקר הסרטן ומחלות הלב. הממשל לא חזר בו מהבטחתו, אך דרש מהמוסדות הנוגעים בדבר להסתפק בסכומים צנועים יותר. ואילו ראשי מוסדות המחקר, כגון הד"ר ראושר, מנהל המכון הלאומי לחקר הסרטן, השיב שהקיצוץ בתקציב „יגביל במידה רצינית את יכולתו להשיג את המטרה שלשמה הוקם המוסד".

שתיית מי מרפא עלולה לגרום לסרטן

אלה שנהגו לשתות את המים המינראליים מבריכות המרפא של סאראטוגה, מקום המרפא הידוע במדינת ניו יורק, מוזהרים עתה לבל ישתו יותר מכוס אחת בלבד בשבוע. וזאת מפאת הסכנה שהמים המינראליים האלה, האמורים לרפא, נושאים בחובם סכנת סרטן. חוקרי מחלקת הבריאות של מדינת ניו־יורק גילו עתה שהמים המינראליים ממעיין סאראטוגה מכילים חומר ראדיו־אקטיבי, בשיעור העולה ארבעה מונים על זה שבמי שתיה רגילים שלא ממעיינות המרפא. שיעור ראדיו־אקטיביות זה עולה על גבול המותר. לדעת החוקרים, דרושות שנים מספר עד אשר מתפתח סרטן בגופו של האדם, ששתה מהמים האלה כמות מופרזת.

עד כה נמכרו „מי סאראטוגה" בבקבוקים ו„חספו" אותם בעיקר התיירים והנופשים, שבאו להתרפא במקום מרפא זה. עתה, בעקבות בדיקה במעבדה ראדיולוגית הוצבו שלטי אזהרה לתושבים ולנופשים, לבל ישתו מהמים המינראליים יותר מכוס לשבוע.

שחיית מאו — סיפור ומציאות

הועדה לבטחון פנימי של בית הנבחרים האמריקאני גילתה באחרונה, על־פי עדות אחד מחברי נבחרת כדור המים הסינית, כי הסיפור הנודע על שחיית מאו־טסה־טונג ביאנגטסה, בשנת 1966 וצליחת הנהר הגדול, אינו אלא „בלוף".

העדות היא מפי ז' צ'ין־דיאן, שחיין בן 38, לשעבר חבר במפלגה הקומוניסטית הסינית, ששימש שומר־ראש של היושב ראש מאו. האיש נמלט מסין בשחייה, בשנת 1969, וכך הגיע להונג־קונג. הסיני היה מועסק כשומר ראש של מאו גם כאשר סופר על צליחת הנהר על ידי היושב־ראש.

לדברי העד אכן צלח מאו את הנהר הגדול — אך בשנת 1956, ולא בימי המהפכה התרבותית.

יחידת המיעוטים - כתר העדה הדרוזית

מאת יואל דר

„כל אימת שאני רואה את המיילים הצעירים הללו, נבגבב פשוט בלב ובלי כשים אני אומר לעצמי: סאלח, אל דאגה. יודעיך, אלה הלובשים את המדים שמשמש, אינם פחות אמיצים מכך, אולי אמיצים יותר, ואינם פחות נאמנים מכך למדינת ישראל דהדעתם — העדה הדרוזית", כך אמר לי סאלח קונסאר, כיום מנהל לשכת העבודה בכפר עוספיה, לשעבר הקצין הדרוזי הראשון בצה"ל.

„אם יש משהו בדיל", הוסיף „שהעדה הדרוזית יכולה להיות גאה בו, הרי זה יחידת המיעוטים; זוהי היחידה שחייליה מבינים ומוכיחים כי הברית שכרתו היהודים והדרוזים אינה ברית־על־גבי־נייר, אלא ברית דמים. חיילי היחידה הוכיחו ומוכיחים כי כי שברים יד על מדינת ישראל, כורים ידך על העדה הדרוזית, ומי שמושיט יד לדרוזים כאילו הושיט יד למדינת ישראל. פעם אחת נשאלתי — אם־בר איש־שיחי — אם איננו חוזה מצב שבו יעצבו הדרוזים כבין בגבה של המדינה היהודית; השיבותי: אולי. תחילה נדהמו הנוכחים. אך מיד הוספתי: מצב כזה עלול להיווצר רק אם מדינת ישראל תנסה לדכא את הדרוזים. אך קשה לי מאוד להיות מצב כזה שבו יהודים ודרוזים יהיו משני עברי המיתרס".

האמת היא שפעם אחת היה כך. סאלח קונסאר עצמו ניסה בשנת 1947 להניף ידו על המדינה טרם קמה. כשלחם בשורות הכנופיות של פאוזי קאוקג'י. אך מים רבים זרמו מאז.

„כאשר התגייסתי, או יותר נכון התנדבתי ליחידה הלוחמת של צבא ההצלה של קאוקג'י, היה זה בשום שקונבנתי (על־ידי התעמולה הערבית) שהיהודים הם סרטן, הם עם הרוצה להשתלט על כל המזרח־התיכון, לדכא את תושביו ובתוכם את בני עמי. אולם ברגע שהתחוור לי שלא כך הם פני הדברים פרקתי, התגייסתי לצה"ל ועשיתי הכל כדי לכפר על אותה טעות נוראה".

סאלח קונסאר, גבר כמצצ־קומה, מוצק, בעל עיניים חומות חודרות, מדבר בגילוי־לב ואינו מוכן לרכוש את ידידותך על־ידי חנופה. הוא נולד בשנת 1925 בכפר קאוקר שבהר הדרוזים. לידתו צידה בסימן המרד הגדול של הסורים הדרוזים נגד השלטון הצרפתי. אותו מרד עיצב את אופיו בשנים שלאחר־מכן ומכבר לבד שמיצום קטן, בעל כוח רצון, מסוגל לבלום בעצמה אדירה. ככל הדרוזים למד סאלח בבית־הספר שבכפר ולאחר־מכן עבר לבית־ספר תיכון בכפר שכן. אולם מותו של האב אילץ את סאלח להפסיק את לימודיו ולהיחלץ לעזרת המשפחה. תחילה סייע לאחיו בחנות הקטנה שבכפר קאוקר. אולם עבודה זו לא תאמה את אפיו של הנער המתבגר. בשנים 1946 ו־1947 החל לשלוח יד בהברחות של הוצי צבר מדמשק לרבת־עמון. פעמים אחדות הגיע גם לחיפה. בינתיים החלו להתקשר ענני קרב כבדים בשמי המזרח־התיכון. התעמולה הערבית זעקה בכל השופרות כי התנועה הציונית היא תנועה גזענית, שאנשיה כובשים לבל את המים היושבים בארץ־ישראל ובמזרח־התיכון כולו.

„פעם אחת — אומר סאלח קונסאר — אף סיפרו לנו כי ליהודים יש חג מיוחד, יום אחד בשנה, שבו הם לוכדים נערים לא־יהודיים, שוחטים אותם ומערבבים את דמם בבצק של חלום שהם אופים. הדבר הזה לי מאוד. והחלטתי להתנדב למלחמה נגד הפרשעים האלה.

נכנסתי ליפור הגדולתי לארגן

סאלח קונסאר

צעירים לשורות צבא ההצלה, שבראשו עמד קאוקג'י. ביניהם החוד שבולות האיבה. יחידתי נשלחה להילחם בחיילים הציוניים בגבשיה של גבול יפו־תל־אביב. בתחנת הרכבת בלוד ובסירה שבמוסלמה. אך בתוך המלחמה התברר לי יותר ויותר, כי התעמולה הערבית מוכזבת. בשום מקום לא נתקלתי באכזריותם של החיילים היהודים; בשום מקום לא נתקלתי בחיילים יהודים מתעללים באוכלוסיה אזרחית.

„ב־15 במאי 1948 נסוגה היחידות של קאוקג'י לדמשק. יחידתי חנתה במחנה קטנה, הגדול במחנות הצבא הסורי. שם התארגנו מחדש, פלשנו שוב לארץ־ישראל דרך מלכיה והתקדמנו לעבר ישובי הגליל. בסביבה נערך קרב פנים אל פנים עם החיילים היהודיים. אגב, הקרב הזה נערך ביום הראשון של ההפוגה. בתוקף תפקידי כמפקד היחידה הגעתי לעיירה שפרעם. התחלתי לבקר אצל הנכבדים הדרוזיים בעיירה או על־פי בקשתם של שניים מבני דודי. למורת נתברר לי שהשניים חצו את הקווים שהוחזקו בידי ישראל ונסעו לכפר עוספיה, לפגישה עם שייך לביב אבו־רוקן (כיום חבר בית־הדין הדרוזי בחיפה). הדבר הפתיע אותי מאוד; משום ששייך לביב אבו־רוקן היה איש ההגנה זה עשרות שנים. השניים גם דאגו להודיע לי, שעלי למצוא דרך להצטרף אליהם. עובדה זו גרמה למפקדות הגדוד והחלו להחזירני לדמשק, לבירור לפני מפקדי. בינתיים נפוצו שמועות, כי סאלח קונסאר הוא סוכן ישראלי, ששילמו לו 2000 לירות זהב. דברי ההבאי הללו חרו לי מאוד. עצם עניין הבירור עצמו הרגיזני. משום שלא היה שמץ אמת בדבר.

„כאשר חזרתי לישראל לחזית, הייתי אדם אחר. הייתי מוכן להרהר מחדש בכל ההרפתקה שנקלעתי אליה. שבתי לשפרעם וביקרתי בביתו של סאלח חניפס, נכבד דרוזי.

בבית הזה פגשתי גם אחד מבני דודי והשניים ניסו לשכנעני לערוק ולהתגייס לצה"ל. תחילה סירבתי, היססתי. אולם שיניתי את דעתי לאחר ששמעתי את דברי התוכחות של אחד הנכבדים הדרוזיים, באמר לי: „אילמלא היו יהודים בישראל, ספק אם היה עתיד לדרוזים. מעולם לא פגעו היהודים בדרוזים. נהפוך הוא.

„באותו רגע גמלה בלבי ההחלטה לערוק. סוכם עמם שיודיעו למפקדת ההגנה על נכונותי לערוק ולהתגייס לצה"ל. הבעיה היתה איך לשכנע את חיילי היחידה שלי — הם לא ידעו מאומה על ההסכם שבינינו. החלטנו לביים התקפה על שפרעם. ובאותה עת הסתערנו — אני וכמה דרוזים בשפרעם — את התמוטטות. משאלה התחמקות? התייצבתי בפתח המבצר והודעתי: אני עורק ומצטרף לצה"ל; מי שיילך עמי — אני ערב לחייו.

„עשיתי את דרכי לביתו של שייך סאלח חניפס. כעבור שעות אחדות הצטרפו אלי עוד 12 איש. שבוע לאחר־מכן לבשתי מדי צה"ל והועברתי למחנה ישראל, כחלק מגדוד 89. זה היה הגרעין של יחידת המיעוטים, שהיום היא מציינת 25 שנים לקיומה".

סאלח קונסאר הגיע לדרגת סגן־משנה. לחם בשורות צה"ל ובשנת 1950 פשט את המדים והיה לאזרח ישראלי.

שאלתי את סאלח מה עמדתו במחלוקת שבקרב העדה הדרוזית לגבי עתידה של יחידת־המיעוטים. כידוע יש התובעים לפרק אותה ולצרף את חייליה ליחידות אחרות.

סאלח סבור שיש לאפשר לכל צעיר דרוזי להתגייס לכל יחידה שהוא מעוניין להצטרף אליה, בתנאי שהוא מוכשר לכך. אך יש להמשיך ולקיים את היחידה במתכונתה הנוכחית, משום שהיא „הכתר של העדה הדרוזית".

המנהל השביעי של הטלוויזיה

מאת טוביה מנדלסון

בחירתו של ארנון צוקרמן בן ה־39 למנהל הטלוויזיה היתה כרוכה בקורה של פרסומים, שלא נעמו ודאי לא למנכ"ל רשות השידור ש. אלמוג ולא למועמד שנבחר. נראה כי בעיקר לא נעמו להם הפרסומים בעתונות מישיבת ועדת המכרזים של רשות השידור שבהם התברר, כי אף על פי שנבחר צוקרמן לא הורעפו עליו שבחים במהלך הישיבה הממושכת. כך יוחס, למשל, למנכ"ל משרד הפנים חיים קוברסקי, שבסופו של דבר בחר בצוקרמן, הבימוי „רדידות תרבותית". ואלימר איתן אמר, כפי שדווח, כי לו היה עליו להחליט עם מי להישאר על אי בודד, היה בוחר ביצחק ליבני, מפקד גלי צה"ל. במהלך הישיבה הביע ואלטר איתן תמיכתו במועמדותו של ליבני. אך בסופו של דבר, כשנוצר מצב של ארבעה תומכים בצוקרמן מול שני תומכים בליבני, נתן את קולו לרוב, כדי להעניק למנהל החדש הרגשה ש„עומדים מאחוריו" וכדי שבחירתו לא תהיה תלויה על חוט של קול.

באווירה לא משודרת זו נתחיל צוקרמן בימים אלה לכהן בתפקידו החדש. יש להניח כי צוקרמן יתאמץ לשכוח את מה שנלווה לתהליך בחירתו. אך תמיד יימצאו בבניין המרכזלמאסר אנשים שידאגו לא לשכוח ולא יהססו להזכיר. אחד הדברים הראשונים שארנון צוקרמן ינסה לעצור הוא — התדמית שהודבקה על מצחו, תווית של „איש מינהלי".

ארנון צוקרמן גבה הקומה הוא בעל קול עמוק והופעה נאה, ודיבורו נעים וידידותי. נראה כי מכל המנהלים שקדמו לו נכנס צוקרמן לעבודה בטלוויזיה עם המטען הדל ביותר של אשליות וציפיות שלא ניתן להגשימן. הפרסומים שליוו את בחירתו משמשו עובדה נוספת: ארנון צוקרמן מיטיב להכיר את רשות השידור מהתקופה שבה היה סגן המנהל הכללי. הוא מכיר את העובדים ויש לו ביניהם — גם בין הבכירים שבהם — כמה ידידים, שלבטח ישקיעו מאמצים כדי לסייע לו בתפקידו. במהלך עבודתו כסמנכ"ל לאמרכלות ניהל לא אחת מו"מ עם קבוצות עובדים שונות בראדיו ובטלוויזיה. הכך למד להכיר את בעיותיהם, את יחסי העבודה ויחסי הגומלין בין הוועדים השונים.

אחת הנקודות לשלילה שבגנ במועמדותו של א. צוקרמן היתה — היותו מקורביו של מנכ"ל הרשות שמואל אלמוג. כיוון שכך — אמרו — הוא מועד אליו מלכתחילה חלק מחוצי הביקורת המכוונים כלפי אלמוג ואף עלול הוא שלא לתקן מה שהלה קילקל משום שלא ירצה ולא יוכל להתעמת אתו או לחלוק עליו. אך דווקא קירבתו לאלמוג, אף שאינה נעימה לעובדים, עשויה לסייע לצוקרמן. לצד חילוקי דעות עם המנכ"ל — שהם בלתי נמנעים בעבודה שוטפת בטלוויזיה — יקל יחסי הקירבה של השניים למצוא פשרות ולקבל החלטות משותפות. מובן שאי אפשר להתעלם מהחשש, שהפשרות וההחלטות שיתקבלו על ידי השניים לא תמיד יעלו בקנה אחד עם רצון העובדים ולא תמיד יהיו לטובת הטלוויזיה.

לארנון צוקרמן אין כל נסיון בעתונאות, בשידור, בהפקת תכניות או בעריכתן. אך נראה כי הוא אינו מייחס לחוסר נסיון זה חשיבות מרובה, שלא כקודמו, ישעיהו תדמור, שנפל לבניין הטלוויזיה ישר מהמסגרת הצבאית הנוקשה והצריך היה ללמוד את נושאי הטלוויזיה מבראשית. יש לצוקרמן — בזכות נסיונו כסמנכ"ל — נקודת מוצא ללימוד הבעיות התכניתיות של הטלוויזיה. אין ספק כי העובדה שצוקרמן מילא את מקומו של מנכ"ל הרשות מספר פעמים בתקופה שבה היה סמנכ"ל, וטיפל בענייניה השוטפים — ולאו דווקא המינהליים — של הרשות, תסייע לו עתה במילוי תפקידו כמנהל הטלוויזיה. יתר על כן, צוקרמן עבר גם קורס אינטנסיבי של חודשים בניהול טלוויזיה, בבי. בי. סי. בלונדון. לפי מיטב ידיעתי אין אדם אחר ברשות השידור שעבר אותו קורס.

תכניותיו המעשיות של צוקרמן לזמן הקרוב עדיין אינן ברורות. הוא אינו יוצא בהכרזות על עתיד הטלוויזיה. אך מקורביו יודעים לספר כי את עיקר מרצו ישקיע בתכניות לטווח הרחוק. בתקופת היותו סמנכ"ל הרשות למד היטב להכיר את בעיית האבטלה הסמויה בטלוויזיה ונראה כי אחת מפעולותיו הראשונות תהייה — הפעלת מאקסימום אנשים, בעיקר בהכנת תכניות לעתיד. ידועה גישתו השלילית של צוקרמן למבנה התכניות בליל שבת, וקרוב לודאי שהוא ינסה להסתער גם על בעייה כרונית זו של הטלוויזיה. המכירים את צוקרמן אומרים, שהוא ודאי ישקיע מאמצים ביצירת הפקות דוקומנטאריות מקומיות בטלוויזיה. אנשים בראדיו, המכירים את צוקרמן מתקופת היותו סמנכ"ל, יודעים למנות בין תכונותיו החיוביות את נדיבותו. הם מקווים כי אחרי תקופת הבחירות, תתחיל הטלוויזיה הישראלית לעסוק בנושאים שיחשפו גם את שינה.

לארנון צוקרמן, חרף כל מה שליווה את בחירתו, נתונים מבטיאים להצליח כמנהל הטלוויזיה. לאמיתו של דבר הוא נכנס לתפקידו בתקופה שקטה יחסית. לוחמי הטלוויזיה עייפים ונמצאים ככל הנראה בתקופת רגיעה. האווירה בבניין תהליך בחירת המנהל עשויה אף היא לסייע לו. מכל מקום, על מידת הצלחתו ניתן יהיה לעמוד רק בעוד כמה חדשים.

האפרטהייד והיהודים

מאת ג'פרי ויגודר

הסידרה השישית של פרסומי החוג ליהדות התפוצות (ספרית שז"ר) מכילה 6 חוברות כשכל חוברת היא תדפיס של הרצאה ודיונים בחוג שנהג להתכנס בביתו של הנשיא השלישי. (המו"ל של הסדרות הוא המכון ליהדות בת זמננו שליד האוניברסיטה העברית בראשות פרופ' משה דייויס).

אחת ההרצאות המבריקות בסידרה היא זו של גדעון שמעוני הדנה ב„יהדות דרום אפריקה ותנועת האפרטהייד". (שמעוני, שעלה מדרום־אפריקה, משמש כיום כמרצה במכון ליהדות בת זמננו).

שלא כמו ארגונים יהודיים שונים בארה"ב — אומר שמעוני — אין ועד שליחי הקהילות של דרום אפריקה שש לריב את ריבן של קבוצות מיעוטים אחרות או לנקוט עמדה בנושאים פוליטיים, אלא אם כן הם נוגעים במישרין ליהודים כיהודים.

בשנות ה־30, בתקופת המכבניות האנטישמיות של הלאומנים, היה ועד שליחי הקהילות מקורב אל גנראל סמאטס. מאז הגיעו הלאומנים אל השלטון (1948) נעלמה זיקת הועד אל המחנה הליברלי וזאת משום שהלאומנים — לאחר שהתבססו בשלטון — החלו מתרחקים מהאנטישמיות. גם תמיכתו הרבה של ד"ר מאלאן בפעולות למען ישראל סייעה לרפא פצעים ולאחות קרעים. מאז משתדל ועד השליחים לשכנע את ה„אפריקאנר" שהיהודים אינם עוינים להם ולמשטרם. שמעוני מצביע על חוסר האיזון בין מאמצי ועד השליחים „להבין את האפריקאנר" ובין העדר ההבנה כלפי הלא־לבנים. היהודים, כמו שאר הלבנים בדרום־אפריקה, אי־

גם מקיימים קשר או דו־שיח כלשהו עם האוכלוסיה השחורה. „ליהודים — אומר שמעוני — ... מצד אחד ... לבנים כשייכים ל„כת הלבנה", השלטת (תוך הבנה לרצונו של היהודי להיות את היי כיהודי ולתמוך בישראל), אך זאת בתנאי שהיהודי אינו מתערב ואינו מפריע לאפריקאנר לשלוט במדינה.

רבים סבורים, כי ועד שליחי הקהילות היה יכול לאמץ עמדה ליבראלית יותר בלי לסכן את מעמדו. שמעוני סבור, כי אילו נהג כך הוועד, לא היו היהודים מאבדים את זכויותיהם, אך עם זאת היו חושפים את עצמם להתפרצויות אנטישמיות.

גם עכשיו — (בגלל דעותיהם הליברליות של יהודים כפרטים ובגלל עמדת ישראל המסתייגת מהאפרטהייד) — גורמים רמזים והערות, הבאים מחוגי השלטון, להתעוררות האנטישמים הקיצוניים. לאחרונה סופר על מקרים של התכבעות מקינה בבתי מסחר יהודיים.

כל זה מעיד על כך שהקהילה היהודית בדרום־אפריקה פגיעה מאוד ומנהיגיה חייבים לנקוט מדיניות זהירה.

גם אם היהודים פחות גזענים משאר הלבנים, דומה כי אימצו לעצמם השקפות המשותפות להם ולשאר האוכלוסיה הלבנה. על כן מפקפק שמעוני בנכונותו של הציבור היהודי בדרום־אפריקה לתמוך במנהיגות שתנקוט קו ליבראלי יותר.

מן הראוי לציין כי יהודי דרום־אפריקה רגישים מאוד להשוואות שעושים לאפרטהייד „לבנים" לא־יהודים בין המצב בארצם ובין המצב בישראל, ומציגים למכריהם היהודים שאלות פרובוקטיביות כמו: „איזו עמדה הייתם נוקטים אילו היו הערבים רוב בישראל?"

הרוב הגדול של יהודי דרום־אפריקה תומך ב„מפלגה המאוחדת" („יונייטד פארטי") האופוזיציונית. אך גם מפלגה זו מבססת את המצע שלה על עקרון „עליונותם" של הלבנים.

שמעוני מסכם האומר כי היהודים מדברים כמו פרוגרסיביים, נותנים את קולם ל„יונייטד פארטי" (אופוזיציה), אך מקווים כי השלטון הנוכחי יתמיד גם להבא.

עם זאת ידוע, כי יהודים רבים פעילים בשורות הליבראלים ונוטלים חלק בפעולות מחאה שונות (כולל פעולות של ארגוני הסטודנטים).

פעילות זאת מעוררת, כמובן, תגובות עוינות. בעבר נטו הקיצוניים שבאפריקאנר לזהות את היהודים עם הקומוניסטים, אך מלחמת ששת הימים השתיקה אותם וכיום אומרים כי „היהודים בישראל עצרו את הרוסים ולא הניחו להם לפשוט על פני אפריקה".

אשר לאוכלוסיה הכושית, זו אינה מבחינה בין לבן ללבן ויש בקרבה קבוצות העוינות את היהודים. סקר שנערך בבית־ספר כושי בסביבות יוהנסבורג, מגלה, כי השנאה כלפי היהודים גדולה בהרבה מהשנאה כלפי „לבנים דוברי אנגלית".

היהודים הרדיקליים בדרום־אפריקה מתלבטים בעימות עם הזהות היהודית ועם הקהילה היהודית הממוסדת. שמעוני רואה אירוניה טרגית בעובדה, כי „יהודי שוליים" אלה קרובים יותר אל האתיקה היהודית המסורתית מאשר יהודי הקהילה הממוסדת. לדעת שמעוני, זהו חלק מהמחיר שמשלמים בעד מדיניותו של ועד שליחי הקהילות.

הועד גורס כי היהודים רשאים לנקוט עמדה כפרטים, אך אסור להם „לערב את היהדות" בעוד שהליבראלים הנוצרים של דרום אפריקה אומרים בגלוי כי הם מדברים בשם הנצרות.

מתוך כל אלה הולכת מסתמנת אבחנה בין „יהודי" ו„יהדות" ועקב אבחנה זו מתרחקים בני הדור הצעיר מהיהדות.

נגיב

(סוף מעמוד 9)

בשאלת ההגבלות. להצעתו של נגיד הבנק המרכזי, אליאס סרכיס בעניין זה, קמה התנגדות מצד הבנקאים הפרטיים. לטענתם, יפגעו ההגבלות בכוח המשיכה של לבנון לגבי מפקידים זרים. הפתרון האפשרי: הטלת הגבלות על פקדונות לטווח קצר בלבד.

הגירה

ספר חדש, שיצא בדמשק, מוסר לראשונה נתונים מלאים על היקף „בריחת המוחות" מארצות ערב. מחבר הספר, ד"ר אליאס זיין, סיכם, כי בין יוני 1962 ויוני 1968 היגרו לארה"ב 37600 אקדמאים ערביים (רופאים, מהנדסים וכו'), ולקנדה — 15,200.

זיין מראה, למשל, כי אחוז המהגרים השנתי מכלל מספר הבוגרים במקצועות השונים מגיע לשיעורים מדהימים: 56 אחוז מהמהנדסים בסוריה; 21 אחוז מהרופאים בירדן.

נוסף לכך מתרבים הסטודנטים הערביים במערב, המסרבים לחזור למולדתם. מספרם גדל בקצב ממוצע של שלושה אחוזים לשנה.

מסקנתו של המחבר היא, כי העולם הערבי עומד בפני דילדול מסוכן של משאביו האנושיים. כ־70 אחוז מבעלי הכישורים האקדמאיים שלמדו במערב — אינם חוזרים, בשעה שמדינות ערב יזדקקו בעשור הבא ל־6000 בעלי תואר דוקטור בכימיה או לפחות 30,000 מורים אקדמאים. הוא מציין, כי הממשלות לא הצליחו, לפי שעה, לבלום את בריחת המוחות ההמונית, ומודה, כי גם לו אין פתרון למצוקה.

אהוד יערי

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב—יפו
ת. ע. 3378/73
בענין: חוק הירושה תשכ"ה—1965.
ובענין: עזבון המנוחה חנה בונק ז"ל, ת. ז. 1076953, אשר נפטרה ביום י"ד באייר תשל"ג, 16.5.73 ומענה האחרון היה ברח' בצלאל 13 תל־אביב.
המבקשת: שושנה קרש.
הזמנה
להווי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל. כל הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון הרוצה להתנגד לבקשה, עליו להגיש התנגדות. תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא יעשה כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.
דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

כרך רביעי
אטלס כרטא לתולדות ארץ־ישראל
מראשית ההתישבות ועד קום המדינה
יהודה ואלאך
ות — התישבות הטמפלרים — ה
שוב הישן — הצעת אוליפנט — ב
שה מונטיפיורי — התקופה העותו
דירת הכנסיות הנוצריות לארץ יש
ישבות היהודים מחוץ לחומה — א
ישמיות באירופה — פרעות ברוסי
התחיה הלאומית — העליה הראשונ
הברון רוטשילד — פעולות יק"א ופ
ביקור הרצל בארץ ישראל — תכני
הגבול בסיני — השומר — התישב
דוד נהגי הפרדות — הפשיטות בגב
הגרוש הטורקי — הסכם סייקס־פ
השניה — גדוד העבודה — מאו
תרפ"ט — הפ

אליהו הנביא נודד ככלי זמר
מכפר לכפר, וכינורו תחת זרועו...

בנגינת הכינור הוא מפיג
את הפחד מלב היהודים,
מחלק טבעות לנערות,
ועוגות פרג — לילדים,
ולילדי־העניים הוא משמיע
את היפה בניגונים —
שולף מתרמילו ירח
ותולה אותו בין עננים...

(באלדה מאת איציק מאנגר)

אליהו הנביא
מסיים את הפסטיבל הישראלי
מופע מיוחד במינו
מאוצר הפולקלור היהודי
בשיר, בסיפור ובאגדה
(בעברית ביידיש ובלאדינו)

משתתפים:
יוסף בולוף — גדול שחקני הבמה באידיש
הרשל ברנרדי — „ארנוי" מן הסידרה הנודעת בטלוויזיה וטוביה מ„כנר על הגג"
רמה סמסונוב — אילנית
מישה אשרוב — אברהם מור
לאה שלנגר
להקת לוי דמול — חבורת „רננים" בהדרכת גיל אלדמע
תזמורת

ערך וכתב: דן אלמגור
במוי: ש. בונים
תפאורה: אריה נבון
ניהול מוסיקלי ועיבודים: שמעון כהן

היום בערב, 21 באוגוסט — תל־אביב, היכל התרבות, בשעה 20.30
23 באוגוסט — הגן הלאומי קיסריה, התיאטרון הרומי, בשעה 20.30
25 באוגוסט — בנייני האומה בירושלים, בשעה 20.30
כרטיסים להשיג במשרדים ובערבי המופעים בקופה

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

17.42 — "סיפורי עיר ה־נעים" — "הסיור המבוהל" מר שומרא". 17.55 — "מאקמי" — ... הקייק תנוד". 20.50 — "ארסן לופן" — בנות פורטבלו". 21.40 — "משחק השבוע".

רדיו

18.05 — "בבינה — לאחר חמש שנים" — תכנית מיוחדת לצאת חמש שנים בדיוק לפלישה הרוסית לצ'כוסלובקיה. מביא ... במילואים בצבא הצ'כי ד"ר ... כי שהיה שרד האירוע ... הנשיא סבובודה גילויים ה... של הפלישה, וכה שבא בצק... עורך: אהוד גרף (צ). 20.30 — "קונצרטים" — מהקלטות התזמורת הסימפונית של רשות השידור בפסטיבל ישראלי, בשנים עברו. מנצח: ... בולה. בתכנית: קונצ'רטו ב־... לפסנתר ולתזמורת מאת באך; סימפוניה קאמרית אופוס 9 מאת שנברג; סימפוניה מס. 2 בדו־מג'ור, אופוס 61 מאת שומאן; "שירת המזיר" מאת סטראווינסקי (א).

★ 00.05 — "שירת הצוות" — שיחתו של פרופ' יוסף אגמי על הנושא: "ברגרד שאו האבחנה" (צ).

קולנוע

ירושלים:

★ "זמנים מודרניים" (ארמון) צ'אפלין בגדולתו — פארודיה על העולם המכוכן המורס את האדם האינדיבידואלי. סרט מצחיק. הוא תוצאה מפרשנות־סוציאלית רק ... על מחזמת המקריות, בבלי להפסיק דבר. כתוב האמנותי של צ'אפלין הוא כה רב, עד שאתה עצמך מסוגל להשלים את התמונה החברתית. עם זאת, צ'אפלין מצייר כאן אספקטים חלושה, הנגדרת לא רק בה "חד־מר־פראודיה" אלא גם את יסודות השקפתו שלו.

"קוכדך" (עדן) — מתמטר ישראלי שאפתני הוסס ודינאמי, על רקע של יפו "הרומאנטיקי" עם ניבור בלתי־מטפס ומבנון יהגי־אמריקאי. סרט פרובינציאלי עבהם שאין לו אורות, שיש בו מספר מבריין של העיר שלמה צבייר אישיה סביירה, של רב ולצד השחוק שלבב המשכנע של יהורם גאון שירה שליאס יכמה אורים. הרבה כשרון, הרבה צמן הרבה כסף — והתוצאה כמושממת.

★ "הצגת הקולנוע האחרונה" (סמדר) — מונקה נייוון. הרסריאקיה בעיירה טיקסאית קטנה בתחילת שנות החמישים. פיטר בוגדאנוביץ' מגיע במקביל — בנות הדגלי של הקולנוע המקומי היחיד וזה של הצעירים שאין להם לאן ללכת ובה לעשות. סרט מסוגנן, אולי יתר על המידה, אך כמשאיר אותך שבוי באווירה כנה הנושא של התקופה והמקום.

"כלבי הקש" (רודשילס) — סרט האלים הקיצונית, בהירה רבה כמעל, של רב פקינפא על הרגשה מובר של אדם רגיל בתנאי־קיום בלתי־רגילים. סרט, האוהב, כי אליסות הבירה בכל אדם והיא רק מבקשת להגיע הנתאים. בישראל קצבין הסרט בגוזרה בגחכה, כשהצנזורה הפיגאפה, נצלנה.

תל־אביב:

★ "הגנב שבא לסעוד" (באר) — סרט בהתד נעים ובלתי־מחייב, הבתפסר עם מצירות הברחיה, דראמה של מהנה מלודראמה על אהבה בבלי לחות מבטיח. אך נשאר בתחום הטכס הטוב והבר' הנאה. יש בו כמה רגעים מהודים (בייחוד ...) נאת של ריקה ... מרן אוטס ואאוספין פגלנות.

★ "טאנגו האחרון בפאריס" (...) — הפרסומת הרעשנית עשתה שרות רב. כרס מבציע בעל אירוח נפלאת בימוי אישי בלתי־רגיל. סרט על בדידות על אהבה, על מין על בלבול מרגשים. סרט עליונגתכי תל־ביסינאמי על מבבי הכתיט של האנשים. בורגנים. קצת יותר מדי טיבונים כפלית בכל המשורים בסך הכל — סרט חשוב, מרתק ומחוץ — גם אם אלה שיהלכו כי הוא בגועלי — יהיה כעלת.

★ "סיור הדהאלי" (מפון) — סרט צייה על אנשים ישרים, משולש הפון שבאיבוד הנסר שה בין שני גברים הם נפשים תבריים צמודים כשתאשה כאיצה לי עזבם. אינב ברנסאן סמוי פריידוסי שניידר מרכיבים את המשר

לש בכרס' היפה של פלוד מוטן.

"קובקך" (זהו, סינימה) — ראה "עדן, ירושלים."

★ "הוד ,וקבס כל הבוזרגות" (הבית) — צירה מרכלמת של לואיס בונואל. המקפה המירית של הבזרה הבורגנית, הצודשה הצביעה האצורית, הפהפשת והחיות, מופעות תלילה, המכותים כושים היפלוסים כבורים. הכבא רוצה הפסכורה כבצה, ואגי כרה מתחכה ועוצת, להסקים, דאמנם על הפורת כרוני פגל לכל והכרה הזה. אך עדיין מוקדם, עדיין אין לה תחלית הקסם הסמוי שלה מפרת אותה היכבריהסב.

★ "עיר לשבה נחמבה" (אלנבי) — קלימב אוסבנוח. כאן בבאר־המיר־שחק. מגמה לגבש "מבו־ראהה" שלו לצרבי בלילת טכבי־פרוס. הוא נכנך על נלופות נדישית מהפקידין שלו פלוס כה פלקה באתורים. אין מה לומר. הוא יצק כרס טוכף ומרתק, שיש בו בכם כאוד מקוריות, זה מתגלית אך ורק בסביבה האחרונה. מומלץ מאוד בימי הגום "הסטפס".

★ "הוד עם הרוח" (אורליה) הסרט ההוליבודי הנצחי (נוצר ב־1939), ההדר ומקורן בפני כל דור הדש. סרט ריאקציוני מבחינה פוליטית־חברתית, שיש בו תמהר הקאקסמלי של "עיר התלולנתדיל" שבוראה תופס ויהפס תהיה.

★ "זמנים מודרניים" (גת) ראה "ארמון ירושלים".

"מירדף בערבה" ("דרייב־אין, שניה") — הערמון בטל ונכבים אולדריך. המהוה קומביבציה יצילה בין גלופות לבין שימוש אי־נבלונסי בהן. בין יהם אותו לבין יהם עיין לאינציאנים — בסיפור של דבר על המתייטריה ביהם להשיבות וקצב בשתנה. סרט מרתק מאוד ובעל אווירה מחשה.

היפה:

★ "סיאור הדהאלי" (אורלי) ראה "בצפון" תל־אביב.

★ "טנגו אחרון בפאריס" (חן) — ראה "טנגו" תל־אביב.

"ילדי הנער" (בית־רוטשילד) — כערבון מהדר מלל · יום פולונסקי. יצירה בצלה מבצבצת ההרתיותית־פליטית צמוקה. כבלי שהסבר יגיל מנוותה המדוקות השירית.

תיאטרון ובידור

★ "החתולה על גג פח לוהט", תל־אביב ("הבימה") — אחד המחזות המכובבים אך היותר אהובים של טנסי וויליאמס, שכתב אותו, בהדראמה כהתפרצות כרוב רגשות: אהבה, קנאה, שנאה ותאווה, ושובת סימני ווילאמס אופייניים. בוים קל מציגים בבה הצגה ריאליסטית הגונה מאוד.

★ "פיפודי פבני" — להקת "בוידה" — היפה (התיאטרון הקאמרי) — להקת ה"בוהדין" בבני יסה ערב נגלא של הזמר החושכל. טכסטים טובים יסעימות כבוישים. יונוף על ד"ר סגדרון, מבצעים הפליא עליידי כבות בחורינו.

★ "גיטוהאין נפשה גורדשיף," בתודה (התיאטרון הקאמרי): מקסם אבשדרי יביא זו על פים אלוני. נשימות בתוקות של יאיר רוזנבלום יהבקה ידיעאית של רבקה מיכאלי ויוסי בנאי — מומלץ.

המבחר נכתב על ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים.

סבובודה

(המשך מעמוד 9)

חמש שנים קודם לכן — המזכיר הכללי של המפלגה ד"ר נובוטני הודח, הנשיא גנראל סבובודה וכמזכיר־המפלגה אלכסנדר דובצ'ק.

אך, כאמור, בגלל במשך השנים עדויות לא־מעטות, כי שיתוף פעולתו של סבובודה עם מוסקווה היה השלטון הסובייטי התחיל עוד בנים רבות קודם לכן.

כתביעת היצוד מצד המפיק בפאריס מוצג על סבך דוקומנטים עבידה, כי עוד בשנת 1939, בימי כניסת הצבא הגרמני לפולין (לאחר הסכם סטאלין־היטלר באוגוסט אותה שנה), קיים סבובודה פעולה עם שירות־הריגול הסובייטי; כאן צריך להזכיר, כי בקיץ של אותה שנה, ערב פרוץ המלחמה, עמד גנראל סבובודה בראש הלגיון הצ'כי, שהתארגן בפולין למלחמה עם היטלר.

מן המסמך הארכיוני שברשותי בבקש אני לצטט בקיצור בצרך כמה עובדות, שלכל הפחות אפשר לומר עליהן, כי הן מטילות צל כבד על שמו של גנראל סבובודה באותו הביון, אם כי את המסקנות הסופיות מכל העובדות יכולים להסיק רק היסטוריונים האקרים.

בשנת 1942 עמד סבובודה (אז בדרגת לייטנאנט־קולונל) בראש חטיבת־השדה הצבאית הראשונה של הצבא הצ'כי שהתארגן בברית־המועצות. החטיבה חנתה בעיר בוזולוק שבמורדי הרי האוראל בדרום. בקיץ של אותה שנה נעלמו מאנשי החטיבה, מהם ארבעה קצינים (ד"ר פולאק, איגנ' גרוסמאן, פרופ' ד"ר כהנא וד"ר ד"ר קארל גולית — אגב, כולם יהודים) וחייל אחד (שמו היה זלבקה). בתפקידי בחטיבה, במסגרת היחידה המשפטית, לא היה לי קשה לעמוד על כה שהסתתר מאחורי היעלמם המסתורי של הד' אנשים — בין השאר, על סכך שיחות עם סבובודה בעצמו, הדברים גם אישרו המיסוריים של בעלי הבתים, שבהם גרו האנשים שנעלמו. מתברר, שכולם נאסרו בידי אנשי הריגול הנגדי הסובייטי כנאשמים ב"טרוצקיזם" והובלו לאי־שם. אבל הדבר בעצם בידיעתו והסכמתו של לייטנאנט־קולונל סבובודה!

בינתיים הצליח סבובודה בדרגת, והגנראל סבובודה שיתף פעולה עם הריגול הנגדי הסובייטי בשעה שהסובייטים ביימו את ביטול מינויו של מפקד הצבא הצ'כוסלובקי בברית־המועצות מידי הנשיא ד"ר בנש — ותפס את מקומו. מפקד הצבא בשם הנשיא בנש היה גנראל יאן קרוסטבוזיל, וכיבויו בוטל ביום 10 בספטמבר 1944.

ההוכחה האחרונה, שאינני יכול להיכנס כאן בפרטיה. אבל פירושה לכשעצה היה, כי הגנראל סבובודה יפה את כהו של קצין בפקודיו למסור בידי הצבא הסובייטי את הבליטה על פרשוריה צ'כוסלובקית (רוס הקארפאטית), שכבר מוחזרה בידי הכובש הגרמני. במבצע זה נתקשרה גם פעולה נגד עבי עליונים של מפלגה התוקית של צ'כוסלובקיה. במשפטן וכמי שזהה בממנו אסיסטנט בפאקולטה למשפטים של אוניברסיטת קארל בפראג לא יכולתי, כמובן, שלא לראות במסכך ההתום בידי סבובודה הסכמה להפרתם של הסכמים וחוזים בין־לאומיים, וכן ויתור בלתי־חוקי על ריבונות צ'כוסלובקית על טריטוריה של הרפובליקה הצ'כוסלובקית.

ד"ר מיכאל כפואנק

צעדת שלושת הימים תשל"ג

צעדת שלושת הימים של צה"ל תיערך השנה בין ה־17 וה־19 בספט'.

רבבות צועדים, מהארץ ומחו"ל יצעדו באיזור הררי מרהיב ביהודה ושומרון.

טפסי הרשמה ניתן לקבל בכל בתי הדואר בארץ.

מפקדת הצעדה
ד.צ. 1010

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער
הרשות להדרכה ונפש אדם

המכון להכשרת מדריכים בנגב

המכון מכשיר מדריכים במלכותים ובמוסדות־חינוך למוסדות החינוך הבלתי־פורמלי, החינוך החברתי הבל יסודי.

משך הלימודים: שנתיים, 3 פעמים בשבוע ובתוספות בימים מרוכזים.

תנאי הקבלה: מתקבלים מועמדים בעלי השכלה תיכונית מלאה. במקרים מיוחדים יתקבלו בעלי השכלה של י"א כיתות בעלי נסיון בעבודה עם נוער מתבגר.

תנאי הלימוד: לתלמידים נזקקים תינתן הלוואה מותנית, שתבוטלנה בתנאים יהפוך למענק. עבודה תוך כדי לימוד: כל התלמידים משובצים עם קבלתם למכון לעבודה חלקית בשכר במוסדות החינוך המשלים. למסיימים תינתן תעודה על ידי משרד החינוך והתרבות.

פרטים והרשמה:
1. המכון להכשרת מדריכים בנגב, בית יציב, ת.ד. 2086, באר־שבע.
2. אגף הנוער במשרד החינוך והתרבות, באר־שבע. טלפון 057/5711.

הודעה המינוי כמנהל עזבון

הנני להודיע בזה שבתאריך 26.7.73 הוכרזתי על ידי בית המשפט המחוזי בת"א—יפו כמנהל עזבון זמני של המנוח מרדכי הביב ז"ל, אשר נפטר בפריה.

כל אדם אשר יש לו תביעות כלפי המנוח או עזבונו, מוזמן בזה לפנות אלי בכתב תוך 3 חודשים מיום פרסום הודעה זו.

אבנר ברעין
רח' האשכול 6, אשדוד

תיאטרון ישראל

הערב 21.8

הבימה: החתולה על גג פח לוהט; תל־אביב האולם הגדול

התיאטרון העירוני חיפה: סיפולים אחרונים; חיפה

האופרה הישראלית
מנהלת ומייסדת

פתיחת העונה 1973 / 1974

בבמה ישראלית
ת"א: 15.9, 22.9, 24.9, 29.9
חיפה: 17.9, 20.9
מלכת שבא
אופרה רומנטית מאת קארל גולדמרק

ת"א: 23.9, 30.9
פלדרמאוז
אופרטה מאת שטראוס

ת"א: 18.9
הנזל וגרטל

ת"א — 25.9
לה טרוויאטה

טל. 57227
כרטיסים: אלנבי 1.

טלוויזיה כללית

17.30 — חדשות. תכניות ילדים. 17.32 — בשדה קרות. 17.42 — סיפורי עיר הכוכבים — 17.55 סאקמי. 18.10 — ספורט. תכניות ערבית. 18.30 — קיצור החדשות. 18.32 — שירים שבהנגו לך. 19.00 — למשפחה. 20.00 — שידורי תעמולה לבחירות להסתדרות. 20.30 — מבט לחדשות. 20.50 — "ארסן לופן". 21.40 — משחק השבוע. 22.25 — פסוק בדברי הכמים על בירת הטוב. חדשות.

הגל הקל

06.00 מה טובו. 06.03 חדשות. 06.10 התעמלות. 06.20 שעון מוסיקלי. 06.59 רגע של עברית. 07.00 חדשות ו"הבוקר הזה". 07.20 זמר לך. 07.55 אדר יודק. 08.00 חדשות. 08.05 הדרנות. 08.10 בוקר טוב. 08.55 היום לפני 25 שנה. 09.00 חדשות. 09.05 בוקר טוב. 10.00 חדשות. 10.05 לעקרת הבית. 11.00 חדשות. 11.05 לעקרת הבית. 11.40 לאן הערב + מוסיקה קלה. 12.00 חדשות. 12.05 במקצב יוצר. 12.30 בחצי היום. 13.00 חדשות. 13.05 בחצי היום. 14.00 חדשות וסקירת עתוני הצהרים. 14.10 מצעד רגר בכלל. 15.00 חדשות. 15.05 שירים בשלגר. 15.53 הדרך. 16.00 חדשות. 16.05 רגע של עברית. 16.07 בצלילי המזרח כבקשתך. 16.30 בתקוה להבין את הרמה. 16.35 מצלילי הבוזה כבקשתך. 17.00 חדשות. 17.05 מן המבבב. 18.00 חדשות. 18.05 שירים שאהבנו. 18.45 היום בספורט. 19.00 עברית לעם. 21.00 חדשות. 21.06 שידור יקיר. 22.00 חדשות. 22.05 שאלה של טעם. 22.52 נציפות קלות. 23.00 חדשות. 23.05 פגיני באה. 24.00 חדשות. 00.10 פזמונים לא בים. 01.00 חדשות.

רדיו רשת א

8.00 חדשות. 8.05 קונצרט בוקר — אופנבאך־רוזנטל: "גלי־צות פריזאיות". בורודין: גלד: "אינטרמצו", לפסנתר ולתזמורת. 9.00 חדשות. 9.05 קונצרט בוקר — צ'ייקובסקי: "כובריאנצו", סוויטה מס. 4. ליסט: "סימפוניית פאוסט", חלק ראשון. 10.00 חדשות. 10.05 קונצרט בוקר — ליסט: "סימפוניית פאוסט", חלקים שני ושלישי. רספיגי: אדאג'ו עם וריאציות לצ'לו ותזמורת. 11.00 עברית לעם — עיקר החדשות. 11.15 סיפור באנגלית. 11.30 שידורים לתלמידים באונפה — הרכבת להיפה המצחיקה עם העגילים. 12.00 חדשות. 14.00 חדשות. 14.10 לאם ולילד — ניסן ורחמים — מה טוב, שעישי צ'יטי בגג בגב", שירים "בבקשתכם". לילדים הגדולים — המדע ביטינו. 14.00 חדשות. 15.05 היום לפני 25 שנה. 15.10 רגעי מוסיקה. 16.00 חדשות. 16.05 רגע של עברית. 16.06 ספר הש — קריזה. 16.10 סיפור בי־הלמוד לתלמידי תיכון. 16.30 צלילים כלוא הפנים. יחזקאל בראון. 17.25 רסיטל, ויקטור ירדאן (צ'לו) עם שרה פובסטרויטי־כן (פסנתר), ודינה שלמבוקי: שני קטעים. פליה: סויטה ספרדית. 18.00 חדשות. 18.05 על ארצים ומספרים. 18.25 ירוהן לצעיר חקלאות. 18.55 לחקלאי — שרות ידיעות יומי. 19.00 חדשות ו"היום הזה". 19.30 תעמולת הבחירות להסתדרות. 19.50 פרקי היום בתנ"ך: איוב פרקים ל"א, ל"ב. 20.00 חדשות. 20.05 זכרונות ארץ ישראל. 20.15 לקראת קונצרט. 20.30 קונצרט (מנוי) — בהקלטת התזמורת הסימפונית של רשות השידור — באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי לפסנתר ולתזמורת. שנברג: סימפוניה קאמרית אופוס 9. מאוצר הבוסית — פרקי מבדות, שומן: סימפוניה מס. 2 בדו־מג'ור אופוס 61. סטרבינסקי: "שירת המזיר". 23.00 חדשות. 23.05 מה פתאום. 24.00 חדשות. 00.10 רגע של שיר.

קולנוע

תל־אביב
בשעות 4.30—7.15—9.30
אופיר — המשכנע בג'ים
אסתר — גבר עם כבוד
אורלי — הלך עם הרוח 4—8
אלנבי — עיר לשבה ביתום
בן־יהודה — דקמרון 69
גורדון — הבלונדינית עם הנעל השחורה
גת — זמנים מודרניים
דקל — הדריפה
דרייב אין — המרדף בערבה ב־9.30
— מיקי כלב הפרא 7.15
— קובלן
המרכז — הזיאת באים
זמיר — תאוה לנקמה
חן — הבלש האמיץ שורד
לימור — טיפול בחלום
מוגרבי — קוראים לי טמיל
מתמיד — הגדולות יוצאות לקרב
מקסים — בתוכה בגיבנסיה
סינרמה — קובלן
סמדר — הטנגו האחרון בפריז
עדן — הגנב המציץ
פאר — הגנב שבא לסעוד
פריז — מי אשם?
צפון — סיאר נדודי
רמת־אביב — קבארט
הכלת — סוד הקסם הבורגני
תמר — הקרב המשולש
תל־אביב — פושה הגדות

יפו
גבה — אנוס בפארק
צליל — קבארט

בת־ים
רמת־יוסף — בא הצלם

חולון
ארמון — קוראים לי טמיל
7.15—9.30
מגדל 4.30 מכע בממלכת השוקולדה — הרפתקה היא הרפתקה
7.15—9.30
ב־4 — פרק יהגמר

ירושלים
אדיסון — עת לאהוב ועת למות
אוריון — קוראים לי טמיל
אורנע — רקדה לצוגה הקיץ
ארנון — זמנים מודרניים
אור־גיל — הבלונדינית עם הנעל השחורה
הבירה — הבלש האמיץ שורד
חן — גבר עם כבוד
ירושלים — כלבי הקש
סמדר — הצגת הקולנוע האחרונה
עדן — קובלן
רון — 4 זבובים על קטיפה אפורה

חיפה
אודיון — הארייה הורס
אורה — המשכנע בג'ים
אורלי — סיאר נדודי
אמפיתיאטרון — הארטיסטים באופנה
ארמון — הטיסה המבוהלת
בית רוטשילד — ווילי הנער 9 — 6.45
חן — הטנגו האחרון בפאריס
עמבי — בל־קיד
מירון — במחזה אורתק
עצמון — קובלן
פאר — הבלש האמיץ שורד
רון — הוואלס הגדול
שבים, הר הכרמל —
ב־7.00 — גבר ארוס
ב־9.15 — סיפורי מורי

קרית־מוצקין
יובל־אור — ביולסטון בלו
זהר — סיפורה של ברוקה

רמת־גן והסביבה
בשעות 7.15—9.30
אורדע — קוראים לי טמיל
אואזיס — הבלש האמיץ שורד
ארמון — ליידי קארולין לאמב
גליאור — המבוק
הדר — קובלן
לידו — הצגת הקולנוע האחרונה
רמה — קובלן
רמת־גן — קבארט
שבים — הזוג יותר חברים

נתניה
אסתר — הרפתקה בפוסידון
סמדר — סנגר: המכתים לאהבה. פתוח: המסתה הוא המצוד
שרון — קובלן

הרצליה
דגניה — המגדל הפלין

כפר־סבא
עמל — החופה (סרט הודי)
חן — אהבה נוסח קופנהאגן

הוד־השרון —
בית הפועלים —
ב־4.00 — עלית נעוריו
ב־8.30 — הקשר הצרפתי

חדרה
הוף — כלבי הקש

פתח־תקוה
אורון — המקבל
הדר — קובלן
היכל — אהבה נוסח קופנהגן
שלום — קוראים לי טמיל

קרית־שמונה
חרמון — סירות המשע
שניר — סאקו ונצטי

בתי־מרקחת

בירושלים
מציין הבריאות, מרכז מסחרי קרית יובל טל' 35081. סיאם, רח' שער שכם טל' 84512.

בתל־אביב
פרנקל, רחוב המלך ג'ורג' 28, טל. 223721.
נודזאו, רחוב בן־יהודה 183, טל. 243673.

רמת־גן
היגיה, רמת־גן, ארלוזורוב 81.

חולון
אסותא, סוקולוב 4.

הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה, כפר סבא, רמתיים
ד"ר ברניקר, הרצליה, רחוב סוקולוב 28.

גלי צה"ל

11.00 — הדרכות; 11.05 — חמים וכפים; 11.15 — פסגת המצעד העברי; 11.30 — זה קרה; 11.35 — חמים וכפים; 12.00 — הדרכות; 12.05 — חמים וכפים; 12.30 — המפקד כלי; 12.35 — חמים הצ'ים; 13.00 — חדשות; 13.05 — חמים וכפים; 13.30 — לוחמי הצבר; 13.35 — חמים וכפים; 13.55 — חדשות לחיילים; 14.00 — הדרכות; 14.05 — הודעות אישיות.

שדורי ערב

15.00 — חדשות; 15.05 — בא לצלצל; 16.00 — הדרכה; 16.05 — בא לצלצל; 17.00 — חדשות; 17.05 — דיש עם שיר; 17.40 — יומן צה"ל; 18.00 — חדשות; 18.05 — ב'בה — לאחר חמש שנים; 19.00 — חדשות; 19.05 — כמנו אליך; 20.00 — חדשות; 20.05 — תוכס ורצון; 20.30 — כדור הגל; 21.00 — חדשות; 21.05 — "באלות אישית"; 22.00 — חדשות; 22.05 — בא נדבר; 23.00 — חדשות; 23.05 — בא נדבר; 24.00 — חדשות; 00.05 — שיחות חמות.

ברידג'

מאת רחל מטלון

שחקן השנה

בחודש מאי השנה התקיימה באמיל אליפות העולם לברידג'. בוצגה הכחולה האיטלקית, אשר נטלה חלק בתחרות זו בשבעים האחרונות, התחירה לעצמה את כתר אליפות העולם מידי "אלופי דאלאס" האמריקנים.

השחקן המצטיין של הקבוצה היה פיטר פורקה שזכה 11 פעמים באליפות העולם ושלוש פעמים באולימפיאדה.

היד הבאה, ששיחקה על ידו, מדגימה את כושר ביצועו:

צפון: ♠ 10 9 7 5 ♥ Q 9 7 4 ♦ K 8 7 6 ♣ 2
מערב: ♠ K 4 2 ♥ J 8 6 5 ♦ Q 9 3 2 ♣ J 8
מזרח: ♠ 6 3 ♥ A 2 ♦ A J 10 4 ♣ Q 7 6 5 4
דרום: ♠ A Q J 8 ♥ K 10 [illegible] ♦ 5 ♣ A K 10 9 3

המכרזה:

מזרח	דרום	מערב	צפון
—	1 קלאב	—	1 דיאמונד
—	2 קלאב	—	2 דיאמונד
—	2 ספייד	—	4 ספייד

פורקה שיחק עם שותפו את שיטת "הקלאב הכחול", כאשר פתיחה של 1 קלאב מבטיחה 17 נקודות לפחות. התשובה של 1 דיאמונד היא שלילית וכל יתר ההכרזות הינן טבעיות.

מערב הוביל עם ה־2 דיאמונד. מזרח זכה ב־10 והחזיר את האלוף הארס והארס קטן. פורקה הוליך על האלוף הארס את ה־10! מהלך זה היה חיוני לביצוע החוזה — כפי שיתברר להלן. הכרוז זכה במלך הארס ושיחק את האלוף קלאב ושליט קטן. מערב זכה במלך והמשיך בשליט. עתה שיחק פורקה הארס קטן מהיד ועקף עם ה־9 בהגיעו למצב הסופי הבא:

צפון: ♠ 10 ♥ Q ♦ K 8 7 ♣ 2
מערב: ♠ — ♥ J ♦ Q 9 3 ♣ J 8
מזרח: ♠ — ♥ — ♦ A J ♣ Q 7 6 5
דרום: ♠ 8 ♥ [illegible] ♦ [illegible] ♣ A K 10 9 3

המלכה הארס בפעולה עתה להזן על מזרח: אם ישליך מזרח דיאמונד, הכרוז יחתוך דיאמונד ויגביה את המלך. מאידך, אם מזרח ישליך קלאב, יחתוך הכרוז קלאב ויגביה את השידרה.

המצב של השלכת ה־10 הארס בשלב מוקדם של המשחק מעיד על שליכתו המושלמת של פורקה בהעברת היד, ובגין זה גם זכה בתואר של "שחקן השנה".

קולנוע

מאת זאב רב־נוף

שובו של ענק

"ווילי הנער"; בית־רוטשילד, חיפה)

במובן מסוים הופך "בית־רוטשילד" ל"בית־אמנות הקולנוע" של חיפה. כשאני אומר "במובן מסוים", איני תוקף את האכסניה הרבה, כל הכבוד), אלא את ... שהם מציגים של היפה כ־ ... שהם נראים לי בתוך המעשים ... מאשר מתוך ידיעה. בתל־ ... יש מספר בתי־קולנוע קטנים המהווים את "השולים של הבמה", כלומר אכסניות מציגות בקביעות, או כמעט בקביעות, סרטים שאין עליהם "קופצים" במבקרי המקובל. אלא שבתי־קולנוע אלה אינם מציגים סרטים מגורים, הם בוחרים יצירות ... שונה, יצירות העשות חיל ... ארוכים, על אפם וחמתם של ... הפגבל המבקרי ("הצגת הקולנוע האחרונה" או "סוד הקסם הבורגני"). כה שאין כן "בית־רוטשילד" המקרין הצגות־חוזרות ... שבוע ימים. כלומר, אין ... פשוט שאילו היה. ודאי כהד־ ... סרטים אלה מוחזקים כעבד רב יותר.

אלה הם ההבדלים. לכן כתבתי "במובן מסוים קולנוע אמנותי". ... היא, כנראה, לוקאלית (א. פרופס אמר לי, כי לפסטיבל הישראלי עלה בדמים לצבור קהל ... התי ההצגות הירושלמיות של ... באולם הפולקלורי המקסיקאי". ... בזמן שבתל־אביב הכל היה כבר בראש) שיש להשלים עתה ... להילחם בה בעיקור המקומי של חיפה. אשר לסרט "וילי הנער" ... (ארה"ב, 1969), הוקרן בישראל ב־1970 והשם המקורי הוא "אמור להם כי וילי הנער נמצא כאן". השם העברי היה "המירדף הגורלי". השם "וילי הנער" הוא תגית קוראל שם ספרו של הארי לוהן עליו בוסס התסריט) בוא מסמל את שובו לסכך של אחד מענקי הקולנוע אברהם פולונסקי (62), אחרי 20 שנות "דימוס מאונס".

פולונסקי — עתונאי, סופר, תסריטן ובמאי — הוכרז כאלמנט בלתי־רצוי ו"אוהד" בימי ציד המכשפות של מקארתי ובריגים אחדים באלון להתקיים שנים מכחבה עלא ההם עליו עמם. עד שבעטה "פרוסה גון גריסט" הוא ... פרסם פולונסקי בעולם הקולנוע כמחבר התסריט של "גוף ונשמה" (1947) והתסריט־במאי של "כוח הרשע" (1948), הציג אצלנו בשל־ ... השנה). "וילי הנער" הוא קומבינציה בלתי־רגילה בין סרט רפיוני "בצוחי" לבין צורה של מהרבון קשה ומדוק, העמי מסגנון אינדיבידואלי מהולס הגיל מפה־ ... לזננה הדראמטיים ופסיכולוגיים ל־ ... הבריתיים וכלה בצורה חזותית. המתהיבה במש, הן בכוח הה ... (אמנם יש כאן כמה קיצונים ה־ ... לזוצים סגוונים של פולונסקי, אך היא בנוספת על ...) ... 1909 בקאליפורניה.

הסיבר מתחיל כבעית אינדיאנית במבטבעת. וילי אוהב את לולה, אביה מתנגד לנשואיהם, והוא הורג

אברהם פולונסקי

פס אותם מהצלים ונהרג בקנבה. כך או אחרת היה נגמר הדבר אילו היה תלוי באינדיאנים עצמם. אולם הלבנים מחליטים להכל את וילי, כה עוד שהוא נראה להם "מוטה ברוח" הדבר במתנה לרדיפה לחיים ולמות הנגמרת בטראגדיה. בעצם טראגדיה זו, שהיא בנוסח יוונים עתיק, מכתבת מראש. כיתוב כתב, כי אותה טראגדיה מתרחשת גם בקאמפוסים של אוניברסיטאות ארה"ב כיום, בלי כל קשר לאינדיאנים. אלא שהבעייה היא לא ה"בהי" אלא ה"איך". אנטוניוני המומכם באותה בעיה ב"זאבריסקי" — ונכשל.

פולונסקי הגיע לכן סרט כהק, סרט כהצה קומבינציה בלתי־רגילה בין ההור הבקצבי ולחוטם של הוליבוד הישנה לבין החצעה האישית עילאית של הקולנוע האמריקאי החדש. מבחינה רעיונית הסבר מתרחש בעצם בשלושה מישורים. יש לנו קורבנות ויש לנו הרודפים הצדדים, ככל הגנגים להסוגים. ויש האדם הליברלי, השריף קופר. אבנם הוא האיש אי־ ... לתרבה האירוניה. הורג את וילי גם אם אינו רוצה בכך. הליבראלים של הימים ההם, ככל הליבראלים של יכולה, יכולים לפספס הרבה והכהנות שלהם פובות. אך הם בסופו של דבר הבטרתים הגאמנים של השמרנים. הם שולחים אותם לעשות את המלאכה המהמכה. כך טוב יותר, כיום יותר ויוליל יותר.

בעצם, שובו של ענק. השאלה היא, האם לצורך של סרט אחד. אחרי "וילי הנער" ראינו את הסרט האחרון של פולונסקי עד כה, את "הרומאנצה של גנב־סוסים יהודי" (1971). זהו סרט פיוטי יפה, אך נהות בלי ספק.

פרשת שטיינר מסתבכת

(המשך מעמוד 9)

... ספירכם את הפרית־ ... בדה זו הגיעה תגים ... בקראטים — בהם הדברים ה־ ... — לסמן שכל הפרשה היא ... "בוזיכה" של הכבי היכית. ... שאפים להכביל את מדיניות ... בית־אל־המרה של ווילי בראנדט. עתה זו היא ללא ספק ב־ ... של התמוקות. הדברים שהת־ ... עד כה אם מראים דיים ... אינם נטולי יסוד; אין לבט־ ... בהבל פה ב"בוזיכה נבזית", ... לם על אף כל זאת, לפי ה־ ... שבה מתגלגלים הדברים — ... בגלל אישיותו המפוקפקת של שטיינר — נראה שיש ... פרשה כדי להזיק לתדמיתם של המפורים בעיני הציבור הרחב, יותר כאשר לזו של הסוציאל־דמוקרטים.

אין להניח שהוועדה הפארלאמנטארית תמשוך עוד עובדות משמעותיות, אם כי הוויכוח שלה כאילו שהיא מתקרבת לגילוי האמת, בשעה שהיא איננה מורכבת משופטים אלא מאנשים אובייקטיביים ועצמאיים, יושבים בה עסקנים מפלגתיים, שכל אחד בהם מעוניין להסיק חיקוצים במלכת הריב ולכבוע גילוי עובדות שאינן נעימות למפלגתו. דרך ניהול החקירה מעוררת פעמים רושם בלב המשקיף האובייקטיבי, שהיא מכוונת להסתיר דברים מסתומים יותר מאשר להשוף אותם.

בתוך דיוני הוועדה התגלו דברים שאינם מוסיפים כבוד לדמוקראטיה הפארלאמנטארית הצעירה בגרמניה. יותר מדי "מגעי ביזנס" נעשו מאחורי הקלעים והפארלאמנט — שאמור להיות הסמכות העליונה — לא ידע על כך כאור בה. נוכר שה"בוסים" של כל המפלגות מחליטים בו, רואים בו מעין במה מיותרת על מסמכים משוללי משק בינגת. הציבור בבון כבר התרגל למחשבה, שיחסם של עסקני המפלגות לבונדסטאג — בתקופה שקדמה לבחירות האחרונות, כשבבון היו כהוות הממלכת שקולים — לא על פי אישיותם, נטייתם הפוליטית או הקספהם, אלא על־פי המבום הרבים.

כדי להניעם להצטרף למפלגות אחרות, או להצביע בניגוד לקו המפלגתי קלתה, שיהיה, הפלגה עובדות, תהליכי ההלכתות לא לגבלי "כשרים" — כל אלה גרמו לכך ש"נבחרי האומה" בבונדסטאג בעיני הציבור כדמויות שאינן מעוררות כבוד במיוחד. אנטי־דוח ופרלמנטריזם שונים (רובם אנשים שכבר פורשו במפלגות) החלו להזהיר מפני הנטייה המתמגמת להפחית מחשיבותו של הפארלאמנט כמוסד העליון של האומה, והעלו אי־אלו הצעות לשיפור דרכי החקירה של הוועדות הפארלאמנטאריות ולהפלאת קרנו של הפארלאמנט.

נחום אורלנד
גרמניה

האנסמבל הקאמרי הישראלי

מנהל אמנותי: גארי ברתיני

6 קונצרטים למנויים · עונה ט' תשל"ד 1973/74

1
כנר ומנצח: פנחס צוקרמן
סולנית: יוג'ינה צוקרמן חליל
טלמן: סואיטה בלה מינור לחליל וכלי קשת
מוצארט: קונצ'רטו לכנור מס' 4 ברה מאז'ור ק. 218
מוצארט: סרנדה מס' 4 ברה מאז'ור ק. 203

2
מנצח: נעם שריף
סולן: אד בוגארד סקסופון
היידן: סימפוניה מס' 26 "הקינה"
איבר: קונצ'רטינו לסקסופון ותזמורת קאמרית
יצירה ישראלית (בצוע בכורה)
ראוול: "אמא אווזה" מוסיקה לבאלט (ביצוע בכורה של הנוסח המלא)

3
מנצחים: גארי ברתיני, פריץ וייסה
סולנים: ברברה הנדריקס, היינר המפנר, הלל־גינטר רייך
מקהלה קונצרטית ברלין
תכנית א': בארטוק: מוסיקה לכלי קשת, כלי נקישה וצלצלה
מוצארט: מיסה בדו מינור ק. 427
תכנית ב': היידן "בריאת העולם"

4
מנצח: נביל מארינר
סולנים: ניל ג'נקינס טנור, יצחק ראובן, עמנואל ברק, יצחק שולדמן, דוד בראודה
ויוואלדי: "ארבע העונות"
בריטן: סרנדה לטנור, קרן ותזמורת כלי קשת

5
מנצח: גבריאל כמורה
סולן: ניקנור זאבאלטה נבל
וולף: סרנאדה איטלקית
יצחק סדאי: "שהויות" לתזמורת קאמרית וסרט הקלטה (בצוע בכורה)
בואלדייה: קונצ'רטו לנבל ותזמורת
דביסי: מחולות קודש ומחולות חול
פרוקופייב: סימפוניה קלאסית

6
מנצח: גארי ברתיני
סולנים: סטלה ריצ'מונד סופרן, ג'רום בארי בריטון
בהשתתפות רינת מקהלה קאמרית ישראלית
מרדכי סתר: קנטאטה לשבת
היידן: מיסה "הרמוניה" בסי במול מאז'ור (בצוע בכורה בישראל)

משרד חידוש ומכירת כרטיסי מנוי: בתל־אביב: במשרד האנסמבל הקאמרי רח' אבן גבירול 103 כל יום בין השעות 1—9 ... בירושלים: משרד כהנא רח' הרברט סמואל 1; חיפה: משרד נאראבר מרכז הכרמל שד' הנשיא 129.

פרטים מלאים על התכניות המיוחדות והאמנים המשתתפים בהם יפורסמו במועד מאוחר יותר.
למנויי האנסמבל הקאמרי תנתן עדיפות והנחה של 15% ברכישת הכרטיסים לקונצרטים אלה.

היירוט וההבלגה

יודגם המאמץ שאמור היה להד־טים את גירגי חבש מוכיח את היכולת שהתנהל בשעתו על הי הבלגה.

גם אז זרקו עלינו מצות ההי שדרשו להציג על ידי טרור נגדי. בן גוריון התנגד לטרור נגדי ו־הסביר: "כולם מבינים לרגשות הזעם והנקם אך בחיים המדיניים חייבים לשקול בגיגיון קר: מהי המטרה? מה עשוי לקדם אותה ומה עלול להרחיקה?"

"מטרת הציונות" — אמר בן־גוריון — "היא אריקם כדי לע־צור את בנין הארץ על ידי היהו־דים. אך מטרת היהודים היא בנין, ולכן מעוניינים היהודים בשקט. טורר נגדי יוביל למלחמת אחר־חים".

תורה זו נכונה גם היום. מכן הרצון לפגוע בגירגי חבש אך חייבים לזכור את המטרה המדי־נית. המחבלים רוצים באי־שקט והם מנסים להציג את חטיפת ה־מטוסים כדרך לגיטימית במלחמה — אנו מעוניינים במרבליזציה ו־בהוקעת חטיפת המטוסים כדרך של לחימה.

וכדאי לזכור דברים אלה ב־עתיד.

א. גבע

חטא קדמון של קק"ל

לפני שנה, לערך, עסקתי יחד עם עמיתי דני צדקוני, כתב "דבר" בדרום, באיסוף חומר לכתבה על רכישת החווה ע"י אריק שרון, שעדיין היה אז בתפקידו הצבאי הרם.

לצערי, לא זכתה כתבה זו לראות את אור הדפוס, אך במהלך חקירת הנושא נודעו לנו כמה פרטים מעניינים. בשעה שבמוס־דות אחדים אישרו את עובדת רכישת החווה ע"י א. שרון וסיפ־רו, כי הבעייה העיקרית העומדת עדיין לויכוח היא גובה דמי־ההסכמה שיש לשלם למינהל מקר־קעי ישראל לאישור ההעברה, הרי האיש ולרשטיין, שאתו נחתם הס־כם המכירה, טען להד"ם: "החווה אינה עומדת למכירה" — אמר.

מחקירת הפרשה התברר, כי ה־חווה: גולדברג מאוסטרליה. שלו נמסרו אדמות החווה עוד בעת כהונתו של ד. בן־גוריון בראשות הממשלה הבטיח, כי תהיה זו חוות כבשים מגזע משובח אשר הפתור את בעיית המחסור בבשר בארץ... אולם, חווה זו היתה מ־ראשיתה כשלון ועל דרכיו הגלו־

שת לגיוס כספים בחו"ל לאותו הכושלת, סיפרו חברי קיבוץ דו־רות, כי האיש צילם תמונות של משקם ושלחן לחו"ל כאילו אלו הן התמונות של חוותו... קיבוץ דורות התלונן על כך אז במכ־תב אל בן־גוריון, שמיהר להודיע שהוא מסתייג מהאיש ושוב אינו רוצה במגעים אתו.

אולם, התמוה ביותר בפרשה זו היא עמדת קק"ל ואח"כ מינהל מקרקעי ישראל. בלי להיכנס ל־פרטים על תנאי מסירת הקרקע לגולדברג ואם שילם, או לא שילם, את דמי החכירה המינ־מליים, הרי ברור שהקרקע נמסרה לו למטרה לאומית מוגדרת. לשם הגברת ייצור הבשר ופיתוח ענף חקלאי חדש שיתן פרנסה לחק־לאי הדרום והנגב. ברגע שהת־ברר, כי כל זה "בלוף" אוסטר־לי, היתה הקק"ל חייבת לשים את היד על הקרקע. שבעליה לא עמד בתנאי החוזה, ולא להשאירה טרף לסחר־מכר בקרקע הלאום. להש־שרת אנשים פרטיים. רכישת ה־חווה ע"י א. שרון היא רק אקורד אחרון בפרשה עגומה זו ותוצאת "החטא הקדמון" של מסירת קרקע ומים ע"י המדינה. ללא בדיקה מספקת של המטרות והאפשרויות לממש אותן על פי החוזה.

א. סדומי

יהודים ספרדיים בארה"ב

היכן הם היהודים הספרדים ב־ארה"ב? היתה השאלה שהטרידה את פרופסור דניאל אלעזר מפי־לדלפיה כשהתחיל להקים את ה־פדרציה הספרדית באמריקה. היה זה אשתקד כאשר פתח במגעים עם בתי כנסת וארגונים קטנים שבהם פעלו יוצאי עדות ספרדיות. אז נדמה היה כי לא נותר הרבה מן העבר המפואר של יהודי ספרד שהיו ראשוני היהודים שהתיישבו בארה"ב. אולם תוך זמן קצר נת־ברר שיש בארה"ב למעלה מ־150 אלף יהודים ממוצא ספרדי, מצפון אפריקה, מתימן, בולגריה, יוון, עי־ראק, סוריה ולבנון. כל הארגונים ובתי הכנסת הספרדיים הקימו ה־שנה את הפדרציה האמריקאית של יהודים ספרדים, המסונפת לפד־רצ'יה הציונית בארה"ב. אשר מג־מתה להיאבק נגד נטיות להתבו־ללות בקרב הדור הצעיר. לשמור את הזיקה למורשת הספרדית. ל־הפציל את הצדות הספרדיות ב־תחומי הפעילות הציונית ולסייע בפתרון בעיית הפער החברתי והת־כלכלי בישראל, שממנו סובלים ב־עיקר יוצאי עדות המזרח.

טוביה מנדלסון

שלושה מטילי־כסף במשקל 15—18 ק"ג כל־אחד, תופן מטבעות מהמאה ה־17, מכתש מארד וכן אצטרולב למדידת גובה השמש והכוכבים, שהיה בשימוש יורדי הים בימי הביניים, נמשו באחרונה מספינת מלחמה תלת־סיפונית שטבעה ליד חופי פלורידה, ארה"ב. לדעתם של ד"ר סוני קוקרל, מומחה לארכיאולוגיה תת־ימית ושל האפוטרופוס הראשי של מדינת פלורידה קורט פטרזן — הספינה שממנה הועלו הממצאים אינה אלא ספינת־המלחמה הספרדית "נואסטרה סנורה דה אטוצ'ה", אחת מספינות הארמאדה הספרדית שירדה למצולות בשנת 1622 עם מטען זהב וכסף וחפצי אמנות מארד בשווי של 600 מיליון דולר. בתמונה: ד"ר קוקרל ופטרזן בודקים את הממצאים לפני העברתם למוזיאון הימי בטלהאסי, פלורידה.

מי ישלם חשבון ימית

הראה חזות הכל בהרחבת ה־גבולות על־ידי קביעת "עובדות מוגמרות", מתעלם מן הצד השני של המטבע והוא: דמות החברה וגורל האדם. הצתיד לצקת תוכן לתוך המסגרת הזאת. אשליה היא לחשוב שבתחום הקו הירוק הכל מונח בכיס. "לא בוער". "לא יברח". לאמיתו של דבר שום דבר אינו מונח בכיס. הכל "בו־ער", הכל "בורח". סכנת התפו־ררותה והריסתה של מדינת יש־ראל מבפנים על ידי היהודים מוח־שית וממשית לדעתי, מסכנת הש־מדתה בידי הערבים. מבחינה זו עובר גבול הבטחון ועצם הקיום של העם והמדינה לא בימית, ולא בגולן, ושארם־א־שייך, אלא ב־שכונת התקווה, בקטמונים, מוס־רדה, עיירות־פיתוח, ישובי־הספר וכיוצא באלה.

לכל דבר יש מחיר, לכל "עוב־דה מוגמרת" מתלווה "עובדה מוג־מרת כנגדה". מחיר ההתנחלות מעבר לקו הירוק הוא הפסקת ההתיישבות בתחומיו; כפת "יהו־עקות הכותרות על התרוקנות ה־גליל מאוכלוסייתו היהודית. מחיר "אינטגרציה כלכלית" של ערביי השטחים הוא דפרודוקטיביזציה הולכת וגוברת של היהודים. הר־רשימה ארוכה.

שמענו דברי הרגעה: ימית לא תקום על חשבון עיירות הפיתוח. מאחר שאין בידינו קרן־השפע ללא תחתית עלינו להקשות ולש־אול: מניין יימצאו מאות מיליונים ומיליארדים אלה? היופרעו על חשבון פיתוח גוש דן? אין להו־ניח, שהדבר יפגע כהוא זה בסב־יון הרצליה־פיתוח; אלה יוסיפו לשגשג עם או בלי ימית. את המחיר ישלמו "כרגיל" תושבי שכונות העוני והמצוקה. תל־אביב—יפו משופעת בהן וכן עיי־רות הפיתוח, על אף כל ההכחו־שות.

איזה קרפל הולון

עיר עברית בפיתחת־רפיח

לכל דבר יש מחיר... היותי בין אסירי מחנה המעצר הבריטי ברפיח בשנת 1946 לאחר השבת השחורה כשכינס הרב ה־מקומי חלק מהעצורים וסיפר להם על ט' באב ובין היתר אמר: כתוב "איפה שתדרוך כף רגלכם שלכם יהיה"... במקום או במאוחר רפיח שלכם תהיה.

יש לברך על כך, שמזכיר מפ־לגת העבודה ח"כ א. ידלין (לפי הודעתו ב"דבר" מ־5.8.73) הוא בעד הקמת עיר עברית בפיתחת רפיח. זה סימן לכך כי העיר הזאת אמנם תקום! בואת יבואו על שכרם האסירים שישבו בר־פיח.

דוד זפרהודיך חולון

יהיה משאל בין עולי ברה"מ

אין איש אשר אינו מצטער על הפיצוץ המכאיב והמזיק של וע־דת בארשבע. בהור שבחישה מפ־לגתית לקראת הבחירות הקרובות גרמה לכך. אני מציין בצער. שהי־יד המושטת של הותיקים יוצאי ברה"מ לעזרת אחיהם, עולים חד־שים, בפתרון בעיותיהם הקשות, נדחתה; יחד עם זה חייב אני להודות. שעצם דרישות המיעוט שבין ציירי הוצידה לשלול חבר־תם של הותיקים בהתאחדות היא לגיטימית ואפשר להבינם ביחוד נוכח התסכול ההשודנות שלהם. יש להם זכות לא לרצות בנו למוות הכאב שבדבר. בפיניהם הותיקים והים עם השלטון שב־ארץ, אשר נגדו הם צועקים (לא תמיד בצדק). הם רואים בתב־רות שלנו צרה של השתלטות עליהם. אבל מה אפשר לעשות נגד הרגשתם זו? קיים פתגם רוסי אשר בתרגומו אומר: "אין אוהבים מאונס". לכן גם במקרה זה, אין אנו צריכים להכריח את עולי ברה"מ החד־שים לקבל אותנו, הותיקים, כחב־רים בהתאחדות, אשר הוקמה בש־בילם ואשר היא בעצם שלהם. כך הם רואים את ההתאחדות הזאת. צריך להבין לרוחם ולנהוג כלפיהם בקולה ולא בחומרה.

כדי לצאת מהמשבר שנוצר אני מציע להנהלת ההתאחדות לערוך משאל בקרב העולים החדשים בל־בד בשאלה ארגונית זו.

עין הרוד איחוד ז. דורפינר

חסכון לבית אבות

כיום זו רק בעיה של אלפים רבים, אך בעוד שנים אחדות תהיה זו בוודאי בעייתם של רב־בות ואולי של מאות אלפים. זאת בשום ששיעורם של הקשישים ב־אוכלוסיה שלנו גדל משנה לשנה. כל מי שנזקק לסידור הורה או קרוב קשיש בבית־אבות מכיר ל־דעת בכמה קשיים כרוך הדבר. ברוב המקרים צריך להמתין ולא תמיד מאריך המועמד ימים עד שהוא זוכה לבוא אל המנוחה ב־בית־אבות.

מסיבות שונות, נוסף על אלה היודעות מתולדות האדם, ופרויד ובית־מדרשו הישיבו להסביר אותן, אין בנים, ויתר מסורים ככל ש־יהיו, יכולים, במקרים רבים, לק־לוט בבתיהם הורים קשישים. יש הורים, שאינם טועמים מאוכה ב־בתי ילדיהם מטעמי כשרות. יש ושני בני הזוג עובדים ואין מי שיטפל בקשישים. יש הדירה קט־נה מהכיל נפש נוספת, ויש ויש... סיבות לרוב.

ל"משען" יש בתי־אבות לתפ־ארת, אך תור הממתינים ארוך מאד, משום שהבתים הקיימים אי־נם יכולים להכיל את כל הנז־קקים עליהם. גם התשלומים אי־נם נמוכים, כי החזקתו של אדם קשיש היא ענין יקר.

מדוע לא נגהיג חסכון לבית־אבות? תינתן אפשרות לאנשים מגיל מסויים להכנס ל"משען" סכום חדשי על חשבון הקליטה בעתיד בבית־אבות. "בוקתי את הדופק", שוחחתי על כך עם חב־רים שונים, וכולם "מוכנים להצ־טרף". אולם כדי לגרז את ביצוע הדבר הלכה למעשה, דרושים שני דברים: א) נכונותו של "משען" להיכנס לעניין, על כל הכרוך בו; ב) פטור התשלומים ממס הכנסה. כי במה גרועים הם מהחסכון לקופת גמל או מן התשלום לביטוח לאומי?

בדבר אחד הדאי שאין השקי־עים מקופחים בישראל. לקולו של אדם שיצא לגימלאות יש אותו ערך כמו לקולו של כל אזרח אחר בעל זכות בחירה. כמאה תר־דיע הממשלה כבר עכשיו על נכו־נותה להנהיג חיסכון לבית־אבות? בכספים (לדעתי, העצומים) שיצ־טברו יקים "משען" בתי־אבות ב־כל פינות הארץ, ומשיגיע החוסך לגיל ולצורך לעבור לבית־האבות יהיה מקום מוכן בשבילו.

אני מודיע בזה ל"משען", שאני מוכן להירשם מיד בתכנית זו. יתר על כן, אני מסכים שאם לא אגיע לבית־אבות, ייזקף הסכום אשר אצבור לזכותו של חבר בצ־רך כוראות עיניה של הנהלת "מש־ען". דרושה רק אמירת "הן" של הממשלה.

מטמר השכעה י. דבנון

מחנה שאטי ועיריית עזה

לכתבה שהופיעה ב"דבר" מ־30.7.73 תחת הכותרת "תושבי עזה התרגלו לראש עיר יהודי" ברצוני להעיר:

מחנה שאטי צורף לעיריית עזה עוד ב־1966 על־ידי המושל הצבאי המצרי, ולא באוקטובר 1972 כפי שנאמר בכתבה. עוד לפני אוקטובר 1972 קיבלו חלק מתו־שבי שאטי מים מעיריית עזה ו־החלק הקרוב יותר אף קיבל השי־רות מהעירייה.

כיוון שסוכנות הסעד לפליטים נתונה במצב של גרעון בתמיד, לא היו סיכויים שהיא תוכל מסו־גלת לספק צרכיהם של תושבי השכונה.

יו"ר הוועדה הקרואה לעיריית עזה, אורי ציציק, עשה אמנם רבות, כפי שצוין בכתבה, לשיפור השירותים בעיר בכלל ובשאטי בפ־רט.

י. אנסי
דובר משרד הפנים

לשיפור התחבורה הציבורית

בכל פעם כאשר הקואופרטיבים לתחבורה הציבורית מציגים את דרישותיהם להעלאת מחירי הנ־סיעה ומגיעים להסכם עם משרד התקשורת, מכריז האחרון כי יחד עם העלאת המחירים הורינו ה־קואופרטיבים להכניס שיפורים ב־תחבורה. אולם יותר מאשר הקמת מספר תחנות "גגונים" פה ושם (בגוש "דן") איני רואה לצין שום שיפור בתוך האוטובוסים וב־סדרי התנועה.

ברצוני להציע בזה כמה שיפו־רים שלדעתי אפשר להגשימם ב־קלות, כדי למנוע טרחה מרובה מהנוסעים, וביחוד מהתיירים, ומ־הנהגים כאחד. יש בלבול בין הנוסעים (וביחוד בין התיירים, בקשר ליעדי הנסיעה וה־תחנות השונות (כניסה לאוטובוס של קו לא־נכון, או ירידה בתחנה לא־נכונה). הם מטרידים את הנ־הגים בשאלות שונות ובבקשות להוריד אותם בתחנות מסויימות. לכן אני מציע:

1) לקבוע שמות לכל התחנה ותח־נה, במידה שטרם נקבעו שמות כאלה.

2) לקבוע בכל אוטובוס שלט ש־בו יצוין מספר הקו ופירוט התחנות העיקריות (אמנם במספר אוטובוסים ישנן מסגרות בצורת "הו־לנות" המיועדים לשלטים כאלה, אולם מחמת רשלנות אין שימוש בהם והם ריקים).

3) לקבוע בכל אוטובוס לפחות שתי מפות בעברית ובאנגלית עם ציון מהלך הקו והסמות של כל התחנות.

4) על הנהג להכריז בכל תחנה את שמה ברמקול, שיש להתקין בכל אוטובוס.

על משרד התקשורת לחייב ב־חוק את הקואופרטיבים לתחבורה להתקין תוך זמן קצוב את השי־פורים הנ"ל, וכן בנוגע לשיפורים אחרים. כמו נקיון רצוי.

רמת־גן דב כספי

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "שינוי תכנית מפורטת מס' פת/683/ד1".

שהודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1893, תשל"ג, עמ' 967.

השינוי האמור בצורה שבו הוועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה וכל מעוניין, רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שה־משרדים האמורים פתוחים לקהל.

(חתום) א. חיון
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
ט"ו תמוז תשל"ג, 15.7.73

כותבי המכתבים למערכת

המבקשים להמציא לנו כתב יד ברור — רצוי במכונת כתיבה — ברווחים גדולים ו־לנסח את דבריהם בקיצור.

מספר המכתבים המגיעים למערכת הוא גדול מכפי כמות המקום העומד לרשות מדו־רנו בעתון, ואנו מעוניינים לתת ביטוי לקוראים רבים ככל האפשר. דבר זה מחייב בחירת החומר וקיצורו.

אין אנו מחזירים כתבי יד ואין אנו יכולים לאשר קבלת מכתבים, להודיע על פרסומם או להסביר אי־פרסומם.

המערכת

עיריית תל-אביב-יפו

חברת עזרה ובצרון

המפעל לשכון זוגות צעירים

פותחים בהרשמת זוגות צעירים

לדירות בנות 3 חדרים (75 מ"ר ברוטו בערך)

ברמת אביב ג'

(צפונה מרח' רשפון)

בניה ע"י אל־רם בע"מ
א.צ. ברנוביץ בע"מ
יבנה בע"מ

בתנאי חכירה
במחיר ממוצע של 95,000 ל"י (קבוע וסופי)
מהן במשכנתאות 40,000 ל"י
ברבית בשעור 11% לשנה למשך 15 שנים

תנאי התשלום:
במעמד ההרשמה 5,000 ל"י
במעמד חתימת החוזה 10,000 ל"י
היתרה בשעורים של 10,000 ל"י כל 6 חדשים
גמר משוער לבניה — אוקטובר 1975

בנווה צה"ל (שלב ב')

(בדרך הנצחון)

בנייה ע"י שכון עובדים בע"מ
רובינשטיין ושות'
יבנה בע"מ

בתנאי רכישה
במחיר ממוצע של 85,000 ל"י (קבוע וסופי)
מהן במשכנתאות 40,000 ל"י
ברבית בשעור 11% לשנה למשך 15 שנים

תנאי התשלום:
במעמד ההרשמה 5,000 ל"י
במעמד חתימת החוזה 10,000 ל"י
היתרה בשעורים של 10,000 ל"י כל 6 חדשים
גמר משוער — אוקטובר 1975

בנחלת יצחק

(רח' עמק ברכה)

לזוגות צעירים דתיים

בנייה ע"י רובינשטיין ושות'

בתנאי חכירה
במחיר ממוצע של 85,000 ל"י (קבוע וסופי)
מהן במשכנתאות 32,000 ל"י
ברבית בשעור 11% לשנה למשך 15 שנים
הלוואות משלימות תתאפשרנה רק לפי קריטריונים של משרד השכון

תנאי התשלום:
במעמד ההרשמה 5,000 ל"י
במעמד החתימה על החוזה 10,000 ל"י
היתרה בשעורים של 10,000 ל"י כל 6 חדשים
גמר משוער לבנייה — אוקטובר 1975

בדרום צהלה

(רחוב רמה)

בנייה ע"י שכון ופיתוח לישראל בע"מ

בתנאי רכישה
במחיר ממוצע של 84,000 ל"י (קבוע וסופי)
מהן במשכנתא 25,000 ל"י
ברבית בשעור 11% לשנה למשך 15 שנים
הלוואות משלימות בסך 15,000 ל"י תתאפשרנה רק לפי קריטריונים של משרד השכון

תנאי התשלום:
במעמד ההרשמה 5,000 ל"י
במעמד חתימת החוזה 10,000 ל"י
היתרה בשעורים של 10,000 ל"י כל 6 חדשים
גמר משוער — אוקטובר 1975

זכאים להרשם צעירים אשר:

1. נשאו לאחר 1.10.68.
2. גיל אחד מבני הזוג אינו עולה על 35 שנים.
3. אינם בעלים לדירה המכילה יותר מ־2 חדרים, בין בבעלות רשומה ובין בדמי מפתח.
4. אם אינם נשואים — הרי שבמועד שיקבע לכניסה לדירה יהיו כבר נשואים.

הזכות להרשם היא רק לאחת מהתכניות המוצעות בלבד.
זוג שירשם ליותר מאשר תכנית אחת, תבוטלנה הרשמותיו ופקדונו יוחזר לו.

זוג לא נשוי, ששמו יעלה בגורל ולא יינשא למועד הכניסה לדירה, תבוטל זכותו על הדירה וכספי השקעתו יוחזרו לו בנכוי הוצאות.

תחילת ההרשמה ביום ג' 21.8.73 והיא תמשך עד יום ב' 3.9.73 ועד בכלל (למעט ימי ששי ושבת), בשעות 4 אחה"צ עד 7 בערב בתחנות ההרשמה הבאות:

1. בנין העיריה, ככר מלכי ישראל.
2. בי"ס בר־גיורא, רחוב מרדכי אנילביץ 12, יד אליהו.
3. בי"ס אחד העם, רח' אחד העם, מול מס' 62 (הכניסה מרחוב בצלאל יפה 8).

על הנרשם להביא עמו:

1. דמי הרשמה בהמחאה בנקאית בסך 5,000 ל"י לפקודת עירית תל־אביב—יפו.
2. תעודות זהות של שני בני הזוג.
3. תעודת נשואין (אם הזוג נשוי).
4. תלושי משכורות של 2 בני הזוג.
5. תעודות רפואיות על הריון בת הזוג.
6. תעודות רפואיות במקרי נכות.
7. אשור על מצב דיורם, חוזי שכירות וכיו"ב.
8. לנרשמים לשכון לזוגות צעירים דתיים — אישורים על לימודים במוסדות חינוך דתיים.

הרשמה אפשרית גם באמצעות בא כח ובלבד שההרשאות הנוטריוניות תומצאנה לעיריה עד ה־15.9.73.

35% מהדירות תוגרלנה בין הזוגות הנשואים שהם הורים לילדים או שבנות הזוג בהריון.
23% מהדירות תוגרלנה בין הזוגות הנשואים שטרם הולידו ילדים ובנות הזוג אינן עדיין בהריון.
20% מהדירות תוגרלנה בין הזוגות שטרם נשאו.
15% מהדירות תוקצנה לאנשי צבא בשרות קבע שיופנו ע"י שלטונות צה"ל (מטכ"ל אכ"א מדור פרט).
3% מהדירות תוקצנה ליתומי ואלמנות חללי צה"ל שיופנו ע"י אגף השקום במשרד הבטחון.
2% מהדירות תוקצנה לרופאים ואחיות שיופנו ע"י שלטונות הרפואה העירוניים ולשוטרים שיופנו ע"י קצין הסעד של המשטרה בתל־אביב.
2% מהדירות תוגרלנה בין (נכים) בעלי אחוזי נכות גבוהים (50% ומעלה) שלא קיבלו פיצויים עקב נכותם.

זוגות ששמם יעלה בגורל, פקדונם יועבר לחברת הבניה שתבנה את דירתם ואילו זוגות ששמם לא יעלה בגורל — פקדונם יוחזר להם כנגד החזרת הקבלה האוריגינלית שבידיהם תוך 30 יום לאחר ההגרלה בצרוף רבית בשעור 12% לשנה, בנכוי מס הכנסה כחוק, שתחושב החל מיום 1.10.73.

הודעה

לעובדי המחלקה להתישבות של הסוכנות

במוצאי שבת (29.9.73) יתקיים

מפגש חגיגי של עובדי המחלקה בעבר ובהווה

במסגרת התערוכה לציון 100 שנות התישבות

אם הודעה על־כך לא הגיעה אליך והנך רוצה להשתתף בארוע, נא למלא את התלוש הרצוף בזה ולשלחו עד ל־29.8.73 לפי הכתובת: המחלקה להתישבות ת. ד. 92 ירושלים 91000, (עבור התערוכה).

מאת:
כתובת:
מעונין בכרטיס: זוגי בודד

משרד החנוך והתרבות

מענקי לימוד של ממשלת יפן 1974

ממשלת יפן תעניק שלושה מענקי לימוד למועמדים ישראליים.

משך המענק שנתיים, מאפריל 1974, או שנה ומחצית השנה, מאוקטובר 1974.

על המועמדים להיות נתינים ישראליים, שגילם לא יעלה על 35 ב־1 באפריל 1974.

עליהם להיות בעלי תואר אקדמי ראשון, לפחות. שטח ההשתלמות יהיה זה שבו קיבל המועמד את התואר האקדמי או שטח קרוב אליו.

המועמדים צריכים להיות מוכנים ללמוד את השפה היפאנית.

גובה המענק הוא 79,500 ין לחודש (—1,260 ל"י כיום) סכום זה מספיק כדי קיומה של נפש אחת.

ממשלת יפן תשלם את דמי הנסיעה הלוך וחזור.

על המעוניינים להגיש את בקשותיהם למנהל קשרי חוץ, משרד החנוך והתרבות, רח' שבטי ישראל 34, ירושלים, לא יאוחר מיום ראשון, י"ט באלול תשל"ג (16 בספטמבר 1973).

בבקשה יש לציין במפורש את שטח ההשתלמות.

לבקשה יש לצרף: תולדות חיים (יש לכתוב את השם המלא בלועזית), העתקי תעודות אקדמיות ושתי המלצות — אחת מהמעסיק, אם המועמד עובד, או מפרופסור, אם המועמד לומד. (רצוי שההמלצות תהיינה בלועזית). נתונים על ידיעת שפות זרות.

בקשות שתגענה לאחר המועד הנקוב לא תתקבלנה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה"

מודעה

בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה" בקשה למתן אישור להקלה לתכנית עמידר.

בהקמת תוספת מגורים לבנין משפחה מרובת ילדים בקו בנין אחורי מ־5.0 מ' ל־3.0, ביבנה, גוש 3510, חלקה 239 (בית עמידר מס' 1042).

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/האישור הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה", רח' בית הפועלים 6 רחובות, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדו־יקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

תאריך: 1.8.73

ש. כהן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה"

משרד התקשורת

דרושים

שטחים בקומות קרקע

(חנויות או אולמות)

לפתיחת סניפי דואר במקומות הבאים:
גבעת הרצל (אבו כביר) — דרומה מדרך ירושלים ומערבית לרח' תל־גבורים — שטח של 60 ממ"ר בערך.
אזור תכנית ל' — שטח של 80—60 ממ"ר בערך.
"אתרים" — ליד הפרוייקט או בסביבת רח' קרן קיימת — הירקון (אפשרית גם דירה מתאימה) — שטח של 100—60 ממ"ר.
הדר־יוסף — שטח של 80—60 ממ"ר בערך.
הצעות בכתב הכוללות גוש, חלקה, שם הבעלים, כתובת ודרישות כספיות יש להפנות אל מדי הנכסים מחוז ת"א והמרכז, ת. ד. 29822 תל־אביב, טל. 290 61 03־53583.
מתקבלות הצעות גם מתווכים, אולם משרד התקשורת אינו משלם דמי תיווך.